

Tot nuttige Stichting

1

O HEERE ONZE HEER.

"O HEERE, onze Heer, hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde" Ps. 8:11.

Psalm 8 is de tegenhanger van Ps. 2. In deze laatste zien we de opstandige mens, die zich verheft tegen de Heere en Zijn Gezalfde; hier, in Ps. 8, zien we de Zoon des mensen, bekleed met heerschappij en macht, op aarde heersen.

Voor we hierbij een ogenblik stilstaan, wijzen we op de verschillende namen waarmede deze grote Regeerder hier wordt aangesproken. We hebben dit door verschillende lettertypes doen uitkomen, evenals dit gebeurt in de Statenvertaling. Hij heet eerst "Jehovah" (we blijven hier nog maar bij deze uitspraak van de verheven naam, in het Hebreeuws uitgedrukt door de letters J H V H). Deze naam drukt de Godheid uit in verbinding met Zijn volk gezien, de Verbondsgod, zoals men gewoonlijk zegt. De tweede is "Adonim", de meervoudsvorm van "Adonai". Door deze meervoudsvorm wordt de betekenis zeer versterkt. Er staat eigenlijk: "onze Heere" D.w.z. onze Heer bij uitnemendheid, onze Heer in de hoogste graad, onze Heer van alle terreinen des levens. Deze naam wordt weinig in deze zin gebruikt. Hij drukt de Heere uit als eigenaar en bezitter van alles. Welk een diepte krijgt zo door de benaming deze Heer. Hij is eigenaar en bezitter van alles en is tevens de HEERE, de Godheid.

Hier komt nog iets bij. In diepe ootmoed, met stille verwondering en tevens in blijdschap van het hart, spreekt de dichter van deze psalm Hem aan als "onze Heer" Dit vergroot Zijn eer nog te meer; want het blijkt dat hij, en anderen met hem, Hem erkennen als hun Heer, "onze" Heer, ook de eigenaar van henzelf.

De dichter kan het niet nalaten Hem verder te verheerlijken. "Hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde", zegt hij. "Uw Naam". Dit wil zeggen: U zelf.

Hoe heerlijk zijt Gij, o HEERE onze Heer. Zo had hij het ook kunnen zeggen. Alleen ligt in de woorden "Uw Naam" nog iets meer vervat. Door zijn naam te noemen, maken we iemand bekend. In het Oosten moest de naam dienen om iets van iemands karakter of wezen uit te drukken. Hier in deze psalm drukt "Uw Naam" de zich geopenbaard hebbende God uit, de HEERE Die Zich in Zijn deugden, luister, macht, kracht en majesteit heeft doen kenbaar worden. De Naam is hier openbaring van Zijn Wezen, Zijn Persoon, Zijn eigenschappen of deugden. Dit alles wordt in deze uitdrukking samen genomen.

Deze Naam heeft zich in de historie geopenbaard. Op velerlei wijze. In de Schrift en in de leiding met Zijn volk. In Zijn majesteit en heiligheid. Maar ook in Zijn barmhartigheid, goedertierenheid en lankmoedigheid. In Zijn liefde en genade. Kortom in alles, waarin God Zich heeft willen openbaren. En Die Naam, en daarachter de Persoon, die is het die de dichter dezer woorden verheerlijkt en lofprijst. _

Wie is Hij, deze HEERE? We geloven dat we hier het best de gehele Godheid onder kunnen verstaan. Soms drukt de naam HEERE de Vader uit, soms Christus voor Zijn vleeswording, soms ook de Geest. Meestal is het niet doenlijk deze onderscheiding te maken en wordt er het gehele Goddelijk Wezen mee aangeduid. We geloven dat dit ook hier het geval is en we hier de dichter met verwonderend oog zien opkijken naar Hem in Wiens openbaring een drie-heid tot uiting komt, die het Wezen te groter en aanbiddeijker maken.

Lezer, ziet u ook iets van deze Jehovah heerlijkheid? Is deze Naam u in enig opzicht bekend geworden? Heeft Hij Zich ook aan uw hart, door innerlijke openbaring, door Zijn leiding, door Zijn levendmaking nader bekend gemaakt? Ziet u iets van Zijn deugden en hebt u iets van dat aanbedende dat de dichter in deze woorden neerlegt, aangevoeld? Dan zullen deze woorden ook uw hart bij het herlezen mede toespreken en zult u met de dichter een basis eenheid vormen, geboren zijnde, als hij, uit Hem. Want het behoort ook tot Zijn heerlijke Naam ons tot Zich door Zijn Geest op te heffen.

De Brief aan de Hebreëen

VOORWOORD

De volgende uiteenzetting is een Nederlandse bewerking van een Engelse uiteenzetting, n.l. die van *Pink "The Epistle to the Hebrews"* (De Brief aan de Hebreëen). Wij raadpleegden ook die van *Welch* met dezelfde titel. Daarnaast ook *James Macknight "A new translation of all the apostolic epistles"* (Een nieuwe vertaling van al de apostolische brieven). Dit werk, hoewel een eeuw oud, bleek nog alleszins het nagaan waard.

Verder sloegen wij meer dan één vertaling na. De structuren zijn aan de Companion Bible ontleend.

De uiteenzetting is een bewerking, niet echt een vertaling. Waar we dit nodig achtten, zijn wij een eigen weg ingeslagen. Het geheel blijft dus voor onze verantwoording. Wij hebben de Brief bekeken vanuit de bedeling der verborgenheid en in het licht van de weg des geloofs.

Het geloofsleven is een weg die doorlopen moet worden. Hebreëen wekt daartoe telkens op en wijst op de "Voleinder des geloofs" tot Wie men moet opzien om tot het eindpunt te komen. Zo krijgt deze Brief ook praktische waarde voor onze bedeling.

Laat ook ons tot de volmaaktheid voortvaren.

Dit als verkorte inleiding.

HOOFDDEEL A 1. HOOFDSTUK 1: 1 - 2: 18.

A1. DE LEERSTELLIGE INLEIDING

Structuur van hfdst. 1: 1-2: 18 Het eerste hoofddeel is weer nader in te delen, en wel als volgt:

Al	E 1	1: 1	God sprekende.
	F 1.	1: 2-14	De Zoon Gods voortreffelijker dan de engelen.
	E 2	2: 1-4	God medegetuigende.
	F 2.	2: 5-18	De Zoon Gods minder dan de engelen.

Wij gaan aan de hand van deze indeling de verzen afzonderlijk bespreken.

Wij geven daarbij vooraf een nieuwe vertaling.

A1 E1 HOOFDSTUK 1 VERS 1: GOD SPREKENDE.

De tekst van Hebr. 1: 1 Het eerste onderdeel bevat slechts één vers.

"God die eertijds veelvuldig en op velerlei wijze tot de vaderen gesproken heeft in de profeten, heeft op het laatst dezer dagen tot ons gesproken in (de) Zoon. (Gr.: in Zoon)"

Aldus meer letterlijk de Griekse tekst.

God sprak eertijds.

De apostel begint zijn onderwerp op een zeer voorzichtige wijze. Hij zegt, dat God eertijds gesproken heeft tot de vaderen. Hij zet hiermee het zegel op de O.T. Schriften. Deze, ingedeeld in Wet (5 boeken), Profeten (8 boeken) en Psalmen (11 boeken), worden door hem als Goddelijk erkend. Hij ontnemt zijn lezers en hoorders niets, hij erkent datgene waaraan zij vasthielden en zal daarop zijn betoog baseren.

"God..... heeft..... gesproken.". In het Grieks staat: *dè God*. Dit is de God Israëls. Deze God is niet als de afgoden die een mond hebben maar niet kunnen spreken (Ps. 135: 16).

Hij spreekt. En Hij kan dit op meer dan één wijze. Hij kan in persoonlijke vorm verschijnen en Zijn woord doen horen, Hij kan Zich ook in iemand laten horen. Het eerste deed Hij door de Jehova-verschijningen (Abram, Lot, Jacob, Mozes e.a.), het tweede door de Geestes openbaring (zie Hand. 28: 26, Hebr. 3 7) . Hij spreekt hetzij uit-, hetzij inwendig waarneembaar. Zijn spreken is zo tweevoudig.

Zo deed Hij, zegt de apostel, "voortijds". Voor "voortijds" had de S.V. even zo goed als in Mt.11: 21, Luk.10: 13 en Jud. 4 "eertijds" kunnen schrijven. Dit is voor onze tijd althans duidelijker. Men kan ook zetten "voorheen."

Veeldelig.

"God heeft"veeldelig" gesproken" Aldus het Grieks.

"Veelmaal" betekent meerdere keren achtereen; "veeldelig" drukt nog iets anders uit, een voller begrip. Het zegt, dat de O.T. openbaring uit verschillende delen bestaat. Waar het God is, Die ze gaf, ligt hierin besloten, dat al die delen met elkaar een eenheid vormen. Waar Hij tot en in meerdere personen sprak, volgt daaruit, dat aan elk hunner een deel toevertrouwd werd, en niemand al de volheid ontving. Van Abraham tot Maleachi beslaat een periode van zo'n 1500 jaar. Gedurende die tijd sprak God vaak; de één betrouwde Hij dit toe, een ander dat. Elk kreeg een deel van Zijn openbaring. Geen van Zijn profeten ontving de volheid of de gehele waarheid; stukje bij beetje werd Gods openbaring ontvouwd. De O.T. openbaring dus is deelsgewijs. Het geheel vormt de eenheid; aan de O.T. dragers was een deel der woorden Gods toebetrouwd. Totdat de dag kwam, waarin de Zoon verscheen Die de drager was van het geheel.

Op velerlei wijze.

God heeft niet alleen veeldelig, maar ook op velerlei wijze gesproken. Hierin ligt tweeërlei uitgedrukt. Ten eerste, dat de vorm van openbaring verschilt en God tot de één sprak in een droom, tot de ander in een gezicht, tot de derde in hoorbare woorden, enz. Ten tweede, dat ook de inhoud verschillend was: tot de één sprak God een profetie, tot de ander een lied, tot de derde in type, tot de vierde in drang om uittreksels te maken uit bestaande geschriften of ze om te werken tot Gods-geschrift enz. God is niet eenvormig. Hij spreekt op velerlei wijze; er is belofte, profetie, type, ceremonie, wet, bevel, gelijkenis, droom, gezicht, waarschuwing, vermaning, enz. In Zijn Profeten zijn in de regel meerdere van deze vormen naast elkaar waar te nemen, wat hun geschriften kleur en

leven geeft. Gods Woord is daarom niet saai en eentonig. Vele stemmen en vormen zijn waarneembaar. God sprak op velerlei wijze.

"God heeft gesproken tot de vaders." Hieruit volgt, dat de apostel allereerst tot de "Hebreeën" sprak. Aan Israël zijn de woorden Gods toebetrouwd (Rom. 3: 2, Ps. 147: 19, 20).

In de Profeten.

"In de profeten" Behalve het stempel, dat de schrijver hier drukt op O.T. Godsopenbaring, leert hij hier nog wat. Dit, dat God ook het vermogen heeft Zich hoorbaar in het hart te laten horen. Het "in" hoeft zich daartoe niet uitsluitend te beperken, het draagt in zich mee de betekenis van: in en door de gehele persoon der profeten, maar de inwendige uitspraak is daarvan niet buitengesloten. Het is de Geest, Die dit laatste bewerkt. In 1 Petr. 1: 11 wordt gezegd, dat die Geest, hier genoemd de Geest van Christus, omdat Hij ook Christus leidde (en dat geheel), in hen was. Soms waren zij zich dat zelf bewust. David zegt bijv. in 2 Sam. 23: 2: ***"De Geest des Heeren heeft door mij gesproken."*** Men kan ook vertalen: "in mij."

Hetzij in- hetzij uitwendig toegesproken, vast staat, dat de profetie (en verder ook de andere Godsopenbaring) niet voortgebracht is door de wil van een mens, maar dat zij door de Heilige Geest gedreven zijn geworden om ze te spreken (2 Petr. 1: 2). Daarom is al de Schrift van God ingegeven.

Op het laatst dezer dagen.

God heeft verder gesproken "op het laatst dezer dagen." Niet zoals de S.V. zegt: in deze laatste dagen. Er waren toen geen "laatste dagen", noch van een aion, noch van een bedeling. Met Christus was een nieuwe bedeling begonnen. "Op het laatst dezer dagen" ziet o.i. terug op het "eertijds" Dat "eertijds" vormt met "dezer dagen" een geheel, de periode, waarin God Zich openbaarde aan Israël. Echter, de tijd zou komen waarin dit afgesloten werd. Vooraf echter zou God nog spreken in en door de Zoon. Dat was "op het laatst dezer dagen" van Godsopenbaring in veel delen en op velerlei wijze. De apostel zegt niet: "die" maar "deze dagen", omdat ook in zijn dagen de Godsopenbaring nog doorging. Zo bekeken voegt hij zijdelings ook de N.T. openbaring aan de woorden Gods toe. Hij sluit echter wat daarna komt, uit: het is op het laatst dezer dagen, dat God in de Zoon sprak. Men zou kunnen zeggen: Maar de Godsopenbaring ging zeker nog wel 'n 50 of 60 jaar door, als we aannemen, dat Johannes zijn Evangelie op vergevorderde leeftijd geschreven heeft.

Wij antwoorden hierop met de vraag: Maakt 50 of 60 jaar nu zoveel uit op de lange periode van 'n 2000 jaar tussen Abraham en Johannes? Slechts hoogstens een dertigste. En is de laatste dag van een maand niet: op het laatst der maand? Zo is een dertigste deel van de tijd voor de N.T. openbaring wel op het laatst der Godsopenbaring.

Tot ons.

God sprak tegen het einde der dagen "tot ons." Dit betreft allereerst de Joden van die tijd. Maar daarbij blijft het niet. Want allereerst heeft, als Paulus de schrijver van Hebreeën is, het "ons" een bredere betekenis. Immers, tot hem sprak de Heere Jezus op aarde niet. En ook al neemt men tot schrijver één, tot wie de Heer op aarde wel gesproken heeft, dan nog zijn er twee dingen die het algemener maken.

Ten eerste het feit, dat er staat, dat God sprak. Indien Israël zijn roeping volbracht had en als een priesterlijk koninkrijk had kunnen optreden, zou de Godsspraak, door de Zoon gebracht, ook aan anderen verkondigd zijn geworden, zoals ze het nu wordt door de gelovigen uit de heidenen.

Ten tweede, indien men het eerste al daar laat, dan blijft nog, dat van Christus' woorden, evenals

van de O.T., er vele een algemener strekking hebben; ze zijn niet alleen voor Israël bedoeld. God bedoelde niet alleen tot Israël te spreken, maar tot de mensheid. Al werden Israël de woorden Gods toebetrouwd, toch gaf God er genoegzame aanwijzingen in die allen betroffen. Christus bijv. is niet alleen het Lam dat Israël behoudt van zijn zonde, maar dat ook de zonde der wereld wegneemt. God heeft zo van meet af aan het heil wereldwijd bedoeld. Alleen, Israël had het orgaan moeten zijn dat het uitdroeg. Het "tot ons" betreft zo ook een bredere kring en wel allen die "heilige broeders zijn der overhemelse roeping deelachtig."

In (de) Zoon.

God heeft gesproken tegen het eind dezer dagen, zegt de apostel, "in Zoon" Aldus letterlijk het Grieks. Men kan menen, dat hier het lidwoord besloten ligt in het voorzetsel zoals vaak in het Grieks van het N.T. voorkomt, maar wij geloven, dat dit hier niet het geval is en wij hier een zeer eigenaardige vorm vinden.

God heeft gesproken "in Zoon". "In Zoon" betekent hier niet alleen in de Persoon van de Zoon, maar karakteriseert de Godsopenbaring van Christus' eerste komst. Sprak Hij in het O.T. profetsgewijs, toen deed Hij het Zoonsgewijs. Wil men het anders, dan geeft 1 Tim. 3: 16 hierop de omschrijving: God is geopenbaard in het vlees. God sprak nu niet in de profeten, niet als Jehovahverschijning, niet door de engelen, maar in het vlees. "De weglating van het lidwoord drukt nadrukkelijker en bepaalder het aller-bijzonderlijkste karakter van het Zoonschap uit." (Comp. Bible).

God sprak in Zoon, is: in Zoonsopenbaring.

Dit "in" herinnert aan het Hebreeuws dat hetzelfde taaleigen heeft t.o.v. en Jehovahverschijningen. In Ex. 6:2 lezen we: "***En Ik ben Abraham, Isaak en Jacob verschenen als God de Almachtige***" Voor "als" staat het Hebr. voorzetsel b (e), dat "i n" betekent. Jehovah was hun dus verschenen in God de Almachtige, d.i. in Zijn Persoonsopenbaring. In de Persoon van de Zoon heeft God niet zomaar een andere naam aan de lijst der profeten toegevoegd. Hij sprak er in als God in de Zoonsopenbaring. "***Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond***", Joh. 1: 14,

Christus is in meer dan één opzicht "Zoon" Hij is Zoon als Eerstgeborene der creaturen, Kol. 1: 15. Daarvoor was Hij het Beeld Gods. Hij is ook Zoon als vlees geworden Woord. Hij is, gekomen in de volheid des tijds. Hij is ten derde male Zoon als Eerstgeborene uit de doden, Kol. 1: 18. Hij is ten vierde male Zoon als Hij andermaal in de wereld wordt ingebracht, Hebr. 1: 6 en in het vlees komt, 2 Joh.: 7 (grondtekst).

Dit duurt tot Hij als Zoon wordt onderworpen (1 Kor. 15: 28) waarna Hij als God boven alles te prijzen in Gods Rechterhand zal zitten (zie Hebr. 1: 3 hieronder). Als Eerstgeborene der creaturen ging Hij van God uit ter wereldschepping, als vleesgeworden Woord ging Hij uit ter wereldverzoening, als Eerstgeborene uit de doden is Hij vertegenwoordiger en drager der nieuwe schepping, als andermaal ingedragen Zoon komt Hij als wereldrechter en ter wereldverheerlijking.

God sprak in Zoon. Hierin ligt in het bijzonder het karakter der liefde. Christus is de Zoon Zijner liefde (Kol. 1: 13). God heeft gesproken als de Almachtige, als Rechter, als Koning. Maar in het "in Zoon" ligt Zijn grondwezen uitgedrukt: Liefde. In de Zoon openbaarde de Vader Zijn innerlijk zijn. "***Wie Mij gezien heeft, heeft den Vader gezien.***" Het spreken in de profeten openbaarde Hem meer als licht, het spreken in Zoon in het bijzonder als de liefde, de Persoonlijke Liefde, Wiens denken, willen en handelen erop gericht is heil, geluk en vrede aan het schepsel te brengen en het te vervullen met Zijn volheid.

Onvolmaaktheden in de Bijbel

Ons standpunt is, dat de oorspronkelijke tekst der Schriften volkomen ingegeven is door God. Dat er onvolmaaktheden bestaan in de manuscripten die we tot onze beschikking hebben en ook in onze "Bijbels", d.w.z. in de vertaling der Schrift die we gewoonlijk gebruiken, zal niemand loochenen.

Het verschil tussen de bekende manuscripten is al voldoende om te bewijzen dat ze allen onvolmaakte afschriften zijn van de oorspronkelijke tekst. Men hoeft zich daarover niet te verwonderen. Vooral niet t.o.v. de Hebreeuwse delen. Men moet er rekening mee houden dat de geschriften van Mozes bijv. op dierenhuiden, op papyrus, op klei of op steen geschreven waren door middel van letters die soms verkeerd gelezen konden worden.

Het oudste bekende alfabetische schrift is gevonden op stenen van de Tempel van Serabit te Sinäi. Vermoedelijke datum: 1800 v. Christus, dus lang vóór Mozes. Andere schriftsoorten bestonden ongeveer 3000 v. Christus (Soemeriërs).

De talrijke overschriften en de tijden van afval, toen de vijf boeken (Pentateuch) van Mozes dikwijls verwaarloosd of vergeten werden, zijn er de oorzaak van, dat in menige plaats onnauwkeurigheden zijn ingeslopen. Als men er goed over nadenkt welke geschiedenis de Schrift achter zich heeft, is het een wonder dat ze niet méér vervormd is. In dit opzicht is ze uniek.

Dat de vertalingen onvolmaakt zijn kan ons ook niet verwonderen, want het is mensenwerk. Hoe zou een mens op volmaakte wijze Gods Woord kunnen weergeven in een andere taal? Daartoe zou hij volkomen door de Heilige Geest geleid moeten worden en geen enkele vertaler heeft ooit beweerd dat dit met hem het geval was.

De hoofdzaak is dus dat we de oorspronkelijke tekst als volmaakt aanvaarden. Dit wordt echter niet gedaan door vele moderne theologen. Ze wijzen op fouten en tegenstrijdigheden die, volgens hen, niet toelaten te geloven dat de Schrift volkomen door God is ingegeven. Het is steeds nuttig de argumenten van tegenstanders te onderzoeken want we moeten ons niet inbeelden de gehele waarheid te bezitten en ook bij anderen kan een kern van waarheid zijn, die we kunnen gebruiken en die ons misschien zal toelaten onze eigene afwijkingen te leren inzien. Hij die de waarheid (en niet de één of andere belijdenis) lief heeft, zal steeds de eigen zienswijze willen toetsen en verbeteren.

Laat ons enige gevallen van werkelijke of vermeende onnauwkeurigheden onderzoeken. Eerst een paar die men kan wijten aan de vertalers.

1 ONNAUWKEURIGE VERTALING.

"En Hij (de Heer) porde David aan tegen henlieden, zeggende: Ga, tel Israël en Juda" (2 Sam. 24:1).

"Toen stond de Satan op tegen Israël, en hij porde David aan, dat hij Israël telde" (1 Kron. 21:1).

Nu kan men het eerste vers wel zien als een eigenaardige taalwending (zoals in Ex. 4:21; Jer. 4:10, enz.) die schijnt te zeggen dat God iets doet, als Hij het bewerkt door middel van een schepsel of toelaat dat een schepsel iets doet.

Er is echter een betere verklaring. Het Hebreeuwse woord "satan", door Satan vertaald, is niet noodzakelijk een eigenaam. De betekenis is: tegenstander. Men kan dit duidelijk zien uit de volgende verzen:

"En de Engel der Heeren stelde Zich in de weg hem tot een Tegenpartij" Num. 22:22. Zie ook vs. 32.

"Opdat hij ons niet tot een tegenpartijder worde in den strijd" 1 Sam. 29:4.

"Dat gij mij heden ten Satan zoudt zijn" 2 Sam. 19:22.

"Er is geen tegenpartijder" 1 Kon. 5:4.

"Zo verwekte de Heere Salomo een tegenpartijder" 1 Kon. 11:14.

"Ook verwekte God hem een wederpartijder: Rezon.. en hij was Israëls tegenpartijder" 1 Kon. 11:23, 25.

De derde tekst toont duidelijk hoe de eigennaam "Satan" hier geen zin heeft. Echter, als nu het Hebreeuwse woord "satan" zowel de Duivel, de tegenstander bij uitnemendheid, alsook tegenstander aanduidt, hoe zullen we de juiste betekenis weten in teksten waar twijfel mogelijk is?

De plaatsen waar Satan zonder twijfel bedoeld is (Job. 1:6, 7, 8, 9, 12; 2:1, 2, 3, 4, 6, 7 en Zach. 3:1, 2) geven de oplossing. Het woord "satan" is dan met het lidwoord gebruikt: "de tegenstander" Als dat lidwoord ontbreekt, kunnen we steeds "tegenstander" (in het algemeen) lezen. Welnu, 1 Kron. 21:1 gebruikt het lidwoord niet en er is geen reden, evenmin als in 1 Sam. 19:22, hier van Satan te spreken. Het gaat hier over "een" tegenstander en de eerste tekst (2 Sam. 24:1) zegt ons dat die tegenstander de Heere zelf is. We hebben ook in Num. 22:22 gezien dat daar de Heere een "Tegenpartij" (satan) genoemd wordt.

Waarom stond de Heere hen tegen? Vanwege hun ongerechtigheden. Hij geeft aan David een gelegenheid die ten volle te openbaren om hem zo tot bekering te leiden. Uit Ex. 30:12-16 weten we dat een heffer gegeven moest worden bij elke telling der kinderen Israëls. Nu stelde de Heere voor zulk een telling te doen; er zou zo blijken of ze des Heeren geboden zouden gedenken of, door hun overwinningen hoogmoedig geworden, te veel op eigen kracht zouden steunen.

We nemen nu een tweede voorbeeld in de Griekse Schriften.

Het toont aan hoe een vertaling, al is ze nog zo goed, toch aanleiding kan geven tot verkeerde opvattingen, terwijl de grondtekst dit niet doet.

De apostel Paulus zegt:

"Ik heb met alle goed geweten voor God gewandeld tot op dezen dag" Hand. 23:1.

"De wil des Heeren geschiede!" Hand. 21:14.

En toch menen sommigen dat hij niet altijd in overeenstemming met Gods wil handelde en zijn geweten niet heel goed kon zijn. Ging hij immers niet naar Jeruzalem niettegenstaande de Geest zei **"dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem"**? (Hand. 21:4). Het is de vertaling die ons hier kan doen dwalen. Het Grieks gebruikt het woordje "mè" dat geen absolute betekenis heeft, doch slechts een betrekkelijke. We kunnen dat zien uit teksten zoals Mat. 10:5 waar de Twaalf bevolen wordt niet (mè) heen te gaan op de weg der Heidenen, terwijl ze volgens Mat. 28:19 toch eens tot de volken moeten gaan. Zo ook uit Joh. 20:17, waar Maria Hem niet (mè) mocht aanraken, en later Thomas toch uitgenodigd wordt Hem aan te raken. (vs. 27). Ook nog uit Hand. 1:4 waar de Apostelen bevolen werd niet (mè) van Jeruzalem te vertrekken, en zij dit enige tijd later doch deden. In dergelijke gevallen gebruikt het Grieks niet het absolute "ou", doch het relatieve "mè". Waar nu Hand. 21:4 "mè" gebruikt, zegt ons de geïnspireerde tekst onmiddellijk dat het een tijdelijk bevel is. We zien ook dat Paulus dit bevel stipt opvolgde, want hij verliet niet onmiddellijk Tyrus, doch wachtte daar zeven dagen. Hij deed dus wel degelijk Gods wil en kon een goed geweten hebben. Hij ging op naar Jeruzalem op de juiste tijd en alles gebeurde in overeenstemming met hetgeen de Geest gezegd had (Hand. 20:23, 21:14, 21:11). Paulus ging er heen wetende dat hij verdrukking zou leiden, niettegenstaande de sentimentele bede van zijn vrienden (Hand. 21:12). Deze eindigden ook

met in te stemmen dat het Gods wil was (v. 14).

Ten slotte nog dit voorbeeld. Zonder twijfel betreffen Mat. 9:18 en Mark. 5:23 hetzelfde geval. En toch zegt de Bijbel in de eerste plaats dat het dochtertje van de overste gestorven was, terwijl het in de tweede nog niet gestorven is, doch "*in haar uiterste*" is.

Meer nog, Mat. 9:18 stemt ook niet overeen met Mat. 9:24, waar de Heere zegt: "*het dochtertje is niet dood*". En let op, dat Hij hier het woordje "ou" gebruikt en dus zegt dat ze beslist niet dood is.

Er is geen sprake van onnauwkeurigheid in de grondtekst. Het werkwoord "teleutao" van Mat. 9:18 is verwant met "telos" dat het "einde" aanduidt en betekent letterlijk: "eindigen" Het is vertaald "lag op zijn sterven" in Luk. 7:2 en had ook zo moeten vertaald worden in Mat. 9:18.

In een groot aantal andere gevallen is de vertaling, al is ze nog zo goed, niet volmaakt genoeg. Ze bewijst niet geïnspireerd te zijn zoals de grondtekst. Onnauwkeurigheden zoals hier opgegeven, kunnen zeker geen dienst doen om te bewijzen dat de Schrift niet geheel door God is ingegeven. Toch hebben geleerde critici dergelijke argumenten gebruikt, wat bewijst dat ze soms wat oppervlakkig geweest zijn in hun oordeel. We komen nu tot enkele voorbeelden van onnauwkeurigheden die te wijten zijn aan de overschrijvers.

De Schriftuurlijke Plaats van het Avondmaal

VOORWOORD VAN DE VERTALER.

Dit is de tweede brochure van de heer Otis Q. Sellers. De eerste handelde over De Doop. Deze over het Avondmaal. Geheel zonder enige connectie tussen de Schrijver en de Redactie van "Uit de Schriften", is de eerste tot dezelfde opinie gekomen als de laatste. Ze is het gevolg van het onderscheiden der geslachten van hemelen en aarde en het Lichaam van Christus en het consequent doorvoeren van de zienswijze dat de Schrift wel voor allen is, maar niet steeds overal allen op het oog heeft, M.a.w., dat er gedeelten zijn voor bijv. Israël en voor andere gelovigen. Zo goed als elke groep aanvaardt dit beginsel in het O.T. Het is een kwestie van doorvoering in het N.T. die ons van anderen doet verschillen. Over het beginsel hoeft men dus niet te twisten, men heeft ons slechts aan te wijzen dat en waar we er inconsequent in zijn. Dit vernemen we gaarne.

HET AVONDMAAL.

Het onderwerp waarover in de volgende bladzijden gehandeld wordt, wordt algemeen beschouwd als één van grote belangrijkheid. Het Avondmaal des Heeren is voor de meesten, zij mogen dan Protestants, Rooms-katholiek, Grieks-orthodox, ritualist, evangelisch, ware gelovigen of slechts gewone belijders zijn, personen die er aanspraak op maken het Woord te onderzoeken of hen die geheel onwetend blijven t.o.v. Gods geopenbaarde Woord, een heilige inzetting. De bijna overal verbreide praktijk van het deelnemen aan broodbreking en wijn vergieten als godsdienstig gebruik, is er één die van geslacht tot geslacht overgeleverd is en slechts zeer weinigen kunnen met recht zeggen, dat de huidige praktijk die zij in acht nemen het resultaat is van naarstig onderzoek en een blijven bij de waarheid van Gods Woord.

De Schrijver weet heel goed, dat er onvermijdelijk afkeer zal oprijzen omdat hij de vraag of het avondmaal voor ons is, aan de orde heeft gesteld en getracht heeft de tegenwoordige praktijk aan Gods Woord te toetsen. Reeds heeft hij de onaangename woorden: "ketter", "afvallige" en "ontrouwe" gehoord en weet hij zeer goed, dat er vele deuren van dienst voor hem gesloten zullen worden vanwege de positie die hij t.o.v. het avondmaal inneemt. Niettemin heeft hij het verkozen

aan Gods geopenbaarde waarheid getrouw te zijn en deze te stellen boven de algemeen gangbare praktijk. Hij gelooft wat in het Woord Gods over dit onderwerp staat geschreven. Naar het getuigenis van velen heeft het bewezen een steun te zijn en een zegen te brengen door hen te bevrijden van kerkelijke gebondenheid en bijgeloof. Op verzoek van hen die geholpen zijn, wordt de waarheid over het Avondmaal bij dezen door de pers uiteengezet. Voor hij het onderwerp gaat bespreken, wil de Schrijver verzekeren, dat hij tot zijn overtuiging inzake dit onderwerp op dezelfde wijze gekomen als tot die over gebedsgenezing en het spreken in talen.

Gebedsgenezing beoordeeld door het Woord.

Veel gelovigen in Christus, aan wier geloof in Hem we niet twijfelen, menen, dat er genezing en bediening van genezing is in de tegenwoordige bedeling. Er zijn vele pogingen gedaan deze overtuiging werkelijk in praktijk om te zetten en zo zijn er die gebedsgenezingen leiden en anderen die zich willen laten genezen, oproepen daar te komen om met olie gezalfd te worden en voor zich te laten bidden waarna hun een onmiddellijk en wonderlijk herstel wordt verzekerd. Als we deze oprechte zielen vragen naar hun geloof en wandel, wordt ons gewoonlijk geantwoord: Heeft Christus Zijn discipelen niet bevolen zo te doen? Vormden Zijn genezingen geen groot deel van Zijn bediening? Heeft Hij niet gezegd, dat de gelovigen de zieken de handen moeten opleggen en dat zij zullen genezen? Vormde de genezing geen belangrijk deel van de bediening van Petrus. Genas Paulus geen zieken? Heeft de laatste niet gezegd, dat aan sommigen de gaven van genezing door de Geest gegeven was. Gaf Jakobus in zijn Zendbrief geen voorschrift over het genezen van zieken. Is Christus Jezus niet Dezelfde, gisteren en heden en tot in eeuwigheid?

Deze vragen zijn inderdaad Schriftuurlijk en op elk ervan moeten we, zonder aarzelen bevestigend antwoorden. Niettemin, ondanks de schijnbaar onweerlegbare argumenten der Schrift, menen we, dat de leer en de praktijk van de genezing nu, als we het Woord der waarheid recht snijden, niet op hun plaats zijn; de wondere genezingen behoren tot de tijd der Evangelien en die van het Boek der Handelingen en niet tot die van de Bedeling der Verborgenheid die daarna is ingetreden; ze zijn niet voor de Gemeente die Zijn Lichaam is. Daarom geloven we, dat hedendaagse diensten waarin men hoopt dat genezingen geschieden zullen, op grove misopvattingen berusten en karikaturen zijn en dat zij slechts dienen om het Woord en de Heere te onteren.

De talen beoordeeld naar het Woord.

Wat van de gaven der gezondmaking gezegd is, geldt ook die der talen. Vele gelovigen beweren deze gave te bezitten en er gebruik van te kunnen maken. Anderen proberen deze gave te krijgen. Als hun gevraagd wordt over hun geloof en wandel, antwoorden zij met vragen als deze: Werden de talen niet op de Pinksterdag gegeven? Spraken de Heidenen niet in vreemde talen toen Petrus hun het eerst Gods goede boodschap predikte? Spraken de Efeziërs niet in talen toen hun de handen opgelegd werden? Zei Paulus niet tot de Corinthiërs, dat God sommigen gegeven had in vreemde talen te spreken en anderen de uitlegging der talen? Zei hij ook niet, dat God sommigen in de gemeente gesteld had die vreemde talen spraken en dat hij wilde, dat ze allen in talen spraken; en dat hij God dankte, dat hij meer talen sprak dan allen; en dat talen gegeven waren tot een teken voor de ongelovigen; en beval hij niet het spreken in vreemde talen niet te verbieden?

Op dit alles antwoorden wij bevestigend. Echter, ondanks deze versperring van argumenten uit de Schrift opgebouwd, beweren we evenwel dat de gave der vreemde talen, indien we het Woord recht snijden, niet is voor de bedeling der verborgenheid en geen plaats of doel heeft in de gemeente die Zijn Lichaam is. Verder brandmerken we alle hedendaagse openbaringen ervan als verdacht en nagmaakt.

Het Avondmaal beoordeeld, naar het Woord.

Door heel de beschaafde wereld van heden, zijn er verschillende groepen die elke week, elke maand, elke drie maanden of eens per jaar samenkomen met het doel war brood (al of niet gezuurd) en wat wijn of ongegist druivensap te gebruiken als godsdienstige inzetting. Zij maken er aanspraak op waar te nemen wat men noemt: "Het Avondmaal des Heeren" Velen hebben slechts weinig inzicht in wat zij doen en waarom zij het doen. Ook schijnen zij er weinig voor te voelen de zaak ernstig te overwegen. En bijna allen schijnen van brood en wijn te gebruiken in de hoop dat zij enige barmhartigheid of genade zullen verdienen die hun behoudenis ten goede zal komen.

Als wij hen die voorgeven uit Gods Woord onderwezen te zijn aangaande dit onderwerp vragen, antwoorden zij gewoonlijk met twee vragen: Zei de Heere Jezus niet: Doet dit tot Mijn gedachtenis? En wordt ons ook niet gezegd dit te doen totdat Hij komt?

(Het is al meteen duidelijk, dat zij die de Schriftuurlijke plaats van het Avondmaal niet verstaan, niet zoveel argumenten voor hun praktijk kunnen aanvoeren als de voorstanders doen van de gaven der gezondmaking en die van het spreken in talen.)

Om de waarheid over dit onderwerp te vinden in het Woord der waarheid, moeten we het weer recht snijden. Wat we zoeven gezegd hebben over de gave der gezondmaking en de talen, aarzelen we niet ook toe te passen op de algemene praktijk van het Avondmaal, als we het Woord recht snijden. Zo zijn we er toe geleid door het Woord en door de Heer van het Woord de hedendaagse praktijk te verwerpen daar ze niet behoort in de tegenwoordige bedeling der verborgenheid; deze inzetting is nooit gegeven of bedoeld voor de Leden der Gemeente die Zijn Lichaam is. We brandmerken alle tegenwoordige avondmalen waaraan men 's Heeren naam toevoegt als ledige, zonder betekenis zijnde godsdienstige ceremoniën. We nodigen de lezer nu tot een onpartijdig onderzoek over dit onderwerp uit.

Tot nuttige Stichting

2

'S HEEREN NAAM HEERLIJK OP AARDE.

"Hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde" Ps. 8:1.

De aarde is het grote onderwerp van deze psalm. Al wordt met een enkele woord op de hemelen gewezen als 's Heeren handen werk, vs. 4 en al worden die hemelen te klein geacht om Zijn majesteit ten volle te openbaren, de dichter bepaalt zich toch in zijn uitwerking tot de aarde. En dan ziet hij die aarde vol van 's Heeren heerlijkheid.

's Heeren naam heerlijk op aarde. We zien er nu niets van. We zien heel wat anders. De mens wil zich een naam maken. Dat begon al in Babel (Gen. 11:4) en dat is in alle tijden doorgegaan. De mens noemt de landen naar zijn naam (Ps. 49:12) en wil zich nog steeds een naam maken. De een wil zijn naam "vereeuwigen" als kunstenaar, een ander als staatsman, een derde als politiek leider, een vierde door een "eeuwig" rijk of een "eeuwige" staat te scheppen. En in welke andere vorm dit ook zal gebeuren. Wereld veroveraars zijn er te allen tijde geweest, zij het dan niet daadwerkelijk, dan toch in de gedachten. Hoevelen hebben zich geen naam op aarde willen maken. En willen dit nog steeds. Daarvan werd en wordt nog alles geofferd. Het geluk van staten en volken, van ouden en jongen, van rijken en armen, alles moest en moet zwichten voor die strevers naar een naam op aarde. Nu zijn er zeer zeker uitnemende daden door menigeen verricht. Er zijn vaak dingen door tot stand gekomen die gelukkige gevolgen hadden en nog hebben. Grote heersers zijn niet steeds of uitsluitend dwingelanden geweest. Maar waar ze uitgingen van het motief zichzelf of hun land of volk een naam te maken, daar zullen ze eenmaal ervaren dat slechts één Naam op aarde heerlijk zal zijn.

Nu houdt die Naam Zich verborgen. Gods Naam is nu niet heerlijk op aarde. We zeggen niet dat Hij niet geëerd wordt, dat Hem geen heerlijkheid wordt gegeven, maar dat Hij nu niet heerlijk is op aarde. Dat moet Hij nog worden. Psalm 8 heeft een rijk profetisch perspectief. Hij ziet uit naar de tijd als de Heere Zelf op aarde heersen zal, als Hij Zijn grote naam voor het oog van alle Heidenen (naties) bekend zal maken, als Hij opgestaan zal zijn en Zijn vijanden verstrooid zullen zijn. Dan zal Hij Zijn majesteit en heerlijkheid openbaren, dan zal Zijn sterkte en sieraad gezien worden. Dan zal Hij de problemen oplossen tussen de staten, de geschilpunten tussen de landen, dan zal Hij recht doen tussen de volken en het pleit der natiën beslechten. Dan zal Hij regeren in gerechtigheid en gericht en zal de aarde met Zijn heerlijkheid vervuld worden. Naar die tijd ziet de dichter uit en daarover verblijdt hij zich. Dat is het wat hem doet zeggen: Hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde!

Op de ganse aarde. Het is nog nooit iemand gelukt geheel de aarde van zijn naam te vervullen. In onze tijden worden de namen van de groten der wereld wijd en zijd de wereld door bekend. De bladen vermelden wat de een of andere heerser gesproken of gedaan heeft. Zo iemand kan wel invloed uitoefenen op veel wereldgebeurtenissen. Hij kan een goede of slechte pers hebben. Maar geen van komt zover dat zijn naam heerlijk is op de ganse aarde. Heerlijk, d.i. vol van eer en grootheid, verhevenheid en majesteit, recht en gerechtigheid.

Heerlijk zal eens 's Heeren naam zijn. In de Persoon van de Heere Jezus zal de HEERE Zich in Zijn luister openbaren. De koningen zullen hun mond over Hem dicht houden. Alle koningen zullen zich voor Hem neerbuigen, alle Heidenen Hem dienen. Eens wordt de ganse aarde met Zijn heerlijkheid vervuld. En dat is het wat de dichter doet zeggen: Hoe heerlijk is Uw Naam over de ganse aarde.

Voor hen die deze en de vorige woorden de dichter nazeggen, gebeurt er eerst nog wat anders. Voor hun wordt Zijn Naam heerlijk in hun hart. De Geest openbaart die Naam in hun binnenste. Wat de dichter ziet gebeuren op aarde, ontvangen zij in de wereld, *"En zij zullen zingen van de wegen des Heeren, want de heerlijkheid des Heeren is groot. Want de Heere is hoog, nochtans ziet Hij den nederige aan"*, vs. 6. Naarmate Christus door het geloof in onze harten woont, naar die mate zal de heerlijkheid des Heeren ons hart vervullen. De vervulling van het hart met Zijn tegenwoordigheid in de Geest is een zekere voorbode van Zijn toekomstige heerlijkheid in de wereld die te komen staat en een bewijs van de vervulling van Ps. 8:1: "Hoe heerlijk is Uw Naam op de ganse aarde.

De brief aan de Hebreëën

A 1 F 1 HOOFDSTUK 1: 2-14

DE ZOON VOORTREFFELIJKER DAN DE ENGELLEN

Structuur van Hfdst. 1: 2-14

Het tweede onderdeel omvat hfdst. 1: 2-14.

Het kan weer onderverdeeld worden:

- F 1 a 1 2, 3 De heerlijkheid van Zijn Persoon en werk.
 - b 1 4-7 Zijn uitnemendheid boven de engelen,
- a 2 8-12 De heerlijkheid van Zijn Goddelijk Wezen,
 - b 2 13-14 Zijn uitnemendheid boven de engelen.

De tekst van Hebr. 1: 2-14.

2"*Die Hij gesteld heeft tot bezitverwerver van alles, door Wie Hij ook de aionen gemaakt heeft.*"

3"*Deze, de uitstraling van Zijn heerlijkheid en de uitbeelding van Zijn Wezen, Die alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, heeft Zich, nadat Hij de reiniging van zonden bewerkt heeft, gezet in de rechterhand der Majesteit in de hoge*"

4"*(hemelen), zoveel voortreffelijker geworden dan de engelen als Hem uitnemender naam boven hen ten deel geworden is.*"

5"*Tot wie van de engelen toch heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, Ik heb u heden verwekt. En wederom: Ik zal Hem ten vader en Hij zal Mij ten Zoon wezen?*"

6"*Wanneer Hij nu de Eerstgeborene weder in de bewoonde aarde binnenleidt, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden.*"

7"*En tot de engelen zegt Hij wel: Die Zijn engelen tot winden maakt, en Zijn dienaars tot vuurvlammen*"

8"*maar tot de Zoon: Uw troon, o, God, is in de aioon van de aioon, en:*"

9"*Een scepter van rechtheid is de scepter van Uw koninkrijk;*"

(9) *"Gij hebt gerechtigheid liefgehad en ongerechtigheid gehaat. Daarom, o God, heeft Uw God U gezelfd met vreugdeolie boven Uw deelgenoten."*

10 *"En: Gij Heere hebt in het begin de aarde gegrondvest en de hemelen zijn de werken Uwer handen. Zij zullen vergaan, maar Gij blijft altijd;"*

11 *"zij zullen als een kleed verouden"*

12 *"en als een mantel zult Gij ze oprollen (als een kleed) en zij zullen veranderd worden, maar Gij blijft Dezelfde en Uw jaren zullen geen einde nemen."*

13 *"Tot wie van de engelen heeft Hij ooit gezegd: Zit uit Mijn rechterhand totdat Ik uw vijanden zal gelegd hebben tot een voetbank uwer voeten?"*

14 *"Zijn het niet alle dienende geesten die uitgezonden worden tot dienst van hen wie het heil ten deel zal vallen?"*

F 1 a 1 Vers 2 en 3

4

De heerlijkheid van Zijn persoon en werk.

Vers 2

De bezitverwerver van alles.

"Die Hij gesteld heeft tot bezitverwerver van alles."

De S.V. heeft hier gezet: "erfgenaar". Dit woord doet ons denken aan iemand die de nalatenschap aanvaardt van een overledene. Dit kan hier niet bedoeld zijn, immers God heeft onsterfelijkheid en Christus kan dus Zijn erfgenaar niet zijn. Wij kennen aan het woord een andere betekenis toe.

Dr. Bullinger geeft in zijn "Critical Lexicon" er voor op: *"iemand aan wie een toebeschikt deel gewordt, een in bezit nemer van iets, een bezitverwerver."* Het woord is afgeleid van klèros; dat komt bijv. voor in Hand. 7:5, waar het vertaald is door "erfdeel", maar dat geen erfeling kan betekenen: Abraham ontving van God geen erfeling. In Hand. 20:32 staat het ook: de heiligen ontvangen een erfdeel; ook dat is geen erfeling. Zo ook niet in Hand. 26:18; Gal. 3:18; Ef. 1:11, 14, 18; 5:5; Kol. 3:24; Hebr. 11:8; 1 Petr. 1:4. In Kol. 1:12 vertaalt de S.V. "erve" Zo ook in Hebr. 9:15. In al deze teksten heeft het woord een ruimere betekenis: een erfdeel is in de Schrift geen erfeling, het is een toegewezen deel. Een "erfgenaar" is geen erver van de nalatenschap van iemand, maar hij, aan wie iets toegewezen wordt en die dat deel in bezit neemt.

De Schrift brengt het erfgenaar zijn in verband met het heer zijn. Erfgenaar zijn is heer, bezitter worden van iets. Gal. 4:1 zegt: *"Doch ik zeg zo langen tijd als de erfgenaar een kind (onmondige) is, zo verschilt hij in niets van een dienstknecht (slaaf), hoewel hij een heer is van alles"*, n.l. in de toekomst. Het erfgenaar zijn is in het bezit komen van het toegedachte. Abraham gaf Isaak alles wat hij had. Nog bij zijn leven, Gen. 25:5, 6. Zo werd Isaak dus "erfgenaar" Niet door Abrahams dood.

God heeft Christus tot "erfgenaar" gesteld van alles. Krachtens de schepping was Christus reeds Heer van alles. Door Hem zijn immers alle dingen geschapen, Kol. 1:16. Hoe kon Hij nu nogmaals tot inbezitnemer van alles gesteld worden? Alleen zo, doordat Hij vlees werd en daarmee alles verliet. Hij is arm geworden, 2 Kor. 8:9. Men neme dat in die reële zin, dat Christus, zou Hij weer iets bezitten, alles verwerven moest. Hij heeft Zich door God weer in het bezit zien stellen van datgene, waarop Hij krachtens Zijn scheppen het volle recht had. Daarop nu doelt het tweede gedeelte van dit vers: Die God gesteld heeft tot een bezitverwerver van alles. Eenmaal bezat Hij hemelen en aarde, Hij werd arm, maar God gaf Hem de naam boven alle naam en stelde Hem — en

nu krachtens Zijn verdienste door het werk op aarde, weer in Zijn oorspronkelijk bezit. Niets uitgenomen. Hem werd hergeven de macht in hemelen en op aarde (Mt. 28), Hij werd weer de Heer van alles.

Heeft het tot erfgenaam stellen in de Schrift niet de betekenis die wij, Westerlingen, er aan toekennen, toch heeft het iets te maken met de dood. Christus heeft Zich, volgens Fil. 2 eerst vernederd tot de dood om daarna verhoogd te worden. Het woord "erfgenaam" komt nog tweemaal voor in Hebreeën, n.l. in 6:17 en 11:7; de eerste tekst, in verband met de zegening van Abraham, verkregen na het offeren van Isaak en de tweede geldend van Noach die een erfgenaam der rechtvaardigheid naar het geloof geworden is. Beiden zijn betrokken bij een symbolische dood: Abraham kreeg Isaak bij gelijkenis uit de doden weer, en Noach ging door het water van de dood heen. Christus onderging de dood in volle werkelijkheid en werd pas "erfgenaam" na Zijn opstanding uit de doden.

Het komt ons voor, dat het "erfgenaam" worden naar de belofte, of naar de rechtvaardigheid van het geloof in het bijzonder inhoudt te geloven in God Die de doden opwekt (Rom. 4:17). Noach werd weer bezitter van de aarde na het oordeel van de vloed, symbool van de dood. Abraham kreeg Isaak terug na overlegd te hebben, dat God hem weer uit de doden verwekken kon. Christus heet andermaal de Zoon nadat God hem uit de doden verwekt heeft (Hand. 13:32, 33). We zullen verder zien, waarom dit is. We wezen er hier voorlopig op en geloven daarom, dat Hebreeën in dit opzicht ligt in de lijn van Rom. 6:4-6: het met Christus één plant worden in dood en opstanding. Pas als de dood, zij het in de geest over ons niet meer heerst, kan God als het ware door woord en eedzwering tussenkomen om de beloften vast te leggen.

Gesteld tot bezitverwerver van alles.

Het tot bezitverwerver stellen van alles heeft ongetwijfeld in Gods Raad plaats gehad. Waar Christus door de bepaalde raad en voorkennis is overgegeven, Hand. 2:23, is Hij ook gesteld tot erfgenaam. Dit blijkt uit 1 Petr. 1:11: de Geest betuigde de profeten van het lijden dat op Christus komen zou, maar ook van de daarna volgende heerlijkheid. Christus is in alles het middelpunt van Gods Raad.

Het "alles" is ook nader uitgewerkt. In Ps. 2:8 lezen we: ***"Eis van Mij en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel en de einden der aarde tot Uw bezitting"*** Zie ook Ps. 22:28-30. Ps. 72:11 zegt: ***"ja alle koningen zullen zich voor Hem nederbuigen, alle heidenen zullen Hem dienen"*** Maar hierbij blijft het niet. Hem is niet alleen alle macht gegeven op de aarde, ook de hemel is van Hem. Zie Mt. 28:18. Hij is ook de Koning des hemels, Dan. 4:37. Alle dingen zijn Hem onderworpen, 1 Kor. 15:27, niets is uitgesloten. Alle macht en heerlijkheid die Christus afgelegd heeft bij Zijn vleeswording, is Hem opnieuw ten deel geworden. Hij ontving de naam die boven alle naam is en eenmaal zal alle knie zich in de naam van Jezus buigen en alle tong zal Hem belijden, tot heerlijkheid des Vaders Fil. 2.

De aionen gemaakt.

"Door Wie Hij ook de aionen gemaakt heeft." In de S.V. staat hier "wereld" Dat is geen juiste overzetting. Sommigen willen hier zetten: "werelden" en zeggen, dat er een hernoeming plaats heeft: voor wereld wordt wereldtijdperk, wereldgang genomen. Die werelden duiden dan "het alles" aan dat Hij "erft" Wij geloven dat we ons hier moeten houden aan de tekst en aionen moeten lezen. Ziehier waarom :

Ten eerste, omdat we nergens lezen, dat God werelden geschapen heeft, maar één wereld. Waarom hier het meervoud zou moeten staan, is niet duidelijk. Die mening is wel overgenomen van de tegenwoordige Joodse visie, maar nergens gebruikt het O.T. het woord olamim, dat in het Grieks

aionen geeft, in die zin.

Ten tweede blijkt uit vs. 8 van dit hoofdstuk, waar staat: "*in de aioon van de aioon*" dat aioon de betekenis van tijdloop heeft. In Hebr. 11:3 lezen wij nogmaals dat God de aionen herordend heeft. We lezen dus: "*Door Wie Hij ook de aionen (ge)maakt (heeft)*".

In ons werk "De Tijden der Eeuwen" hebben we breedvoerig uitgelegd dat er vijf aionen zijn en dat we met de schrijver van Hebreëen, in de derde daarvan leven. Wil men nu de term: "gemaakt heeft" aanvaarden, dan ziet dit op de reeds verlopen twee aionen. Wij voor ons menen, dat de Griekse werkwoordsvorm tijdloos is; het is de z.g. *aoristus*, waarin de tijd ondergaat in de werking die er door wordt uitgedrukt. Zo bekeken kan men dan lezen: "*door Wie Hij ook de aionen maakt*" Dit drukt dan uit, dat Hij niet alleen de aioon in het verleden gemaakt heeft, maar ook dat Hij de tegenwoordige nog maakt en de toekomstige (Ef. 2:7) maken zal. Christus' werk wordt hiermee groter.

Sommigen lezen voor "door Wie": "ten behoeve van Wie", "voor Wie" Hij de aionen gemaakt heeft. Zij die het voorbestaan van Christus loochenen, doen dit vanuit hun mening; voor Bethlehem immers bestond Hij alleen in Gods gedachten zeggen zij, God heeft dus de aionen niet door Hem kunnen maken, maar alleen met het oog op Hem, ter wille van Hem.

We willen opmerken, dat zij die voor de Schrift buigen en het Grieks nagaan, hiermee onmogelijk kunnen instemmen. Wat is het geval? Het voorzetsel "dia" heeft de tweede en de vierde naamval. In Hebreëen 2:10 komen beide gevallen in één tekst voor. Wij vinden daar: "*Want het betaamde Hem om Wie alle dingen zijn en door Wie alle dingen zijn.*" Bij "om Wie" staat dia in de vierde naamval (dat blijkt uit de vorm van Wie in het Grieks: "di' on"; "di" is de afkorting van dia) en bij "door Wie" in de tweede naamval (di' ou). Dia gevolgd door de tweede naamval geeft de uitvoerder of het instrument aan, gevolgd door de vierde naamval het doel waarom iets gedaan wordt. De aionen nu zijn niet om de Zoon maar door de Zoon gemaakt, zegt Hebr. 1:2. Deze wordt tegenover de profeten gesteld. God heeft Hem tot bezitverwerver van alles gesteld, door Hem de aionen gemaakt. Het is daarom onlogisch te denken, dat God om Hem de aionen maakt. De leidende gedachte is, dat God alles door Hem deed en doet. En nu is het ook wel om Zijntewil, maar dit staat hier niet.

Onvolmaaktheden in de Bijbel (Vervolg).

II. ONNAUWKEURIGE COPIE.

Wie zelf schrijfwerk gedaan heeft, weet hoe snel men een woord overslaat, hoe men geneigd is enkele uitdrukkingen te willen "verbeteren", hoe men zich kan vergissen in het lezen (vooral bij het Hebreeuwse schrift). Dat de getallen vooral gevaar lopen verkeerd overgeschreven te worden spreekt van zelf. Daarbij werden de getallen door letters of op bijzondere wijze uitgedrukt en ook om deze reden kan men na duizenden jaren overschrijven, meerdere fouten verwachten. Zij, die bekend zijn oude geschriften te ontcijferen, hebben dikwijls hun verwondering geuit dat, in vergelijking met andere oude documenten, de Schrift zo weinig schrijffouten bevat.

(Dr. R. D. Wilson zegt bijv.: "Dat de namen (der koningen van Egypte, Assyrië, Babylonië, enz.) trots overschrijvingen in zoveel eeuwen, in zulk een volkomen staat van ongeschondenheid aan ons overgebracht zijn, is een verschijnsel zonder wederga in de geschiedenis der letterkunde" En hij geeft dan talrijke voorbeelden van andere geschriften die krioelen van fouten.)

Dergelijke fouten zijn gewoonlijk van ondergeschikt belang; tenminste voor wat de leer betreft. Laat ons enkele voorbeelden geven.

2 Sam. 8:4 en 10:18 spreken van 700 ruiters en wagenen, terwijl 1 Kron. 18:4 en 19:18 van 7000 spreken.

2 Sam. 23:8 heeft "Tachkemoni" en 800, terwijl 1 Kron. 11:11 "Hachmoni" en 300 schrijft.

1 Kon. 4:26 heeft 40.000 en 2 Kron. 9:25 heeft 4000.

1 Kon. 24:8 heeft 18 en 2 Kron. 36:9 heeft 8. (Dit is mogelijk geen fout daar 18 een mederegering van 10 jaar kan omvatten).

Soms is de wijze van uitdrukken heel eigenaardig en kan gemakkelijk misverstaan worden.

Zo spreekt 1 Sam. 6:9 van 50.070 mannen, maar de Hebreeuwse tekst zegt letterlijk: **"70 mannen, twee vijftigen en een duizend"**, wat men voor 1170 man kan nemen. Sommigen, zoals de bekende Hebraïst Young, lezen: "70 mannen, 50 hoofdmannen" Dergelijke gevallen doen zich voor in Richt. 7:3, waar "twintig en twee duizend" genomen kan worden voor 22.000 of voor 2020 en in Richt. 12:6, waar "veertig en twee duizend" kan zijn 42.000 of 2040. De kleine getallen schijnen meer waarschijnlijk.

Ook hier kan men niets vinden dat tegen de ingeving der Schrift pleit.

III. SCHIJNBARE FOUTEN OF TEGENSTRIJDIGHEDEN.

De theologen die een gematigde kritiek verdedigen, beweren dat, niettegenstaande de vermeende fouten en tegenstrijdigheden, de Schrift toch in haar geheel van grote waarde blijft. Ze schijnen juist aan de kritiek vast te houden omdat ze dergelijke fouten menen te vinden en ze zoeken dan een oplossing die toelaat dergelijke fouten uit te leggen en toch nog waarde te hechten aan de Schrift. Alles is wel niet "Gods Woord", doch "Gods Woord" ligt toch nog in de Schrift en ons "godsdienstig bewustzijn" kan er dat wel in erkennen, beweren ze.

Als we nu kunnen aantonen dat die plaatsen, waar ze fouten denken te vinden, op zeer eenvoudige wijze uitgelegd kunnen worden en die uitleg zelfs in andere opzichten beter en meer "wetenschappelijk" is, bestaat de mogelijkheid dat critici, die de waarheid lief hebben, hun oordeel zullen gaan wijzigen. We willen enige typische gevallen onderzoeken.

"En (Abram) riep den Naam des Heeren (Jehovah) aan" Gen. 12:8.

"Doch met Mijn Naam Heere (Jehovah) ben Ik hun niet bekend geweest" Ex. 6:2.

De naam Jehovah (Hebreeuws JHVH) was de verbondsnaam, doch ze kenden God niet ten volle in die hoedanigheid. Ze begrepen de betekenis niet van die naam, die het absolute "Zijn" uitdrukt. Abraham, al riep hij JHVH aan, stelde Hem zich meer voor als "Shaddai" (Almachtige), als een genadevolle Gever. De woorden: "Ik zal zijn, die Ik zal zijn" (of: "Ik ben de Zijnde" Ex. 3:14) legden enigszins de betekenis van JHVH uit, doch waren tot Mozes gericht.

Als we deze teksten met enige goede wil onderzoeken, vinden we er zeker geen tegenstrijdigheid in. Jeremia's woorden: **"Want Ik heb met uw vaderen, ten dage als Ik hen uit Egypteland uitvoerde, niet gesproken, noch hun geboden van zaken des brandoffers of slachtoffers"** (Jer. 7:22) worden soms aangezien als niet overeenstemmende met Lev. 1:9 en andere delen. Doch Jer. 7:22 spreekt van het ogenblik ("ten dage") waarop ze Egypte verlieten en dit was een hele tijd vóór ze de wet

leerden kennen, sprekende van brandoffers en slachtoffers. Vermaningen in verband met de hoofdzaak: "*wat recht is in Zijn ogen*", kregen ze veel vroeger (Ex. 15:26).

Wat betreft andere plaatsen die men tegenover Jer. 7:22 stelt (bijv. Am. 5; Micha 6; Ps. 50), deze leggen de nadruk op de basis der wet: "*Zo zult gij de Heere, uw God, liefhebben met uw ganse hart.*" (Deut. 6:5; 10:12, 13; Lev. 19:18) zonder welke de offeranden geen zin hebben. Men leze ook 1 Kron. 29:17-19 over deze zaak. De Heere Jezus zelf drong aan op het volbrengen der minste geboden (Mat. 5:18, 19).

Menige schijnbare tegenstrijdigheid kan men vinden als men Kronieken vergelijkt met Samuel en Koningen. Men moet er echter aan denken, dat het karakter dezer boeken verschillend is.

Kronieken ziet de dingen meer vanuit Gods standpunt, terwijl de andere boeken de dingen van menselijk standpunt uit bekijken. In het eerste geeft men het zedelijk aspect, daarbij niet steeds een chronologische orde en vooral inlichtingen over het huis van David en de stam Juda. In de laatste vinden we een geschiedkundig overzicht van Israëls Koninkrijk.

Als we 2 Sam. 24 met 1 Kron. 21 vergelijken vinden we de volgende verschillen :

2 Sam. 24	1 Kron. 21	Opmerking
vs. 9 Israël 800.000 Juda 500.000	vs. 5 Israël 1.100.000 Juda 470.000	Kron. geeft al de Israëlieten die het zwaard uittrokken op. Sam. het aantal "strijdbare mannen" Kron. die van Juda die het zwaard uittrokken. Sam. allen die deel uitmaken van Juda.
vs. 13 7 jaar	vs. 12 3 jaar	In Sam. 21:1 is er een hongersnood van 3 jaar welks invloed reikt tot het 4 ^e jaar. Met de 3 jaar die afzonderlijk in Kron. vermeld zijn, komt men tot 7.
vs. 24 David kocht de dorsvloer voor 50 sikkelen	vs. 25 David gaf 600 gouden sikkelen voor de plaats	Dit zijn twee verschillende aankopen. De eerste is begrensd tot de vloer en tijdelijk, de tweede was meer uitgebreid voor het bouwen van de Tempel (1 Kron. 22: 1)

Volgens de Hebreeuwse tekst van 2 Sam. 21:19 sloeg Elhanan "Goliath, den Gethiet"; volgens 1 Kron. 20:5 sloeg hij "de broeder van Goliath, den Gethiet" 1 Sam. 17 zegt daarbij dat David Goliath sloeg. Wil men tegenspraak zoeken, dan ligt het voor de hand deze hier te vinden. Men vergeet echter niet dat "Goliath" geen eigennaam is. Het is een Filistijns woord, dat volgens Hitzig wil zeggen iets in de aard van tovenaars en in het tegenwoordige geval een familie van reuzen kan aanduiden, een tak der kinderen van Raza (Rephaïm 1 Kron. 20:4, 6). In Sam. was reeds een eerste "goliath" vermeld (door David verslagen) en het was dus nodig in het tweede geval te zeggen dat het een broeder van die "goliath" was. In 1 Kron. is Davids strijd niet verhaald, en was er geen reden om het woord "broeder" te gebruiken.

De Schriftuurlijke Plaats van het Avondmaal (Vervolg).

Wijze van behandeling.

Elke tekst over dit onderwerp in Gods Woord zal beschouwd en de lezer ter lering geciteerd worden. Ons onderzoek moet geheel op de Schrift gebaseerd worden en niet op gevoel, traditie, kerkelijk gebruik of kerkgeschiedenis. Een onderzoek van de N.T. teksten over dit onderwerp zal ons dadelijk voor twee op de voorgrond tredende onderwerpen stellen, die de ware onderzoeker tot verder onderzoek al dadelijk naar het O.T. zal voeren. Deze onderwerpen Zijn: "het Pascha" en "het Nieuwe Verbond" Het is noodzakelijk dat we het onderricht van het O.T. over deze twee onderwerpen verstaan, willen we dat van het N.T. inzien.

Het Pascha.

In de nacht dat God Israël bij de hand greep om hen uit het land van Egypte te voeren en naar Kanaän te leiden om hen al de zegeningen van het Abrahamietische verbond te schenken, stelde Hij het Pascha in. Dit was enige maanden voor dat zij bij Sinaï kwamen en zo was het Pascha geheel afgescheiden van de Wet, geschreven op twee stenen tafelen, daar het er krachtens zijn oorspronkelijke inzetten geen verbinding mee had. De bijzonderheden over het Pascha en de omstandigheden waaronder het gegeven werd, vindt men in Exodus 12. De lezer zal het zeker nodig vinden het gehele hoofdstuk te lezen. Wij citeren slechts enkele verzen.

"En deze dag zal ulieden wezen ter gedachtenis en gij zult hem den Heere tot een feest vieren, gij zult hem vieren onder uw geslachten tot een eeuwige inzetten." Ex. 12: 14.

Het Pascha was, zoals blijkt, een inzetten ter gedachtenis, een eeuwige inzetten, d.i. mede bestemd voor de toekomstige eeuw. Het moest niet alleen gehouden worden tot op de dagen dat de Messias gekomen was om aan het kruis te sterven, het was een eeuwige inzetten. Dit voorschrift wordt herhaald :

"Zo onderhoudt dan de ongezuurde broden dewijl Ik juist op die dag ulieder heiren uit Egypteland uitgeleid zal hebben; daarom zult gij deze dag houden onder uw geslachten tot een eeuwige inzetten." Ex. 12: 17.

Een bevel dat eenmaal gegeven is, is gezaghebbend en bindend en zij die Gods gezag eren behoeven het slechts eenmaal te horen. Als God een bevel herhaalt, is dit om het een dubbele nadruk te geven. God zag blijkbaar van te voren de dwaling die nu heerst, n.l., dat het Pascha zou ophouden na het Kruis en leert nu, dat het een eeuwige inzetten is. Hij herhaalt het bevel zelfs ten derde male :

"Onderhoudt dan deze zaak tot een inzetten voor u en voor uw kinderen tot in eeuwigheid." Ex. 12: 27.

Dit drievoudig bevel om het Pascha te houden als eeuwige inzetten, wordt gevolgd door voorschriften die zeggen waar het gehouden moet worden.

"En het zal geschieden als gij in dat land komt dat u de Heere geven zal, zoals Hij gesproken heeft, zo zult gij deze dienst onderhouden." Ex. 12: 25.

Het Pascha moest dus in het Land onderhouden worden. Indien Israël niet bij Kades-Barnea en bij andere plaatsen op de weg naar Kanaän gefaald had, zouden ze weldra het Pascha in het Land hebben kunnen vieren. Nu het eerst in de Babylonische wegvoering, daarna in de Romeinse (70 na Chr.) buiten het land is gevoerd, wacht de inzetting op toekomstige onderhouding.

In de volgende verzen wordt de betekenis van de inzetting van het Pascha uiteengezet. Wat wij denken, moet wijken voor wat God in zijn Woord leert. Men lette er op dat het Woord zegt :

"En het zal geschieden, wanneer uw kinderen tot u zullen zeggen: WAT HEBT GIJ DAAR VOOR EEN DIENST? zo zulk zij zeggen: Dat is den Heere een Paasoffer Die voor der kinderen Israëls huizen voorbij ging in Egypte toen Hij de Egyptenaars sloeg en onze huizen bevrijdde. Toen boog zich het volk en neigde zich." Ex. 12: 26, 27.

Men lette er op, dat er niet gezegd wordt, dat het Pascha wijst op de dood van de Messias aan het Kruis maar dat het terug wijst naar de uittocht uit Egypte. Hiertegen zullen velen opmerken, dat hun lang geleerd is, dat het Pascha slechts een schaduw was van het Kruis en dat het Gods voornemen was die schaduw te doen ophouden toen het wezen der dingen verwezenlijkt was. Echter, deze gedachte weerspreekt Gods eigen Woord. Hij zegt dat het terugwijst naar de bevrijding uit Egypte en dat het steeds onderhouden moest worden in het Land en niet moest eindigen na Golgotha. Evenals het Israël van ouds het hoofd boog en aanbad, zo willen wij onze wil buigen en onze meningen prijsgeven en geloven.

Aan Israël dat onderwezen werd hoe het, het Pascha in het Land moest houden, werd toegestaan het althans eenmaal op een bijzonder bevel te houden gedurende de jaren van de woestijnreis. Hiervan lezen we in Numeri.

"En de Heere sprak tot Mozes in de woestijn Sinai, in het tweede jaar nadat zij uit Egypteland uitgetogen waren, in de eerste maand zeggende: Dat de kinderen Israëls het Pascha houden zouden op zijn gezette tijd naar AL ZIJN inzettingen en naar al zijn rechten zult gij dat houden! Num. 9: 1-3.

De rechten en inzettingen wijzen op de dingen die bij het Pascha behoren. Het moest gegeten worden met ongezuurd brood en bittere saus. Zie Ex. 12:8 en Num. 9-11.

Het verlot om het Pascha te slachten in de woestijn, was een tijdelijk bevel; het laatste bevel betreffende de plaats waar het Pascha geslacht moest worden, vinden we in Deuteronomium.

"Neem waar de maand Abib, dat gij den Heere uw God het Pascha houdt; want in de maand Abib heeft u de Heere uw God uit Egypteland uitgevoerd bij nacht. Dan zult gij den Heere uw God het Pascha slachten, schapen en runderen, IN DE PLAATS DIE DE HEERE VERKIEZEN ZAL OM ZIJN NAAM ALDAAR TE DOEN WONEN. Gij zult niets gedesemds op hetzelfde eten; zeven dagen zult gij ongezuurde broden op hetzelfde eten, een brood der ellende (want in der haast zijt gij uit Egypteland uitgetogen) OPDAT GIJ GEDENKT AAN DEN DAG VAN UW UITTREKKEN UIT EGYPTELAND AL DE DAGEN UWS LEVENS.

..Gij zult het Pascha niet mogen slachten in een uwer poorten die de Heere uw God u geeft maar aan de plaats DIE DE HEERE UW GOD VERKIEZEN ZAL OM DAAR ZIJN NAAM TE DOEN

WONEN, ALDAAR ZULT GIJ HET PASCHA SLACHTEN aan de avond, als de zon ondergaat, ter bestemder tijd van uw uittrekken uit Egypte" Deut. 16:1-6.

Hier zien we nogmaals, dat het Pascha hun bevrijding uit Egypte voor ogen moest houden en dat de plaats waar het Pascha geslacht moest worden daar was waar het de Heere verkoos Zijn naam te doen wonen. Dat is dus waar Tabernakel of Tempel stonden.

Het Pascha in het Duizendjarig Koninkrijk.

Dat het Pascha niet bij het Kruis moest ophouden, blijkt uit het feit, dat het voorgeschreven wordt voor het toekomstige duizendjarige Koninkrijk.

"In de eerste maand op de veertiende dag der maand zal ulieden het Pascha zijn: een feest van zeven dagen, ongezuurde broden zal men eten" Ez. 45-21.

Een onderzoek naar het verband van dit vers zal aantonen, dat dit een bevel is voor het komende Koninkrijk op aarde. Men wordt er aan herinnerd, dat het Pascha geen deel is van de wet bij Sinai gegeven. Ook was het geen zondoffer. Het is zuiver een gedachtenis aan de bevrijding uit de Egyptische dienstbaarheid. Het wees terug op de bevrijding en vindt zijn vervulling in het Koninkrijk. Zelfs dan houdt het niet op.

Waar we nu de belangrijkste teksten over het Pascha in het O.T. nagegaan hebben, kunnen we overgaan tot het tweede belangrijke punt met betrekking tot het Avondmaal, n.l. het Nieuwe Verbond.

Kennen we Christus?

Ware kennis verkrijgen we door een ernstige studie van Gods Woord, dat ons alles geeft wat van Hem geopenbaard is. Maar opdat die kennis werkelijk ons deel worde, moet God in ons werken en mogen we niet op het vlees betrouwen. Zelfs Paulus jaagde naar de volle kennis van Christus (Fil. 3:10).

De Waarheid.

De waarheid heeft de eerste plaats als het gaat over het weerstaan aan de listen van de duivel (Ef. 6:11, 14). Laat ons nooit, de waarheid prijs geven ter wille van een menselijke "eenheid", maar ze vasthouden in liefde (Ef. 4; 15). En laat ons niet vergeten dat Gods woord de waarheid is.

UIT de **SCHRIFTEN**

Deel XIV

No. 3

Maart 1939

Tot nuttige Stichting

3

JAAG HUN VREES AAN.

"O Heere! jaag hun vrees aan: laat de Heidenen weten dat zij mensen zijn" Ps. 9:21.

Psalm 9 opent een nieuw gedeelte in het boek der psalmen. Beter: in het eerste boek der psalmen. Dit loopt n.l. van Ps. 1 tot 41 en heeft drie onderdelen: 1-8, 9-15 en 16-41. In 9-15 wordt gehandeld over de mens van de aarde die geen hoger iets kent en uit de aarde aards is. Nu bidt de psalmist in vs. 20 of de Heere op wil staan en de Heidenen geoordeeld mogen worden om dan in vs. 21 te besluiten met de woorden die we willen overdenken.

Vanaf het inkomen der zonde in de wereld heeft de mens zich verheven. Zijn hoogmoed, te zijn als God, heeft zo zijn ziel en geest doortrokken, dat hij onlosmakelijk met zijn natuur verweven is. Niet dat dit in elk mens zo uitwerkt wordt. God houdt de volle doorwerking tegen. Er zijn heel wat eenvoudige mensen die in nederigheid hun weg gaan ook al zijn ze niet wedergeboren. Maar het blijft niettemin waar dat, waar de mens zijn kans krijgt, hij zich verheft en Übermensch, bovenmens, wil zijn.

En niet alleen dat. Vaak willen gehele volken die weg op. Onder leiding van een bezielde man die het volksklavier in al zijn registers weet te bespelen, vaart er geest over zo'n volk die het de landgenoten voorhoudt, dat zij het zuiverste, hoogste, edelste en voortreffelijkste ras zijn of dat zij de oudste cultuur hebben of in oude tijden de sterkste macht bezeten hebben. Dan worden er grote woorden gebruikt, dan wordt op andere volken laag neergezien, dan wordt eigen voortreffelijkheid, meer nog: eigen macht, hoog geroemd. Dan vergeet de mens dat hij mens is. Dat is: een vergankelijk, sterfelijk, voorbijgaand wezen, afhankelijk van de natuur en haar voortbrengselen. Eén bliksemstraal, en hij ligt ter neer. Eén orkaan, en hij ligt bedolven onder zijn bouwwerken. Eén aardbeving, en zijn eigen kunstwerken verslinden hem. Eén vloedgolf en hij wordt meegesleurd en gaat ten onder. En boven dit alles: in één nacht kan één engel des Heeren duizenden vellen.

De moderne mens vergeet dit. En de volken van heden, ook de nog z.g. christelijken, vergeten het ook. Ze willen eeuwige rijken oprichten en een onvergankelijke macht vestigen.

In de eindtijd zal deze geest de volken meer en meer gaan bezielen. Zo sterk, dat het woord van Ps. 9 nodig is: *"Jaag hun vrees aan; laat de Heidenen weten dat zij mensen zijn"*

In onze tijden zien we bij sommige volken die geest al vaardig worden. God laat hen begaan. God zal nog meer laten begaan. Het zal nog veel banger worden. Zo bang, dat de woorden van dit vers als een noodkreet zullen weerklinken van Israëls vromen. Want hun zal die geest van de komende overmoed het meest van nabij in zijn uitingen tekeer gaan, als het Beest zal woeden en zich verheffen tegen al wat God genaamd of als God geëerd wordt, in welke roes hij de volken mee zal slepen. Het antwoord op deze bede wordt hier niet rechtstreeks gegeven. Men vindt het in Ps. 68: God zal opstaan, Zijn vijanden zullen verstrooid worden. En voorts in het begin van Ps. 9 zelf: Zie bijv. vs. 8 en 9.

Voor hen die in onze dagen te kampen hebben met de geest die opkomt en in sommige volken reeds post heeft gevat en die staan in de geestelijke positie van de psalmist, kan dit woord een troost zijn. Zij kunnen er op zien als een woord dat ook voor hen is geschreven. Voor hen die voor alle mensen kunnen bidden (1 Tim. 2) en die ook de leiders der volken aan God kunnen opdragen, staat dit woord er als één, waardoor zij hun gebed verdubbelen opdat dit hen voor wie zij bidden, niet moge treffen. Want Gods vreesaanval zal zeker, intens en van grote kracht zijn. En wee hen wie het treft.

Hij die aan zich zelf ontdekt wordt, leert dat hij zondaar is. Hij leert zich zien in zijn zwakheden, zijn afhankelijkheid, zijn nietigheid. Tevens ziet hij het woelen ook in eigen boezem waardoor hij die nationale zonde kan verstaan. Hij weet dat vreesaanjaging de mens wel terneer kan slaan, maar dat alleen zelfontdekking hem voor God in ootmoed kan doen neervallen. En uit zijn hart moge de bede rijzen of het God behagen moge velen te brengen tot de innerlijke kennis van afhankelijkheid van God, opdat zij in nog andere zin leren dat zij mensen zijn: afhankelijk van God die alleen gelukkig kunnen worden als zij voor God nederig neervallen om van Hem Zijn wegen te leren.

Onvolmaaktheden in de Bijbel (Vervolg)

In verband met de pilaren Jachin en Boaz van de Tempel is er een probleem op te lossen. We vinden het volgende:

	1 Kon. 7:15-22	2 Kon. 25:17	Jer. 52:21, 22	2 Kron. 3:15
Pilaren	18 ellen	18 ellen	18 ellen	35 ellen
Kapitelen	S ellen	3 ellen	5 ellen	5 ellen
Kapitelen	4 ellen			

Het hoofddeel van een kapiteel was 3 ellen hoog en er was blijkbaar een el leliewerk en een el granaatappelen, tezamen 5 ellen.

In 2 Kron. 3:15 is sprake van 35 ellen.

Dit getal komt overeen met ongeveer de dubbele lengte van één pilaar (18 ellen).

Maar waarom 1 el minder en waarom ze samen gerekend? De tekst zelf geeft de uitleg: terwijl elders steeds van "hoogte" gesproken wordt, wordt hier de "lengte" vermeld. Dit toont ons dat de pilaren hier nog niet opgericht zijn, maar op de grond liggen. De verschillende stukken waaruit ze samengesteld zijn liggen allen naast elkaar en vormen een pilaar van 35 ellen lengte. Met de voegen zal dat later 18 ellen per pilaar in hoogte worden. In meerdere vertalingen heeft men "hoogte" in plaats van "lengte" geschreven en zo is de tekst minder duidelijk. In plaats van een onnauwkeurigheid hebben we hier een bewijs van grote nauwkeurigheid.

In verband met Abrahams koop van een begraafplaats, heeft men ook op tegenstrijdigheden gewezen. Laat ons de verschillen neerschrijven.

Gen. 23:16, 17	Gen. 33:19	Hand. 7:16
Abraham kocht de akker van Efron en de spelonk (Machpela) en al het geboomte, 400 sikkelen zilver.	Jakob kocht een deel van een veld (Sichem) van de zonen van Hemor, 100 stukken gelds.	Abraham kocht een graf van de zonen van Emmor van Sichem.

Deze inlichtingen zijn niet tegenstrijdig, maar vullen elkaar aan. Abraham kan zeer goed ook te Sichem een graf gekocht hebben, behalve de spelonk van Machpela. Jakob kan het veld gekocht hebben waar dat graf zich bevond. Het is zelfs mogelijk dat Abraham reeds dat "deel" gekocht had, doch dat, daar er 85 jaar verlopen waren tussen Abrahams dood en Jakobs onderhandeling, het recht van eigendom niet meer geheel vast stond. Een tamelijk kleine som kon dan voldoende zijn om de zaak in orde te brengen. Stefanus vergiste zich zeker niet want de Raad zou hem tegengesproken hebben. We lezen echter dat ze zijn wijsheid niet konden weerstaan (Hand. 6:10).

Het volgende geval toont de nauwkeurige overeenkomst tussen O.T. en N.T. al schijnt er op het eerste gezicht een onnauwkeurigheid te zijn. 1 Kon. 18:1 spreekt van regen in het derde jaar, terwijl Luk. 4:25 en Jak. 6:7 ons vermelden, dat de hemel drie jaar en zes maanden gesloten was. De lezer zal zeggen: waarom nu over dit kleine verschil gesproken? Wel, ook dit wordt als bewijs aangehaald van de onvolmaaktheid der Schrift! En toch is het juist andersom als men slechts rekening houdt met de toestanden in het Oosten. Het jaar is daar verdeeld in de regen- en de droge tijd. Als er drie jaar droogte is, dan moet men daarbij nog het volgende droge seizoen rekenen. Totaal dus drie jaar en zes maanden.

Ook in het N.T. heeft men gemeend allerlei onnauwkeurigheid te kunnen vinden. Het verschil tussen de 4 Evangeliën begrijpt men echter als men inziet dat elk de Heere beschouwt van uit een ander standpunt (als Koning, Dienstknecht, Mens en God).

Het verschil tussen de geslachtslijsten van Mattheus en Lukas kan men uitleggen door de eerste als die van Jozefs zijde en de tweede als die van Maria's zijde te bekijken.

Allerlei kleine "tegenstrijdigheden" verdwijnen als men aanneemt dat het dikwijls over gevallen gaat die wel op elkaar lijken, doch niet dezelfde zijn. Zo zijn er twee predikingen op de berg, twee genezingen van blinden, twee intochten in Jeruzalem, drie avondmalen, twee zalvingen, drie opdrachten, enz.

De opschriften van het kruis willen we even van nabij nagaan. Hier schijnt een duidelijk verschil te zijn, Welnu, laat ons ze onder elkaar opschrijven :

Mat. *"Deze is Jezus..... de Koning der Joden"*

Mark. *"..... de Koning der Joden"*

Lukas *"Deze is..... de Koning der Joden"*

Johannes *". . Jezus de Nazarener, de Koning der Joden"*

Het blijkt dus dat ze elkaar aanvullen en tezamen het volledig opschrift geven: *"Deze is Jezus de Nazarener, de Koning der Joden"*.

In veel gevallen dacht men dat de Schrift foutief was omdat men de geschiedenis slecht kende. Opgravingen brachten dan aan het licht, dat de Schrift volkomen juist was.

We spreken hier niet uitvoerig over dergelijke gevallen, doch willen alleen enkele "klassieke" voorbeelden geven :

1. De koning Sargon, waarvan Jes. 20:1 spreekt, werd nooit vermeld door de klassieke schrijvers. De critici besloten dus dat hij nooit bestaan had. Doch de opgravingen toonden dat hij de zoon van Shalmaneser was, de vader van Sennacherib.

2. De geschiedenis leerde dat Nabonidus de laatste koning van Babylon was en dat hij zich niet in de stad bevond toen ze door Cyrus ingenomen werd. Doch Daniël zegt dat Belsazar koning was (Dan. 5:1) en in Babylon gedood werd (Dan. 5:30).

Dit werd gerekend als een zeer ernstige fout, tot de kegel schriften, in 1854 door H. C. Rawlinson ontdekt, bewezen dat Belsazar de zoon van Nabonidus was en met hem heerste. Dit legt ook uit waarom Daniël de derde heerser genoemd wordt (Dan. 5:29).

3. Menig geleerde dacht dat Lukas zich had vergist toen hij Sergius Paulus een "proconsul" (stadhouder Hand. 13:7) noemde, want Cyprus was een provincie van het Keizerrijk, gewoonlijk door een "propraetor" bestuurd. Men heeft echter een geldstuk gevonden in Cyprus, dagtekenende van het jaar 52 en met de titel "proconsul" Daarbij vond men op een steen te Soli, in Cyprus, het opschrift: Paulus, proconsul.

Door onwetendheid of menselijke redeneringen kan men er toe komen aan de juistheid der Schrift te twijfelen. Tot nu toe echter hebben de feiten steeds de nauwkeurigheid der Schrift bewezen. De krachtigste argumenten der Hogere Kritiek zijn de een na de ander onjuist gebleken. Velen zijn nu gekomen tot een gematigde kritiek, doch deze wordt ook steeds meer vernietigd door de resultaten der opgravingen.

De Brief aan de Hebreëën (Vervolg)

Het afschijnsel Zijner heerlijkheid.

Er wordt nog meer gezegd :

"Deze, de uitstraling van Zijn heerlijkheid" Gr.: Hij, zijnde de uitstraling Zijner heerlijkheid. Beginnen we met een woord over de heerlijkheid Gods.

a ZIJN HEERLIJKHEID

In het O.T. vinden we de openbaring van Gods heerlijkheid. Israël zag Gods heerlijkheid, de wolk, Ex. 16:10. De heerlijkheid des Heeren woonde op Sinai, Ex. 24:16. Het aanzien ervan was als een verterend vuur, vs. 17. Na het oprichten van de Tabernakel vervulde de heerlijkheid des Heeren die. Ex. 40:34 35. Later verscheen de heerlijkheid weer aan het volk, Lev. 9:6, 23; Num. 14:10; 16:19, 42. Zie ook Num. 20:6. De heerlijkheid des Heeren vervulde ook de tempel, 1 Kon. 8:11. Dat wordt nog tweemaal herhaald in 2 Kron. 7, zie vs. 1, 2. In vs. 3 staat, dat de heerlijkheid over het Huis was. Eens zal de heerlijkheid des Heeren ook de nieuwe tempel vervullen, Ez. 43:2, 4, 5; 44:4.

Deze heerlijkheid is waargenomen als een grote lichtende gloed, een sterke lichtuitstraling, Ex. 24:16, Ps. 19:2 zegt dan ook: "De hemelen vertellen Gods heerlijkheid" (het woord in de S.V. door "eer" vertaald). Hierbij denken we aan de lichtende glans der sterrenwerelden.

Ook in het N.T., vinden we Zijn heerlijkheid. Bij de verheerlijking op de berg heeft een luchtige wolk hen overschaduwde, Mt. 17:5. Voor "luchtige" staat eigenlijk: "lichtende".

De heerlijkheid Gods is om aan te tonen dat Hij licht is, zonder duisternis. In zoverre Hij dat voor het menselijk oog waarneembaar maakt, ziet dat de heerlijkheid des Heeren als een vuurgloed of een overweldigende lichtglans.

Van de heerlijkheid Gods was de Schechinah, de wolkkolom die rustte op de cherubs die op de ark stonden en boven de tabernakel zweefde, de zichtbare verschijning. Door overdraging van naam van het een op het ander, heette de ark ook wel de heerlijkheid. Pinehas' vrouw zei, toen de ark was weggevoerd: *"De eer is weggevoerd uit Israël, omdat de ark Gods gevankelijk weggevoerd was"*, 1 Sam. 4:21. Voor "eer" staat in het Hebreeuws hetzelfde woord dat in de voorgaande teksten door "heerlijkheid" is vertaald. Dat de ark niet alleen door haar zo genoemd werd, maar algemeen zo heette, blijkt uit Ps. 78:61: *"En Hij gaf zijn sterkte in de gevangenis, en Zijn heerlijkheid (de ark) in de hand der wederpartijders"* De ark heette zo, omdat Zich daar de Heere openbaarde. De heerlijkheid was hier de plaats der openbaring Zijner heerlijkheid. De verlichten in Israël wisten meer. Hun was bekend, dat de heerlijkheid des Heeren een lichtgestalte was. Mozes vroeg de heerlijkheid des Heeren te mogen zien, Ex. 33:18. Dit kon niet. Alleen een klein deel er van, "de achterste delen" zou hij zien, vs. 20, 23. Niet zijn aangezicht, waaruit de volle heerlijkheid uitstraalde. Eerst door het mens op aarde worden kon 's Heeren heerlijkheid en goedheid gezien worden in het aangezicht van Hem Die als Jezus Christus verscheen.

Jesaja heeft ook iets van Zijn heerlijkheid gezien. Hij zag de Heere zitten op een hoge en verheven troon; Jes. 6:1. De Serafs riepen het driemaal heilig uit, vs. 3. Joh. 12:41 zegt, dat Jesaja toen Christus gezien heeft in Zijn heerlijkheid voor Hij mens op aarde werd.

Ook Ezechiël heeft Hem waargenomen in heerlijkheid. Hij zag vier "dieren", wonderlijke gestalten. Over de hoofden ervan was de gelijkenis eens uitspansels, Ez. 1:22: *"En boven het uitspansel hetwelk was boven hun hoofden was de gelijkenis eens troons, en op de gelijkenis des troons was de gelijkenis als de gedaante eens mensen, dit was de gedaante van de gelijkenis der heerlijkheid des Heeren"*, Ez. 1:26, 28. Zie ook 3:23; 8:4; 9:3; 10:4, 18, 19.

"De gedaante van de gelijkenis der heerlijkheid des Heeren is Hij, Die gemaakt heeft de hemel, de hemel der hemelen en al hun heir, de aarde en al wat daarop is, de zeeën en al wat daarin is" (Neh. 9:6). Hij is de God der heerlijkheid Die aan Abraham verschenen is, Hand. 7:2, de Koning der heerlijkheid, Ps. 24:7-10 (S.V.: ere).

De apostel, schrijvende aan Hebreëen, d.i. aan hen die bekend waren met de O.T. Schriften, waarin van de heerlijkheid Gods sprake is, doet nu niets anders dan voortgaan in het spoor, door Johannes geweest, n.l. dit, dat Hem Die bij de O.T. Godsopenbaring Gods heerlijkheid in Persoon droeg, aan te wijzen als Degene die Zoon werd (Joh. 12:41, Jes. 6). Hij geeft aan, dat in de Zoon al de heerlijkheid geconcentreerd is en dat ze van Hem weer uit afstraalt. Die, zijnde het afschijnsel, de uit- en afstraling Zijner heerlijkheid is.

b DE UITSTRALING.

Het woord, dat de S.V. door "afschijnsel" vertaalt, de Leidse Vertaling door "afstraling", komt nergens anders in het N.T. voor. Het wordt dus uitsluitend hier gebruikt om de heerlijkheid van de Zoon mee uit te drukken. Het is een samenstelling van apo, "af" en augazoo, "schijnen" Ook dit werkwoord komt slechts eenmaal voor en wel in 2 Kor. 4:4: *"in dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus Die het Beeld Gods is"*

Dit licht wordt in vs. 6 verder aangegeven; Het is het licht *"om te geven verlichting van de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus"*

Christus is de uitstraling van Gods heerlijkheid. De schrijver heeft hier ongetwijfeld aan de zon en

haar licht gedacht. Er is voor ons op aarde geen sterker lichtbron. De zon in volle glans is een en al heerlijkheid.

Het beeld geeft echter nog meer te zien. De uitstraling der zon is van dezelfde natuur als de zon zelf. Er is verder geen zon denkbaar zonder uitstraling. De glans kan niet van de zon gescheiden worden. Toch is de uitstraling de zon zelf niet, de zon en haar glans zijn onderscheiden. Met dat al zijn ze onafscheidelijk. De gehele heerlijkheid der zon ligt in haar glans.

Zo is het nu ook met Vader en Zoon. De Zoon is niet minder dan de Vader, maar een Andere, Hij is, in Gods Wezen zijnde, altijd het Beeld Gods geweest. God is in Zijn Wezen nooit zonder Beeld geweest. Hij heeft altijd in dit Beeld de Godheid uitgedrukt. In de gestaltenis Gods zijnde, was Christus de afstraling der heerlijkheid Gods.

Elk woord der Schrift heeft zijn betekenis. Ook de woorden: Hij, zijnde", "hos oon" Een vergelijking met andere Schriftplaatsen leidt tot een belangrijk oogpunt der waarheid over wat God van de Zoon betuigt. In Fil. 2:6 lezen we: "**Die in de gestaltenis Gods zijnde**" Ook hier vinden we het woord "zijnde" maar in het (Grieks is het een ander woord, "hos huparchoon" "Huparchoon" is gevormd van hupo, d.i. "onder" en "archoo", beginnen. Nu bestaat "onderbeginnen" in het Nederlands niet, het drukt in het (Grieks uit: "ten grondslag leggen van iets" Christus bestond in de gestaltenis Gods. Dat was toen Hij Eerstgeborene der creaturen was. Hier, in Hebreëen wordt iets anders gezegd: "Die, zijnde," Hiermee gaat de apostel nog verder terug en wijst hij op wat Christus was vóór Hij Eerstgeborene der creaturen werd. Toen was hij Beeld Gods en als zodanig was Hij de uitstraling van Zijn heerlijkheid. De schrijver voert met enige forse streken ineens op tot het Wezen van de Zoon en openbaart daar in enkele woorden dingen die ons met grote eerbied vervullen en voor het feit zelf en voor de korte maar onovertreffbare uitbeelding er van.

Voor we nu verder gaan, willen we dit gedeelte nog eenmaal overzien. In Christus is al Gods heerlijkheid lichamenlijk geconcentreerd. Door Hem wordt ze weer uitgestraald. Dit geeft aan, dat de Zoon lichamenlijk is. Hij is in Wezen Beeld Gods. De zon en haar stralen zijn onderscheiden. Te scheiden zijn ze niet. De heerlijkheid Gods is geconcentreerd en wordt weer uitgestraald door Christus. Als zodanig is Hij ook weer de heerlijkheid zelf. Ef. 1:17 wijst hierop: "**De God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid**" In Kol. 1:27 heet Hij de hoop der heerlijkheid. Hij is de heerlijkheid en bezit heerlijkheid (Kol. 3:4). De zon is licht en geeft licht, d.i. straalt het uit. Zo is Christus de heerlijkheid Gods en straalt die ten volle af. Dit doet hij echter als "de Zijnde" d.i. als Beeld Gods. Als hij Zich ontledigt, mens op aarde wordt, kan Hij die heerlijkheid afleggen, kan hij arm worden, heeft hij geen gedaante of heerlijkheid. Weer verhoogd, is hij ingegaan in de heerlijkheid die Hij bij God had eer de wereld was, Joh. 17:5. Ja, meer nog, Hij is gezeten in Gods rechterhand en bewoont het ontoegankelijk licht, 1 Tim. 6:16. Hij is teruggekeerd in de staat niet alleen voor de wereld was, vóór de aionen waren, (Tit. 1:2), maar ook tot de volheid voor Hij Eerstgeborene der creaturen werd. Hij is ten volle weer Beeld Gods, en heeft in Zich de volle heerlijkheid Gods die geen mens zien kan. Hij heeft de volheid der Godheid lichamenlijk in Zich wonend.

De uitbeelding van Zijn Wezen. "*Hij, de uitbeelding van Zijn Wezen*"

a DE UITBEELDING.

De woorden "uitgedrukte beeld" van de S.V. zijn de vertaling van het Grieks woord "charaktèr" Dit woord komt slechts eenmaal voor in het N.T. en wel hier. In de ongewijde schriften betekent het oorspronkelijk een beeld, gevormd door graving, bijv. op een zegel, daarna de afdruk die een

zegel in was geeft, later verschillende lettervormen (wij spreken ook nog van karakters bij de letter-typen) .

Een nauw verwant woord is "charagma" Dit komt zevenmaal in het N.T. voor en wel in de volgende teksten: Hand. 17:29 "**welke door mensenkunst en bedenking gesneden zijn**", Mensenkunst: Gr.: kunstige insnijdingen. In Op. 13:16, 17; 14:9, 11; 15:2; 16:2; 19:20 en 20:4 is het vertaald door merkteken. Een charagma is een snij- of beeldwerk in hout, metaal of steen, een stempel. Een karakter is eigenlijk het werktuig waarvan de kunstenaar zich bedient om figuren te snijden of stempels te graveren, maar werd later ook gebezigd voor de door hem vervaardigde af- en uitbeeldingen. De apostel gebruikt het in Hebr. 1:3 om iets van Christus te zeggen. "**Deze is de uitbeelding van Gods Wezen**", zouden wij willen vertalen, wat we beter vinden dan wat de Leidse Vertaling zegt: "**het afdruksel van Zijn Wezen**". Wij denken hierbij aan 2 Kor. 4:4 en Kol. 1:15: Christus, het Beeld Gods.

Dit is een diepe waarheid. Een waarheid, die door de kerktheologie te veel vergeestelijkt is. Deze wetenschap toch laat het Beeld Gods bestaan in ware kennis, gerechtigheid en heiligheid en heeft er geen, of althans zeer weinig oog voor, dat Christus de concrete uitbeelding is van Gods Wezen. We staan hier direct voor ondoorgrondelijke dingen, die we alleen kunnen constateren, niet verklaren. Men denke die evenwel in. God is geest en heeft als zodanig geen concrete, zichtbaar te maken verschijning. Toch drukt Hij Zich uit in een Beeld, dat concreet is. Of wil men het anders: God heeft geen lichaam. Toch woont al Zijn volheid in het Beeld lichamenlijk (Kol. 2:9). Christus is het Beeld van de onzienlijke Gods (Kol. 1:15). God is onzienlijk. Christus kan Zich zienlijk maken. Hij schijnt dus meer beperkt te zijn. Toch ligt in Hem al de volheid der Godheid. God is geest. Christus is de geformeerde God. Nochtans is in Hem al wat in God, laten we Hem even de absolute Geest noemen is, lichamenlijk, vormelijk geconcentreerd. In Hem heeft de Godheid haar vormelijke verschijning.

Hoe zien wij dit? We geloven: mensvormig. Ezechiël zag immers een gelijkenis als de gedaante eens mensen. Ez. 1:26. De Heere verscheen aan Abraham in een mensengedaante (Gen. 18). Het Beeld Gods heeft de menselijke vorm. Het hoeft geen mens van vlees en bloed te zijn, het heeft een andere bestaanswijze. Maar met dit alles is het mensvormig. Als we dit inzien, is de afgoderij van het heidendom temeer te verklaren en temeer verwerpelijk. De mens zoekt een concrete God tegenover zich, en heeft die drang niet in zich om ter willen zondigen, maar uit hoofde van het geschapen zijn door Gods Beeld, dat mensvormig is. Dit Beeld Gods beantwoordt aan de ingeschapen drang van het mensenhart. Echter, wat deed de zondige mensheid? Ze veranderde "**de heerlijkheid des onverderfelijken Gods in de gelijkenis eens beelds van een verderfelijk mens, en van gevogelte en van viervoetige en kruipende gedierten**", Rom. 1:23. Men deed hiermee meer dan één zonde: Men veranderde het levende Beeld Gods in een lemen, koperen, zilveren, of gouden dode vorm en men nam daarvoor de verderfelijke mensvorm, terwijl men nog verder wegzinkende, een andere niet-menselijke vorm nam en zo geheel en al afdwaalde van wat het Beeld Gods is.

Niet de idee dat er in God een concreet Beeld is, is onjuist bij het Heidendom, maar de uitbeelding er van is dwaas en verwerpelijk. En de ontaarding in de uitbeelding nog verwerpelijker. De heerlijkheid Gods geconcentreerd in het Beeld Gods kan niet door iets dat dood en materieel is weergegeven worden. Nochtans is het Beeld Gods de geformeerde God, Die eenmaal zal zijn Immanuel, God met ons en van Wie men zal zeggen: Zie, Deze is onze God, wij hebben Hem verwacht, Jes. 25:9. Eenmaal zal Hij bij de mensen wonen, Op. 21:3.

Voor ons is God nooit zonder Beeld geweest. Steeds is de latere Christus de uitbeelding geweest van de onzienlijke God. Het Beeld Gods bestond niet alleen al voor alle dingen, maar is onaf-

scheidelijk aan God verbonden zoals de stralen bij de zon behoren. Een zon zonder uitstraling is geen zon. God en Zijn Beeld zijn niet te scheiden. Christus is steeds de uitbeelding van Zijn Wezen.

De Schriftuurlijke Plaats van het Avondmaal (Vervolg)

Het Nieuwe Verbond.

De breedste openbaring van het Nieuwe Verbond vindt men in Jeremia 31. Men leze dit gehele hoofdstuk. We citeren het slechts gedeeltelijk.

"Tenzelven tijd, spreekt de Heere, zal Ik allen geslachten Israëls tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn"

"Ik zal u weder bouwen en gij zult gebouwd worden, o jonkvrouwe Israëls. Gij zult weder wijngaarden planten op de bergen van Samaria, de planters zullen planten en de vrucht genieten.

Zie, Ik zal ze aanbrengen uit het land van het Noorden en zal ze vergaderen van de zijden der aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden tezamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen" Jer. 31:1, 4, 6, 8.

De beginverzen van Jer. 31 zeggen duidelijk, dat het Nieuwe Verbond Israël en het Land betreft en betrekking heeft op een veel grotere uittocht dan die uit het land van Egypte. Het heeft betrekking op Israëls toekomstige vergadering om het in zijn Land terug te brengen. Vooral vs. 27-34 zijn buitengewoon belangrijk in dit opzicht; we citeren deze geheel.

"ZIE DE DAGEN KOMEN, spreekt de Heere, dat Ik het Huis Israëls en het Huis van Juda bezaaien zal met zaad van mensen en zaad van beesten; en het zal geschieden, zoals Ik over hen gewaakt heb om uit te rukken en af te breken en te verstoren en te verderven en kwaad aan te doen, also zal Ik over hen waken om te bouwen en te planten, spreekt de Heere.

IN DIE DAGEN zullen zij niet meer zeggen: De vaders hebben onrijpe druiven gegeten en der kinderen tanden zijn stomp geworden. MAAR EEN IEGELIJK ZAL OM ZIJN ONGERECHTIGHEID STERVEN, een ieder mens die onrijpe druiven eet, zijn tanden zullen stomp worden.

ZIE DE DAGEN KOMEN, spreekt de Heere, DAT IK MET HET HUIS ISRAËLS EN MET HET HUIS VAN JUDA EEN NIEUW VERBOND zal maken. Niet naar het verbond dat Ik met hun vaders gemaakt heb ten dage als Ik hun hand aangreep om hen uit Egypteland uit te voeren, welk verbond met Mij zij vernietigd hebben, hoewel ik ze getrouwd had, spreekt de Heere. Maar dit is het verbond dat Ik na die dagen met het Huis Israëls maken zal, spreekt de Heere: Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven en zal die in hun hart schrijven en Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. En zij zullen niet meer een iegelijk zijn naaste en een iegelijk zijn broeder leren, zeggende: Kent den Heere, want zij zullen Mij allen kennen van hun kleinste af tot hun grootste toe, spreekt de Heere, want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonde niet meer gedenken" Jer. 31:27-34.

Deze verzen bewijzen boven alle twijfel, dat het Nieuwe Verbond verbonden is met iets, dat God voor het volk Israël doen zal. Evenals het Oude Verbond met Israël gemaakt is, zo zal het Nieuwe Verbond met hetzelfde volk gemaakt worden. Het zal niet gemaakt worden met de Heidenen, noch is het daar geestelijk mee gemaakt; het heeft ook niet te doen met de Gemeente die Zijn Lichaam is. Het heeft iets met de aarde te maken en met aardse zegeningen en niet met de sfeer die "ver boven

alles is" In Rom. 9:4 wordt ons duidelijk geleerd, dat de verbonden Israël toebehoren. De lezer wordt verzocht er wel op te letten, dat in de hierboven geciteerde Schrift er een oordeel des doods verbonden is aan het Nieuwe Verbond (vs. 30). Zo worden er dus drie bijzondere trekken aan het Nieuwe Verbond toegekend: een doodsoordeel, de wet Gods in het hart, en kennis des Heeren. Laten we niet alleen op de twee laatste letten en de eerste geheel en al uit het oog verliezen.

Gods programma tot zegening van de wereld.

Toen God Abram riep werd hij geroepen met het oog op Gods plan de gehele aarde te verlossen en te zegenen. (Gods programma tot zegening van de wereld is ten eerste, dat Israël gezegend zal worden onder het Nieuwe Verbond; dan, dat Israël een zegen zal worden en eindelijk dat alle volken door Israël gezegend zullen worden. Dit is volgens Gods verbond met Abraham gemaakt en Zijn eed aan hem gedaan. Israël zal nooit gezegend worden met de Volken maar het kanaal zijn waardoor alle volken zullen gezegend worden.

Toen God Israël van de volken scheidde, verordende Hij, dat zij afzonderlijk zouden wonen en met de Volken niet geteld zouden worden.

"Zie, dat volk zal alleen wonen en het zal onder de Heidenen (d. i. Volken) niet gerekend worden" Num. 23:9.

Onderzoek van het Woord van God zal aantonen, dat waar God beloofd heeft eerst Israël te zegenen en dan de Volken door Israël, dit volk een onderscheiden en unieke plaats heeft, zelfs bij het Kruis van Christus. Want de Heere Jezus deed aan het Kruis een dubbel werk. Ten eerste had Hij aan het kruis alleen Israël op het oog. Ten tweede omsloot Zijn werk allen, afgezien van alle nationaliteit, hetzij zij Joden of Heidenen waren. Het ene deel van Zijn werk was beperkt tot het volk Israël, het andere geheel onbeperkt of liever universeel.

Het beperkte deel van Christus' werk.

Dat deel van het werk dat beperkt is tot het volk Israël, wordt gegeven in de volgende Schriftgedeelten :

"Hij is uit den angst en uit het gericht weggenomen en wie zal Zijn leeftijd uitspreken? Want Hij is afgesneden uit het land der levenden: om de overtreding Mijns volks is de plage op Hem geweest" Jes. 53:8.

".. en met de overtreders is geteld geweest en HIJ VELER GEDRAGEN HEEFT" Jes. 53:12.

"En zij zal een zoon baren en gij zult zijn naam heten Jezus, want Hij zal ZIJN VOLK zalig maken van hun zonden" Mt. 1:21.

"En een uit hen, namelijk Kajafas die deszelven jaars hogepriester was, zeide tot hen: Gij verstaat niets en gij overlegt niet, dat het ons nut is, dat EEN MENS STERVE VOOR HET VOLK en het gehele volk niet verloren ga. En DIT ZEIDE HIJ NIET UIT ZICHZELVEN, maar zijnde hogepriester deszelven jaars, profeteerde hij DAT JEZUS STERVEN ZOU VOOR HET VOLK en niet alleen voor dat volk maar opdat Hij ook de kinderen Gods die verstrooid waren, tot één zou vergaderen" Joh. 11:49-52.

"Dezen heeft God door Zijn rechterhand verhoogd tot een Vorst en Zaligmaker om Israël te geven bekering en vergeving der zonden" Hand. 5:31.

"Van het zaad van dezen heeft God Israël naar de belofte, verwekt den Zaligmaker Jezus" Hand. 13:23.

God bedoelt precies wat Hij zegt en daarom worden we genoodzaakt om te geloven, dat de Heere Jezus aan het kruis een werk deed, dat beperkt was tot Israël. Geen Heiden hoeft te proberen de omvang van de bovengenoemde teksten te verbreden om er zich zelf bij in te sluiten of zich een weg te banen in de beloften die voor anderen bestemd zijn. Alles wat we te doen hebben, is God bij Zijn Woord te nemen en onze plaats te vinden in het wereldwijde werk dat Christus ook aan het kruis tot stand bracht. Dit werk wordt ons in vele andere kostelijke teksten voorgesteld. Een enkele zij gegeven.

Het onbeperkte werk van Christus.

"Want Christus, als wij nog krachteloos waren, is te Zijner tijd voor de goddelozen gestorven" Rom. 5:6.

Want God was in Christus de wereld met Zichzelven verzoenende, hun zonden (Gr.: misdaden) hun niet toerekenende (willende toerekenen) en heeft het woord der verzoening in ons gelegd" 2 Kor. 5:29.

Hier wordt het onbeperkte werk geopenbaard dat voor allen geschiedde. Dit werk was voldoende en krachtdadig. We hoeven anderen niet hun deel te ontroven.

Het beperkte Nieuwe Verbond.

De Schriftplaatsen die genoemd zijn om op het beperkte werk van Christus te wijzen, zijn gegeven om een hechte grondslag te geven voor wat nu volgt.

Het Nieuwe Verbond is beperkt tot het volk Israël. Het zal gemaakt worden met het Huis Israëls en alles wat gedaan wordt in verband met dat Verbond, is beperkt tot dat volk. Als dus de Heere Jezus de Pascha beker instelt en in Mt. 26:28 zegt :

"Want dit is Mijn bloed (het bloed) DES (nieuwen) VERBONDS (niet testament, dat is een onjuiste vertaling) HETWELK VOOR VELEN VERGOTEN WORDT tot vergeving der zonden", heeft Hij niet het oog op Zijn alles omvattend werk waarbij Zijn bloed voor allen is gestort, maar op het beperkte werk waarbij Zijn bloed voor velen werd vergoten. Het werd gestort voor Israëls nationale zonde, want Hij spreekt van het bloed van het verbond. En dat zou gemaakt worden met het volk Israël. Hierop komen we later uitvoeriger terug.

Laten we er voortdurend aan denken dat het Nieuwe Verbond niet gesloten wordt met de Gemeente die Zijn Lichaam is of uitgewerkt wordt in de bedeling der verborgenheid die in God verborgen was en aan Paulus bekend gemaakt tijdens zijn gevangenschap te Rome. Dat de zegeningen en hoop van het Nieuwe Verbond niet overgedragen worden op de Gemeente die Zijn Lichaam is, blijkt duidelijk uit een onderzoek van Hebr. 8. In dit hoofdstuk wordt het Nieuwe Verbond voor het laatst in het N.T. vermeld en daarbij weer gezegd dat het Israël en Juda betreft. Het Huis Israël en het Huis Juda zijn ook daar het onderwerp van het Nieuwe Verbond; er wordt gezegd dat God met hen dat verbond zal maken en dat zij weer als Gods volk aangemerkt zullen worden. De lezer kan dit zelf nagaan.

UIT de SCHRIJFEN

Deel XIV

No. 4

April 1939

Tot nuttige Stichting

4

VAN GOD VERLATEN.

"Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten"

Psalm 22 schildert Christus de Goede Herder af ten dode gaande en tevens Zijn geloof t.o.v. Zijn toekomstige heerlijkheid. Die psalm is in tweeën te delen: vs. 1-21 tekent Zijn lijden waarin Hij Zijn gebed uitspreekt en Zijn verlating; vs. 22-31 getuigt van Zijn heerlijkheid.

De psalm wordt geopend met de bange kreet die op Golgotha heeft weerklonken. Hoewel we dit woord nooit in al zijn diepte kunnen peilen omdat we nooit datgene kunnen doorworstelen, doorvoelen en doorlijden van wat Christus heeft doorgestaan, willen we toch dit woord wat nader overdenken.

Christus' leven is een leven van gemeenschap met Zijn Vader geweest. De grote blijmoedigheid die dit ten gevolge had, spreekt ons bijzonder toe in het Johannes evangelie. Tot vlak voor de ingang van Gethsemané horen we het woord: *"En nochtans ben Ik niet alleen want de Vader is met Mij"*, Joh. 16:32. Die eenheid en gemeenschap met de Vader was Zijn levenskracht en sterkte.

En dan komt de tijd waarin Hij die gemeenschap moet missen. Tot aan het kruis gaat de Vader mee. In het eerste kruiswoord wordt de Vader naam nog vernomen. Maar als de drie uur durende duisternis komt, verlaat de Vader hem en verandert Hij in een tegenstander. Dan is het: *"Zwaard, ontwaak tegen Mijn Herder en tegen de Man Die Mijn Metgezel is"*, Zach. 13:7. Dan wordt God de Vader Hem tot God de Tegenstander. Dan zinkt Christus geestelijk weg in bodemloze modder waarin men niet staan kan; dan wordt Hij ingedompeld in de diepten der wateren; dan overstroomt Hem de vloed. Ps. 69:3. Dan gaan al Gods baren van toorn en al Zijn golven van verbolgenheid over Hem heen. Ps. 42:8. Dan wordt de Zondeloze tot zonde gemaakt. Dan hangt daar niet meer de Geliefde Zoon, dan ziet God daar de zonden der wereld opgehoopt in de Mens Jezus. En Deze zinkt weg in diepten van wateren waarin geen grond is. Behalve de geestelijke machten om Hem heen die daar op Hem afstormen, een vergadering van honden die Hem heeft omsingeld, smelt Zijn hart in Hem als was, Ps. 22:17 en 15. Welk houvast heeft de lijdende Mensenzoon nu nog? Slechts één. God moge Hem dan loslaten, verlaten. Hij laat God niet los, De Vader moge geweken zijn, als God is Hij er nog. Als God kan Hij niet heengaan. Eerder zou de schepping opgeheven kunnen worden, dan dat God zou kunnen ophouden er niet te zijn. En op die God, Die, ofschoon verborgen achter de wolken des toorns, er toch is, op die God werpt Christus Zich vertrouwend. In de wateren moge Hij niet kunnen staan, de vloed moge Hem overstromen, één ding blijft vast: God. Door de toorn zinkt Hij neer op God zelf. En die God is en blijft, er moge dan gebeuren wat er geschiede, er moge wijken wat wil, de vloed moge bruisen in al zijn kracht, die God blijft Zijn God.

Hierin triomfeert het geloof van de Gezondene. Ondanks alles houdt Hij vast aan Zijn God. Daarom roept Hij niet: o God, o God waarom hebt Gij Mij verlaten, maar: **Mijn God**. En in dat "Mijn" wordt de diepte en tevens het vaste punt bereikt. De overvloed van grote wateren kan wel over Gods Heilige worden uitgestort, maar de Heere in de hoogte is geweldiger dan het bruisen der wateren,

dan de geweldige golven der zee van Zijn toorn. Hij stilt het bruisen der zeeën. In het "Mijn" God wordt het diepte- en tevens het hoogtepunt bereikt. Het dieptepunt van het lijden en de Godsverlating, het hoogtepunt van Christus' geloof. Degene die onder zulke omstandigheden aan Zijn God vasthoudt, openbaart een geloof dat alles te boven gaat. Hier stijgt het op tot een vertrouwen in God dat niet sterker kan worden. Zulk een geloof verzet niet alleen bergen, maar het lost alle gescheidenheid van God op. Het "Mijn God" verbindt de diepste der geestelijke verlating met het ontogankelijk licht van Gods vlekkeloosheid. Christus verheerlijkt hier God ten hoogste en hierop moet God antwoorden. En dat doet Hij ook. De tot zonde gemaakte wordt één en al gerechtigheid, de tot vloek gewordene wordt weer Zoon en zo kan in het laatste kruiswoord het woord "Vader" opnieuw gehoord worden. Zo is in dit alles God en de Vader tot heerlijkheid.

Over de letterlijke Opvatting der Schrift.

Het standpunt van Uit de Schriften: de Schrift letterlijk opvatten waar mogelijk, blijkt het meest logische te zijn. Het komt er echter op aan te weten wat dit "waar mogelijk" betekent.

Het spreekt vanzelf dat we alles niet absoluut letterlijk kunnen nemen. Dat doen we ook niet in de gewone spreektaal. We gebruiken allerlei "taalfiguren" We zeggen: "Ik drink een glas" en bedoelen natuurlijk de inhoud van het glas. We zeggen: "de gehele stad was samengekomen" en bedoelen de inwoners, ja eigenlijk slechts een deel der inwoners.

Er zijn honderden spraakfiguren, sommigen laten iets weg, anderen voegen iets toe of veranderen iets. De woorden worden soms in een bijzondere zin gebruikt of op andere wijze geplaatst.

De Schrift nu, gebruikt de gewone taal en bevat dus ook allerlei figuren. Gewoonlijk bemerken we dit niet omdat we er zo aan gewend zijn.

Niemand zal dan ook willen beweren dat we al die uitdrukkingen absoluut letterlijk moeten opvatten. Als we in Deut. 1:28 lezen: "*de steden zijn groot, en gesterkt tot in den hemel toe*" dan zijn we redelijk genoeg hier een "hyperbool"(overdrijving) in te zien.

Als Mat. 16:6 ons spreekt van de zuurdesem der Farizeën, denken we niet aan een stoffelijke zuurdesem, doch zien we hier een "hypocatastasis" (voorstelling). Alle Protestanten zien in Mat. 26:26 "*dit is Mijn Lichaam*" een "metafoor", het overdragen van de ene zaak op een andere.

Zo is er veel, dat we beslist niet absoluut letterlijk kunnen opvatten. Meer nog. De Schrift gebruikt gelijkenissen, die we ook niet letterlijk nemen. Zij spreekt over toestanden, zoals in de nieuwe hemel en aarde, die zo geheel anders zijn dan de onze, en waar ze toch verplicht is onze woorden te gebruiken. Dit is ook het geval als ze ons iets wil meedelen over de geestelijke wereld. De grote keten waarmee Satan gebonden wordt (Op. 20:1, 2) is geen ijzeren keten, doch niettemin iets dat men het best door ons woord "keten" kan aanduiden.

Daarbij komt nog iets. Niemand zal er aan denken een fout te vinden in Hand. 27:27 als gezegd wordt dat de scheepslieden vermoedden "*dat hun enig land naderde*", al was het, het land niet dat bewoog. Ook niet in Gen. 15:12 en Ex. 16:21 als we lezen: "*de zon was aan het ondergaan*" en "*als de zon heet werd*"

Ook hier gebruikt de Schrift de gewone wijze van spreken waar we de dingen uitdrukken, niet zoals ze werkelijk gebeuren, doch zoals wij ze zien. In de meeste gevallen geeft dit niet de minste problemen.

We moeten hierbij echter opmerken dat dergelijke "subjectieve" uitdrukkingen alleen aanvaard kunnen worden als het over stoffelijke dingen gaat. De geestelijke dingen worden door God

geopenbaard en moeten letterlijk aanvaard worden.

Als we dus zeggen: waar mogelijk letterlijk, dan menen we daarmee dat, in allerlei gevallen zoals hierboven vermeld, we het niet mogelijk achten de uitdrukkingen absoluut letterlijk te aanvaarden.

Sommige theologen hebben gemeend dat ons standpunt niet verdedigd kan worden omdat, volgens hen, de Schrift opvallende onnauwkeurigheden bevat en omdat het duidelijk is dat vele uitdrukkingen niet letterlijk aanvaard kunnen worden. Voor wat het eerste argument betreft, hebben we in een vorig artikel aangetoond dat tot nu toe alle feiten de nauwkeurigheid der Schrift bevestigen. Men twijfelt alleen omdat men niet genoeg weet en Gods Woord niet gelooft.

Wat het tweede argument betreft, stemmen we geheel met hen in voor allerlei gevallen die we hierboven hebben vermeld. De Schrift gebruikt de gewone spreektaal en laat de schrijvers dingen beschrijven zoals ze gezien worden. Men moet in alle dergelijke gevallen geen argumenten zoeken tegen onze zienswijze. We verschillen hierin, dat de Hogere Kritiek beweert dat vele feiten niet historisch zijn, dat de Schrift werkelijk fouten, onnauwkeurigheden, tegenstrijdigheden bevat, die niet uitgelegd kunnen worden door de wijze van spreken.

Nu kan men ons tegenwerpen dat onze leuze "waar mogelijk" zeer elastisch is en ons steeds toelaat iets niet letterlijk te nemen als het ons hindert. Dit is in zekere zin waar en we geloven dan ook dat de Schrift niet op mechanische wijze onderzocht en verstaan kan worden, namelijk dat het niet voldoende is zekere regels toe te passen, woorden of teksten te classificeren en te vergelijken. Bovenal is er genade nodig, dus een rechtstreekse inwerking van Gods Geest, Die ons in al de waarheid kan leiden. Ons "waar mogelijk" drukt dus ook onze afhankelijkheid van God af. Doch we moeten niet vergeten dat ons verstand, onze rede, een gave Gods is en we die moeten gebruiken. God zal juist onze hogere vermogens reinigen (Hand. 15:9, enz.), openen (Luk. 24:45) en vernieuwen (Rom. 12:2 enz.). Als we dan onderzoeken of een letterlijke uitleg mogelijk is, gebruiken we onze rede. We stellen allereerst de vraag: laat de uitdrukking toe ze niet letterlijk te nemen? De oplossing vinden we gewoonlijk door de bedoelde tekst te vergelijken met anderen waar geen twijfel mogelijk is. Als we dan inzien dat een spraakfiguur, een beeldspraak gebruikt kan zijn of dat de schrijver misschien slechts zijn persoonlijke indruk geeft, dan moeten we nog onderzoeken of andere delen der Schrift toelaten ze niet letterlijk te nemen.

We zullen speciaal letten op de mogelijkheid iets niet letterlijk op te vatten als de letterlijke opvatting in strijd is met een wetenschappelijk feit. Ware wetenschap is nooit in strijd met Gods Woord en we lopen gevaar de Schrift belachelijk te maken als we willen pogen feiten te loochenen om onze opvatting der Schrift te verdedigen. Vele plaatsen der Schrift, namelijk als ze in betrekking staan tot de natuur, leggen we uit in overeenstemming met onze wetenschappelijke ontwikkeling. Men heeft vroeger gedacht dat de aarde slechts 6000 jaar oud was omdat de stand der wetenschap dit toeliet. Toen men leerde inzien dat de aarde veel ouder was, bemerkte men dat de Schrift nooit bepaald spreekt van 6000 jaar voor de Schepping der aarde. Een juister wetenschappelijk inzicht liet toe de delen der Schrift, die op natuurkundige dingen betrekking hebben, beter te begrijpen. Hoe meer onze kennis zich uitbreidt, hoe juister onze Schriftuitleg kan zijn. De Schrift verandert niet, wel de wijze waarop we ze begrijpen. En het wonderlijke is dat ze nooit in strijd is met de waarheid. Al zijn de uitdrukkingen in menselijke woorden en wendingen neergeschreven, al drukken die mensen slechts uit hoe zij de dingen zien, toch stemt alles overeen met de feiten. Men neme welk boek ook, door mensen geschreven, zelfs van zeer jonge datum, en het blijkt in strijd te zijn met de nieuwe ontdekkingen. Hier echter hebben we delen die meer dan 3000 jaar oud zijn en toch overeenstemmen met de wetenschap!

Als we dus een geval tegen komen waar nieuwere kennis der natuurlijke dingen wijst op een opvat-

ting die niet past in een absolute letterlijke betekenis van een Schriftdeel, en als niets ons belet te besluiten tot een taalfiguur of tot een subjectieve uitdrukking, dan houden we niet vast aan de absoluut letterlijke betekenis.

Er is een welbekend voorbeeld dat voor heel wat opschudding heeft gezorgd. Vroeger dacht men, met Aristotus en Ptolemeus, dat de aarde onbeweeglijk was en de zon er om heen draaide. Van uit onze planeet bekeken lijkt het alsof de dingen zo gebeuren. Dit begrip was zo zeer ingeroest dat noch de wetenschappelijke, noch de godsdienstige wereld naar Copernicus luisterde toen hij de zon als een centraal lichaam zag. Sommigen dachten dat de Schrift dit niet toeliet: zij maakten Gods Woord verantwoordelijk voor hun eigen enge begrippen. Nu weet iedereen dat de Schrift nooit beweert dat de aarde stilstaat en de zon beweegt, al spreekt ze van het opgaan en ondergaan der zon. We stemmen allen toe, dat de Schrift ons hier geen wetenschappelijk onderwijs geeft, doch een natuurlijk verschijnsel in de gewone taal uitdrukt. De schrijver geeft de dingen weer zoals hij ze ziet gebeuren. Als men vraagt waarom Gods Woord de dingen niet beschrijft, zoals ze zijn, dan is het antwoord dat we er dan niets van zouden begrijpen.

Wat we echter beslist vast moeten houden, is dat de feiten die beschreven worden werkelijk plaats hadden en het verhaal geen mythe of legende is, doch ware geschiedenis. Tenzij de Schrift zelf aanduidt dat ze in gelijkenissen spreekt, nemen we aan dat de feiten, al zijn ze uitgedrukt op een wijze die niet absoluut juist is, maar de indruk van de verhaler weergeeft, volkomen overeenstemmen met de waarheid.

Wat we ook beweren is dat de geestelijke dingen steeds absoluut waar zijn. Hier hebben we geen subjectieve indruk van de schrijver, doch een objectieve weergave van de werkelijkheid. Als men ons vraagt of we wel consequent zijn als we beweren dat voor het stoffelijke, God de dingen niet laat voorstellen zoals ze zijn maar zoals ze zich voordoen, opdat we ze zouden kunnen begrijpen en Hij de geestelijke dingen wel voorstelt zoals ze zijn. Als men ons vraagt hoe we dan die geestelijke dingen wel kunnen begrijpen al zijn ze uitgedrukt worden zoals ze zijn, dan is ons antwoord dat we de geestelijke dingen slechts kunnen begrijpen door een bijzondere werking Gods. Voor de natuurlijke dingen belooft God ons geen bijzondere genade om ze te doorgronden. We kunnen niet verder gaan dan ons natuurlijk verstand, door de geest verlicht, toelaat. We kennen dan ook die dingen niet zoals ze zijn, maar alleen zoals ze zich aan ons voordoen.

Maar met de geestelijke dingen ligt dat anders. Vóór de wedergeboorte kan God ons sommige geestelijke dingen op bevattelijke wijze voorstellen, doch het blijft dan een schaduw der werkelijkheid. Zo vinden we in de offeranden, de tabernakel, enz. afbeeldingen der geestelijke dingen die aan de niet wedergeborenen een eerste gedachte kunnen geven. Doch de werkelijkheid is alleen bereikbaar na de Wedergeboorte.

"Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden; doch de geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen" (1 Kor. 2:14).

We kunnen dus niet aanvaarden dat de Schrift ergens foutief is dus we nemen alle geestelijke dingen letterlijk. Daaruit volgt een geheel ander inzicht in de Schrift.

Nooit zullen we toestemmen in het feit dat de Apostelen zich vergisten, tenzij de Schrift het zegt. Zelfs de gedachte dat de Heere Jezus een enkel onnauwkeurig woord uitgesproken zou hebben kan bij ons niet opkomen. Hij moge zich op gewoon menselijke wijze uitgedrukt hebben, van vergissing kan geen sprake zijn. Wat Hij van de toekomst zegt moet gebeuren, want hier is niets dan de

letterlijke zin mogelijk.

Het blijkt dat we de letterlijke zin kunnen vasthouden als we rekening houden met alles wat de Schrift zegt. Beginnen we met een deel te vergeestelijken, bijv. aangaande de toekomst van Israël, dan moeten we ook het overige opgeven en aannemen dat ook de Heere zich vergist heeft in Zijn toekomstverwachtingen. Onderscheiden we echter de bedelingen, dan kunnen we alles vasthouden in letterlijke zin.

We hopen later enkele dingen meer uitvoerig te behandelen. Zoals bijvoorbeeld meerdere plaatsen uit Genesis, die dikwijls moeilijkheden hebben gegeven: de Scheppingsdagen, de slang, de zondvloed, het stilstaan der zon. We zullen dan beter inzien wat we letterlijk en niet letterlijk kunnen vasthouden en hoe voorzichtig we moeten zijn als het over stoffelijke dingen gaat. De "Fundamentalisten", die de Schrift letterlijk willen verstaan, zijn niet steeds vrij te pleiten van inconsequentie. Door een slechte zaak te verdedigen maken ze soms een ongunstige indruk op hen die de waarheid lief hebben en die dan geneigd zijn naar de kritiek over te gaan. Het standpunt "waar mogelijk letterlijk" kan men tegen wie ook verdedigen met onweerlegbare argumenten. Als men echter iets letterlijk wil houden waar het niet mogelijk is, dan staat men zwak tegenover de tegenstander.

Wat is de Verborgenheid (Vervolg).

Medegezet.

Met de beschouwing van de vijf teksten in Efeze zijn we reeds vooruitgelopen op het medegezet worden in Gods Rechterhand van het Lichaam. We willen hierbij nog wat nader stilstaan. "***En heeft ons medeopgewekt en heeft ons medegezet in de bovenhemelse (sferen) in Christus***", zegt Ef. 2:6. Het zitten in Gods Rechterhand is Christus beloofd in Ps. 110:1. Dit is de basis voor de belofte in Christus die Paulus op het oog heeft in Ef. 3:6. De Verborgenheid is "dat de Heidenen medebezitverkrijgers en medelichaam en mededeelgenoten zijn der belofte in Christus", (grondtekst)

Nergens lezen we, dat vóór de Efezen openbaring deze belofte reeds aan de Jood gegeven was, of dat deze ze reeds bezat omdat hij Jood was, dit is, evenals Christus, besneden. Als dit zo was, zou de redenering van de heer Knoch enige juistheid hebben. Maar het gaat niet om een belofte aan de Joden of ook om een belofte in de nieuwe bedeling aan de Heidenen gegeven. Het gaat om een belofte in Christus. Dat blijkt duidelijk uit Ef. 3:8:

"Mij, de allerminste van al de heiligen is deze genade gegeven, om onder de Heidenen door het Evangelie te verkondigen de onnaspeurlijke rijkdom van Christus".

Het gaat om Christus. Om Zijn onnaspeurlijke rijkdom. Dat Jood en Heiden op één lijn gesteld zouden worden, is zelfs geen verborgenheid. Jesaja heeft dit reeds voorzien als hij zegt: "***Te dien dage zal Israël de derde wezen met de Egyptenaars en met de Assyriërs, een zegen in het midden van het land (lees: der aarde). Want de Heere der heerscharen zal ze zegenen, zeggende: Gezegend zij Mijn volk de Egyptenaars, en de Assyriërs het werk Mijner handen, en Israël Mijn erfdeel***" Jes. 19:24, 25. Hier worden de Egyptenaars Gods volk genoemd en ze gaan vooraf aan Israël. Evenals de Assyriërs. Hoe kan de heer Knoch dan zeggen, dat de verborgenheid is het op één lijn stellen van Jood en Heiden. Jesaja zag reeds, dat die tijd zou komen. Dat is niet de verborgenheid want het is na te zoeken in de Schrift. De verborgenheid is dus iets anders en gaat over Christus' onnaspeurlijke rijkdom.

Wie dat niet ziet, ziet de verborgenheid niet. Hij moge er over kunnen praten en schrijven, in wezen is hij er niet achter gekomen. De onnaspeurlijke rijkdom van Christus is iets wat niet na te speuren is in de Schriften tot op Paulus, iets wat verborgen is geweest van alle eeuwen en van alle geslachten (Col. 1:26) en betreft Hem als Hoofd van een Lichaam. Ze gaat over het mede-erfgenaam zijn van Gods belofte in Christus. God heeft Christus iets beloofd. Hij heeft Hem zelfs veel beloofd. Ja alles, Maar iets is er dat Hem heel bijzonder is. Namelijk dit, dat Hem, nadat Hij weer in Zijn rechterhand gezet zou zijn, een groep toegevoegd zou worden die mede daar gezet wordt. Dat Hij Koning van Israël zou zijn, is na te gaan uit het O.T. Dat Hij de Volken zou gebieden, dus Koning der koningen zou zijn, is eveneens, na te gaan. Dat Hij aan Gods Rechterhand zou zitten, voorzegt David reeds. Maar God heeft Hem iets beloofd dat niet in de vroegere Schriften te vinden is noch ook aan enig mens is geopenbaard, n.l. dat Hij een Lichaam zou hebben dat met Hem gezet, wordt in het centrum van al Gods macht en kracht en heerlijkheid en hoogheid. Dat is de verborgenheid.

In de Handelingentijd lezen we nergens van een medegezet worden in Gods Rechterhand. Het hoogste is daar, met Hem te sterven en met Hem te leven, Rom. 6:17, om met Christus' Medebroeder te zijn, Rom. 8:29. Van een gezet worden is daar geen sprake. Wel van een mede-erfgenaamschap met Christus, Rom. 8:17 en erfgenaam Gods te zijn. Erfgenaam is zoals we al zeiden: bezitverkrijger. "Erfgenaam Gods" betekent te verkrijgen wat Hij in Zijn schepping daar gesteld heeft, Dit zijn volgens Hebr. 2:7 alle dingen. Gezeten zijn in Gods Rechterhand houdt echter meer in. Hierin ligt uitgedrukt een vervuld worden tot al de volheid Gods, Ef. 3:19. Het is niet alleen een verwerven van Gods schepping, het is ook een plaatsen boven alle dingen, een vervullen van alle dingen (Ef. 1:22; 4:10), want het Hoofd zal dit alles uitwerken door Zijn Lichaam dat Zijn aanvulling is.

Het verschil tussen Romeinen en Efeze is uit te drukken in het Mede Broeder en Mede Lichaam zijn. De Mede Broeders delen in al wat van Christus is krachtens Zijn Eerstgeborene der creaturen zijn, het Mede-lichaam deelt in alles wat ligt in het Beeld Gods zijn. Het ontvangt mede al de volheid Gods lichamelijk.

"Gasten" of "vreemdelingen"?

Nu we bij het wezen en de positie van het Lichaam hebben stil gestaan en daarmee in hoofdzaak onze uiteenzetting hebben gegeven, resten er alleen nog enkele dingen die we echter met het oog op de visie van de heer Knoch willen behandelen. Ze geven een goede aanleiding om de Verborgenheid nog weer van een andere kant te benaderen.

Volgens de heer Knoch zijn de Heidengelovigen in de Handelingentijd "gasten" geweest van Israëls verbondsvoorrechten, Ef. 2:11 (zie hoofdstuk III). De S.V. zet hier: "vreemdelingen" We willen gaan zien wat hier juist is.

Ef. 2 bevat twee delen: vs. 1-10, en 11-12. In het eerste tekent Paulus ons de geestelijke gesteldheid: eertijds gewandeld in zonden en misdaden, kinderen der ongehoorzaamheid. Maar door God levend gemaakt, met Christus opgewekt en in het bovenhemelse gezet. Dit zijn alle geestelijke gesteldheden. In het tweede deel komt meer het verschil in positie t.o.v. Israël naar voren: eertijds heidenen in het vlees, zonder Christus, vervreemd van Israëls burgerschap, vreemdelingen van de verbonden der belofte, zonder hoop en zonder God. Maar nu naderbij geworden, geen vreemdelingen en bijwoners meer maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods.

In dit hoofdstuk vinden we twee maal het "eertijds". Eertijds gewandeld naar de eeuw dezer wereld, vs. 2, eertijds heidenen in het vlees, vs. 11. In die tijd waren ze ook zonder Christus en vervreemd van Israëls burgerschap, vs. 12, d.i. daaraan geen deel hebbende geheel als een vreemdeling er

tegenoverstaande. Moeten we hen nu als vreemdelingen of als gasten beschouwen? Indien "gasten", dan deelden ze ergens in. Indien "vreemdelingen", dan stonden ze er buiten. Waar de heer Knoch meent, dat hier de positie in de Handelingentijd beschreven wordt, zet hij "gasten" Nu wete men, dat het Griekse woord, dat 14 maal in het N.T. voorkomt, behalve in Rom. 16:23 waar het gastheer betekent, steeds door "vreemdeling" of "vreemde" vertaald kan worden. (Zie Mt. 25:35, 38, 43, 44; 27:7; Hand. 17:18, 21, Heb. 11:13; 13:9, 1 Petr. 4:12, 3 Joh.:5). De heer Knoch doet dit dan ook, behalve in Rom. 16:23 waar hij "gastheer" zet en Hand: 17-21 en Ef. 2:12 en 19, waar hij "gasten" zet. Is deze afwijking hier nodig? Laat ons dat bekijken bij de verdere bespreking van de tekst.

Ef. 2:11 en 12 handelen over het eertijds. Als dit eertijds betrekking heeft op de Handelingentijd, dan moet men ook aannemen, dat die Heidenen die reeds in Christus waren gaan geloven, zonder Christus waren, en zonder God in de wereld en zonder hoop. Het gaat niet op om te zeggen: ze waren gasten van de verbonden. Als we ergens gast zijn, delen we in hetgeen ook de huisgenoten ontvangen. Als Israëls gelovigen Christus ontvingen, dan ook de Heiden gelovigen aan wie Christus mede gepredikt werd. Hoe kan men dan zeggen, dat zij zonder Christus waren en zonder God in de wereld. Werd Israëls God dan ook niet hun God? Paulus moest ook bekering tot God prediken onder de Heidenen (Hand. 26:20). Bleven zij die in God gingen geloven zonder God omdat zij, volgens de heer Knoch, slechts gasten waren van Israëls tafel? Wij denken, dat, dat strijdt tegen alle logica en niet minder tegen Gods roeping van Paulus die juist der Heidenen apostel werd om hun bekering tot God te prediken. Toen hij uitging werden er heidenen van de stomme afgoden tot God bekeerd, 1 Kor. 12:2, en gingen zij God dienen, 1 Thess. 1:9. Zij waren dus niet meer zonder God in de wereld.

Is dit zo, dan kan Ef. 2:11 en 12 niet slaan op de Handelingentijd, tenminste niet voor de Heidenen die al bekeerd waren. De bekeerden waren niet meer zonder Christus: zij ontvingen Zijn genade (1 Thess. 1:10); zij waren niet meer zonder hoop (vs. 3) en niet meer zonder God (vs. 1, 4, 8, 9). Dus kan Ef. 2:11 en 12 niet op hen slaan. Maar dan kan men het woord dat de S.V. terecht door "vreemdelingen" vertaalt, niet overzetten door "gasten" wat het ook betekenen kan maar hier niet. Het verband beslist over de betekenis. Niet de een of andere leer. Het woord "vervreemd" helpt ook mede de betekenis te vinden. Wie vervreemd is van Israëls burgerschap, is niet tevens gast van Israëls verbonden. Wie vervreemd is van een zekere beschaving, deelt niet in de gemakken van die beschaving. Van Israël vervreemde Heidenen zijn niet tevens gasten van Israëls verbonden. De vertaling "gasten" is dus voor het nauwere en bredere verband onlogisch. We aanvaarden daarom hier de S.V. en zetten: "vreemdelingen".

Gasten van Israëls verbonden?

Er is een tweede reden om in Ef. 2:11 en 12 geen "gasten" te plaatsen. Als de gelovige Heidenen in de Handelingentijd "gasten" waren van Israëls verbonden, dan deelden ze in die verbonden. Een gast deelt immers in al de voorrechten van een maal en wordt met onderscheiding behandeld. Als de Heidenen "gasten" werden van Israëls verbonden, deelden zij in Israëls voorrechten. Gasten der verbonden betekent dus, dat ook zij de zegeningen kregen aan Israël toegezegd. Maar nu komt het eigenaardige bij de heer Knoch: hij zegt, dat Israëls beloften alleen aards waren: zij verwachtten een rijk op aarde en zouden, in eeuwigheid het aardrijk beërven. De "gasten" deelden dus, volgens deze visie, daarin. Wat zegt de heer Knoch echter? Dat de hoop die zij hadden, onbepaald gelaten is tot op het schrijven van Efeze. Toen werd die z.g. onbepaalde hoop van hen die gasten waren van Israëls verbonden, waarin ook het Land Kanaän beloofd wordt, ineens veranderd in een bepaalde: het zitten in Gods rechterhand. Men voelt wel aan, ook hier ontbreekt de logica.

Men ga dit nog eens na. De gasten delen mede. Anders is men geen gast en staat men buiten alles. Volgens de heer Knoch worden de Heidenen in de Handelingentijd gasten der verbonden. De in-

houd, de beloften van Israëls verbonden, zijn dus ook voor hen. Zij moeten dus ook het Land erven, en mede aanzetten in het Koninkrijk der hemelen met Abraham, Izaäk en Jakob, Mt. 8:11. Neen, zegt de heer Knoch, er was nog geen bepaalde hoop voor hen. Alles was door God zwevende, onbepaald, gelaten. Ze worden pas door de latere Paulinische openbaring bekend gemaakt met hun erfdeel. Ze waren ook in die tijd niet alleen zonder God en zonder Christus, maar zonder hoop, hoewel ze gasten van Israëls verbonden waren. Hoewel Christus ook zulken een belofte gaf in Mt. 8:11, zijn deze Heidenen toch zonder belofte voor de toekomst. Die krijgen ze pas in Efeze.

Dit is voor ons niet houdbaar. Gasten der verbonden geeft dezelfde beloften der verbonden. Indien ze die niet krijgen, dan kan ook om deze reden hier niet staan "gasten", maar moet er staan "vreemdelingen".

Wij voor ons geloven, dat Paulus in Ef. 2:11-22 de zaak breder bekijkt. En wel als volgt: Vroeger waren de Heidenen vreemdelingen van de verbonden der belofte. Dat was in de O.T. tijden. En ook nog in de N.T. Zij waren zonder God in de wereld, gekeerd tot de stomme afgoden. Toen ook de Heidenen de gave des Geestes gegeven werd (Cornelius), werden ze Israëls bijwoners. Nog in Hand. 15 wilden velen uit de Besnijdenis hen niet als volwaardige gelovigen beschouwen. Door Paulus' bediening waarbij Heiden en Jood tot zondaar gesteld worden en de Jood zijn bevoorrechte positie voor God moet prijs geven om als goddeloze gerechtvaardigd te worden, worden de Heidengelovigen medeburgers der heiligen. En in de bedeling der Verborgenis worden ze huisgenoten Gods. Zo krijgen we een geleidelijke opklimming waarbij de trappen allereerst geestelijk worden bekeken. Het gaat immers niet allereerst en allermeeft over een uiterlijke scheiding door de voorhuid, maar over het gemis aan voorrechten: burgerschap Israëls, vreemdeling van de verbonden der belofte. Door zich uiterlijk te laten besnijden, verkregen ze die voorrechten evenmin, als de Joden zelf.

"Want niet die is een Jood die het in het openbaar is, noch die is de besnijdenis die in het openbaar, in het vlees, is. Maar die is een Jood die het in het verborgen is en de besnijdenis des harten, in den geest, niet in de letter"

De Schriftuurlijke Plaats van het Avondmaal (Vervolg)

Nu we het Pascha en het Nieuwe Verbond hierboven in het O.T. nagegaan hebben, willen we het Avondmaal nagaan in het N.T. De term "Avondmaal" komt alleen voor in 1 Kor. 11:20. In het O.T. heet het Pascha "des Heeren Pascha" In het N.T. heet het Pascha een avondmaal (Luk. 22:20, Joh. 13:2-4) zo schijnen "des Heeren Pascha" en "des Heeren Avondmaal" één en hetzelfde te zijn. Dat ze dit zijn, blijkt duidelijk als we het N.T. in dezen onderzoeken.

Het Avondmaal in Mattheus.

De Heere Jezus gebruikte voor het eerst het jaarlijkse Pascha op de leeftijd van twaalf jaar en Zijn laatste op drie en dertig jarige leeftijd. Het was de laatste daad voor Zijn gevangenneming en kruisiging.

"EN OP DEN EERSTEN DAG DER ONGEHEVELDE BRODEN kwamen de discipelen tot Jezus zeggende tot Hem: Waar wilt Gij dat wij U bereiden HET PASCHA TE ETEN. En Hij zeide: Gaat heen in de stad tot zulk een en zegt hem: De Meester zegt: Mijn tijd is nabij, Ik zal bij u HET PASCHA houden met Mijn discipelen. En de discipelen deden zoals Jezus hun bevolen had en bereidden HET PASCHA. En als het avond geworden was, zat Hij aan met de twaalven"
Mt. 26:17-20.

Door de vermelding van de ongezuurde broden en de drievoudige herhaling van het woord "pascha", wil de Heilige Geest ons met nadruk te kennen geven, dat dit het O.T. pascha is.

"En als zij aten, nam Jezus het brood en gezegend hebbende, brak Hij het en gaf het den discipelen en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam" Mt. 26:26.

In het Grieks vinden we het bepaalde lidwoord (het) voor het woord brood (zoals de St. V dan ook heeft; de Engelse niet). Dit betekent, dat Christus één der ongezuurde pascha broden nam. Tot op die tijd had het pascha brood geen andere betekenis dan om Israël te herinneren dat zij in grote haast uit Egypte waren getrokken. De werkelijke betekenis van het pascha werd gesymboliseerd in het lam. Maar nu wijst de Heer Jezus aan, dat het brood van het pascha betekent Zijn gebroken lichaam. Hij zet niets nieuws in maar geeft alleen een nieuwe betekenis aan iets dat al eeuwen in zwang was.

"En Hij nam den drinkbeker, en gedankt hebbende, gaf hun dien, zeggende: Drinkt allen daaruit. Want dit is Mijn bloed, (het bloed) des nieuwen Verbonds (niet: Testament, zoals de S.V. ten onjuiste heeft) hetwelk voor velen vergoten wordt tot vergeving der zonden" Mt. 26:27, 28.

Deze beker is de pascha beker. Men lette erop, dat in elke tekst de nadruk wordt gelegd op de beker meer dan op de inhoud ervan. Hoewel door een stijlfiguur (een overnoeming) het woord "beker" wordt gebruikt voor de inhoud ervan, toch is het oogmerk van deze stijlfiguur de nadruk te leggen op de beker. Van toen af stelde de pascha beker het bloed van het Nieuwe Verbond voor. Dit bloed werd vergoten voor velen. Niet voor allen. Alleen met Israël wordt het Nieuwe Verbond gemaakt. Soms zingen gelovigen van een fontein, gevuld met bloed, ontsproten aan Immanuels aderen waarin zondaars zich van alle onreinheid kunnen afwassen. Nu symboliseert een beker geen hele fontein maar alleen een deel ervan. De fontein bevat wel de beker maar de beker niet de fontein. De Heer Jezus wijst door de beker het beperkte werk aan dat Hij voor Israël aan het kruis zou doen.

In Efeze 1:7 lezen we iets anders :

"In Welken (n.l. Christus) wij hebben de verlossing door Zijn bloed, namelijk de vergeving der misdaden, naar den rijkdom Zijner genade",

En in Col. 1:20 :

"En dat Hij door Hem vrede gemaakt hebbende door het bloed Zijns Kruises, alle dingen verzoenen zou tot Zichzelven."

Het bloed van het Kruis omvat het bloed van het Nieuwe Verbond. We moeten echter niet uit het oog verliezen, dat er onderscheid is tussen het beperkte werk van het Nieuwe Verbond, dat verricht werd voor velen en het universele werk van het bloed des kruises dat alle dingen betreft, d.i. voor al wat in hemel en op aarde is. Zie Col. 1:20.

Nadat de Heere de betekenis van de beker verklaard heeft, doet Hij een uitspraak die deze dienst nadrukkelijk verbindt aan het Koninkrijk.

"En Ik zeg u, dat Ik van nu aan niet zal drinken van deze vrucht des wijnstoks tot op dien dag wanneer Ik met u dezelve nieuw zal drinken in het koninkrijk Mijns Vaders" Mt. 26:29.

Hieruit blijkt duidelijk, dat wat de Heere hier deed, niet iets was dat op zal houden als Hij wederkomt. Hij zei dat Hij opnieuw de beker met Zijn discipelen zal drinken (en dat nieuw) in Zijns Vaders koninkrijk. Deze uitspraak weerspreekt allerlei meningen maar niet Gods Woord. We hebben al gezien, dat het pascha een eeuwige (d.i. aionische) inzet was en dat God bijzonder

bevolen heeft het waar te nemen in het komende koninkrijk. Zullen de Leden van de Gemeente die Zijn Lichaam is de pascha beker met Hem in Zijn koninkrijk drinken? Neen, zeker niet. Wij zijn geen koninkrijksvolk maar staan tot Hem in een nog inniger verhouding.

Zij die Gods Woord naarstig lezen, zullen zien, dat in het verhaal van Mattheus niets nieuws wordt gebracht. Er wordt alleen een nieuwe betekenis gegeven aan het brood en de beker van een oude inzetting die ongeveer 1500 jaar geleden in Egypte ingesteld was. Te zeggen, dat de Heere het paaslam afschafte en daarvoor brood en wijn in de plaats stelde, is een ongelukkige verdraaiing der Schrift. Er is hier geen enkel spoor van of gedachte aan zo'n verandering.

UIT de SCRIFTEN

Deel XIV

N^r 5

Mei 1939

Tot nuttige Stichting

5

HET LIJDEN EN DE HEERLIJKHEID.

“Van welke zaligheid ondervraagd en onderzocht hebben de profeten.... onderzoekende op welke of hoedanige tijd de Geest van Christus Die in hen was, beduidde en te voren getuigde het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna volgende.” 1 Petr. 1:10, 11.

De profeten van de oude dag ondervraagden en onderzochten iets. Ondervragen betekent: ernstig zoeken. Onderzoeken is met aandrang, vlijtig, naspeuren. Wat was het? Dit: Ze zagen het lijden en de heerlijkheid van Christus elkaar opvolgen maar de vraag rees bij hen op of dit vlak na elkaar was of dat er een zekere tijd tussen lag van kortere of langere duur. Hierin ontvingen zij geen licht. Zij zochten er wel naar, ze trachten het na te speuren, maar het bleef hun duister. En toen zij zich tot God wendden om van Hem opheldering te ontvangen, werd hun door de Geest gezegd, dat wat hun geopenbaard werd niet voor henzelf was, niet in hun tijd zou plaats vinden, maar dat het voor een later geslacht was. (vs. 13). Zo bleef voor hen het lijden en de heerlijkheid als een geheel complex van gebeurtenissen oprijzen zonder dat zij er afstand in mochten ontdekken. Wat Christus in Hand. 1 tot Zijn discipelen zei, sprak als het ware de Heilige Geest tot de O.T. profeten: *“Het komt u niet toe te weten de tijden en gelegenheden..”*

De profeten zagen het lijden en de heerlijkheid als bergtoppen vlak bij elkaar liggen. Gaarne hadden zij in de geest op dusdanige hoogte gesteld willen worden, dat zij konden zien wat zich tussen deze toppen bevond. De Geest deed dit niet. Nu weten wij dat er een dal tussen ligt. Het lijden is voorbij, maar de heerlijkheid is nog niet gekomen. Wel is Christus Zelf verheerlijkt, maar Hij is nog niet in heerlijkheid wedergekomen. De Zoon des mensen zit nog niet op de troon Zijner heerlijkheid (Mt. 25:31). En daar gaat het over.

In het O.T. volgen lijden en heerlijkheid elkaar vaak op de voet. Neem bijv. Ps. 22 en let op de verandering in vs. 24. Daar gaat het lijden over in de heerlijkheid. Maar, op aarde. Zie vs. 29. Neem Ps. 102 en let op de verandering in vs. 13. Zie Jes. 53. Daar komt de ommekeer in het midden van vs. 10. Hij zal zaad zien en de dagen verlengen en het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan. In de Schrift liggen beide naast elkaar, maar t.o.v. de tijd is er iets, ja veel, tussen.

Christus spreekt ook over Zijn lijden en heerlijkheid. Als Hij in Mt. 16:21 voor het eerst over Zijn lijden spreekt, wijst Hij enige verzen later ook op Zijn heerlijkheid: *“Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders met Zijn engelen”*, vs. 27.

Onze bedeling ligt in tussen het lijden en de heerlijkheid, Het is echter opmerkelijk, hoe vele gelovigen dit eigenlijk niet zien. Zeker, ze zullen toegeven dat het lijden van Christus voorbij is en dat Hij eenmaal in heerlijkheid wederkomen zal. Maar zij zien niet de heerlijkheid waarvan de Profeten gesproken hebben en waarop Petrus doelt. Dat is de heerlijkheid van Christus' toekomstige regering op aarde. Het lijden is op aarde geweest, de heerlijkheid zal er ook geopenbaard worden. Christus' kruis heeft op aarde gestaan, Zijn trom zal er ook staan. En dat nu zien wij niet. De toekomstige Christus regering wordt ontkend. Niet Zijn heerschappij als Heerser, maar als Koning Israëls. En

daaraan verbindt de Schrift toch Zijn heerlijkheid.

Er is een lijdende en een verheerlijkte Christus. Hij heeft geleden en is persoonlijk verheerlijkt. Maar er is ook een Christus in lijden en in heerlijkheid. D.w.z. Hij is ingegaan in ons lijdend bestaan, gekomen op onze lijdende aarde, is ons gelijkend geworden en heeft de krankheden op zich genomen en de smarten gedragen. En nu zal Hij ook komen om dat lijdend bestaan der mensheid op te heffen, de aarde te vernieuwen, de menselijke natuur te veranderen, de ijdelheid van het schepsel weg te nemen. Dat is de Christus in heerlijkheid. In de heerlijkheid Zijns Vaders zoals Hij Zelf zegt. Over deze heerlijkheid gaat het nu. Die heerlijkheid zal aanvangen bij Zijn wederkomst.

Een en ander over Opgravingen

GESCHIEDENIS DER OPGRAVINGEN.

We spreken hier alleen over de opgravingen in de Bijbelse landen, en in het bijzonder in Mesopotamië, Perzië, Syrië, Palestina en Egypte.

Reeds in de XIIe eeuw wees Benjamin van Tudela op oude ruïnen en opschriften, doch het was pas in de XVIIe eeuw dat meerdere reizigers en geleerden dit met aandacht begonnen te onderzoeken. In de XIXe eeuw werden opzienbarende vondsten gedaan, zoals Sargon's paleis te Chorsabad (door Botta); Salmanassar's, Assurnasirpal's, Sanherib's paleizen en de grote bibliotheek van Nineveh (door Layard); en meerdere van dergelijke monumenten door Loftus, Place, Taylor en anderen in Mesopotamië en door Mariette in Egypte. In 1847 vond Sir H. Rawlinson de beroemde opschriften te Behistoen, die toelieten de alfabetische waarde van een groot aantal schrifttekens vast te stellen. Alfabetische opschriften werden in het begin der XIXe eeuw vertaald door Grotefend, Champollion en anderen. Ideografische opschriften, die veel moeilijker te ontcijferen waren, volgden later (1),

Men heeft de schriftvormen in 3 groepen verdeeld: 1. Ideografische, waar een teken gebruikt wordt om een gedachte of een woord uit te drukken; 2. Syllabische, waar een teken een lettergreep voorstelt; 3. Alfabetische, waar elk woord in letters onderverdeeld is, die ieder door een teken worden voorgesteld. Het oudst bekende alfabetische schrift schijnt van Semietische oorsprong te zijn en werd gevonden bij de tempel van Serabit in het schiereiland Sinai. Het dagteekent waarschijnlijk van ongeveer 1800 v. Christus. De alfabetische schriftvorm was onontbeerlijk om Gods openbaringen uit te drukken.

De beroemde Rosetta steen, in 1799 gevonden, liet toe de Egyptische hiërogliefen te ontcijferen.

De oude bevolking van Zuid-Mesopotamië (gewoonlijk Soemeriërs genoemd) gebruikten een bijzonder schrift, dat door de oude Semietische volkeren overgenomen werd. Later vervormde het zich tot het spijkerschrift, dat zo praktisch was voor het schrijven op kleitafeltjes. Ook Syrië en andere streken van Westelijk Azië gebruikte dergelijke tekens. De Soemerische taal bleef lang een soort universele taal, zoals het Latijn in meer moderne tijden.

Op het einde der XIXe eeuw veranderden de opgravers hun methode. Vroeger ging het er meestal om allerlei voorwerpen en gebouwen aan het licht te brengen en de musea te vullen. Nu begon men op meer wetenschappelijke wijze te werken. Men onderzocht de kleinste potscherf en tekende nauwkeurig op in welke laag elk stuk gevonden werd. Zo kon men langzamerhand met grote nauwkeurigheid vaststellen tot welke datum de meeste voorwerpen behoorden en verkreeg men talrijke inlichtingen over de gewoonten en de geschiedenis der oude inwoners. Mannen zoals de Sarzec en Sir F. Petrie hebben veel bijgedragen om deze methode in zwang te brengen.

Als we de verschillende opgravingen der XXe eeuw moesten opsommen, zouden we een zeer lange lijst krijgen en het aantal inlichtingen dat men nu bezit is zo groot, dat de boeken en tijdschriften waarin men de verslagen kan vinden, een indrukwekkende ruimte innemen. De volgende bladzijden bevatten dan ook slechts een heel beknopt overzicht van enkele vondsten die in betrekking staan tot de Schrift.

DE SCHEPPING.

In Assurbanipal's bibliotheek te Nineveh vond men kleitafeltjes met de Babylonische mythe der "schepping" In het begin is er sprake van Apsoe (die de zoete wateren voorstelt) en van het vrouwelijk monster Tiamat (de zoute wateren). Hun vereniging brengt de "goden" voort. Men ziet dus onmiddellijk dat we hier met een pantheïstische opvatting te doen hebben, waar de stof steeds bestaan heeft en de goden in zekere zin slechts natuurkrachten zijn.

Apsoe en Tiamat brengen Lachmoe en Laehamoe voort, deze op hun beurt Ansjar en Kisjar, en deze dan Anoe, Enlil (of Bel) en Ea. Anoe is de god des hemels, Enlil die der aarde en Ea die

Fig. 1.

Kaart van Mesopotamië en omliggende streken.

(Ontleend aan het boek "The Bible is true" door Sir Ch. Marston.

Babylonië wordt ook als zuidelijk Mesopotamië aangeduid.)

van de zoete wateren. Deze laatste (meer ontwikkelde!) goden wensen orde, terwijl de eerste goden de chaos verkiezen.

Er ontstaat dan tussen hen een hevige strijd, die we hier niet beschrijven. Ea doodt Apsoe en brengt Mardoek voort. Tiamat wil zich wreken, doch wordt ten slotte door Mardoek gedood. Tiamat's lichaam wordt gebruikt om de tegenwoordige wereld te vormen. De sterren zijn de zichtbare vertegenwoordigers der goden. Oeningen in het firmament laten aan de zon toe in en uit te gaan. De maan (Nannar) wordt in haar juiste positie geplaatst en haar bewegingen worden juist bepaald.

Dan vormt Mardoek mensen om de goden te dienen. Deze verlangen een tempel voor Mardoek te bouwen. Hij wordt Esagila genaamd (het huis met het hoge hoofd) en bevat een toren: de Ziggoerat.

Men ziet dat hier eigenlijk geen kwestie van schepping is. Alles bestaat eigenlijk van den beginne, doch is onderworpen aan een evolutie proces. De goden maken deel uit van de wereld.

De andere scheppingsverhalen die men gevonden heeft zijn eveneens pantheïstisch en hebben meest tot doel de lokale "god" te verheerlijken. Er zijn een paar punten van gemeenschap met het verhaal der schrift, doch het meeste is, naar inhoud en vorm, volkomen verschillend. De volgende tabel geeft enkele contrasten :

GENESIS	BABYLONISCHE MYTHE
Een God die "is"	"Goden", die gemaakt worden
God scheidt alles	Alles bestaat van den beginne
God is boven alles	De goden behoren tot de wereld
Eerst schepping, dan chaos	Eerst chaos
God scheidt ook de onzichtbare wereld	Er is eigenlijk geen onzichtbare wereld
De hemellichamen zijn stoffelijk	De goden zijn natuurkrachten
De mens naar Gods beeld geschapen en boven de dieren	De hemellichamen zijn goden
De mens koning der wereld	Alle wezens, ook de goden, en dieren staan eigenlijk op dezelfde lijn.
Verdeling in "scheppingsdagen" en soorten van schepselen	De mens dienstknecht der natuur
Indrukwekkende uiteenzetting van plechtige waarheid.	Niets dergelijks.
	Absurde en groteske (grillige) verhalen

Niemand zou er dan ook aan gedacht hebben dat de twee met elkaar verwant zijn, indien het vervolg, betreffende de Zondvloed, geen overeenkomst had met het verhaal der Schrift. Waarom is dit eerste deel zo volkomen verschillend en dat van de Vloed zo gelijkend? Als men in de Goddelijke ingeving der Schrift gelooft, is dit zeer natuurlijk. Waar het de schepping betreft, gaat het over iets dat geen mens gezien heeft. De Schrift geeft dan Gods openbaring, terwijl de Babyloniërs slechts iets kunnen verzinnen. Hoogstens konden ze enkele gedachten overnemen van de door God verkozen Semieten.

Bij het verhaal van de Zondvloed gaat het echter over een verschijnsel dat de mensen hebben zien gebeuren of horen vertellen. In de Schrift hebben we het juiste verhaal, in de Babylonische overlevering een vervormde legende.

Alle zogenaamde scheppingsverhalen zijn zo verschillend, naar vorm en inhoud, van wat de Schrift zegt, dat ze de Goddelijke ingeving duidelijk doen uitkomen voor wie ze wil zien.

De Brief aan de Hebreëën

(Vervolg)

b) VAN ZIJN WEZEN.

Hebr. 1: 3 *"Dewelke, alzo Hij is het Afschijnsel Zijner heerlijkheid, en het uitgedrukte Beeld Zijner zelfstandigheid, en alle dingen draagt door het woord Zijner kracht, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden door Zichzelve te weeg gebracht heeft, is gezeten aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen."*

Voor het woord dat wij door "Wezen" vertaald hebben, zette de S.V.: "zelfstandigheid" Dit betekent hier niet: onafhankelijkheid, maar: substantie, dat wat het wezen van iets uitmaakt. Wij spreken van substanties bij stoffen; de substantie van een gouden ring is goud. Enz. Substantie is hier het wezenlijke van iets, de grondmaterie. Bij God mogen wij daar niet van spreken, want Hij is geest. Daarom is het beter te zetten: Zijn Wezen.

In het Grieks staat voor zelfstandigheid: "hupostasis" Hupo is: onder, stasis is van histanai, d.i. staan. In "Sub" dit is "onder" en "stantie" van het Latijnse stare, staan, ligt dezelfde gedachte. Nu moge men bij substantie als regel aan iets stoffelijks denken, oorspronkelijk was dit bij "hupostasis" niet het geval. Het Griekse woord betekent volgens een woordenboek: het zijn, iets dat bestaat, iets reëls, niet iets denkbeeldigs, iets vast, niet iets ledigs, iets wat als basis ligt aan al het uitwendige, iets dat het wezen van iets vormt; het belangrijkste element in iets, de eigenschappen van iets, iets dat een stoffelijke vorm heeft; een lichaam, een bezit. Substantie betekent in dit licht datgene wat als basis ligt van alle uitwendige openbaring, het innerlijk wezen der dingen.

In het N.T. vinden we het woord "hupostasis" vijf maal. Zie hier de teksten.

2 Kor. 11:17 *".. in dezen vasten grond des roemens."*
Hebr. 3:14 *".. het beginsel van dezen vasten grond."*
Hebr. 11:1 *"Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt."*
2 Kor. 9:4 *".. wij.. beschaamd worden in dezen vasten grond des roemens."*
En in de bovenstaande tekst in de bespreking, Hebr. 1:3.

Men ziet, hoe de S.V. vier maal "vaste grond" vertaalt, en in Hebr. 1:3 "zelfstandigheid" zet. In de vier teksten met "vaste grond" wordt dit gebruikt in de zin van "vertrouwen" Paulus hoopt niet door het ten achter zijn van de Korinthiërs beschaamd te zullen worden in zijn veronderstelling, zijn vertrouwen, dat zij bereid waren zijn liefdewerk te ondersteunen, 2 Kor. 9:4. In 11:17 heeft Paulus het vertrouwen, dat hij tegenover zijn tegenstanders, zij het dan in dwaasheid, roemen mag. In Hebr. 3:14 is het, het begin van het vertrouwen, het vertrouwen dat eerst de gelovigen eigen was. Of ook het beginsel ervan. In 11:1 is het geloof een zich verzekerd houden, een vertrouwen, van het bestaan of de werkelijkheid der dingen die eerst later zullen blijken waar te zijn. In al deze teksten heeft "grond" de betekenis van: datgene wat ten grondslag aan iets ligt. Daar is het woord in zijn tweede betekenis gebruikt. In Hebr. 1:3 echter in zijn grondbetekenis van "wezen", "wezenlijkheid", "substantie", wat men, zoals gezegd, hier niet in stoffelijke zin moet nemen. Laten we het woord "grond" in natuurlijke zin eens tweeledig opnemen n.l. als datgene wat draagt en als datgene dat de substantie uitmaakt. Huizen staan op de grond; deze grond kan van zand zijn. In figuurlijke zin nu wordt het woord "hupostasis" in het N.T. gebruikt, dus als ondergrond en substantie. Waar men bij substantie in het algemeen vooral nu aan iets stoffelijks

denkt, vinden wij het hier beter om te spreken van: Wezen.

Christus is de uitbeelding van Gods Wezen. Geen wet of reeks wetten, geen feesten of offeranden, geen typen of symbolen konden ooit dat Wezen uitdrukken of uitbeelden. Wel afschaduwen. Maar dat is niet toereikend. Alleen Christus is Gods Wezensbeeld. Wij willen erop wijzen, dat het nodig was in de Brief aan de Hebreëen dat woord te gebruiken. De volle realiteit wordt gesteld tegenover de schaduwen, waarover in de Brief later nog nader wordt ingegaan. Alleen omdat Christus Gods Beeld is, staat Hij boven de engelen (Hebr. 1), boven Mozes en Jozua (Hebr. 3, 4), boven de hogepriester van de orde van Aaron (5-8), boven alle typische offers (9 en 10) en boven alle typen (Hebr. 12:1, 2). Alleen Hij drukt Gods Beeld uit. Wel in verschillende bestaanswijzen, maar dan toch zodanig, dat Hij in persoonlijkheid, in Ikheid altijd het onderwerp is van het Beeld. De Algeest, God, beeldt Zich altijd uit in een vormelijke gestalte. Deze mag men niet beperken tot het vlees geworden Woord, maar is steeds geweest. God is niet zonder Beeld, wat in Hem als Algeest in volheid alom is, woont in het Beeld Gods lichamelijk.

Het Beeld. Gods en de Zoon Gods.

Het is hier de plaats om één en ander nader te overzien en verder uit te werken. Velen denken dat de Zoon eeuwig door de Vader gegenereerd wordt en daarom "Zoon" heet. Origenes, een der kerkvaders, is ook de vader van de term "de eeuwige generatie van de Zoon" Anderen denken, dat Christus het hoogste schepsel is, de Eerstgeborene der creaturen. In wezen maakt ook de eerste groep Christus tot een schepsel. De bijvoeging "eeuwige" bij generatie is slechts een armelijke verberging van deze onjuistheid. God genereert niet eeuwig de Zoon, want nog afgezien ervan, dat men hierover niets in de Schrift leest, zegt Christus, dat de Vader meerder is dan Hij. Wie de "eeuwige generatie" van de Zoon leert, stelt, ondanks goed bedoelde vroomheid, de Zoon onder de Vader. En zo is de verhouding van God tot Zijn Beeld niet. Het Beeld is bij God nooit het mindere dan Hij Zelf, maar steeds en ten volle Zijn gelijkwaardige. Over Gods Geest spreken wij hier nu niet, hoewel alle Drie God heten en we dus ook in de Godheid van de Geest geloven.

Hoe wij dan de dingen zien? Zo dus: God heeft immer een Beeld gehad. Voor er nog iets was, voor de wereld geschapen was, voor zelfs de Eerstgeborene der creaturen er was, was er het Beeld Gods. En dit Beeld Gods is Eerstgeborene der creaturen geworden. Zoals Hij, toen Hij Eerstgeborene uit de doden werd er reeds was, als de mens Jezus, zo was Hij er reeds voor Hij Eerstgeborene der creaturen werd, n.l. als Beeld Gods. Dat Beeld Gods werd Zoon en hiermee werd God Vader. Volgens Kol. 1:16 is in Hem alles geschapen. Volgens Op. 3:14 is Hij het begin der schepping Gods. Dat is Hij, voor ons, geworden, toen Hij Zoon werd. Hij was Beeld Gods en toen werd Hij Zoon, Eerstgeborene der creaturen. Nadat alles in Hem geschapen was, werd Hij Schepper (zie Hebr. 1:8, 10).

Toen de schepping geworden was (Joh. 1:3), keerde Hij terug in Gods Wezen en wordt Hij weer Gods Beeld. Hiervoor is niet rechtstreeks een tekst aan te geven, het blijkt uit de gehele O.T. openbaring, waarin de "Zoon" dezelfde eer en heerlijkheid heeft als de "Vader" Beiden heten "Jehovah" of zoals men wil "Jahweh" We zijn daarom gedwongen aan te nemen, dat door de schepping heen de Scheppingszoon verheerlijkt is tot Beeld Gods.

Bij Bethlehem is dit Beeld Gods, en nu andermaal, Zoon geworden, nu Zoon Gods op aarde.

Bij de opstanding is Hij andermaal "Zoon" geworden. Hand. 13:33 noemt Hem "Zoon" in verband met de verwekking uit de doden.

Daarna is Hij verheerlijkt en heeft Hij de Naam verkregen boven alle naam. Hiermee is Hij andermaal Beeld Gods geworden.

Nog eenmaal zal Hij "Zoon" worden, als Hij andermaal komt in de wereld (Hebr. 1:6). Dat duurt dan zolang, totdat Hij als "Zoon" onderworpen wordt (1 Kor. 15:28). Dat zal dan ten derde male zijn het weer Beeld Gods worden. Dit willen wij nader bekeken bij Hebr. 1:13.

Pas zo kan er o.i. licht komen in "de verborgenheid van Christus" Wie mocht vragen hoe wij duidelijk kunnen vaststellen, dat het Beeld Gods overgaat in de Zoon Gods, zij gezegd, dat dit gebeurt als Hij, Die historisch Christus heet, van Godswege iets te verrichten krijgt, waar in de Raad Gods toe besloten is, dus gaat uitwerken wat God, Gods Beeld en Gods Geest hebben vastgesteld. Dan wordt het Beeld Gods Dat in God verborgen is, uitgezonden en wordt Hij Zoon Gods. De Zoon is als Gezondene minder dan, maar als Raadsman zoals met de Vader.

De eerste opdracht vervult Hij in de schepping der wereld. Daartoe gaat Hij Zelf eerst in, in de passiviteit: in Hem wordt alles geschapen (Kol. 1:16); dan schiep Hij, en keert, als Hij de schepping volbracht heeft, terug tot de staat die Hij verliet. Hij wordt weer Beeld Gods.

De tweede opdracht wordt door Hem volbracht in de verzoening der wereld. Daartoe werd Hij mens op aarde en stierf aan het kruis. Door de hemelvaart keert Hij tot God terug; de opdracht is vervuld. Nu is Hij in God verborgen en daarmee teruggekeerd tot Beeld Gods zijn.

De derde opdracht zal door Hem aanvaard worden als Hij komt ter vrijmaking en verheerlijking der wereld. Dit is bij Zijn tweede komst op aarde. Dan brengt God Hem andermaal in, in de wereld en heet Hij weer de Zoon. Deze opdracht loopt tot de overgave van het koninkrijk aan de Vader. Dan zijn alle vijanden onderworpen. De laatste daarvan is de dood. Waar Hij na de eerste en tweede opdracht terug gekeerd is in God, zal Hij dit ook doen na de derde en weer terugtreden in het Beeld Gods zijn, dat is: God te prijzen boven alles.

Men ziet, dat er zo bekeken, weinig moeilijkheden zijn. Christus het Beeld Gods, wordt Zoon Gods bij het vervullen van een opdracht. Hij treedt daartoe uit, uit het in God verborgen zijn. Elk zodanig uittreden maakt Hem tot Zoon. Ook bij het uittreden uit de dood heet Hij Zoon.

Christus is Beeld Gods. God heeft Zijn Beeld in Zichzelf, d.i. in Zijn volle heerlijkheid. Christus is ook Zoon Gods. De Zoon is uitgetreden uit de heerlijkheid en in dit opzicht buiten God. Zijn terugkeer is weer ingaan in het Beeld Gods zijn.

We willen een en ander overzichtelijk weergeven.

- I. Christus als Beeld van de onzienlijke God, 2 Kor. 4:4, Kol. 1:15.
De uitbeelding van Gods Wezen, Hebr. 1:3.
De Heerlijkheid van de onverderfelijke God, Rom. 1:23.
- II. Christus het Begin der schepping Gods, Op. 3:14.
De Eerstgeborene aller creaturen, Kol. 1:16.
De Logos (het Woord), Joh. 1:1.
In de gestaltenis Gods, Fil. 2:6.
Uitgegaan ter werldschepping.
- III. Christus Gods eniggeboren Zoon op aarde, Joh. 3:16.
De Logos vlees geworden, Joh. 1:14.
Zichzelf ontledigd, Fil. 2:7.

- Tot de dood des kruises.
- IV. Christus de Eerstgeborene uit de doden, Kol. 1:20.
De nieuwe Mens, Ef. 2:15.
- V. Christus verheerlijkt met de heerlijkheid die Hij had eer de wereld was, Joh. 17:5.
Hem de naam boven alle naam gegeven, Fil. 2:9.
(Uitermate verhoogd).
Gezeten in Gods Rechterhand.
In Hem de volheid der Godheid lichamelijk, Kol. 2:9.
- VI. Christus andermaal ingebracht in de wereld, Hebr. 1:6.
Komende in het vlees, 2 Joh. 1:7.
De Zoon, 1 Kor. 15:28.
- VII. Christus als Zoon onderworpen, 1 Kor. 15:28.
Zittend in Gods Rechterhand, Hebr. 1:13.
God alles ook in Zijn Beeld.

Wel te verstaan bedoelen we met het voorgaande alleen voor te stellen hoe het Gods Beeld en Gods Zoon zijn zich aan ons bewustzijn kan voordoen, d.i. wat we er als schepsel van kunnen zien of begrijpen. In Zijn Ikheid blijft Christus steeds God.

De Schriftuurlijke Plaats van het Avondmaal (Vervolg)

Het Avondmaal in Markus.

Er is enig verschil tussen de verhalen in Mattheus en Markus. Markus vermeldt iets bijzonders t.o.v. het vinden van de plaats waar de Heere met Zijn discipelen het pascha wilde eten.

Het halen van water was het werk van meisjes en vrouwen. Dat een man het deed, was uitzondering en opvallend.

"En op den eersten dag der ongezuurde broden, wanneer zij HET PASCHA slachtten, zeiden Zijn discipelen tot Hem: Waar wilt Gij, dat wij henegaan en bereiden dat Gij HET PASCHA eet. En Hij zond twee van Zijn discipelen uit en zeide tot hen: Gaat henen in de stad en u zal een mens ontmoeten dragende een kruik water; volgt dien. En zo waar hij in gaat, zegt tot den heer des huizes: De Meester zegt: Waar is de eetzaal waar Ik HET PASCHA met Mijn discipelen eten zal?" Mk. 14.12-14.

Het woord "pascha" komt vier malen voor in het tweede evangelie. Markus legt grote nadruk op het feit dat wat de Heere en Zijn discipelen doen, niet iets nieuws is maar het aanrichten van Israëls oude feest.

Het woord "pascha" komt zestien maal voor in Mt., Mk. en Lk. en vijftien keer hiervan staat het in rechtstreeks verband met dat wat gewoonlijk "des Heeren maaltijd" wordt genoemd. Deze laatste term komt nooit in de Evangeliën voor.

Nadat Judas als de verrader is aangewezen, gaat het verhaal van 's Heeren laatste pascha aldus voort :

"En als zij aten, nam Jezus brood en als Hij gezegend had, brak Hij het en gaf het hun en zeide:

Neemt, eet, dat is Mijn lichaam. En Hij nam den drinkbeker en gedankt hebbende, gaf hun dien en zij dronken uit denzelven. En Hij zeide tot hen: DAT IS MIJN BLOED, HET BLOED DES NIEUWEN VERBONDS (niet: testament) hetwelk voor velen vergoten wordt. Voorwaar Ik zeg u dat Ik niet meer zal drinken van de vrucht des wijnstoks tot op dien dag WANNEER IK DEZELVE NIEUW ZAL DRINKEN IN HET KONINKRIJK GODS" Mk. 14:22-25.

Deze woorden behoeven geen verdere bespreking. Het verhaal is duidelijk. Christus heeft twee bestanddelen van het pascha genomen en daaraan een nieuwe betekenis gegeven die zij te voren niet hadden. Hij heeft noch het pascha afgeschaft noch iets nieuws ingesteld. Van die avond af zullen het brood en de beker op het kruis terug wijzen. Het geslachte lam wijst terug op de bevrijding uit Egypte. Het pascha is ingesteld als herinnering aan de uittocht uit Egypteland, bij het Oude Verbond werd Israël voorwaardelijk als Gods eigendom aangenomen. Een groter pascha en het Nieuwe Verbond zullen hen de volheid van zegening brengen.

Het Avondmaal in Lukas.

Het verhaal wordt als volgt begonnen :

"En het feest der ongehevelde broden genaamd pascha, was nabij" Luk. 22:1.

Het gaat dan verder :

"En de dag der ongehevelde broden kwam, op denwelken het pascha moest geslacht worden" Luk. 22:7.

Hier wordt het lam het pascha genoemd.

"En Hij zond Petrus en Johannes uit, zeggende: Gaat henen en bereidt ons het pascha, opdat wij het eten mogen. En zij zeiden tot Hem: Waar wilt Gij dat wij het bereiden? En Hij zeide: Zie, als gij in de stad zult gekomen zijn, zo zal u een mens ontmoeten, dragende een kruik water; volgt hem in het huis waar hij ingaat. En gij zult zeggen tot den huisvader van dat huis: De Meester zegt u: Waar is de eetzaal waar Ik HET PASCHA met Mijn discipelen eten zal? En hij zal u een grote toegeruste opperzaal wijzen; bereidt het aldaar. En zij henegaande, vonden het zoals Hij hun gezegd had en bereidden HET PASCHA. En als de ure gekomen was, zat Hij aan en de twaalf apostelen met Hem" Luk. 22:8-14.

Tot dusver zijn we de woorden: "onghevelde broden" twee maal in dit hoofdstuk tegen gekomen en het woord "pascha" vijf maal. Het schijnt, dat de Heilige Geest al het mogelijke gedaan heeft om ons te doen zien, dat dit het pascha is. En als om de zaak boven alle twijfel te verheffen, zegt de Heer Jezus tot Zijn discipelen:

"Ik heb grotelijks begeerd DIT PASCHA niet u te eten eer dat Ik lijde, want Ik zeg u, dat Ik niet meer daarvan eten zal TOTDAT HET VERVULD ZAL ZIJN in het koninkrijk Gods" Luk. 22:15, 16.

Deze plaats is belangrijk. Hier heeft de Heere nadrukkelijk verklaard, dat dit het pascha is en dat Hij andermaal daarvan zal eten als het vervuld wordt in het koninkrijk Gods. Hoe kan men, met dit voor ogen, zeggen, dat het pascha een einde nam aan het kruis. Het pascha had zijn begin in Egypte en zal zijn vervulling hebben in het Koninkrijk.

"En als Hij een drinkbeker genomen had en gedankt had, zeide Hij: Neemt dezen en deelt hem

onder ulieden. Want Ik zeg u, dat ik niet drinken zal van de vrucht des wijnstoks totdat het koninkrijk Gods zal gekomen zijn" Luk. 22:17, 18.

In Mattheus zei onze Heere, dat Hij de beker met Zijn discipelen zou drinken in het Koninkrijk, in Lukas spreekt Hij zowel van eten als van drinken in het Koninkrijk en zegt Hij verder tot Zijn discipelen :

"En gij zijt degenen die met Mij steeds gebleven zijt in Mijn verzoeking. En Ik verordineer u het Koninkrijk, gelijkwijs Mijn Vader Mij dat verordineerd heeft opdat gij eet en drinkt aan Mijn tafel in Mijn Koninkrijk en zit op tronen, oordelende de twaalf geslachten Israëls" Luk. 22:28-30.

Deze woorden werden aan de paasmaaltijd gesproken en zij verbinden bepaald de gehele inzetten van het begin tot het eind aan het Koninkrijk.

Er is blijkbaar niets nagelaten en geen woord ongezegd gebleven door Gods Geest om datgene wat genoemd wordt des Heeren Avondmaal te verbinden met het Koninkrijk en beide te scheiden van de Gemeente die Zijn Lichaam is. Waarom ijveren gelovigen zo voor deze Koninkrijksinzetting. Welke vijand heeft de kinderen Gods zo verblind dat zij meer ijveren voor een Joodse inzetten dan dat zij weten, welke de hoop zij van Zijn roeping? Waarom is het dat er zo weinig aandacht wordt geschonken aan een wandel waardig der roeping waarmede men geroepen is en zoveel aandacht om te gehoorzamen aan de bevelen en te trachten na te bootsen de dingen van de wandel van een roeping waarin we geen deel hebben. Wat heeft het pascha, ongezuurd brood, de vrucht des wijnstoks en het drinken in het Koninkrijk of ook het Nieuwe Verbond te maken met onze roeping? Waar hebben we deze dingen te plaatsen in onze waardige wandel? Als we met Christus stierven, waarom onderwerpen we ons dan aan deze inzetten? Welke betekenis hebben deze voor iemand wiens genegenheden gezet zijn op de dingen die boven zijn.

Laat ons verder zien wat Lukas over het Avondmaal zegt.

"En Hij nam brood en als Hij gedankt had, brak Hij het en gaf het hun, zeggende: Dat is Mijn lichaam hetwelk voor u gegeven wordt, DOET DAT TOT MIJN GEDACHTENIS. Desgelijks ook den DRINKBEKER na het avondmaal, zeggende: DEZE DRINKBEKER IS HET NIEUWE VERBOND in Mijn bloed hetwelk voor u vergoten wordt" Luk. 22:19, 20.

Hier wordt een bepaald gebod gegeven om het naarstig te houden. Maar dit gebod moet gehouden worden door hen aan wie het gegeven werd. Vele gelovigen schijnen een wijze van Schriftuitlegging te volgen die wel op de cafetariamethode lijkt. Zij die deze methode volgen, kiezen uit Gods Woord dat wat hun bevalt en gaan voorbij aan dit wat hun niet bevalt.

In Luk. 12:32 en 33 zei de Heer Jezus tot de twaalf :

"Vrees niet gij klein kuddeke, want het is Uws Vaders welbehagen ulieden het Koninkrijk te geven. VERKOOPT HETGEEN GIJ HEBT EN GEEFT AALMOES."

Enige maanden later spreekt dezelfde Heer Jezus tot dezelfde twaalf :

"Doet dat tot Mijne gedachtenis"

Door welke regel van uitlegging kunnen we aan het eerste van deze bevelen voorbijgaan en er dan

op staan dat men het tweede gehoorzaamt? Waarom moet iemand die het tweede van deze bevelen niet gehoorzaamt worden gebrandmerkt als "ketter", als "afvallige", als "ontrouwe" door hen die het eerste van deze bevelen ongehoorzaam zijn. De enige consequente houding is in te zien, dat geen van deze bevelen bestemd is voor de wandel van de Leden der gemeente die Zijn Lichaam is. Beide bevelen werden consequent gehoorzaamd door hen aan wie ze gegeven werden. (Zie Hand. 2:45). Deze bevelen zijn voor de wandel van hen aan wie het Koninkrijk beloofd is. Deze belofte houdt heel nauw verband met beide bevelen. Zie Luk. 12:32 en 22:29.

UIT de SCHRIJFTEN

Deel XIV

N° 6

Juni 1939

Tot nuttige Stichting

6

IS DIT NIET..

"Is dit niet het grote Babel dat ik gebouwd heb.." Dan. 4:30.

Nabukadnezar was een machtig vorst, een groot staatsman, een bekwaam generaal, een uitstekend organisator, een knap man, een wijs heerser. Hij muntte uit boven allen van zijn eeuw. Hij maakte Babel groot en sterk, veroverde het gehele Westen, en bouwde een groot rijk op. Hij had alles mee en weldra was hij de man, de koning, de heerser van die tijden. Hij was een man van wat men wel eens noemt "van groot formaat"

De Schrift geeft geen historisch overzicht van zijn leven. Dan zou ze enkel een geschiedenisboek zijn. Ze geeft wat anders aan: ze geeft een blik in zijn hart. En daar ontdekken we een zonde die waarschijnlijk al zulke mannen in haar greep gevangen houdt: verschrikkelijke hoogmoed. Deze zonde zat hem diep in merg en been en was naast zijn deugden een boos gezwel. We weten hoe God hem door zijn tweede droom waarschuwde (Dan. 4), maar hoe dit vergeefs was. Eens, toen hij op het koninklijk paleis wandelde en op de grootse stad Babel neerzag, door hem uitgebreid en versterkt en van allerlei schitterende bouwwerken voorzien, borrelde zijn hoofdzonde weer op en riep hij in grote trots uit:

"Is dit niet het grote Babel dat ik gebouwd heb tot een huis des koninkrijks door de sterkte mijner macht en ter eere mijner heerlijkheid"

We weten het vervolg.

"Dit woord nog zijnde in des konings mond, viel er een stem uit den hemel: U, o koning Nebukadnezar! wordt gezegd: Het koninkrijk is van u gegaan"

En wat er meer volgt.

In onze tijd komen de kleine machthebbers op, voorlopers als ze zijn van de nog toekomstige. Ze spreken grote woorden, brallen zinnen, spreken van de sterkte die ze hun land gegeven hebben, van de land-, en zee-, en luchtmacht die hun ten dienste staan, van het aantal soldaten en piloten die ze kunnen oproepen en dat alles onder de schijn van hun land groot te maken en een zekere staatsidee uit te werken. Ze kunnen dit echt zo menen. Maar indien ze in deze weg voortgaan, komt de tijd, dat ze zeggen: Is dit niet het grote rijk dat ik heb opgebouwd? Want bij het machthebber zijn ligt de zonde van de hoogmoed vlak naast de deur.

God heeft Nebukadnezar willen vernederen en hem geleerd dat boven hem Eén stond machtiger dan hij, de Koning des hemels.

Indien Deze wil, kan Hij ook de tegenwoordige blazende en schreeuwende en woedende potentatjes dusdanig treffen, dat zij deze Koning des hemels aan het eind hunner bestraffing zouden prijzen. Hij laat hen echter nog hun gang gaan: Zijn tijd komt eenmaal. En bij hun dood,

hetzij dat zij de macht nog hebben of niet, gaat hun koninkrijk van hen. Het zou echter heilzaam voor hen zijn, indien het God behaagde hen geestelijk er toe te leiden waartoe Hij Nebukadnezar bracht: tot Godverheerlijking. Maar Zijn gedachten zijn vaak andere dan onze wensen en Hij kan het nodig oordelen hen door hun eigen hoogmoed te verharden en hen te laten die ze zijn.

Men moet echter niet denken, lezer, dat wij van een ander maaksel zijn. Het is alles één klomp. En al moge het zijn dat de zonde van hoogmoed ons niet zo zal beheersen als ze het N. deed, op de bodem van ons hart liggen tal van zonden die kunnen uitbotten. Om daaraan de kracht te ontnemen, heeft God nog een andere weg: te sterven met Christus. Dan verliest elke zonde haar prikkel al kunnen we ook daarna nog wel zondigen. *"Die gestorven is, die is gerechtvaardigd van de zonde"* (Rom. 6:7). Dit oordeel, geestelijk te sterven met Christus, is in wezen zwaarder dan dat wat N. trof. Maar de uitkomst is een rijkere, want het doet door de opwekking met Christus ook Diens zegeningen verkrijgen. Zo verlang dan, lezer, als u het nog niet ontvangen hebt, dit oordeel!

De Brief aan de Hebreëën

Die alle dingen draagt.

"Die alle dingen draagt door het woord Zijner kracht" (Hebr. 1: 3b)

De apostel is met snelle voetstappen in grote passen opgeklommen van de Zoon in het vlees Die tot de vaders gesproken heeft, tot het Beeld Gods, in Hetwelk de volheid der Godheid lichamenlijk woont (Kol. 2:9) en Dat in de volheid der Godheid steeds geweest is, voor er iets was, ja, Dat immer inherent is in Gods Wezen (d.i. ten volle tot het Wezen Gods behoort). Nu moet hij nog iets van deze Volheerlijke zeggen. En wel dit: Hij draagt alle dingen door het woord Zijner kracht.

Dragen.

Het woord "dragen" komt meer dan 60 maal voor in het N.T. Het wordt op meer dan één manier vertaald. In Hebreëën komt het, behalve hier, verder voor in hfdst. 6:1 (voortvaren), 9:16 (tussen kome), 12:20 (dragen), 13:13 (dragende). De oorspronkelijke betekenis is die van het letterlijke dragen van een last, het ondersteunen en verplaatsen van iets. In het verplaatsen ligt dan opgesloten: het naar een bepaald doel brengen. In figuurlijke zin spreken wij ook van iets dragen. De Schrift doet dat ook. Mozes zei, dat God de last van het ganse volk op hem legde, Num. 11:11 en vraagt verder hoe hij het volk in zijn schoot zou kunnen dragen. vs. 12. Dit betekent dus: al de moeite en zorgen die het leiderschap van het volk met zich brengt of bracht torsen.

"Alle dingen" betekent als regel al het geschapene, het heelal. Niet steeds, dat houde men wel in het oog. In Hebr. heeft 1:3 het deze betekenis wel en in de twee andere teksten waar het in Hebr. voorkomt ook. Hebr. 2:8 zegt uitdrukkelijk, dat er niets uitgesloten is.

Christus draagt alle dingen door het woord Zijner kracht. Volgens Joh. 1:3 is alles door Hem geworden. Kol. 1:16 leert mede, dat alle dingen door Hem en ook tot Hem geschapen zijn. Hij draagt alles wat Hij schiep. Het geschapene wordt door Hem, het scheppen sluit het worden niet uit, en bij en na dat worden draagt Hij het door het woord Zijner kracht.

Het woord Zijner kracht.

Het woord Zijner kracht. Woord is hier niet logos, maar rhèma. Rhèma verschilt hierin van logos, dat het een gesproken woord of bevel aangeeft. We vinden het in Hebr. 1:3, 6:5 (gesmaakt het goede woord Gods) 11:3 (de aionen door het woord toebereid) en 12:19 (de stem der woorden). Het

woord Zijner kracht is Zijn krachtig machtwoord waaraan alles gehoorzaamt.

De kracht is de kracht Gods die door Hem doorvloeit en Die Hij door de Geest in elk schepsel inlegt. Elk schepsel is een gedachte Gods in zekere vorm, die door het Beeld Gods gegeven is en uitgedragen uit God verwerkelijk wordt in de schepping. Er staat niet dat de Zoon alles persoonlijk draagt. Hij doet het door middel van het woord. Zo bekeken kunnen we daarachter de werking van de Geest zoeken. Deze wordt hier niet genoemd, omdat het over de Zoon gaat, maar Hij is de voortdrager van het woord. Hij doet het krachtwoord zijn kracht behouden en volvoert het gesprokene. De Geest, Die mede van Christus uitgaat, is de grote Krachtverdelers en Drager van het verwerkelijkte. De kracht Gods stroomt door de bedding die de Geest inboort.

De Geest is de grote Distributeur en Transformateur. Hij doet het woord der kracht dusdanig uitvloeien, dat het in een schepsel tot verwerkelijking komt. Het is bijzonder in Hem dat alles wat bestaat, is, leeft en zich beweegt. Hij is de grote levensoceaan, waarin de schepping drijft, zweeft of op Wiens bodem het rust. Echter, de Geest werkt weer niet buiten de persoon van de Zoon. Daarom zegt Kol. 1:16, dat alles tezamen door Hem bestaat, d.i. door middel van Hem. Zo blijkt, dat Hij de grote Beheerder en Samenbinder van het heelal is.

Op één ding moet in dit verband nog gewezen worden. Hebr. 1:2 zegt, dat door Hem de aionen gemaakt zijn, vs. 3, dat alles door Hem tezamen wordt gehouden. Wel ligt hierin opgesloten, dat Hij boven alles staat, maar dit is er alleen zijdelings uit af te leiden. De gedachte, die ons het eerst en meest bijgebracht wordt, is Hem te zien in de dingen en die voortleidende. Hij draagt ze door Zijn machtwoord. Hij bestiert ook hun loop. Men weet, dat een aion een wereldtijdloop is.

Christus maakt de aionen en stuurt de dingen daarin naar Gods bestel voort. Door dit naar voren te brengen, laat de apostel ons Christus zien als de Leider, Drager en brengt hij de Koninklijke en priesterlijke betekenis van Christus reeds nu naar voren. Christus leidt alles naar een bepaald plan en draagt ook alles en dat zeker met de liefde van een maker en voor wat de redelijk-zedelijke wezens betreft, met het medelijden van een priester voor het dwalende Hebr. 5:3. Het motief, dat de apostel verder t.o.v. het Melchizedekse koning- en priesterschap zal uitwerken, klinkt ons zo bekeken, reeds in deze verzen van uit de verte, en nog niet scherp onderscheidbaar, tegen. Weldra zal het aanzwellen tot een groots oratorium over de Hogepriester "onzer belijdenis". De inzet daartoe vormt reeds het vervolg van dit vers.

Een en ander over Opgravingen (Vervolg)

DE MENS VAN VOOR DE ZONDVLOED.

Men meent nu vrij algemeen, dat de mens meer dan 100.000 jaar bestaat. In zeer oude grondlagen heeft men talrijke overblijfselen gevonden van wezens, die in zekere mate op de mens lijken. Het blijkt onder meer, dat de aarde in zeer vroege tijden bewoond werd door de "Neanderthal-man" Het klimaat was toen geheel verschillend van het tegenwoordige; er waren afwisselend tijden van koude, vochtigheid, warmte, en een deel van Europa, tot het zuiden van Frankrijk toe, was gedurende zekere perioden met ijs bedekt. In latere tijden, na de laatste ijsperiode, stierf de Neanderthal-man uit en werd plotseling vervangen door een nieuw wezen: de "Cromagnon", die iets meer op de mens geleek.

Die wezens woonden in holen of op andere enigszins beschutte plaatsen, daar ze noch huizen noch hutten konden bouwen. Ze gebruikten vuurstenen messen en wapenen. Later werden ook voorwerpen uit been, hoorn, enz. vervaardigd. Men heeft ook tekeningen van dieren, enz. gevonden,

doch het is niet zeker dat ze door die wezens zijn vervaardigd.

Het "nieuwe" steentijdperk begint 4 of 5 duizend jaar vóór Christus. Alles duidt aan dat het volkomen verschillend was van al het vorige. De Cromagnons zijn dan blijkbaar uitgestorven en hebben op hun beurt plaats gemaakt voor een heel nieuw ras: de Adamieten. Het klimaat kwam ongeveer overeen met dat van onze tijd. Misschien was er meer regen in sommige streken. De werktuigen bestaan nu uit geslepen en gepolijste stenen, en uit koper, en laten toe allerlei werk uit te voeren: houtwerk, linnen weefsels, potten, enz. De mensen woonden blijkbaar in huisjes en hutten, hadden huisdieren en vee (hond, schaap, geit, hoornvee, zwijn) en deden aan landbouw. De toestanden lieten toe veel voedsel voort te brengen en te bewaren, zodat de bevolking zich spoedig uitbreidde, dorpen en steden gevormd werden en velen zelfs verplicht waren naar verre streken heen te trekken.

Het werk wordt dan gespecialiseerd, het bouwen en maken van potten geeft aanleiding de aanleg tot kunst en versiering te ontplooien. In het kort, men vindt dan werkelijk toestanden die overeenkomen met het bestaan van ware mensen, terwijl dit niet het geval was in de tijden van de Neanderthal-man en de Cromagnon.

Men heeft in Mesopotamië, Palestina en Syrië overblijfselen van geraamten gevonden. De oudste, zoals die van Tabgha (nabij het meer van Tiberias) en van de berg Karmel, schijnen verwant met de Neanderthal-man en de Cromagnon. Geen enkel overblijfsel van vóór 3000 jaar v. Christus stemt overeen met een menselijk geraamte. De meeste overblijfselen dactekenen van het 2e of 3e millennium vóór Christus en deze zijn dan ook van mensen afkomstig.

Om het verschil tussen die oude wezens en de afstammelingen van Adam nog op treffender wijze te doen uitkomen, zullen we in het bijzonder een en ander onderzoeken over het vaatwerk en andere voorwerpen die men gevonden heeft.

De opgravingen hebben aangetoond dat er meer dan 4000 jaar vóór Christus een hoge trap van beschaving bestond in de Perzische hoogvlakte en in het bijzonder te Susa (of Susan). Er is van vele oude steden slechts een met zand bedekte heuvel overgebleven, waarin zich de overblijfselen bevinden die door de vroegere bewoners werden nagelaten. Waarom een heuvel? De huisjes waren gebouwd door middel van tegels uit gedroogde klei die niet lang weerstand bood aan de invloeden van regen en wind. Als het gebouw instortte, werd er een nieuw opgericht op de overblijfselen van het oude. Verder werd de afval, de gebroken kruiken, enz. op straat of dicht bij de stad geworpen. Na honderden, of duizenden jaren, lag de stad dus op een heuvel waarvan de opeenvolgende lagen de sporen bevatten der oude bewoners die de eeuwen door daar gewoond hadden.

In het geval van Susa begon de stad op een plaats die ongeveer 10 m. boven de omringende vlakte lag. Daarboven heeft men dan 15 m. overblijfselen, vermengd met aarde en zand. In het laagste gedeelte vond men een begraafplaats waarin een groot aantal aarden bekens en kruiken, ten dele versierd.

Wat allereerst opvalt, is dat dit vaatwerk vervaardigd is uit zeer zuivere klei, met zand vermengd, en met de hulp van een schijf. De bijna zwarte kleur der versiering is met de klei gebakken en goed bewaard. De tekeningen bestaan uit allerlei meetkundige figuren, waarbij patronen die van af die tijd tot heden toe steeds weer voorkomen: roosjes, kruisjes, het hakenkruis, enz. Er zijn ook vele voorstellingen van gestileerde dieren: geit, hond, vogel, enz. De vorm der vaten en de versiering is dikwijls zo verzorgd en mooi, dat men sommige stukken voor een modern product zou kunnen aanzien. Men heeft die werkwijze aangeduid met de uitdrukking "stijl I" Hierbij geven we een afbeelding van twee bekens. Men ziet onderaan een (gestileerde) geit met overdreven grote hoorns.

Daarboven een reeks lopende honden en bovenaan een versiering bestaande uit een reeks vogels met overdreven lange nekken. De geometrische versiering van de andere beker is ook zeer mooi.

In dezelfde onderste lagen vindt men allerlei werktuigen uit zuiver koper: messen, bijlen, beitels, naalden, enz. Verder ook koperen spiegels, halskettingen, kruikjes met blanketsel, enz. Sommige koperen voorwerpen waren in een doek gewikkeld, waarvan de sporen soms nog goed zichtbaar zijn. Men zou natuurlijk verwachten dat het een ruwe stof was.

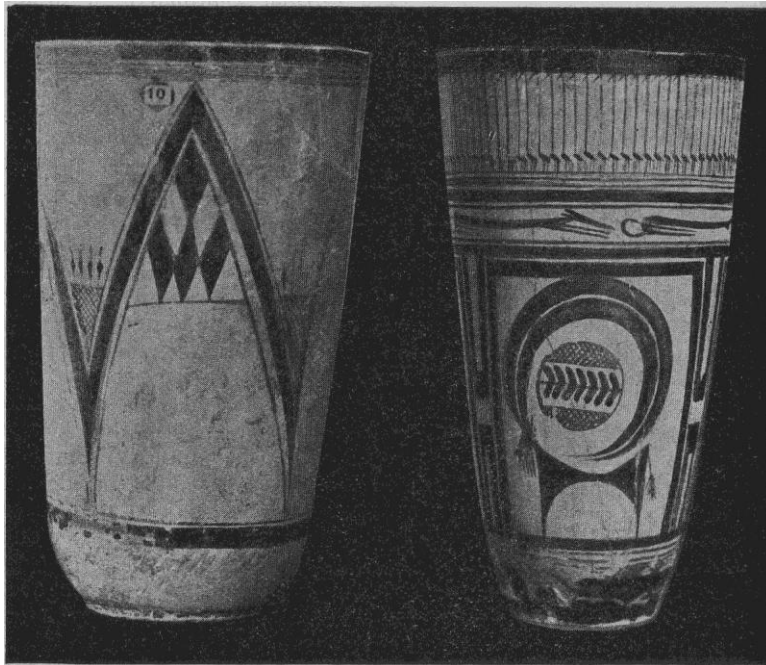

Fig. 2. Twee bekers van Susa (Volgens een opname van de "Archives photographiques" te Parijs)

Het blijkt echter een uiterst fijn weefsel geweest te zijn en een der deskundigen schreef hierover dat "deze weefsels bewijzen dat 5 tot 6000 jaar geleden het weven van linnen een zodanige volkomenheid bereikt had, dat we met onze meest moderne werktuigen geen beter werk kunnen leveren." Men denke er aan dat dit alles van ongeveer 2000 vóór Abraham dagtekent!

Men heeft ook zegels gevonden, zoals er in latere tijden ook steeds gebruikt werden en die moesten dienen om allerlei voorwerpen van een eigendomsmerk te voorzien.

Uit de vondsten blijkt dat de inwoners van Susa koren verbouwden, huisdieren hadden en dat hun vrouwen allerlei versierselen droegen, spiegels gebruikten en hun aangezicht blanketten.

Men moet er aan denken dat dit slechts enkele aanduidingen zijn die men kan afleiden van het weinige dat er van die oude tijden is overgebleven. Het meeste is verdwenen onder de vernietigende invloed van lucht en water. Men is het er dan ook over eens, dat hier een buitengewone beschaving bestond, zoals men nooit had durven te veronderstellen.

In latere jaren hebben talrijke opgravingen getoond dat in het overige deel van Perzië, in Soemer, Assyrië, Turkestan, Syrië, ja zelfs in Egypte en China een beschaving bestond die veel gemeen had met die van Susa. Men duidt ze aan met de naam "stijl I-bis" of "al Ubaid" Alles wijst er op dat in de Perzische hoogvlakte het centrum geweest is, van waar die beschaving zich heeft uitgebreid. In het algemeen merken we een verval op. De vaten bestaan uit ruwere klei, ze hebben dikkere wanden

en zijn niet zo regelmatig van vorm, de versiering is minder goed verzorgd en de kleur van mindere kwaliteit.

Men ziet uit dit alles hoe moeilijk het is enig verband te zoeken tussen de Adamieten en de vroegere wezens die naar het uiterlijk, enigszins op de mens leken. Niet alleen is het slechts bij uitzondering dat men beweert dat we van die wezens afstammen, doch de feiten tonen aan, dat de menselijke beschaving zich niet langzamerhand ontwikkeld heeft, doch dat ze plotseling gekomen is in het 4^e of 5^e duizendtal vóór Christus en er daarna veeleer een ontarding plaats greep. De feiten tonen ook aan dat die beschaving in de omgeving van Mesopotamië begon en zich dan over de gehele wereld verspreidde.

Men moet dus niet zeggen dat de mens meer dan 100.000 jaar oud is. Dit zou alleen te rechtvaardigen zijn als men bij het menselijk geslacht ook allerlei wezens voegde, die niet de kenmerken van een werkelijk mens vertonen.

Men heeft reeds bemerkt hoe de vermelde resultaten geheel overeenstemmen met wat Gods Woord zegt. We weten hoe de evolutietheorie en de stelsels der Hogere kritiek steeds loochenden dat de Schrift letterlijk kon worden opgevat. Wel stemt men toe dat ze een zekere waarde heeft, doch het meeste moet als legendarisch aangemerkt worden. De feiten werpen echter al die stelsels omver en bevestigen dat de Schrift letterlijk kan en moet opgevat worden, waar dat enigszins mogelijk is. Laat ons dit wat nader onderzoeken in verband met de opgravingen en het begin van het menselijk geslacht. We zullen op drie punten letten: 1. de tijd; 2. de omstandigheden; 3. de plaats.

1. De Tijd.

Men weet dat de chronologische opgaven van de Hebreeuwse tekst niet geheel overeenstemmen met die van de Septuaginta. (De Griekse vertaling van het O.T. die een paar honderd jaren vóór Christus gedateerd is)

Iemand die er aan denkt hoe dikwijls de oorspronkelijke tekst overgeschreven werd en welke geschiedenis het O.T. achter de rug heeft, zal niet verwonderd zijn dat er onnauwkeurigheden ingeslopen zijn in de teksten die tot ons gekomen zijn, en in het bijzonder in de getallen. Van Gen. 5 en 11 kunnen we het volgende afleiden:

	Hebreeuwse tekst	Septuaginta
Van Adam tot Zondvloed	1656 jaar	2242 jaar
Van Zondvloed tot Abraham	352 jaar	1232 jaar
Totaal	2008 jaar	3474 jaar

Nu werd, volgens de overige gegevens der Schrift, Abraham ongeveer 2000 jaar vóór Christus geboren en dit wordt algemeen aangenomen. We komen dus tot de volgende afgeronde getallen :

	Hebreeuwse tekst	Septuaginta
Tijdstip van Adams schepping	4000 v. Christus	5500 v. Christus
Tijdstip van de Zondvloed	2350 v. Christus	3200 v. Christus

De eerste schatting van de Morgan betreffende de ouderdom der eerste lagen van Susa, was ongeveer 18.000 vóór Christus, doch later gaf hij 5.000 tot 4.000 vóór Christus op en tegenwoordig gaat men tot 4.000 vóór Christus terug. Men beschikt nu over een groot aantal gegevens die toelaten met zekerheid te zeggen dat de juiste datum der eerste menselijke cultuur tussen 4.000 en 5.000 v. Christus ligt.

Welnu, men ziet dat de overeenstemming met de Schrift volkomen is.

(Men heeft echter gezegd dat de geslachtslijsten van Genesis 5 en 11 misschien niet volledig zijn, dat meerdere geslachten kunnen ontbreken, zoals dat het geval is met die van Ezra 7 en Mat. 1. Dit is echter onmogelijk want men geeft hier niet eenvoudig een lijst namen (zoals in Ezra en Matheus) doch er wordt opgegeven op welke ouderdom ze een zoon kregen, die dan op zijn beurt op een zekere ouderdom ook weer een zoon kreeg. Er is dus geen onderbreking mogelijk. Als men in die omstandigheden de tijdrekenkunde der Schrift niet aanvaardt, wil dit eigenlijk zeggen dat men aanneemt dat er werkelijk fouten in de Schrift voorkomen.)

Het is uiterst belangrijk dat, hoe meer men door de opgravingen kent en op feiten gaat steunen, hoe dichter men bij de letterlijke opgaven der Schrift komt. Zo is het steeds in alle takken der wetenschap gegaan.

2. *De omstandigheden.*

Wat mogen we, volgens de Schrift, verwachten aangaande de beschaving der eerste mensen? Adam werd geschapen in de gelijkenis van Gods Beeld en was dus geheel verschillend van welk wezen dan ook. Uit de hof van Eden verdreven, heeft hij getracht zich op de best mogelijke wijze in te richten.

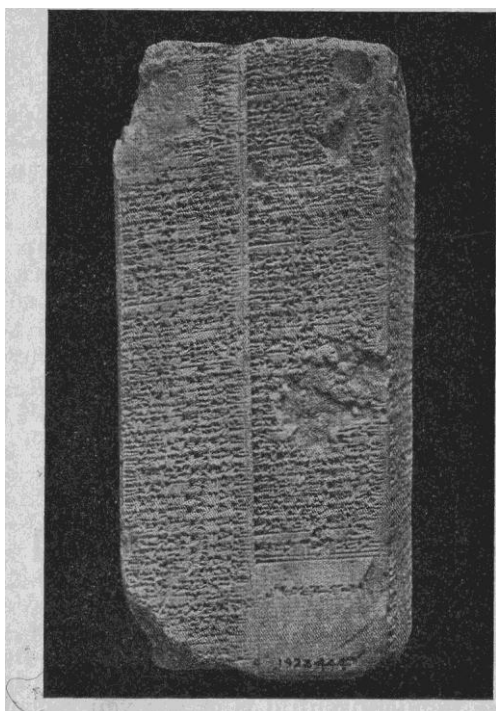

Fig. 3. Weld-Bundell kleitafel met chronologische opgaven der "koningen" vóór en na de Zondvloed.
(Volgens een opname van het "Ashmolean Museum" te Oxford)

De Schrift leert ons dat er schapen waren, landbouw (Gen. 4:2), huizen en steden (Gen. 4:17). Adam had zonder twijfel veel kinderen die niet met name genoemd worden en ook deze vermenigvuldigden zich spoedig, zodat er steden gevormd werden.

Verder lezen we van muziekinstrumenten (Gen. 4:21) en metaalbewerking (Gen. 4:22). Koper en ijzer worden in het bijzonder vermeld.

Men ziet dat dit alles volkomen overeenstemt met wat de opgravingen hebben aangetoond.

Men zou kunnen tegenwerpen dat men geen ijzer gevonden heeft en dat het "ijzertijdperk" veel later begint, (1200 vóór Christus). Men heeft echter ijzeren voorwerpen gevonden in Egypte, van ongeveer 3000 vóór Christus en in Mesopotamië van het 4^e millennium vóór Christus. IJzer vergaat zeer gemakkelijk in de grond en daarom vindt men er slechts bij uitzondering iets van terug.

Aangaande de kleding is het de vermelding waard dat beeldjes, te Mari en elders gevonden, laten zien dat in 2000 vóór Christus in sommige streken nog dierenhuiden (kaunakès) gedragen werden. Men denkt dan aan Gen. 3:21.

3. De plaats.

Dat het mensdom ergens in Westelijk Azië begon, wordt door vele geleerden aangenomen. Doch wat zegt de Schrift? Zij spreekt van de Eufhraat en de Tigris (Hiddekel) in Gen. 2:10. De opgravingen hebben aangetoond dat die twee rivieren vroeger afzonderlijk in de Perzische golf vloeiden. De Pison is mogelijk de Pallukat ten westen van de Eufhraat, ofwel het tegenwoordige Pallacottas kanaal. De Gihon kan de tegenwoordige Karun zijn of de rivier Kerkhah, die uit de Perzische provincie Kashan komt. (Cusch is de vertaling van het Hebreeuws "kas", dat heel goed Kashan kan aanduiden). Het schijnt dus duidelijk dat de Schrift, in verband met de hof van Eden, wijst op het zuidelijk deel van Mesopotamië (het oude Soemer).

Maar nu verwijst de Schrift, na het verdrijven van de mens uit de Hof van Eden, naar het Oosten (Gen. 3: 24) en lezen we verder, dat Kaïn woonde ten Oosten van Eden (Gen. 4: 16) d.i. in Perzië. We zien dus dat Adams nakomelingen juist in die streek woonde waar de opgravingen aangetoond hebben dat daar de eerste beschaving begon. Susa ligt aan de rivier Kerkhah en schijnt dus vlak bij de hof van Eden geweest te zijn.

We zien hoe volkomen ook hier weer de overeenstemming is. Het is zonder twijfel dat de feiten, door de opgravingen aan het licht gebracht, ons dwingen de Schrift zo letterlijk mogelijk te aanvaarden en in het bijzonder de meest betwiste delen van Genesis.

Wat is de Verborgenheid (Vervolg)

Gezegend met Abraham? Aan de heer Knoch is nog iets ontgaan. De positie van de gelovige Heidenen in de Handelingentijd is er één van zegening met de gelovige Abraham.

“Zo dan die uit het geloof zijn, worden gezegend met de gelovige Abraham”, Gal. 3:9.

Paulus schrijft dit aan de uitzinnige Galaten, 3:1 die ook de geest (n.l. de heilige geest, de gave) ontvangen hadden, vs. 2. Wat leert hij hun?

“Zo verstaat gij dan, dat degenen die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen (Gr.: zonen) zijn.”

Dit is niet alleen voor de Jodengelovigen, maar ook voor de Heidenen. Dit blijkt uit vs. 8:

“En de Schrift te voren ziende, dat God de Heidenen uit het geloof zou rechtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het evangelie verkondigd, zeggende: In u zullen al de volkeren gezegend worden”

En dan sluit daarop het reeds geciteerde vs. 9 aan.

De positie in de Handelingentijd (gedurende welke ook de Galatenbrief geschreven is), is dus: gezegend te worden met Abraham. De heer Knoch geeft dit zijdelings toe, hij zegt immers in een aantekening bij vs. 9: "**Zovelen als er uit het geloof zijn worden gezegend**". Hij voegt er echter niet bij: **gezegend met de gelovige Abraham**. Want daarmee valt zijn theorie. Immers, als deze groep gezegend wordt met Abraham (en het zijn geen Jodengelovigen, maar Heidengelovigen, daar de Galatische gemeenten wel in hoofdzaak uit Heidenen bestond, (de Heidenen aan wie in Hand. 14:27 de deur des geloofs geopend werd), dan is één van tweeën waar: dan behoort of Abraham tot het Lichaam van Christus dat volgens de heer Knoch toen al bestond, immers hoe zouden de Leden er van anders **met** Abraham gezegend kunnen worden, of deze groep is niet het Lichaam van Christus. Dat Abraham tot het Lichaam behoort, zal de heer Knoch ontkennen. Maar dan moet hij ook zijn eigen theorie verwerpen. We hopen dat hij dit zal doen. Om hem hierbij te helpen, wijzen we nog op Gal. 3:27-29:

“Want gij zijt allen kinderen (zonen) Gods door het geloof in Christus Jezus. Want zovelen als gij in Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan. Daarin is noch Jood, noch Griek, daarin is noch dienstbare, noch vrije, daarin is geen man en vrouw. Wat allen zijt gij één in Christus. En indien gij van Christus zijt, zo zijt gij dan Abrahams zaad en, naar de belofte erfgenaam”.

Is het Lichaam van Christus, dat de heer Knoch zegt te bestaan in die tijd, Abrahams zaad? Wil de heer Knoch dit eens uitleggen. En tevens de vraag onder ogen zien, dat, waar hij zegt dat de positie der Heidenen in de Handelingentijd onbepaald was, Gal. 3:29 zegt, dat zij naar de belofte erfgenamen zijn. Er is dus een belofte. Welke? En is die belofte onbepaald?

We geloven er goed aan te doen één en ander nader te bestuderen. God heeft Abraham meer dan één belofte gegeven. Hem werd bijv. het land Kanaän beloofd. Is dat de belofte waarop Paulus hier doelt? Zo ja, dan zouden de Heiden gelovigen hiervan mede erfgenaam zijn. Maar daaruit zou voor de heer Knoch tweeërlei volgen:

1. stonden de Heidenen dan niet achter bij de Joden en erfden de eersten ook het Land,
2. is dit een bepaalde belofte?

Wij voor ons geloven niet dat dit de belofte is. Maar evenmin, dat Paulus hier niet "de" belofte als onbepaald bedoelt. Waarop heeft hij dan het oog? Licht het antwoord hierop niet in Rom. 4:13:

“Want de belofte (zelfde woord in het Gr. als in Gal. 3:29) is niet door de wet aan Abraham en zijn zaad geschied; namelijk dat hij een erfgenaam der wereld zou zijn, maar door de rechtvaardigheid des geloofs.”

Hier doelt Paulus op een andere belofte: **het erfgenaam der wereld zijn**. Waar staat die in Genesis? Nergens met deze woorden. We staan hier dus voor het merkwaardige feit, dat Paulus op een belofte wijst die niet duidelijk in het O.T. staat en die uitgaat boven de engere Israëlietische beloften.

Wordt met "wereld" dan soms niet het land Kanaän bedoeld? Neen. In de Romeinenbrief komt het woord "wereld" 9 maal voor. Het geloof der Romeinse gelovigen werd in de gehele wereld verkondigd. D.i. in alle Landen waar men ervan hoorde. In 1:21 heeft hij het over de schepping der wereld. De wereld zal door God geoordeeld worden, 3:6! ze is voor Hem "verdoemelijk" Door één mens is de zonde in de wereld ingekomen, 5:12, ze was algemeen verbreid, vs. 13. Israëls "val"

(Gr.: misdaad) is de rijkdom en hun verwerping de verzoening der wereld, 11: 12, 15. Men ziet, dat Paulus dit woord in brede zin gebruikt en het nergens: Land Kanaän betekent.

Aan Abraham nu en hen die met hem gezegend worden, is beloofd erfgenaam der wereld te zijn. Men kan dit in universele zin opvatten zoals Paulus wereld zo opvat, in 1:20, omvattend aarde en hemelen. Maar al zou men er alleen de hele aarde onder moeten verstaan, dan nog blijkt tweeërlei:

1. dat Abraham een dubbel zaad heeft: het ene dat het land Kanaän erft, het andere dat de gehele aarde erft.
2. dat er wel een bepaalde belofte is en de Heiden gelovigen al wel een bepaalde hoop hadden. En dat Abraham hierin deelde. Hij was de eerste aan wie deze gelofte gedaan werd.

We krijgen dus dit: Aan het Lichaam van Christus (volgens de heer Knoch) werd de wereld beloofd, volgens Rom. 4:13. Dit Lichaam is Abrahams zaad (volgens Gal. 3:29). Dit is een onbepaalde belofte (volgens de heer Knoch).

Wij voor ons denken, dat hieruit duidelijk een andere groep blijkt. Wij noemen die niet het Lichaam van Christus want hiertoe kan Abraham niet behoren omdat het eerst gevormd is nadat Christus in Gods Rechterhand gezeten was. De Schrift geeft er een andere naam aan: geslacht der hemelen. Daarom nemen we "wereld" in bredere zin en zien er ook de hemelen bij ingesloten. Vandaar dat die groep een huis heeft in de hemelen. De belofte van erfgenaam der wereld te zijn staat niet in het O.T. evenmin als die van het Nieuw Jeruzalem. Toch was ze niet onbekend. Daarom spreekt de Heere Jezus van het Vaderhuis. In Israël was dus een belofte voor een tweevoudige sfeer. En in die tweede sfeer deelden de Heidenen reeds op gelijke voet met een deel van Israëls gelovigen. Hiervan onderscheiden is het Lichaam van Christus dat niet Abrahams zaad is.

Tot nuttige Stichting

7

HIJ IS MACHTIG.

"Nu prijs ik, Nebukadnezar, en verhoog en verheerlijk de Koning des hemels, omdat al Zijn werken waarheid en Zijn paden gerichten zijn en Hij is machtig te vernederen die in hoogmoed wandelen" Dan. 4:37.

God is machtig te vernederen. Hiervan gelooft de natuurlijke mens niets. God moge voor hem bestaan, hij rekt niet met Hem. Hij is zichzelf tot wet. Gods maatstaven laten hem koud. In het beste geval zegt hij: Er is een God, maar Hij bemoeit Zich niet met de dingen op aarde; die moeten wij opknappen. En daarom handel ik zoals het me goed dunk. Zo spreekt hij mogelijk met de mond. Maar in zijn hart zegt hij: Er is geen God, Hij betoont Zich niet God te zijn.

Nebukadnezar heeft het anders ervaren. Na verstoten te zijn van de mensen, na bij de beesten geleefd te hebben, na als de ossen gras gegeten te hebben, kwam hij, toen zijn verstand weer in hem kwam, tot de erkenning: Hij is machtig te vernederen.

Ja, wat is dat voor God eenvoudig. Onze hersenen bestaan uit talloze kleine cellen. De kleinste is ongeveer 1/200, de grootste 1/10 mm. in doorsnee. God hoeft er maar één of een paar stil te leggen en het denkvermogen kan verstoord zijn. Hij Die de mens geschapen heeft, kan toch zeker zijn levensfuncties beheersen. N. heeft het ervaren en geleerd dat God machtig is te vernederen.

Eenmaal zal God die macht over de gehele aarde in werking doen treden. Dat zal zijn in de dag des Heeren.

"Want de dag des Heeren der heerscharen zal zijn tegen allen hovaardige en hoge, en tegen alle verhevenen opdat hij vernederd worde. En de hoogheid des mensen zal gebogen en de hoogheid der mannen zal vernederd worden. En de Heere alleen zal te dien dage verheven zijn" Jes. 2:12 en 17.

God is echter ook nu machtig te vernederen. Hij hoeft daartoe geen lichamelijk oordeel te zenden of de dag des Heeren niet af te wachten. Hij kan het hart door zwaarigheid vernederen, Ps. 107:12. Dan legt Hij een druk op de ziel, een zwaarte op het hart waar men niet onderuit kan. Hij beneemt de levensvreugde. Hij jaagt angst aan waar geen uiterlijke vervolger is. Dan is Hij zelf de vervolger. En wie zal u dan uit zijn hand verlossen? Men struikelt dan en er is geen helper. Alleen als men tot Hem roept in zijn angsten, kan er verlossing komen, Ps. 107:13.

In de weg van genade vernedert God ook. We worden dan ontdekt aan onze verdorvenheid voor God. We zien onze deugden en des te meer onze ondeugden als verwerpelijk. We leren de macht van Zijn Geest daarin kennen en ons hart leert met Nebukadnezar zeggen: Hij is machtig te vernederen.

Die weg van vernedering is heilzaam voor ons. We hebben die nodig. Laat ons God danken als Hij

die met ons inslaat of ingeslagen is. En laat ons zien, dat hij alleen mogelijk gemaakt is doordat Christus Zich eerst vernederd heeft tot de dood. Zelf onschuldig, heeft Hij deze vernedering willen ondergaan om ons ten nutte te zijn. Uiterlijk en innerlijk. Uiterlijk in zijn smadelijke dood. Innerlijk door zijn tot zonde gemaakt worden.

De weg van vernedering, door genade dan, is alleen de weg der verzoening tot God, want het is de weg waarin we met Christus sterven. En door Zijn dood, die de onze wordt, worden we met God verzoend. Dan zullen we in nog andere zin dan N. God prijzen voor Zijn wegen, geleerd hebbende dat Christus overgegeven is om (d.i. vanwege) onze zonden en opgewekt om (vanwege) onze rechtvaardiging. (Rom. 4:25). En dan zult ook u zeggen: Nu prijs ik God Die machtig is te vernederen.

De Brief aan de Hebreeën

(Vervolg)

De reiniging der zonden.

"Nadat Hij de reiniging van zonden bewerkt heeft.."

Eerst enkele woorden over de tekst.

De woorden "door Zichzelve" en "onze" bij zonden staan niet in de betere handschriften.

Het woord "reinigmaking" in de S.V. komt in het N.T. voor in :

Mk: 1:44 *"..en offer voor Uw reiniging"*

Luk. 2:22 *"En als de dagen harer reiniging vervuld waren"*

Luk. 5:14 Als in Mk. 1:44.

Joh. 2:6 *"..een vraag ..over de reiniging".*

2 Petr. 1:9 *"..hebbende vergeten de reiniging zijner vorige zonden"*

Hebr. 1:3 *"reinigmaking"*.

Men ziet, dat Hebr. 1:3 het enige vers is, waarin de S.V. het Gr. woord vertaalt door "reinigmaking" Hiervoor was geen noodzaak.

Het woord "reinigen" komt vijf maal voor in Hebreeën.

Hebr. 9:14 *"Hoeveel te meer zal het bloed van Christus.. Uw geweten reinigen van dode werken om de levenden God te dienen"*.

Hebr. 9:22 *"En alle dingen bijna worden door bloed gereinigd naar de wet.."*

Hebr. 9: 23 *"Zo was het dan noodzaak, dat wel de voorbeeldingen.. door deze dingen gereinigd werden.."*

Hebr. 10: 22 *"..onze harten gereinigd zijnde van het kwade geweten.."*

Hebr. 9: 13 *"Want indien het bloed der stieren en bokken en de as der jonge koe besprengende de onreinen, hen heiligt tot reinheid des vleses.."*

Al deze teksten spreken niet allereerst van vergeving der zonden of de rechtvaardiging van de zondaar, zij spreken ook niet van de verlossing, maar van de uitwerking, van de reiniging. Het type dat een duidelijk uiteenzetting geeft van het Antitype in Hebr. 1: 3 genoemd, vinden we uitvoerig

beschreven in Num. 19. En dit betreft niet de eerste verlossing van het juk der zonde (wat gesymboliseerd wordt door de uittocht uit Egypte) maar van de bezoedelingen, opgelopen door de woestijnreis. Hierdoor krijgt men een nieuw bewijs, dat Hebreeën is voor een groep, die reeds op de weg der behoudenis, de weg naar "Kanaän", is.

Laten we kort de inhoud van Num. 19 nagaan.

1. De kinderen Israëls moesten een rode volkomen vaars tot Mozes en Aaron brengen, waarop geen juk geweest was.
2. De priester Eleazar moest die buiten het leger brengen; daar moest ze geslacht worden.
3. Van het bloed moest zevenmaal recht tegenover de tabernakel gesprengd worden; daarna moest alles verbrand worden (huid, vlees, bloed, haren, mest). Er moest verder cederhout, hysop en scharlaken in het vuur geworpen worden.
4. Een rein man (niet de priester en de verbrander, die onrein waren tot de avond) moest de as verzamelen en buiten het leger in een reine plaats brengen. Ook hij was onrein tot de avond.
5. Onreinheid werd opgelopen door het aanraken van een dode of verslagene of graf of dood gebeente.
6. De reiniging kwam tot stand door de as te doen in levend water met een bundeltje hysop, de onreine op de derde en zevende dag te besprengen.
7. De onreine die weigerde gereinigd te worden, moest uitgeroeid worden uit Israël: hij verontreinigde het heiligdom des Heeren.

Num. 19 typeert de reiniging der zonden van Hebr. 1: 3. Christus is het Antitype van de rode vaars. Hij heeft geen juk gedragen, is nooit onder de dienstbaarheid der zonde geweest. Hij werd buiten de legerplaats tot zonde gemaakt (symbool: het verbrand worden van de vaars). Hij leed buiten de poort (Hebr. 13: 12). Buiten de legerplaats was het verblijf der onreinen en melaatsen (Lev. 13: 46; Num. 5: 2, 23). Daar was ook de plaats ter voltrekking van een oordeel (Num. 15: 35). Op Golgotha werd Hij een vloek te onzen behoeve, te midden van misdadigers en zondaren. Van het bloed van de vaars werd zevenmaal gesprengd in de richting van de Tabernakel. Het werd er niet ingedragen. Dat geschiedde met het bloed van var en bok op de grote verzoendag. Hier wordt de richting aangegeven. Het sprengen van het bloed in die richting duidt aan, dat de weg naar het heiligdom weer geopend is. De as moest met water gemengd worden, symbool van de reiniging, door Christus in verbinding met de werking van de Geest. De as typeert Jezus geofferd lichaam, waarin Hij de zonden op het hout heeft gedragen 1 Petr. 2: 24; ja waarin Hij tot zonde werd gemaakt 2 Kor. 5. Het water is de werking van de Heilige Geest, zonder welke de reiniging niet mogelijk is. De Geest moet Christus' dood ter reiniging toepassen. Het cederhout wijst op Zijn Goddelijk Ik, de hysop op zijn menselijke natuur, het scharlaken op de verbinding van die beiden als vlees. Het water met de as moesten op de derde dag besprenkeld worden. Dan kon men op de zevende dag rein zijn.

In het zondigen op de woestijnreis is meer dan een graad. Wie een dood mens aanroerde was zeven dagen onrein, wie een dood dier aanraakte, was het een dag (Lev. 11: 24). Het aanroeren van een dood mens is het weer doen van de praktijken van de oude mens, het doen van de werken van het vlees waarvoor men zich dood moest houden. Juist op de geestelijke woestijnreis moet men sterven aan de oude mens. Door hem aan te raken en weer iets van de oude praktijken te doen, bezoedelt

men zich. Hiervan moet men gereinigd worden. En hiervoor is de reiniging der zonden teweeg gebracht. De reiniging heeft plaats gehad door Christus' verdienste en door de werking van de Geest. Niet steeds heeft de bezoedeling plaats door het aanraken van een dode. Men kan ook ingaan in een tent waarin een dode is. Dit wijst meer op een onwillens verontreinigd worden, terwijl het aanraken van een dode wijst op het welbewust zondigen op het uitleven van het zondige vlees. Het ingaan in de tent is het onopzettelijk weer ingaan in de begeerlijkheden van het lichaam dezes doods. Alle open gereedschap in de tent van een dode is ook onrein. Dit open gereedschap zijn onze zintuigen oor en oog. Deze moeten van een deksel voorzien worden zodat we ze ziende niet zien en horende niet horen wat zondig is. De dode in onze tent, het lichaam, is de oude mens, het boze hart waaruit dampen des doods opstijgen.

Deze zijn: *"kwade gedachten, overspelen, hoererijen, doodslagen, dieverijen, gierigheden, boosheden, bedrog, ontuchtigheid, een boos oog, lastering hovaardij, onverstand; al deze dingen komen van binnen en ontreinigen den mens"* Mk. 7: 21-23.

Een en ander over Opgravingen (Vervolg)

DE "AARTSVADERS" VAN VOOR DE ZONDVLOED.

Oude schrijvers zoals Berossus en Sanchuniathon (1.000 vóór Christus) en volken zoals de Chinezen, de Hindoes, de Grieken, spreken van toestanden zoals in Gen. 4 en 5 vermeld zijn. In menig geval is er sprake van 10 "koningen" vóór de Zondvloed. Deze verhalen werden echter als weinig betrouwbaar aangezien, tot de opgravingen ze, ten minste ten dele, kwamen bevestigen. Zo heeft men op twee kleiprisma's (nabij Ur ontdekt) de namen van 10 "koningen" gevonden, die vóór de Zondvloed heersten en ook de namen van latere koningen. Het bleek uit andere opschriften dat deze laatsten historisch waren en er was dus geen reden om de eerste ook niet als echt te aanvaarden. De duur hunner regering is opgegeven in "sars", waarvan men de juiste waarde niet kent. In elk geval zijn de tijdsverlopen veel langer dan na de Vloed.

Van Adam tot Noach tellen we 10 "aartsvaders" die allen een hoge ouderdom bereiken. Ook hier is dus overeenstemming. Daar de opgravingen alleen menselijke overlevering geven, moeten we overigens niet verwachten dat alles juist met de Schrift overeenstemt.

DE ZONDVLOED.

Twaalf kleitafeltjes van Assurbanipal's bibliotheek bevatten het welgekende Gilgamesj epos en het 11e tafeltje in het bijzonder de geschiedenis van de Zondvloed.

De koning Oeta-napisjtjm wordt door de god Ea verwittigd dat de goden Anoe, Enlil, Ninoerta en Ennoegi besloten hebben de stad Sjoeroeppak te vernietigen door water. Hij moet een schip bouwen om er enige mensen en allerlei dieren in te plaatsen. Het heeft 7 verdiepingen, elk met 9 afdelingen. De andere inwoners der stad mogen niets weten van de Vloed en worden door allerlei feesten bezig gehouden. Op de vastgestelde tijd plaatst Oeta-napisjtjm zijn familie, enkele dienaars, vee en allerlei dieren in het schip. Dan komt regen en storm gedurende 6 dagen en nachten, zodat alles verwoest wordt. Het schip houdt stil bij een eiland (de berg Nisir) en na 7 dagen laat Oeta-napisjtjm een duif en een zwaluw uit. Ze komen terug. Daarna laat hij een raaf uit, die wegblijft. Allen komen nu uit het schip en bereiden een offerande. De goden zijn zeer boos dat er mensen overgebleven zijn.

Het blijkt dus dat er veel overeenkomst is met het verhaal van de schrift. Toch is er ook een groot verschil, vooral door het polytheïstisch karakter van het Babylonisch verhaal en het hoge morele en godsdienstige karakter van het Bijbelse verhaal. Sommigen hebben gemeend dat dit laatste van het eerste afgeleid werd omdat de Schrift zoveel later samengesteld is. Anderen stemmen daarmee niet in en denken dat beide van een oorspronkelijk verhaal afstammen.

Voor ons heeft Mozes het verhaal (via Jacob, Isaac, Abraham en Terah) van Noach en heeft Gods Geest er voor gezorgd dat alles juist is weergegeven, al is het in gewone menselijke woorden uitgedrukt en al gebruikt de schrijver een subjectieve spreekwijze, waar de dingen voorgesteld worden zoals hij ze ziet.

Zelfs als men niet gelooft in de Goddelijke ingeving der Schrift moet men aannemen dat het verhaal een geschiedkundige basis heeft. We vinden een dergelijk verhaal niet alleen in Mesopotamië maar ook bij andere volken. Was er alleen sprake van een grote overstroming, dan zou men kunnen denken dat het niet hetzelfde feit betreft, doch er worden meer bepaalde omstandigheden vermeld, die aantonen dat ze wel degelijk van de Babylonische Vloed spreken. In het Mexikaans verhaal is er bijv. sprake van een groot schip en het uitzenden van vogels. Een kolibrie komt terug met een groen takje. De Hindoes spreken over 7 personen gered door Vaiva-Saorenta. De Chinezen over Yao, die evenals Noach de 10^e "koning" was. Er is dus geen twijfel mogelijk dat die volken gehoord hadden van de Zondvloed en de opgravingen tonen inderdaad aan, dat ten minste sommige van die volken uit Azië afkomstig zijn of met Westelijk Azië in verbinding stonden.

Als de Zondvloed werkelijk een historische gebeurtenis is, moet men er iets van terugvinden. Vroeger meende men in het "diluvium" (aardlagen die door water neergelegd zijn en overblijfselen van dieren bevatten), dat over een groot deel der aarde verspreid is, de sporen van de Vloed gevonden te hebben. Het bleek echter dat deze lagen gedagtekend waren van de ijstijdperken, dus van lang vóór Adam. De vraag is of de Zondvloed iets nagelaten heeft dat overeenstemt met de datums door de Schrift opgegeven, d.w.z. 2350 tot 3200 jaar vóór Christus? We hebben hier weer eens de gelegenheid na te gaan of we de Schrift letterlijk mogen opvatten.

Welnu, laat ons terug keren tot Susa. Boven de oudste lagen waarover we gesproken hebben, vond men een laag gele, vaste aarde, 5 tot 8 m. dik, waarin nagenoeg niets ontdekt werd en die aanduidt dat de stad gedurende een zeer lange tijd niet bewoond is geweest. Boven deze laag vond men vaatwerk zonder versierselen, zegels, cilinders, stenen vaten, metalen voorwerpen, enz. Er waren ook aarden vaten met tweekleurige versiering. Ze verschillen in alle opzichten zeer van het vaatwerk volgens stijl I en behoren zonder twijfel tot de periode die op de Zondvloed volgde. Men heeft ze aangeduid met de term "stijl II" of "Jemdet Nasr"

Uit het voorgaande blijkt dus, dat de laag die te Susa stijl I van stijl II afscheidt overeenstemt met een tijdsruimte die op de Zondvloed volgde en we begrijpen dan waarom de stad zo lang niet meer bewoond werd.

Vaatwerk van stijl "Jemdet Nasr" heeft men ook op vele andere plaatsen gevonden en daar het overal van stijl I-bis (al- Ubaid) afgescheiden is, kan men er uit besluiten dat de Zondvloed zich zeer ver uitgestrekt moet hebben. Verschillende archeologen waren tot dit besluit gekomen, doch er was nog geen positief spoor van de Zondvloed. In 1929 echter vond Sir L. Woolley bij zijn opgravingen te Ur, dat op sommige plaatsen een dikke laag klei (tot 4 m. toe) het vaatwerk al-Ubaid afscheidt van dat van Jemdet-Nasr. Die klei is door water neergelegd en kan alleen door een buitengewone watervloed veroorzaakt zijn. Op andere plaatsen vond men lagen zand die ook door de invloed van water verzameld waren. Prof. Langdon ontdekte enkele dunne lagen klei (de dikste had ongeveer 50 cm.) te Kisj, doch deze bleken van latere datum te zijn.

Dit alles laat geen twijfel over dat een vloed van buitengewone afmetingen Mesopotamië en de omgevende streken bedekt heeft en aanleiding gegeven heeft tot de verschillende verhalen. Dat deze vloed ook die der Schrift is, moet blijken uit het tijdstip waarop hij plaats had.

Er is geen volkomen overeenstemming tussen de geleerden wat betreft de datum van de Babylonische Zondvloed. Sommigen gaan tot ongeveer 4.000 v. Christus terug, doch anderen gaan niet verder dan ongeveer 3.000 v. Christus. Men ziet dat de opgaven van de Septuaginta (3230 v. Christus) tussen die twee schattingen valt. Al kunnen we het tijdstip dus slechts tot op enige honderdtallen jaren na vaststellen, toch is men verplicht aan te nemen dat de Babylonische Zondvloed ook die der Schrift is en dat we tastbare sporen van die Vloed hebben.

Ten slotte leggen we er de nadruk op, dat uit de opgravingen blijkt dat de Aziatische beschaving zich over een groot deel der wereld heeft uitgebreid. We hebben onder meer gewezen op het feit dat vaatwerk gelijkend op stijl I-bis in Egypte en China gevonden werd. Het Adamietische ras heeft zich dus overal verspreid, reeds vóór de Zondvloed.

De Schriftuurlijke Plaats van het Avondmaal (Vervolg)

De slotsom.

Als slotsom van het onderzoek dat we in de drie Evangeliën instelden, hebben we gevonden, dat de Heere Jezus, bij de viering van Israëls oude pascha een nieuwe betekenis gaf aan het brood en de beker bij die inzetting gebruikt. Vanaf die avond af moest een gelovig Israëliet die het pascha, in gehoorzaamheid aan Gods bevel om het als eeuwige inzetting te houden, vierde in het geslachte lam de gedachtenis van de bevrijding uit de Egyptische dienstbaarheid zien. In het brood moest hij het gebroken lichaam des Heeren zien gesymboliseerd en in de beker (men lette er op dat we, vasthoudend aan de Schriftwoorden niet het woord "wijn" gebruiken) het bloed van het Nieuwe Verbond dat God beloofd heeft door de profeet Jeremia. Zo moest hij in het pascha meer zien dan hij tot heden gezien had: een gedachtenis van een veel groter verlossing door het gebroken lichaam en het bloed des Heeren, niet uit Egypte maar uit alle landen waarheen zij verstrooid waren. Hij zou niet alleen zien dat wat in verband stond met de tocht naar Kanaän en de volheid van zegen daar ontvangen, maar ook datgene wat nodig was voor de vervulling van veel rijkere beloften Gods. Bij het pascha zou de gelovige Israëliet nu spreken van een volle verlossing en het komende herstel en de vergeving der zonden voor het gehele volk Israël in de toekomst.

Weggelaten in het Johannes-evangelie.

Zij die toestemmen, dat des Heeren avondmaal een inzetting is voor deze bedeling, zijn niet in staat een bevredigende verklaring te geven voor het feit, dat het weggelaten wordt in het Evangelie van Johannes. Twee gehele hoofdstukken, 13 en 14, worden gegeven om de gebeurtenissen rond het laatste pascha te verhalen, maar er is geen enkele vingerwijzing naar datgene wat zo breed in Mattheus, Markus en Lukas wordt beschreven. Deze weglating kan niet over het hoofd worden gezien of gemakkelijk voorbij te laten gaan.

Het Avondmaal in 1 Corinthe.

De enige keer dat het Avondmaal in de Brieven vermeld wordt is die welke men vindt in de Brief aan Corinthe. Toen deze Brief geschreven werd, had Israël zijn bevoorrechte plaats en voorrang nog niet verloren (Rom. 3:1, 2); de bediening van het Nieuwe Verbond was nog niet opgeschort (2 Kor. 3:6) en Paulus had de openbaring van de Verborgenheid nog niet ontvangen (Hand. 26:22).

De Gemeente Gods in Corinthe bestond uit gelovige Joden en gelovige Heidenen. (Vgl. Hand. 21:20 en 25). De gelovige Joden vormden "het Israël Gods" (Gal. 6:16). Hunner waren de verbonden en de dienst Gods en de beloften (Rom. 9:4). De gelovige Heidenen waren in de gemeente de deelgenoten van Israëls geestelijke goederen (Rom. 15:27). De gelovige Jood had aan de Heiden geen enkele verplichting voor alles wat hij had. De geredde Heiden had de Jood ook niet te danken voor alles wat hij bezat, want het was niet door Israëls toedoen dat het heil in de wereld was uitgedragen. God had Paulus en Barnabas daarvoor geroepen en afgezonderd (Hand. 13:1). God erkende beide groepen en beval dat zij onderscheiden zouden zijn en dienovereenkomstig zouden wandelen.

“Doch zoals God aan een iegelijk heeft uitgedeeld, zoals DE HEERE EEN IEGELIJK GEROEPEN HEEFT, DAT HIJ ALZO WANDELE; en alzo verorden ik in alle gemeenten. IS IEMAND BESNEDEN ZIJNDE GEROEPEN, die late zich geen voorhuid aantrekken; IS IEMAND IN DE VOORHUID ZIJNDE GEROEPEN, die late zich niet besnijden. De besnijdenis is niets en de voorhuid is niets, maar de onderhouding der geboden Gods. EEN IEGELIJK BLIJVE IN DIE ROEPING DAAR HIJ IN GEROEPEN IS.” 1 Kor. 7: 17-20.

Deze verzen verklaren waarom Paulus zich zo sterk verzette tegen de besnijdenis van Titus, een geredde Heiden en toch de besnijdenis aan Timotheus, een geredde Jood, toepaste. Als een Jood besneden was, hield hij het bevel Gods, als een Heiden onbesneden bleef, hield hij ook het bevel Gods. Zij moesten in hun roeping blijven en dienovereenkomstig wandelen. Die als een Jood geroepen was, had naar rang een bevoorrechte plaats: het was steeds: eerst de Jood. Hij die als Heiden geroepen was, stond naar rang op de tweede plaats. Naar de bediening keerde Paulus zich steeds eerst tot de Joden en dan tot de Heidenen. Zo hadden de Joden naar de bedeling de voorrang. Naar hun geestelijke gesteldheid was er geen verschil: beiden waren zondaars en werden op dezelfde wijze behouden: door het geloof van Christus.

De bevoorrechte plaats van de Joden is in deze bedeling geheel weggefallen. Thans is er evenals naar de geestelijke staat ook absolute gelijkheid naar de bedeling. Het laatste was echter nog onbekend gedurende de Handelingen.

Met deze dingen voor ogen zullen vele tot hiertoe moeilijke plaatsen in 1 Corinthe niet langer moeilijk zijn.

Zo'n tekstgedeelte is het volgende :

"Laat ons Feest houden."

"Zuivert dan de oude zuurdesem uit opdat gij een nieuw deeg moogt zijn zoals gij ongezuurd zijt. Want ook ONS PASCHA is voor ons geslacht, namelijk Christus. Zo dan, laat ons feest houden niet in de oude zuurdesem der kwaadheid en der boosheid maar in de ongezuurde broden der oprechtheid en der waarheid" 1 Kor. 5:7 en 8.

Het pascha en het feest der ongezuurde broden waren zeer nauw verbonden. Het één was noodzakelijk voor het ander. De dag waarop het pascha werd geslacht, was de eerste dag der ongezuurde broden. Dit feest duurde zeven dagen (Zie Ex. 12:17, Deut. 16:2, 3; Mk. 14:1 en 12, Luk. 22:1). Corinthe lag op grote afstand van Jeruzalem, de enige plaats waar het paaslam geslacht kon worden. De reis was moeilijk en gevaarlijk. In Corinthe waren veel Joden die geloofden en deze wisten, dat de Heere het bloed des nieuwen verbonds vergoten had; zij leefden daarbij in de dagelijkse verwachting dat het spoedig zou opgericht worden. Dit was hun hoop en die beleden zij. Zij concentreerden zich in de wederkomst van hun Messias om hen in hun land te zetten onder Zijn

glorieuze regering. Zo wordt hun bevolen het feest te houden. Zij kunnen geen geslacht lam hebben, maar Paulus wijst hen op Christus als het grotere lam dat voor hen geslacht is. Met Christus als het geslachte lam, de ongezuurde broden en de beker kunnen zij elk jaar het pascha houden en het feest der ongezuurde broden, zelfs al zijn zij ver van Jeruzalem verwijderd. 1 Kor. 5:1 laat zien, dat het de gelovige Jood is die aangesproken wordt in dit hoofdstuk. In zoverre de Heidenen deelgenoten waren van Israëls geestelijke goederen, mag het hun geoorloofd zijn geweest aan dit feest deel te nemen. Er is echter geen Schriftplaats om dit te bewijzen, wel is er Schrift die zegt dat het niet van hen gevorderd werd. Dit werd bepaald op de vergadering te Jeruzalem verhaald in Hand. 15.

"Want het heeft den Heiligen Geest en ons goedgeacht ulieden GEEN MEERDEREN LAST op te leggen dan deze noodzakelijke dingen: dat gij u onthoudt van hetgeen de afgoden geofferd is en van bloed en van het verstikte en van hoererij, van welke dingen indien gij uzelve wacht, zo zult gij wèl doen. Vaartwel" Hand. 15:28, 29.

Dit beslist over de vraag of het waarnemen van het Avondmaal vereist werd van de gelovige Heidenen. Zelfs indien het de Heiden al geoorloofd was er aan deel te nemen, was het een feest dat gewijd was aan "Israëls God" en geen Heiden hoefde te maken te hebben met de toebereiding of de bediening van het Pascha, want deze dienst Gods behoorde Israël toe.

Dit verklaart ons 1 Kor. 10:16 :

"De beker der dankzegging DIEN WIJ DANKZEGGENDE ZEGENEN, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus"

Het verband wijst uit, dat dit woord gericht is tot gelovige Israëlieten. Geen geredde Heiden kan met enige mogelijkheid ingesloten zijn in de woorden van 1 Kor. 10: 1 en 2:

"En ik wil niet broeders, dat gij onwetende zijt, dat onze vaders allen onder de wolk waren en allen door de zee doorgegaan zijn"

Hier heeft Paulus het oog op geredde Israëlieten. Deze konden de beker zegenen want de macht om te binden en te ontbinden was vanwege Israëls God door de Heere Jezus gegeven aan het "Israël Gods" (Mt. 16:19, Mk. 18:18). Dat een lid van de gemeente die Zijn Lichaam is tracht op gelijke wijze een beker te zegenen en dat voor zo'n doel, is zijn roeping tot een bespottig maken.

Een zorgvuldige lezing van 1 Kor. 10 en 11 zal aantonen, dat er geen scheiding is in deze hoofdstukken en dat tot het volk dat in 1 Kor. 10:1 en 2 wordt aangesproken (geredde Israëlieten) ook het hele hoofdstuk 11 door het woord wordt gericht. De Heiden gelovigen worden pas in hfdst. 12 aangesproken. Deze opmerking voert tot de bespreking van de laatste Schriftplaats die over dit onderwerp handelt.

Van de Heere ontvangen.

"Want ik heb van den Heere ontvangen hetgeen ik ook u overgegeven heb" 1 Kor. 11:23.

Velen hebben getracht deze uitspraak meer te doen zeggen dan het verband en het vers zelf aanwijst. Sommigen zeggen, dat Paulus "een bijzondere openbaring" van de Heere ontving aangaande het avondmaal. Paulus zegt dit hier in het geheel niet. Hij deelt eenvoudig de bron van zijn onderricht t.o.v. dit onderwerp mede. We moeten er aan denken, dat alles wat Paulus ooit aan iemand overgaf, van de Heere was en niet van mensen. Hij zegt dit duidelijk in de Brief aan de Galaten.

"Maar ik maak u bekend, broeders, dat het evangelie hetwelk van mij verkondigd is, niet is naar den mens. Want ik heb het ook niet van een mens ontvangen noch geleerd, maar door de openbaring van Jezus Christus" Gal. 1:11, 12.

Paulus' onderricht over de "gaven" in 1 Kor. 12 en dat over de "talen" in 1 Kor. 14, was even zeker van de Heere ontvangen als dat over het avondmaal in 1 Kor. 11. Dit feit bewijst niet, dat de gaven en talen zijn voor de gemeente die Zijn Lichaam is en aangevoerd moeten worden om het avondmaal op te dringen aan de gelovigen van deze beddelling.

Zelfs de kleinste bijzonderheid van Paulus' kennis was van de Heere ontvangen. In 1 Kor. 15: 3-5 lezen we :

"Want ik heb ulieden ten eerste overgegeven hetgeen ik ook ontvangen heb, dat Christus gestorven is voor onze zonden, naar de Schriften, en dat Hij is begraven en dat Hij is opgewekt ten derden dage, naar de Schriften en dat Hij is van Cefas gezien, daarna van de Twaalf"

Het zou kunnen schijnen alsof het feit dat Christus door Cefas en de Twaalf gezien is aan Paulus bekend is geworden door de apostelen. Maar zelfs deze kennis is hem door openbaring bekend gemaakt.

Paulus verklaart herhaaldelijk, dat hij t.o.v. zijn leer geheel onafhankelijk is van mensen. Hij zegt t.o.v. het Avondmaal niet, dat hij verder reikend onderricht ontvangen heeft dan dat wat ook aan de Twaalf bekend was, maar hij legt er wel de nadruk op, dat hij het niet van de Twaalf ontvangen heeft. Het is uitgaan boven wat geschreven is te trachten aan te tonen, dat Paulus in 1 Kor. 11 enig geheimenis openbaart, dat aan de Twaalf onbekend was.

Waar de Twaalf tegenwoordig waren bij 's Heeren laatste avondmaal, zou het voor de Korintiërs begrijpelijk kunnen zijn, aan te nemen, dat Paulus iets aan hen overgaf dat hij bij enig bezoek aan Jeruzalem ontvangen had. Hij kan zich echter onafhankelijk van de Twaalf verklaren. Paulus kon triomfantelijk zeggen: ***"Ik was er niet bij tegenwoordig maar ik ontving het van de Heere."*** Zo was hij ook hierin niets minder dan de uitnemendste der apostelen.

U Overgegeven.

Wie bedoelt Paulus nu met de woorden: "u overgegeven" Als we wat teruggaan, zullen we zien, dat hij tot diegenen in Corinthe spreekt die behoren bij het getal welker vaders onder de wolk waren en door de zee doorgingen en gedoopt in (d.i. tot) Mozes en in de zee.

In de nacht in welke Hij verraden werd.

In het volgende vers voert Paulus zijn onderricht tot aan begin terug en verbindt het met het pascha.

".dat de Heere Jezus in de nacht in welke Hij verraden werd, het brood nam. En als Hij gedankt had, brak hij het en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam dat voor u gebroken wordt, doet dat tot Mijn gedachtenis. Desgelijks nam Hij ook de drinkbeker na het eten des avondmaals en zeide: Deze drinkbeker is het nieuwe verbond (niet: testament) in Mijn bloed, doet dat zo dikwijls als gij dien zult drinken, tot Mijn gedachtenis" 1 Kor. 11:23-25.

Hier hebben we een aanvulling op iets dat de Heere aan de paasmaaltijd zeide: ***"Doet dat zo dikwijls als gij dien zult drinken"*** Deze woorden laten duidelijk zien dat dit iets is dat zij gewoon waren te doen. Zo dikwijls zij het nu deden, moesten zij dit doen tot Zijn gedachtenis. Als we

vragen hoe vaak zij het moeten doen, geeft de Schrift ons hierop het antwoord: eens per jaar, op de veertiende Nisan (Abib). Als de vastgestelde tijd voor het houden van het pascha kwam, moesten ze het ongezuurde brood en de beker nuttigen tot Zijn gedachtenis. Het bevel dit tot Zijn gedachtenis te doen, wordt tweemaal herhaald. Waar velen er toe geleid zijn te geloven dat 1 Kor. 11 de grondwet voor de kerk is, moet het feit, dat dit bevel tweemaal herhaald wordt, de zaak voor hen vaststellen. Echter, dit is niet het enige bevel dat in 1 Kor. gegeven wordt. Men zie slechts.

"Doet dat tot Mijn gedachtenis" 1 Kor. 11: 24.

"Denzulke over te geven den Satan tot verderf des vleses" 1 Kor. 5.5.

"Zo laat ons dan feest houden" 1 Kor. 5:8.

"Doch ik zeg de ongetrouwden en de weduwen: het is hun goed indien zij blijven zoals als ik" 1 Kor. 7:8.

"Zijt gij ongebonden van een vrouw, zoek geen vrouw" 1 Kor. 7:27.

"Maar dat zeg ik broeders, dat de tijd voorts kort is, opdat ook die vrouwen hebben, zouden zijn als niet hebbende" 1 Kor. 7:29.

"Ik wil wel, dat gij allen in vreemde talen spreekt" 1 Kor. 14:5.

"Zo dan, broeders, verhindert niet in vreemde talen te spreken" 1 Kor. 14:39.

Kan een systeem van Schriftuitlegging van God zijn, als het gelovigen er toe leidt trouw het eerste dezer geboden te gehoorzamen en de andere zeven trouweloos te verzaken? Bewijst dit niet, dat 1 Kor. niet spreekt over de wandel van de Leden der gemeente die Zijn Lichaam is? Indien wel, hoe weinig gelovigen wandelen dan volgens deze voorschriften? Wandelt de lezer overeenkomstig de voorschriften van 1 Kor.? De schrijver doet het niet. Hij tracht nooit zondigende gelovigen aan Satan over te leveren tot verderf des vleses; hij zocht een vrouw, is getrouwd, doet niets van belang zonder zijn vrouw te raadplegen. Hij houdt ook niet het feest der ongezuurde broden, heeft niet de wens in talen te spreken en heeft steeds iedereen waarover hij iets te zeggen had berispt die dat in samenkomsten trachtte te doen. Velen zullen hem voor deze dingen waarbij hij geheel ongehoorzaam is aan de bevelen van 1 Kor., prijzen, maar zullen hem als "ketter" veroordelen omdat hij niet gehoorzaamt aan het *ene* gebod dat zij uitgekozen hebben: "doet dat tot Mijne gedachtenis"

Tot nuttige Stichting

8

IN HEM AL DE SCHATTEN.

"In Denwelke al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen zijn" Col. 2:3.

In Christus zijn, zegt Paulus, al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen. Van deze uitspraak kunnen we slechts een klein deel begrijpen. Ten eerste, omdat we eigenlijk geen ware wetenschap van wijsheid en kennis hebben. Ten tweede, omdat we de omvang ervan niet overzien. Ten derde, omdat ze in Christus verborgen zijn. Laat ons bij elk dezer punten even stilstaan.

I. We hebben eigenlijk geen ware wetenschap van wijsheid en kennis. Wat we tegenwoordig wetenschap noemen, is slechts een pogen de dingen uit te vinden. Meer niet. *"Toen zag ik al het werk Gods dat de mens niet kan uitvinden, het werk dat onder de zon geschiedt om hetwelk een mens werkt om te zoeken, maar hij zal het niet uitvinden; ja, indien ook een wijze zeide dat hij het zou weten, zo zal hij het toch niet kunnen uitvinden"*, Pred. 8:17. De wetenschap heeft veel ontdekt, maar hoe verder ze doordringt in haar onderzoek, des te meer blijkt dat er grenzen zijn die ze niet mag overschrijden. Het zal steeds, al zoekt men ook nog zo lang, bij een poging tot doorgronding der dingen blijven. Het ware wezen der dingen is Gods werk en blijft daarom een verborgenheid. Wat dus ware wijsheid en kennis is, is dus ook verborgen. Hoe zou men dan kunnen verstaan wat het inhoudt: al de schatten der wijsheid en der kennis.

II. We weten ook de omvang niet. Tegenwoordig strekt zich het veld der wetenschap eindeloos ver uit. Het is nu niet meer mogelijk een gehele wetenschap te beheersen. Althans wat men dan wetenschap noemt. Beheersen wil zeggen: volkomen vertrouwd zijn met alles wat er op dat terrein verschenen is en verschijnt. We wetenschappen splitsen zich dus in delen. De theologie bijv. in O.T. en N.T. theologie. Op medisch terrein vindt men tal van specialiteiten die zich met een deel der geneeskunde bezig houden en daar, om bij te blijven, de handen vol aan hebben. Want steeds wordt er verder en opnieuw gezocht. En indien een mens al niet meer het gehele veld van de menselijke wetenschap kan overzien, hoe zal men dan verstaan wat de schatten der wijsheid en der kennis inhouden.

III. En dan is er nog een reden. En wel de belangrijkste. Al de schatten der wijsheid en der kennis zijn verborgen in Christus. En Deze is verborgen in God (Col. 3:3). Hoe zal men ze dan kunnen doorgronden.

Zij die met Christus opgewekt zijn, zoeken Hem in Gods Rechterhand. Zij weten dat, als Hij eenmaal geopenbaard wordt, ook de schatten der wijsheid en der kennis openbaar zullen worden. Zij weten, dat Hij Zich eenmaal betonen zal te zijn het Genie der genieën, de allen en alles overtreffende Kenner en Beheersers van al wat God in de schepping heeft neergelegd. Van Salomo staat, dat hij wijzer was dan alle mensen en dat zijn naam was onder alle Heidenen rondom (1 Kon. 4:31). In nog veel rijker mate zal dit van Christus gelden. De aangelegenheden der wereld in Salomo's dagen waren niets bij de problemen waarmee de mensheid nu kampt en die ze niet kan

oplossen. Christus zal dit doen. Op alle terrein des levens, in elke tak van menselijk kennen zal Hij verheven zijn, de Grootmeester. De wonderen der schepping in planten en dierenwereld, in het menselijk lichaam, in "staat en maatschappij", zal Hij op verheven wijze leren. Het vragen der mensheid, het zoeken naar wijsheid zal Hij bevredigen. En van alle volken zullen er komen om de wijsheid van de Meerdere dan Salomo te horen. Bovenal zal Hij ons God in Zijn macht en kracht, Zijn grootheid en majesteit, Zijn recht en gerechtigheid leren kennen.

We kunnen ons slechts een flauwe voorstelling vormen van wat deze woorden van Paulus inhouden. Het is slechts een benadering. De werkelijkheid zal in alles verre overtroffen worden, zowel in lengte en breedte als in diepte en hoogte. Daarom zegt Paulus niet: "alle wijsheid en alle kennis", maar: al de schatten der wijsheid en der kennis.

Zoekers naar waarheid, naar recht, naar kennis, naar wetenschap op elk gebied, naar kunst in de ware zin des woords, weet dat die schatten, en nog vele andere, zijn verborgen in Christus. Zoekt daarom Hem en u zult delen in Zijn heerlijkheid. De hoogste schat die u reeds nu kunt verkrijgen is: vervuld te worden tot al de volheid Gods (Ef. 3:19). Deze woont in Hem lichamelijk (Col. 2:19). En blijven de schatten op voorhand nog verborgen, de vervulling tot al de volheid Gods kan geschonken worden. Zoekt dit bovenal.

De Brief aan de Hebreëën

DE REINIGING DER ZONDEN (Vervolg)

Het "open gereedschap" moet gesloten worden. *"En ik zeg: Wandel door de Geest en volbreng de begeerlijkheden des vleses niet"*, Gal. 5: 16.

De verontreiniging kan ook plaats hebben op het open veld. Er worden vier vormen genoemd: 1 een dode door het zwaard verslagen, 2 een dode door andere oorzaak, 3 de aanraking van een gebeente, 4 de aanraking van een graf.

"In de tent" hebben we te doen met de innerlijke bezoedeling, uit het hart voortkomend. "In het veld" is het de wandel in de wereld die bevlekt. Daar vinden wij de velerlei verslagenen door de zonde, en zien we de werken des vleses voor ons als: overspel, hoererijen, onreinheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten, afgunstigheden, toorn, gekijf, tweedracht, ketterijen, nijd, moord, dronkenschappen, brasserijen en dergelijke. Gal. 5: 19-21. Men blijve verre van: *"hoererij, onreinheid, schandelijke beweging, kwade begeerlijkheid en gierigheid, welke is afgodendienst"*, Kol. 3: 5 en ook van "gramschap, toornigheid, kwaadheid, lastering, vuil spreken uit Uw mond, liegen tegen elkander", vs. 8,9.

Het veld is de wereld waarin we moeten verkeren, maar waarin we ons zelf toch onbesmet moeten zien te bewaren. Al het genoemde zijn "doden", toorn en gramschap evengoed als hoererij en gierigheid. En wie er mee besmet wordt, heeft de reiniging door Christus bewerkt, weer nodig.

Het gebeente waardoor men onrein kan worden, is het weer in aanraking komen met wat reeds lang vergaan is. Verstorven leden die geen vlees meer voor ons hebben omdat we ze niet voeden, kunnen nochtans ons opnieuw bezoedelen, hoewel we weldra zien, dat het de dood in de pot is, dat het gewaande genot geen bevrediging biedt, dat het een doodsbeen is, naakt en dor.

Dit betreft dingen die in beginsel dood, toch nog onbegraven zijn en uitsteken boven de doden van

het bewustzijn.

We kunnen echter ook in aanraking komen met een graf. Dit zijn de herinneringen aan oude zonden die we begraven hebben. Soms gaan ze voor een tijd weer voor ons leven, we raken ze aan, alsof we ze levend achten en bezoedelen ons in gedachte aan het schoon zijn der vroegere zonden.

Voor dit alles is de reiniging nodig door Christus bewerkt. **"Dewijl wij dan deze beloften hebben, Zo laat ons, ons zelve reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, voleindigende de heiliging in de vreze Gods"** zegt 2 Kor- 7:1. Daarbij zal gepleit moeten worden op de aangehaalde reiniging van Hebr. 1: 3. De as in de reine plaats bewaard is het zien op Christus' offer voor de zonden die gedaan werden op de reis door de woestijn. Ze is de nawerking ervan, toegepast door en in verbinding met de Geest.

Tegelijkertijd met Zijn andere offers (Lev. 1:5), brengt Christus ook het offer van de rode vaars en lijdt daarvoor buiten de poort. Zo brengt Hij de reiniging der zonden tot stand.

De reiniging heeft niet direct plaats. Men blijft zekere tijd onrein, en wordt voor God geacht als een dode in het graf. Ze geschiedt pas "op de derde dag" Dit ziet op het eerst tot inkeer komen, het treuren over de zonde om daarna weer de toevlucht te nemen tot Christus. Ondertussen werkt de Geest de troost in. De vrede ligt in het: **"Na twee dagen zal Hij ons levend maken en op den derden dag zal Hij ons doen verrijzen"** geestelijk toegepast (Hosea 6:2). Het "Ten derde dage" wijst op het opstaan om weer in nieuwheid des geestes te wandelen. Echter, ook dan moet eerst een nieuwe volheid komen, "de zevende dag", om rein te zijn en de dood waarmee we in aanraking kwamen, weer geheel kwijt te raken. De zonde sluit de gemeenschap met God uit. Deze is niet direct herwonnen.

We stonden zo wat nader stil bij de betekenis van: de reiniging der zonden en wezen erop, dat het hier betreft de zonden op de reis door dit leven, gedaan door hen die reeds bij aanvang verlost zijn van de zonde. Hebr. 1: 3 spreekt dan ook van zondeN, wat iets anders is dan de zonde, waarover Paulus handelt in Rom. 5: 12-8: 39 waar het woord steeds in het enkelvoud voorkomt.

De zonden staan tot de zonde als de takken staan tot de wortel. De zonde is het verlaten van God. Door de bekering is men in aanvang hiervan bevrijd: er is een zoeken van God gekomen. Maar dit is niet steeds even sterk en volhardend, niet steeds met het ganse hart. En dan sluipen de zonden in en bezoedelen we ons weer met het dode dat niet alleen geen nut doet, maar verontreinigt. En hiervoor is Christus' offer dan nodig.

Hebr. 1: 3 toont van meetaf aan, dat de Brief gaat over: reiniging en heiliging. Bij het offer van de vaars was de priester nodig. Hij typeert Christus in Zijn Middelaarschap. De reiniging der zonden is alleen mogelijk door Christus' priesterlijk werk, waardoor Hij ook hierin voorzien heeft. Wel moet men zichzelf reinigen (Num. 19: 10, 2 Kor. 7:1), maar dat is onmogelijk zonder wat verschaft wordt: as en water: Christus en het werk van de Geest. Door de zin: "Nadat Hij de reiniging der zonden bewerkt heeft", zet de apostel nog sterker het stempel op deze brief: Christus' priesterlijk werk. Dat de bijvoeging "door Zichzelven" moet vervallen, blijkt nu afdoende uit het type (Num. 19: 12) en de geestelijke toepassing (2 Kor 7:1) "De reiniging der zonden wijst" er op, dat Hij voorziening getroffen heeft, maar wij daarvan gebruik moeten maken.

Zich zettend in Gods rechterhand.

"Die.. heeft.. Zich gezet in de rechterhand der Majesteit in de hoge (hemelen)."

Dit is gevolgd nadat Hij de reiniging der zonden bewerkt had. Christus heeft Zich gezet in de rechterhand Gods. In het betoog van de apostel wordt tot tweemaal toe in enkele verzen Christus getekend in Zijn vernedering en verhoging. In vs. 1 is Hij de Zoon die op aarde spreekt. In vs. 2 zien we Hem als de Inbezitnemer van alles en in vs. 3 als Gods Beeld. In hetzelfde vers wordt daarna weer gewezen op Zijn lijden om der zonden wil, terwijl in het slot weer Zijn hoogste heerlijkheid getekend wordt. Hij heeft Zich gezet in Gods rechterhand.

Over het "in" in deze tekst zal hieronder gehandeld worden. Eerst letten we op de betekenis van het geheel.

De term "in de rechterhand Gods" is een verkorting van de meer volledige die we vinden in Hebr. 8: 1 en 12: 2. In Hebr. 8: 1 vinden we: ***"in de rechterhand van de troon der Majesteit in de hemelen"***, in Hebr. 12: 2: ***"in de rechterhand van de troon Gods."*** Deze term is ontleend aan het Oosterse leven. Een koning, die iemand tot de hoogste in het land verhief, liet hem plaats nemen aan zijn rechterhand in zijn troon. Hiermee gaf hij hem tevens alle macht in handen. De aldus bevoorrechte persoon handelde nu voortaan in alles voor de koning die hem alles overliet. Hij bekleedde dus de hoogste heersers- en ere positie. Men denke aan Jozef in Egypte.

In Hebreeën kan de uitdrukking niet letterlijk genomen worden. God als "Algeest" heeft geen lichaam en ook geen eigenlijke rechterhand, evenmin als een letterlijke troon. Deze term is dus in figuurlijke zin gebruikt. Bij de betekenis willen wij nader stilstaan.

"Zetten" in de Schrift is vaak een teken van waardigheid en eer: meerderen zetten zich voor minderen (Job. 29: 7, 8 Dan. 7: 9, 10; Op. 17: 2, 15). In Hebr. staat het in tegenstelling met het staan der priesters (Hebr. 10: 11). Dit staan wees op de onvolkomenheid van het Aaronietische priesterschap: de priester had geen zetel in het heilige of heilige der heiligen om zich te zetten. Christus echter heeft Zich gezet in Gods rechterhand, waarmee bewezen is, dat Hij de ware rust heeft aangebracht en Zijn werk eens voor al is, blijvend, afdoende. Hebr. 10: 12 drukt dit dan ook uit, naar het Grieks. Er staat daar niet: "in eeuwigheid", maar "eens vooral."

Christus zit in Gods rechterhand. Dit wil zeggen, dat Hij beschikt over al het geschapene. Hij Zelf zegt in Mt. 28: 18: ***"Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde."*** De uitnemende grootheid der kracht Gods, al Zijn sterkte, macht, majesteit, heerlijkheid en verhevenheid zijn Christus ten deel gevallen. Als loon op Zijn lijden en strijden. Naar Zijn Persoon, als Schepper, had Hij er recht op, want door Hem is alles geschapen. Hij is arm geworden. Nu heeft God Hem weer verhoogd en ingezet in Zijn vorige staat. Maar nu niet als Schepper maar als Overwinnaar, als Levenmakende Geest, Als "erfgenaam", bezitverkrijger krachtens verdienste. Alles in het heelal is nu in wezen aan Hem onderworpen als loon op Zijn vernedering. Alle overheden, machten, krachten, tronen, heerschappijen, engelen zijn Hem ondergeordend omdat Hij overwonnen heeft en de naam verworven boven alle naam. Hij is van "Zoon" weer "Beeld Gods" geworden, is in God verborgen en zit in Gods troon als Albestuurder en Allerhoogste.

Wij spreken nu over de term "in de rechterhand Gods" Zonder onze bemerking zou de lezer dit voor een drukfout hebben kunnen houden. Echter, we geven het Grieks woordelijk weer. In dezen valt in het N.T. iets opmerkelijks te leren. Er is n.l. tweëerlei uitdrukking t.o.v. Christus' zitten.

"Uit Uw rechterhand", eig. "uit Uw rechten" (ek dexioo, de meervoudsvorm) en in Uw rechterhand (en dexia, het enkelvoud)

De term "uit Uw (Gods) rechterhand vinden we in Mt. 22: 44, 26: 64; Mk. 12: 36, 16: 19; Lk. 20: 42, 22: 69; Hand. 2: 34, 7: 55, 56; Hebr. 1: 13.

De term "in Gods rechterhand" in Rom. 22: 34; Ef. 1: 20; Kol. 3: 6; Hebr. 1: 3, 8: 1; 10: 12; 12: 2 en 1 Petr. 3: 22.

Wie deze teksten nagaat ziet, dat we in Hebreeën steeds "in" vinden op Hebr. 1: 13 na, dat "uit" heeft.

Het zitten uit Gods rechterhand wordt bijzonder geciteerd tegenover vijanden of tegenstanders. In Mt. 22: 44. Mk. 12: 36, Lk. 20: 42, 43, en Hand. 2: 34 wordt Ps. 110: 1 geciteerd. Dit luidt ;

"De Heere heeft gezegd tot mijn Heere: Zit uit Mijn rechterhand totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank uwer voeten" In Hand. 7: 55 en 56 ziet Stefanus de Zoon des mensen staan uit de rechterhand, in Mat. 26: 64 en Lk. 22: 69 vinden we, dat de Zoon des mensen zal zitten uit de Rechterhand. Ook hier wordt er tegen vijanden gesproken. Hebr. 1: 13 ziet op de toekomstige oordeelsdag. Alleen Mk. 16: 19 is neutraal in dezen, d.w.z. uit het verband blijkt niet dat het over vijanden gaat. Het "uit de Rechterhand" kunnen we houden als aanwijzing voor Christus' komst ten oordeel. Hij zal daarbij al Zijn vijanden onderwerpen. Zodra die tijd aanbreekt, zit Hij "uit" de Rechterhand. En wel zolang totdat alle vijanden Hem onderworpen zijn. De dood is hiervan de laatste (1 Kor. 15).

Het in de Rechterhand wijst op de rust tussen Christus' eerste en tweede komst. We vinden deze of soortgelijke uitdrukking in de volgende teksten.

Rom. 8: 34 **"Die ook in de Rechterhand Gods is"**

Ef. 1: 20 **"..en heeft Hem gezet in Zijn Rechterhand, in de overhemelse"** (grondtekst).

Kol. 3: 1 **"..zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende in de Rechterhand Gods."**

Hebr. 1: 3 **"Dewelke.. is gezeten in de Rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen."**

Hebr. 8: 1 **"..Wij hebben een zodanige hogepriester, die gezeten is in de Rechterhand van den troon der Majesteit in de hemelen."**

Hebr. 10: 12 **"..Deze.. is eens voor al (grondtekst) gezeten in de Rechterhand Gods."**

Hebr. 12: 2 **"Jezus. De Welke.. is gezeten in de Rechterhand van den troon Gods."**

1 Petr. 3: 22 **"Welke is in de Rechterhand Gods, opgevaren ten hemel, de engelen en machten en krachten Hem onderdanig gemaakt zijnde."**

Het "in" wijst, op de rust tussen Christus' verhoging en wederkomst ten oordeel. Nu is het de "dag der zaligheid" Christus is weergekeerd in de verborgenheid Gods. Het "uit" slaat veelal op de "Zoon", het "in" op het Beeld Gods, op de Heer der heerlijkheid. In Openbaring zien we Hem zitten uit de rechterhand. Dan is de dag des Heeren ingetreden. Dan gaat God Zijn Zoon andermaal in de wereld inbrengen (Hebr. 1: 6). Dan begint Christus Zijn werk als Rechter en gaat Hij zitten uit Gods rechterhand, zonder echter Zijn recht op die plaats te verliezen. Een vorst in het veld strijdend, zit uit van zijn troon; als de vrede wederkeert, zit hij weer in, in zijn troon. Waar Hebr. zal spreken over de dag der zaligheid, spreekt het in verband met het heden steeds over het zitten "in" Gods Rechterhand. D.i. het zijn van Christus in 's Vaders troon, Op. 3: 21. Zodra Hij gaat zitten in Zijn troon, de troon Zijner heerlijkheid, Mt. 25: 31, de troon van David, Lk. 1: 32, zit Hij uit Gods rechterhand. Dit zal zijn in of gedurende de aionen (grondtekst Luk. 1: 33). Dan of daarna kan dit ophouden. Hij geeft dan het koninkrijk over aan God en de Vader (1 Kor. 15: 28).

Het recht tot het zitten op 's Vaders troon, in Zijn rechterhand, heeft Christus eens voor al verworven door Zijn lijden en sterven. Dit kan niemand Hem ooit ontnemen. Hij heeft immers de

Naam boven alle naam. Van Zijn werkzaamheid hangt het af of Hij "in" of "uit" zit. Een eigenaar van een huis kan in en uit zijn huis zijn. In het laatste geval houdt hij niet op eigenaar er van te zijn. In het huis is hij de vader, buiten bekleedt hij misschien de functie van rechter. Zijn recht blijft onaangetast. Zo zit Christus thans in, en eenmaal uit Gods rechterhand. En ten slotte weer er "in" als God alles in allen is.

De Schriftuurlijke Plaats van het Avondmaal (Vervolg)

Totdat Hij komt.

"Want zo dikwijls als gij dit brood zult eten en deze drinkbeker zult drinken, zo verkondigt gij (niet: zo verkondigt) de dood des Heeren tot dat Hij komt" 1 Kor. 11:26.

Hoe vaak moesten zij dit brood eten en deze drinkbeker drinken? Als wij het antwoord aan Gods Woord ontleen: eens, op de veertiende Nisan. Er moet opgemerkt worden, dat Paulus niet zegt: Zo vaak als gij een dienst hebt waarin een stukje brood wordt gegeten en een slokje wijn wordt gedronken, dat dan door de deelnemers 's Heeren dood wordt verkondigd totdat Hij komt. Het bepaalde "DIT BROOD" wijst naar het ongezuurde brood van het pascha feest. Het bepaalde, "DEZE drinkbeker" kan niet maar betekenen elke beker maar wijst naar de pascha drinkbeker.

De zinsnede "totdat Hij komt" is in het verstand van de meeste gelovigen zo verwrongen, dat zij menen, dat het woord dat de Heere gezegd heeft: "doet dit totdat Ik kom" de betekenis heeft gekregen dat men dat doen moet tot aan Zijn wederkomst en dat het dan ophoudt. Oplettend lezen van het vers zal bewijzen, dat er zo iets niet in geleerd wordt.

Men zal vragen: Hoe dan met de woorden: "totdat Hij komt"

Het pascha, voor het eerst ingezet in Egypte, moest duren tot in eeuwigheid. Er werd geen regeling gemaakt voor het onderbreken van deze van God gegeven inzetting. Echter, er is een Goddelijke onderbreking gekomen en het pascha moet door geen enkele behoudene in de tegenwoordige bedeling waargenomen worden, hetzij die Jood of Heiden is. M.a.w.: het pascha is wel "tot in eeuwigheid" maar niet voor de tegenwoordige tijd.

"Indien gij dan met Christus de eerste beginselen der wereld zijt afgestorven wat wordt gij, alsof gij in de wereld leeft, met inzettingen belast" Col. 2:20.

De lezer zal moeten toestemmen, dat er een onderbreking van het pascha gekomen is, al was het dan ingezet "tot in eeuwigheid" wat vanzelf verre uitgaat boven het "totdat Hij komt" Is het daarom niet te verstaan, dat er ook een door God gewilde onderbreking van de waarneming van het avondmaal, dat zo met het pascha verbonden is als de hand van een mens met zijn lichaam gekomen is. De hand van het lichaam gescheiden, is dood. Het brood en de beker van het pascha gescheiden, zijn zonder betekenis.

Vele gelovigen zeggen, dat zij het avondmaal houden, omdat er staat: de dood des Heeren te verkondigen totdat Hij komt. En waar Hij nog niet wedergekomen is, blijven zij deze inzetting voortzetten. Wij vragen hun, waarom zij het pascha niet onderhouden daar de Heere toch gezegd heeft, dat het "tot in eeuwigheid" is, "een eeuwige inzetting"

In de tijdsperiode tussen Christus' kruis en zijn wederkomst heeft God een bedeling ingeschoven

waarover nooit te voren in de Schrift iets gezegd is: de bedeling der Verborgenschap (Ef. 3: 9, niet: gemeenschap der verborgenheid). Deze bedeling had haar begin bij het eind van Handelingen 28 en zal eindigen als de gemeente die Zijn lichaam is, volkomen zal zijn en met Christus gezet is aan Gods rechterhand. Nadat deze bedeling geëindigd is en voordat Christus wederkomt, zal de tempel te Jeruzalem herbouwd worden en zullen de Joden die in de toekomstige heilsdag geloven, weer het pascha houden. Weer zullen zij in het geslachte lam de gedachtenis van de bevrijding uit de Egyptische dienstbaarheid vieren, in het brood het gebroken lichaam des Heeren en in de drinkbeker het bloed van het nieuwe verbond zien waaronder zij spoedig in hun Land gezet zullen worden en een volheid van zegen zullen ontvangen. Zo zullen zij 's Heeren dood verkondigen als het middel waardoor het nieuwe verbond verwerkelijkt kan worden. En zij zullen dit toen totdat Hij komt.

In de tegenwoordige bedeling is er geen plaats voor "feestdagen" zoals Pascha en Pinksterfeest, geen plaats voor inzettingen, tekenen, talen, wondergaven, ongezuurd brood, drinkbeker, verschillende dopen, oordeel des doods, enz. Thans is het de bedeling, waarin de genade heerst in al haar glorie.

Het oordeel des doods in het Nieuwe Verbond.

Onder het Nieuwe Verbond, zowel in zijn eerste bediening in Handelingen als in zijn volle werking in het Koninkrijk, was er en zal er zijn een oordeel des doods. De mensen zullen niet langer lijden voor de zonden der vaderen maar ieder zal sterven voor zijn eigen ongerechtigheid. Toen God het verbond beloofde, voorzei Hij ook dit oordeel. Zo is het niet vreemd, dat we de eerste straffen van dit oordeel zien toegepast bij hen die deelden in de eerste zegeningen van het Nieuwe Verbond.

"Zo dan wie onwaardiglijk dit brood eet of den drinkbeker des Heeren drinkt, die zal schuldig zijn aan het lichaam en bloed des Heeren. Maar de mens beproeve zichzelf en ete alzo van het brood en drinke van de drinkbeker. Want die onwaardig eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren" 1 Kor. 11:27-29.

In Corinthe betuigden de gelovigen door een inzetting hun deelgenootschap aan het Nieuwe Verbond en hun hoop van te delen in al de zegeningen er van. Enkele van de beloofde zegeningen van het N.V. waren reeds gekomen. Zij kenden de Heere (Jer. 31:34) en de wet was in hun harten geschreven (Jer. 31:33 en 2 Kor. 3:3). Als deelhebbers aan het N.V. deelden zij in de zegeningen. Maar ook in de oordelen. De volle zegening was nog niet gekomen. Ook niet het volle oordeel. Maar er was tenminste een oordeel voor hen die het brood en de beker onwaardig gebruikten. Dat blijkt uit wat 1 Kor. 11:30 zegt :

"DAAROM zijn onder u vele zwakken en zieken; en velen zijn ontslapen" (niet: slapen).

In onze dagen worden vele avondmaalstafels gehouden maar zij zijn hoogstens slechts nabootsingen van het Nieuwe Verbond waarvan de Synoptische Evangeliën (d.w.z. Mattheus, Markus en Jobannes) en Corinthe spreken. Aan deze tafels kan ieder deelnemen aan brood en wijn zonder enig gevaar zich een oordeel op de hals te halen. Er komt nu geen oordeel over hen die onwaardig eten en drinken. Sommigen hebben getracht te bewijzen dat er nog oordeel is en tot staving daarvoor wijzen zij op de verschrikkelijke dingen die sommigen zijn overkomen. Jaren van nauwkeurige waarneming en beschouwing hebben de schrijver aangetoond dat deze z.g. bewijzen elke Bijbelse grond missen. Paulus zegt: ***"Zo dan wie onwaardiglijk eet.. die zal schuldig zijn"*** Te beweren dat onheil is gekomen over sommigen die zich daar thans aan schuldig gemaakt hebben, is God onrechtvaardig doen zijn daarin dat Hij geen oordeel brengt over allen die schuldig zijn. Voor de tegenwoordige tijd zijn al Gods voornemens t.o.v. het Nieuwe Verbond opgeschort.

Bij de tafels die nu door de mensen als nabootsing van de tafel te Corinthe gehouden worden, is geen Pascha, geen Pascha brood, geen Pascha beker. Het brood wordt er niet gezegend. Er is geen Nieuwe Verbond. Zij die er aan deelnemen, hebben geen deel aan noch in het Nieuwe Verbond. Er is geen oordeel. En zij die ze bedienen, hebben geen van God gegeven gezag dit te doen. Alles wat ze dus mogelijkwijs kunnen hebben, is een lege, betekenisloze godsdienstige ceremonie. Het heeft wel een vorm van godzaligheid, maar mist jammergenoeg de kracht er van.

“Zulke dingen hebben wel een schijnrede van wijsheid, in eigenwillige godsdienst, zij zijn wel in overeenstemming met de voorschriften en de leer der mensen maar zij eren God niet doch dienen alleen tot verzadiging van het vlees.” (Zie Col. 2:23).

De houding der gelovigen.

In Ef. 5:10 wordt de gelovige gezegd te beproeven ***“wat den Heere welbehaaglijk is”*** Dat betekent, hij moet trachten uit te vinden wat de Heere aangenaam is. Als we deze avondmalen beproeven bij het Woord Gods en kunnen bewijzen dat zij Hem welbehaaglijk zijn, dan kunnen wij er deel aan nemen. Als we niet kunnen bewijzen dat zij Gode aangenaam zijn, moeten we er geen deel aan nemen.

Ef. 5:8 zegt ons, dat we eertijds duisternis waren maar nu licht zijn in de Heere. Daarom wordt ons bevolen te wandelen als kinderen des lichts. Elke gelovige die licht heeft over de inzetting van het Nieuwe Verbond, de tafel des Heeren, en voortgaat met de inzetting, gehoorzaamt aan dit woord niet. Hij heeft licht, maar wandelt als een kind der duisternis.

Paulus, de gevangene des Heeren, bidt waardig te wandelen der roeping met welke men geroepen is. Onze roeping is een heilige d.i. afzonderlijke roeping. Ze is gescheiden van die welke het deel is dergenen die tot zegening onder het Nieuwe Verbond geroepen werden. Wij zijn geroepen om gezegend te worden met Christus boven over alle dingen. Als we nu datgene gaan doen wat behoort tot de belijdenis en hoop van een andere roeping, wandelen we niet waardig aan onze eigen afzonderlijke roeping.

“Indien gij deze dingen weet, zalig zijt gij indien gij ze doet”

Aanhangsel

“BROOD BREKEN”

De Schrijver is overtuigd, dat de term "breking des broods" geen betrekking heeft op des Heeren Avondmaal. Het is een idiomatische Hebreeuwse uitdrukking (d.i. tot het Hebr. taalgebruik behorende uitdrukking) die het nuttigen van een gewoon maal aanduidt. Voorzover het Avondmaal beschouwd werd als een maaltijd, wordt de term, "breking des broods" in verband gebracht met de waarneming er van. De meer twijfelachtige teksten waarin de term "breking des broods" voorkomt, moeten worden uitgelegd bij het licht van die, die volkomen duidelijk zijn. Dit is steeds een veilige en zekere wijze van Schriftuitlegging.

De teksten waarin "breking des broods" voorkomt, zijn in deze brochure niet behandeld, daarom wordt er in dit aanhangsel over gesproken. De duidelijke zullen eerst bekeken worden.

“En het geschiedde, als Hij met hen aanzat, nam Hij het brood en zegende het en als Hij het gebroken had, gaf Hij het hun. En hun ogen werden geopend en zij kenden hem. En Hij kwam

weg uit hun gezicht" Luk. 24:30.

"En zij vertelden hetgeen op den weg geschied was en hoe Hij hun bekend was geworden in het breken des broods" Luk. 24:35.

De betekenis van deze plaatsen is duidelijk. We zien er uit, dat Hij met hen aan de maaltijd zat en vinden dus, dat de term: "brood breken" gewoon betekent: een maaltijd nuttigen.

Dit blijkt verder uit Hand. 27:34-36.

"Daarna vermaan ik u spijs te nemen, want dat dient tot uw behoud; want niemand van u zal een haar van het hoofd vallen. En als hij dit gezegd had en brood genomen had, dankte Hij God in aller tegenwoordigheid en het gebroken hebbende, begon Hij te eten."

Als we het verband nagaan, blijkt duidelijk dat hier het brood breken zeker geen betrekking heeft op het Avondmaal.

Twee andere teksten vinden we in Hand. 2:42 en 46.

"En zij waren volhardende in de leer der apostelen en in de gemeenschap en in de breking des broods en in de gebeden" Vs. 42.

"En dagelijks eendrachtiglijk in de tempel volhardende en van huis tot huis brood brekende, aten zij tezamen met verheuging en eenvoudigheid des harten" Vs. 46.

In het eerst geciteerde vers is de betekenis van "breking des broods" minder duidelijk, maar uit het tweede blijkt duidelijk, dat de term betekent: een maal gebruiken. Dit blijkt uit de toevoeging: "aten zij" en verder daaruit, dat zij het dagelijks deden.

Deze teksten leggen de nadruk op het feit, dat de discipelen niet langer offers brachten en daarom niet in de tempel konden eten. Zij volhardden wel in het naar de tempel gaan maar zij aten hun spijs en braken hun brood in hun eigen huizen. "Israël naar het vlees" at van de offeranden en was deelgenoot van het altaar in de tempel (1 Kor. 10:18). De discipelen van Hand. 2 waren "het Israël Gods" (Gal. 6:16) en zij hadden een groter altaar waarvan ze deelgenoot waren. (Heb. 13:10).

Sommigen mogen er in volharden te menen dat deze teksten wijzen op het waarnemen van het Avondmaal, maar zelfs al zou dit het geval zijn, dan nog is er geen leerstelling in deze teksten. Ze kunnen als voorschriften en voorbeelden ter navolging genomen worden, maar zij die dit dan doen moeten consequent zijn en al de voorbeelden volgen die in dit verband verder gegeven worden. Als daar zijn :

het doen van wonderen en tekenen door de apostelen;

het bijeen zijn van allen die geloofden;

het alle dingen gemeen hebben;

het verkopen van goederen en have;

het verdelen aan allen naar elk van node had;

het volharden in de tempel;

het breken van brood van huis tot huis.

Hoe vele van deze voorbeelden worden door de lezer naarstig gevolgd?

De laatste teksten zijn van Hand. 20.

"En op de eerste dag der week (Gr.: een der sabbatten), als de discipelen bijeengekomen waren om brood te breken, handelde Paulus met hen zullende des anderen daags verreizen; en hij strekte zijn rede uit tot middernacht" Vs. 7.

Dan volgt het verhaal van Eutychus die uit het venster viel, voor dood werd opgenomen maar tot het leven terugkeerde. En dan lezen we :

"En als hij weder boven gegaan was en brood gebroken en wat gegeten had, en lang tot de dageraad toe tot hen gesproken had, vertrok hij alzo" Vs. 11.

Indien in deze verzen de term: "brood breken" betekent: 's Heeren avondmaal houden, dan betekent het dit in al de teksten waarin hij voorkomt. Dan zou de Heere dus ook het Avondmaal gehouden hebben in Luk. 24, waar staat, dat Hij met hen aanzat. Vs. 30. En dan deed Paulus dit ook toen hij de hongerige bemanning op het schip aanmoedigde spijs te nemen en hij onder een bont gezelschap brood brak. Deze twee teksten zijn duidelijk en kunnen niet verdraaid worden. Maar die van Hand. 20:7 is ongelukkigerwijze verdraaid door hen die er een theorie mee willen steunen en enige Schriftplaats voor dat doel nodig hebben. Hand. 20:11 wijst beslist het nuttigen van een maal aan. Kan Hand. 20:7 dan iets geheel anders betekenen?

Een Psalm Davids

In de Schrift vinden we wat wij noemen zouden, letter dichten. D.w.z. de eerste letters der beginwoorden zijn de letters van het Hebreeuwse alfabet in alfabetische volgorde. De eerste psalmen die dit hebben zijn Ps. 9 en 10 die één psalm vormen. In onze Bijbels is dit niet duidelijk te zien, maar in het Hebreeuws begint vers 2 en 3 met een a, vs. 4 met een b, vs. 6, met een g, vs. 7 met een h, (de volgorde van het Hebreeuwse alfabet). Enzovoort.

In Ps. 25 hebben we hetzelfde en kan men dit zien in zijn bijbel. Immers, de namen van de Hebr. letters staan voor de verzen. In vs. 5 staan twee letters, dit moest twee afzonderlijke verzen vormen. Wat is nu echter het eigenaardige van deze psalm? Er worden 21 letters genoemd terwijl het Hebr. alfabet 22 letters heeft. Er is er dus één weggelaten (n.l. de k.) Zo ontstaan er 21 gedeelten en staat vs. 11 in het midden. Dit is de eerste bede om vergeving in de psalmen.

Er is nog meer op te merken. In het begin vinden we twee maal een a: Ook dit blijkt niet uit onze bijbels, wel in het Hebreeuws. Vers 1 luidt dan: Tot u o Heere! hef ik mijn ziel op. Vers 2: Mijn God. Deze woorden beginnen in het Hebr. ook met een a. Dan gaat het vers verder met een woord beginnend met een b.: Op U vertrouw ik. Deze verdubbeling van a-woorden, zullen we maar noemen, vindt zijn tegenhanger in vs. 18 en 19 die beide met een r beginnen (zie in uw bijbel). Het dubbele opzien tot God, in vs. 1 en 2a wordt later gevolgd door een dubbele bede aan God om neer te zien. Al deze dingen zijn niet bij toevallig zo. In andere psalmen wordt weer een ander letter weggelaten. Geen enkele schrijver kan bij een letterdicht een letter uit achteloosheid weglaten en andere weer verdubbelen. Het zijn bewijzen voor de Goddelijkheid van deze Schrift gedeelten. Laat het ons ook tot stichting mogen zijn om iets van Gods wonderbare Schrift te horen en Zijn hand in haar bouw te zien.

Tot nuttige Stichting

9

EEN PLANT GEWORDEN.

"Want indien wij met Hem één plant geworden zijn in de gelijkmaking Zijns doods.." Rom. 6:5.

Christus is, in zijn sterven en dood, te vergelijken met het graan dat in de aarde valt. Het moet in de aarde vallen en sterven wil het vrucht voortbrengen. Zo moest Christus sterven en in de aarde te ruste gelegd worden wilde Hij zaad zien. Dit drukt Paulus op bovenstaande wijze uit.

Voor we verder gaan, willen we de Griekse tekst bekijken. Voor "éne plant geworden zijn", staat in het Grieks: "samengeplant zijn", voor "gelijkmaking" wat aan een volkomen gelijkheid zou kunnen doen denken, staat: gelijkenis, d.i. een zekere overeenkomstigheid. Het woord drukt geen volkomen gelijkheid uit, geen precies zoals zijn, maar een zekere gelijkenis.

Het woord "samengeplant" betekent "samengewassen, aaneengegroeid", dus: nauw verbonden, tot één geworden. De woorden "met Hem" staan niet in de grondtekst; ze waren voor de St. Vertalers nodig omdat ze het woord "samen" dat in "samengeplant" zit, in de tekst niet gebruikten. Het Griekse woord drukt een deelgenootschap uit, een mede iets ondergaan of verkrijgen. Deze groep heeft de samenplanting t.o.v. Zijn dood. Echter niet de volle gelijkheid, naar we zagen.

Dat er van volkomen gelijkheid geen sprake kan zijn, volgt reeds uit het feit, dat deze gelovigen nog niet de lichamelijke dood hadden ondergaan. Ze waren niet als Christus, letterlijk gestorven. Paulus bedoelt hier een geestelijk proces. En geen der gelovigen kan dit op die wijze doormaken als Christus deed. Hij blijft ook hierin de Unieke.

Toch kunnen de gelovigen in de geest iets van dit proces doorleven, er kan overeenkomstigheid zijn. Christus' dood kan in onze geest als het ware herhaald worden; we kunnen in de geest met Hem die dood ingaan en doormaken en al wordt ons lichamelijk leven daarbij niet betrokken, onze geest kan hem zó doorleven dat we weten met Hem in dat opzicht samengeplant te worden. Paulus spreekt in vs. 8 van een sterven met Christus. En al is sterven nu nog niet hetzelfde als dood zijn, evenmin als leven hetzelfde is als opstanding, toch werden zij hier zo nauw verbonden, dat Paulus van het een op het ander overgaat. Hij ziet het stervensproces uitlopen op de dood en omgekeerd deze voorafgaan door het sterven; en het leven met Christus volgen na de opstanding. Er is een samenplanting in Zijn dood na een voorafgaand sterven met Hem, evenals er is een zijn in het leven na een voorafgaande opstanding.

Het mede-sterven en mede-dood zijn met Christus is een geestelijke doorleving die komt na de wedergeboorte. God wederbaart om te doen sterven. Zonder dat is men krachteloos door de zonde. Men moet evenwel niet denken, dat deze beleving een oorzaak van vreugde is en men zich over deze voortgang verblijdt. Integendeel, het is een moeilijke gang in het geestelijk leven. In dat proces zien we God Zich aan ons onttrekken. We leren verstaan dat we onder het oordeel liggen, niet alleen van een tijdelijke dood, maar van Gods toorn. God maakt ons daarin tot zondaar. Dachten we

van te voren dat we met Gods hulp ons leven zouden beteren, dat we voor Hem konden gaan leven, dit alles wordt uit de hand geslagen. We worden innerlijk ontbloot. Alle steun ontvalt ons, we kunnen niet uit de diepte komen waarin we geworpen worden. Er is geen grond om op te staan, er is geen houvast voor ons geloof. Ja, dat ontvalt ons ook nog in zekere zin. En zo leren we iets verstaan van Christus' bange lijden en de geestelijke dood welke beide Hij aan het kruis doormaakt heeft. En we leren ook iets van Zijn uitnemende grootheid zien dat Hij door Zijn geloof aan God is blijven vasthouden.

Is de samenplanting op het terrein van de geestelijke dood geen oorzaak van vreugde, toch werpt ze haar rijke vrucht af. Ons natuurlijk geloof wordt mede aan de dood prijsgegeven opdat we uit het Zijne zouden putten. We worden alleen gerechtvaardigd door het geloof van Jezus Christus. Dat gaat zich nu over ons uitstrekken (Rom. 3:22), we leren er door leven (Gal. 2:20).

Lezer, verstaat u iets van het met Hem sterven en samengeplant worden in de gelijkenis van Zijn dood? Zo niet, dan hopen we dat Gods Geest U hierin mag leiden, Het is de enige weg ter rechtvaardigmaking. Want niet alle geloof rechtvaardigt. Het enige dat het doet is het geloof van Christus dat zich uitstrekt over ons als we met Hem één plant geworden zijn in de gelijkenis van Zijn dood. Alleen hij die gestorven is, is gerechtvaardigd van de zonde. (Rom. 6:7). "Zonde" is hier de bron van alle zonden, de innerlijke verdorvenheid waardoor we onder Gods toorn (d.i. rechtvaardig oordeel) liggen. Ze is tevens onze schuld waardoor we Hem niet kunnen geven wat Hem toekomt.

En u lezer, die van deze dingen iets of veel verstaat, maar nog niet tot de opstanding gekomen zijt, houd u verzekerd, dat als God het één heeft aangevangen, Hij ook tot het ander zal leiden. Wie met Christus gestorven is, zal ook met Hem leven.

Een en ander over Opgravingen (Vervolg).

DE TOREN VAN BABEL.

Evenals alle grote steden, had Babylon zijn tempel. Daarbij behoorde een toren in de vorm van een piramide, "ziggoerat" genaamd. Overblijfselen van dergelijke torens vond men te Borsippa, Kisj, Eridoe, Erech, Larsa en Ur. Meestal blijft er nu slechts een geweldige vierhoekige massa bakstenen van over. Van de ziggoerat van Babylon vond men alleen de fondamenteën, die een vierkant van ongeveer 100 m. zijde vormen. Deze torens hadden gewoonlijk meerdere "verdiepingen" en een brede weg voerde van de ene naar de andere. Boven was er een vertrek voor de god der stad. De uitdrukking "welke opperste in de hemel zij", moet men dan ook niet verstaan alsof de toren zo hoog was dat hij tot de wolken reikte maar alleen zo dat hij boven alles uitstak.

Zoals we dat reeds uit Gen. 11:3 wisten, bestonden dergelijke gebouwen uit tichelstenen, terwijl asfalt gebruikt werd als mortel. In die streken heeft men namelijk geen natuurlijke steen. Soms werden de stenen in de zon gedroogd, soms in een oven gebakken. Het asfalt werd geleverd door aardpekbronnen, zoals er op een zekere afstand van Babylon gevonden zijn.

Over de spraakverwarring hebben we iets gezegd in Nr. 12, Deel XIII.

ABRAHAM.

Vroeger hebben velen de geschiedenis van Abraham als legende beschouwd, want men dacht dat de mensen toen nog nagenoeg zonder beschaving en cultuur waren. De opgravingen in de Bijbelse landen, en in het bijzonder te Ur vanwaar Abraham afkomstig was, hebben een veel betere gedachte

gegeven van de toestanden in 2000 vóór Christus en doen inzien dat ze volkomen overeenstemden met hetgeen we uit de Schrift kunnen afleiden. Lang vóór Abraham, hadden de Soemeriërs geriefelijke woningen, een zekere literatuur en kunst, wetten, scholen, bibliotheken, enz.

Ur was een zeer belangrijk handelscentrum en in Abrahams tijd vermaard uit hoofde van zijn ziggoerat Eloegalga sidi en zijn tempel, die gewijd was aan de maangod Sin ("vader Nannar" genaamd) en aan zijn gemalin Nin-gal (grote vrouw). De bibliotheek E Doeblalmach (het huis van de grote verzameling kleitafeltjes) bevatte meer dan 2.000 geschriften. De buitengewone vondsten van Sir L. Woolley, en vooral die van de Koninklijke begraafplaatsen, zijn welbekend. De gouden helm van Mesj-kalam-doeq en de hoofdsieraden van prinses Sjoeb-ad (van ongeveer 3.000 vóór Christus) hebben overal bewondering afgedwongen.

In die tijd gebruikte men in Soemer reeds strijdwagens, die eerst veel later, door de Hyksos, in Egypte ingevoerd werden.

De Schrift zegt ons dat Abraham bevel ontving land, maagschap en vaders huis te verlaten (Gen. 12:1). Hij ging met Sarai, zijn vader Terah en Lot in de richting van Kanaän, d.w.z. naar het Noorden. De meeste steden die hij voorbijtrok, heeft men sindsdien teruggevonden, een bewijs dat we hier met ware geschiedenis te doen hebben.

In de Ras Sjamra tafeltjes is er dikwijls sprake van een zekere Terah, die uit het Zuiden kwam en te Haran verbleef. Of het de vader van Abraham is, blijft nog te zien. Het is ook de vermelding waard, dat in Haran dezelfde afgoden (Sin en Ningal) aanbeden werden als te Ur.

Fig. 4. De haartooi van koningin Sjoeb-ad gevonden te Ur (ong. 3.000 v. Christus)
(Volgens een opname van het "British Museum")

Terah kon dus ook in die stad zijn oude goden van Ur dienen (Jos. 24.2).

De Tel El Amarna tafeltjes hebben aangetoond, dat Egypte's invloed zich over Palestina, Phoenicië en Syrië uitstreckte. Een bekende afbeelding die men op het graf van een vorst van Beni Hasan gevonden heeft, (2.000 v. Christus) laat een Aziatische bedoeïen zien die met zijn gevolg van 37 personen naar Egypte trekt. Dit geeft ons een denkbeeld van de kleding in die tijd en hoe Abraham's groepje er uitzag toen hij er mee naar Egypte ging.

In het algemeen moet men ook hier weer toestemmen dat de opgravingen aangetoond hebben, dat alle opgaven der Schrift bevestigd worden. Vroeger had men bezwaren in verband met de schapen en runderen van Gen. 12:16 en de afwezigheid van paarden, doch de opschriften hebben tegen alle verwachting in de Schrift bevestigd. Men dacht dat Abraham de Kanaänieten en Egyptenaren niet kon verstaan omdat men veronderstelde dat hij slechts het "dialekt van zijn stam" sprak. De Tel El Amarna opschriften, en andere, hebben ook deze moeilijkheid doen verdwijnen want het bleek dat de Babylonische taal toen een soort wereldtaal was, die overal verstaan werd. Het is zeker merkwaardig dat de "diplomatieke" correspondentie tussen Kanaän en Egypte in die taal gevoerd werd.

De hiërogliefen van de Egyptische monumenten hebben bevestigd, dat Kanaän toen een land van "melk en honing" was en dat de vlakte van de Jordaan, die nu woest is, als "de hof der Heeren" was (Gen. 13:10).

We kunnen hier ook terloops vermelden dat het zwijn toen algemeen gebruikt werd als offerande voor de "goden" en dit laat ons toe beter te begrijpen waarom Israël die dieren niet mocht eten (Lev. 11:7).

Het geschiedkundig karakter van Gen. 14 wordt ook steeds meer bevestigd al is men het er nog niet over eens, dat Amrafel overeenkomt met de Hammurabi der opschriften. Kedor-Laomer is zonder twijfel Koedoe-Maboeg; Ellasar is Larsa en Arioch is Eri-akoe. De Amerikaanse opgraver Albright meende eerst dat we hier met een legende te doen hadden, doch toen hij in 1929 de overblijfselen der steden vond, was hij wel verplicht aan te nemen dat het echte geschiedkundige feiten zijn.

De Brief aan de Hebreëën

(Vervolg)

In de hoge hemelen.

Christus heeft Zich gezet in Gods Rechterhand "in de hoogste hemelen", volgens de Statenvertaling. Deze overzetting is niet juist. Dat deze vertaling het woord "hemelen" bijvoegt, is toelaatbaar, Hebr. 8: 1 geeft hiertoe het recht. Dat ze vertaalt "hóógste hemelen" is onjuist; in het Grieks vindt men de meervoudsvorm van het woord upsèlos, dat steeds door "hoog" vertaald is. Zie o.a. Mt. 4: 8; 17: 1 (hoge berg) Mk. 9: 2, Luk. 4: 5; 16: 15; Hand. 13: 17, Rom. 12: 16; Openb. 21: 10, 12.

Er staat eigenlijk "in de hoge" (hemelen). Dat hiermee niet de hemelen van Gen. 1: 1 bedoeld worden, blijkt uit Hebr. 7: 26. waar we vinden dat Christus "hoger" dan de hemelen geworden is. "In de hoge hemelen" komt uitsluitend hier voor en is alleen verklaarbaar uit het verdere van de Schrift.

Volgens de Hebr. tekst van Gen. 1: 1 schiep God de hemelen en de aarde. Hiermee worden echter niet al Gods scheppingswerken aangegeven. Immers, tot zevenmaal toe lezen we van de hemel der hemelen (zie Deut. 10: 14, 1 Kon. 8: 27; 2 Kron. 2: 6, 6: 18; Neh. 9: 6; Ps. 68: 34, 148: 4).

Uit Neh. 9: 6 blijkt duidelijk dat er verschil is. Daar toch lezen we: "**Gij hebt gemaakt de hemelen** (grondtekst), **ja den hemel der hemelen.**" Het O.T. leert nog meer. Het spreekt ons van een sfeer die boven de hemelen is. Boven de hemelen, n.l. van Gen. 1: 1, is Zijn heerlijkheid, Ps. 8: 2, 113: 4. Verhef U boven de hemelen, Ps. 57: 6, 12. Er zijn wateren boven de hemelen, Ps. 148: 4. God ziet laag neer op de hemelen en op de aarde, grondtekst van Ps. 113: 6. Uit dit alles blijkt, dat Gen. 1: 1 slechts een beperkte openbaring is. Later werd meer geopenbaard. God schiep de hemelen, de lucht- en de sterrenhemel, zie Gen. 1: 20 en 17. Dus twee hemelen. Maar daarenboven is nog meer: er is

de hemel der hemelen, de derde hemel. In het N.T., vinden we een nadere aanwijzing. Paulus is opgetrokken geweest tot in de derde hemel, 2 Kor. 12.

Hiermee is nog niet alles gezegd. De Schrift leert nog meer. Volgens 1 Kon. 8: 27 kunnen de hemelen, ja kan de hemel der hemelen de Heere niet bevatten. Ps. 148 spreekt van de wateren die boven de hemelen zijn. Dat is dus ook een geschapen sfeer. Maar God gaat boven de schepping uit. Deze is wel in God, maar Hij is niet beperkt tot de schepping. Christus is hoger geworden dan de hemelen, zegt Hebr. 4: 14. God heeft Hem gezet in Zijn Rechterhand, in het bovenhemelse, grondtekst Ef. 1: 20. Hij is opgevaren boven al de hemelen, zegt de grondtekst van Ef. 4: 10. En die plaats nu, het ontoegankelijk licht, 1 Tim. 6: 16, wordt in onze tekst o.i. aangegeven door de woorden: in de hoge (hemelen). Er is eigenlijk geen woord voor, juist zoals bij bovenhemelse. Bij de verdere behandeling willen we in verband met Christus ingaan in de hemel nog nader de schaduwdienst bekeken.

Vers 4.

Voortreffelijker dan de engelen; uitnemender naam boven hen.

"Zoveel voortreffelijker geworden dan de engelen als Hem uitnemender naam boven hen ten deel geworden is."

In Hebreeën worden ons meerdere "betere dingen" aangegeven. We noemen deze: Beter dan de engelen, 1: 4, een betere hoop, 7: 19, een beter verbond, 7: 22; 8: 6, betere beloftenissen, 8: 6, betere offeranden, 9: 23, een beter goed, 10: 34, een beter vaderland, 11: 16, een betere opstanding, 11: 35. In totaal komt het woord "beter" 12 maal voor; de andere vier keren vindt men in hfdst. 6: 9, 7: 7 (meerdere), 11: 40, 12: 24.

In vs. 4 hebben we het eerste der "betere dingen" Het "beter" is hier vertaald door "voortreffelijker" Christus is "beter" dan de engelen geworden.

Engelen komen vaak voor in de Schrift. Zij zijn Gods dienaars, Ps. 104: 4, Dan. 7: 10 Zij heten "heilig", Mt 25: 21. Hun gedaante kan zijn als de bliksem, hun kleding wit als sneeuw. De hemel is hun woonplaats, Mt 25: 36. In de toekomst zullen zij een grote rol spelen, Op. 8 en 16. Het zijn krachtige helden, Ps. 104: 20.

Waarom, gaat de apostel hier nu over engelen spreken. Hierop kan een drieledig antwoord gegeven worden. Ten eerste beschouwden de Hebreeën de engelen als de hoogste wezens onder God. Ze wisten mogelijk niets van wat Paulus in Kol. 1 openbaart over de overheden, machten, tronen en heerschappijen, waarbij hij de engelen niet noemt al kunnen zij er bij ingesloten zijn. Ten tweede spreken de O.T. Schriften ons buiten de Jehovah verschijningen steeds van engelen openbaringen als zij het over de machten uit hoger sfeer hebben. Ten derde wordt aan de engelen de bestelling der wet toegekend. ***"Gij die de wet ontvangen hebt door bestellingen der engelen"***, zegt Stefanus in Hand. 7: 53. "Zij (de wet) is door de engelen besteld in de hand van de middelaar", zegt Paulus in Gal. 3: 19. Israëls wetgeving had plaats in tegenwoordigheid der engelen; de Heere kwam met hen van Sinäi, Deut. 33: 2. Zij zijn Gods wagens, een Sinäi in heiligheid, Ps. 68: 17. Dit alles maakte, dat de Israëlieten in hen hoge wezens zagen, hemelse helden en boden Gods. En nu komt de apostel en zegt, dat ondanks dit alles, Christus toch "beter" is, voortreffelijker dan zij. De vraag rijst, hoe dit verstaan moet worden.

Het voortreffelijk worden boven de engelen is niet omdat Hij God is. In dit opzicht is Hij vanzelf boven hen. Ook niet omdat Hij de Eerstgeborene der creaturen is. Daardoor heeft Hij vanzelf ook

reeds voorrang boven hen. Het moet anders bekeken worden en wel vanuit Zijn vernedering. Hfdst. 2 wijst daarop en zegt, dat Hij een weinig minder gemaakt is dan de engelen. En naar de mate Zijner vernedering is Hij verhoogd. Het Woord is vlees geworden, de tweede Mens op aarde. Na Zijn opstanding is Hij levendmakende Geest geworden en is daarom ver boven de engelen verheven, want zij zijn slechts dienende geesten, Heb. 1: 4. Het eerste is "beter" dan het laatste.

De apostel zegt niet dat Christus voortreffelijker is dan de engelen, maar dat Hij "beter" geworden is. Daarin ligt het "voortreffelijker" Dit "geworden" wijst op een ontwikkelingsgang die geen der engelen doorlopen heeft. Eerst een weinig tijds minder dan de engelen geworden, Hebr. 2: 9, is Hij nu voortreffelijker dan zij. En wel zoveel als Zijn naam uitnemender is dan de hunne.

En welk een uitnemendheid heeft Zijn naam boven de hunne. Werd Hij eens afgesneden uit het land der levenden, Jes. 53: 8, Hij zou de dagen verlengen en het welbehagen des Heeren zou door Hem gelukkiglijk voortgaan. Hij zal de machtigen als een roof delen, vs. 12. Werd Hij eens door (geestelijke) honden omsingeld en smeekte Hij verlost te worden uit des leeuwen muil en van de horens der eenhorens, Ps. 22: 17 en 22, eenmaal zullen alle geslachten der Heidenen (d.i. Volken) voor Zijn aangezicht aanbidden en zal Hij heersen onder de Heidenen, vs. 28, 29. Was Hij eenmaal een worm en geen man, Ps. 22: 7, veracht en de onwaardigste onder de mensen, Jes. 53: 3, eenmaal zal Hij onder de Heidenen richten en vele volken bestraffen, Jes. 2: 4. Alle koningen zullen zich voor Hem nederbuigen, alle Heidenen Hem dienen, Ps. 72: 11. Zijn naam zal van kind tot kind voortgeplant worden, alle Heidenen zullen Hem welgelukzalig noemen, Ps. 72: 17. Meer nog. God zal Zijn naam zo verhogen, dat in die naam zich eenmaal alle knie zal buigen die in hemel, op aarde en onder de aarde is en alle tong zal belijden, dat Jezus Christus de Heere is, Fil. 2: 10, 11. Dit alles is geen engel ooit ten deel gevallen en zal het ook niet.

Christus heeft uitnemender naam boven de engelen "geërfd", zegt de S.V. Wij zetten: "ten deel geworden" We hebben hier het werkwoord, waarbij het woord "erfgenaam" als zelfst. naamwoord behoort. We wezen er (vs. 2) reeds op dat "erfgenaam" zijn niet voortvloeit uit de dood van een erflater, maar dat het woord een bredere betekenis heeft. Hetzelfde geldt "erven", het betekent: "in het bezit komen van, "verwerven" Christus heeft geen uitnemender naam geërfd omdat God gestorven zou zijn en Hij nu Gods erfenis verkreeg, maar Hij heeft die naam verworven krachtens Zijn verdienste.

Vers 5 a.

"Gij zijt Mijn Zoon"

"Tot wie van de engelen toch heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt"

Om de uitnemendheid van Christus' naam boven die der engelen te bewijzen, citeert de apostel enkele Schriftpassages, die we na zullen gaan.

Het eerste citaat is uit Ps. 2. In de Hebr. Bijbel vormt deze met Ps. 1 één geheel. In sommige handschriften staat dan ook nog: in de eerste psalm.

Als we Ps. 2 nu opslaan, blijkt, dat hij betrekking heeft op de dag waarin Christus als Koning te Sion zal gaan heersen. De Kerk theologie heeft dit vergeestelijkt: Sion is voor haar de Kerk. Wie de Schrift ongerept laat staan, ziet, dat Sion de berg (niet de Kerk) Zijner heiligheid is, Ps. 2: 6. De Heidenen (Volken) zullen in de eindtijd zeer woelen en opstaan tegen de Heere en Zijn Gezalfde. Het zal niet baten. God zal Hem ten koning stellen over Sion. En Sion ligt in Israëls hoofdstad Jeruzalem. Hij heeft Hem daartoe reeds gezalfd. Deze Koning is Zich daarvan ten volle bewust. Hij zegt: ***"Ik zal van het besluit verhalen: de Heere heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden***

heb Ik U gegenereerd"

Eertijds heeft men, niet lettende op het verschil tussen het Beeld Gods en de Zoon Gods, geleerd dat de Vader eeuwig de Zoon genereerde. Origenes (eerste helft der derde eeuw) bedacht de term: "de eeuwige generatie des Zoons" Sindsdien is de Kerktheologie geen stap verder gekomen. Het "heden" is voor haar een "eeuwig heden" omdat God het bezigt. Het wil, volgens haar, zeggen: immer, steeds, ononderbroken, eeuwig. Vandaar is God voor haar de "Eeuwige Vader" We wezen er reeds op, dat de Schrift nergens de "eeuwige generatie" van de Zoon leert. Indien dat zo was, bleef de Vader eeuwig boven Hem staan. Hoe goed ook bedoeld, zo maakt men Christus steeds tot de Passieve; een zoon wordt immers gegenereerd. Wie het verschil tussen Beeld en Zoon in het oog houdt, ziet wat anders.

Daartoe kan men mede komen door Heb. 1: 5 goed te lezen en op Ps. 2 te letten. Ps. 2 spreekt niet over een eeuwige generatie maar over het koningschap van Christus over Sion. De grondfout der Kerktheologie ligt in het feit, dat Israëls herstel in haar dogmatiek geen plaats heeft, ja zelfs ontkend en geloochend wordt. Ze heeft geen oog voor de toekomst, verkracht de profetieën die daarover handelen en breekt daardoor mede Christus' heerlijkheid af.

Het "heden" van Heb. 1: 5 is geen "eeuwig heden" zoals men geleerd heeft, Het is een zekere dag. Hebr. 4: 7 geeft hiervoor het bewijs: **"God bepaalt een zekere dag: Heden"** Zo is ook het "heden" van Heb. 1: 5 "een zekere dag"

Welke dag dit is, legt de Schrift ook uit. Het is niet die van het "eeuwig heden" van de Westerse Theologie, maar de dag der opstanding. Zoals Hand. 13 aangeeft. Paulus zegt daarin: **"Maar God heeft Hem uit de doden opgewekt.. En wij verkondigen u de belofte die tot de vaderen geschied is, dat God haar vervuld heeft aan ons, hun kinderen, als Hij Jezus verwekt heeft, zoals ook in de tweede psalm geschreven staat: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd. En dat Hij Hem uit de doden heeft opgewekt.. heeft Hij aldus gezegd.."** vs. 30-34.

In dit Schriftverband worden drie werkwoorden gebruikt: egeiroo (opgewekt, vs. 30), anistèmi (doen opstaan, vs. 32, niet verwekt zoals de S.V. zegt) en gennaoo ([van de zijde des vaders] voortbrengen, [van de zijde der moeder] baren). In vs. 34 heeft de S.V. hetzelfde werkwoord van vs. 32 (anistèmi) vertaald door "opgewekt", een inconsequente vertaling dus. Men leze in vs. 30: opgewekt, in vs. 32 en 34: doen opstaan, in vs. 33: verwekt of voortgebracht of het aanzijn gegeven, wat hier dan is: het aanzijn hergeven.

In Hand. 13 gaat het over Christus' opstanding, Het is volkomen onlogisch om vs. 30, 32 en 34 wat spreekt over een opwekking uit de doden en doen opstaan, in vs. 33 te lezen, dat God Hem "eeuwig gegenereerd" heeft, terwijl er bij staat "heden" Paulus brengt het "genereren" in verband met de opstanding. Kol. 1: 18 spreekt dan ook van de Eerstgeborene uit de doden. Voor God is de opwekking van Christus een geboorte geweest, een opnieuw in het aanzijn roepen. In het natuurlijke ontstaat leven uit leven. Bij God kan het ook zijn leven uit de dood. En dat is in Zijn oog ook een verwekking en geboorte. Het "heden" slaat dus op Christus' opstandingsdag. Met het oog daarop heeft de Vader tot de Zoon gezegd: Ik heb U heden gegenereerd, d.i. hier: opnieuw het aanzijn gegeven.

Christus' koningschap over Sion berust op de opstanding. We citeren hierbij Ps. 21: **"Het leven heeft Hij van U begeerd, Gij hebt het Hem gegeven. Groot is Zijn eer door Uw heil, majesteit en heerlijkheid hebt Gij Hem toegevoegd, want Gij zet Hem tot zegeningen in eeuwigheid"**, vs. 5-7.

Het woord van Ps. 2: 7 zal in de toekomstige eeuw bewaarheid worden. Hij zal van het besluit verhalen, er van spreken, dat God Hem dat woord heeft doen horen op de dag der opstanding. Hieruit zal blijken, dat dit woord alleen tot Hem geschied is. Niet tot één der engelen. Daaruit vloeit dan voort, dat alle verdere beloften in de Schriften Hem, gelden. God heeft geen engel gezonden om te verlossen. Hij heeft ook tot geen engel gezegd: Gij zijt Mijn Zoon. De engelen heten wel zonen Gods krachtens de schepping, Job. 38: 7, (niet kinderen maar zonen Gods volgens de grondtekst) maar heten zo niet krachtens voortbrenging uit de dood. Ook Adam heet zoon Gods, Lk. 3: 38 maar alleen de tweede Adam heeft een meervoudig zoonschap. Hij is eerstgeborene der creaturen en in dit opzicht zou Hij enigermate met engel en mens op één lijn gesteld kunnen worden, hoewel er direct aan toegevoegd moet worden, dat Hij bestond voor Hij eerstgeborene werd, en zij niet; Hij is Eerstgeborene uit Maria en uit de doden. En daarin kan geen engel met Hem zo gesteld worden. Daarom vraagt het Schriftwoord ; Tot wie der engelen toch heeft Hij ooit gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt.

Wat is de Verborgenheid (Vervolg)

VIII. DE HOOP DEZER BEDELING.

De nieuwe hoop.

De nieuwe openbaring, brengt ook een nieuwe hoop met zich: een vóórhoop. In de Statenvertaling komt dit niet zo uit; de grondtekst van Ef. 1:12 luidt echter; "wij die een vóórhoop in Christus hebben" De vraag is nu: wat is deze vóórhoop? Is het de opname voor de grote verdrukking zoals de heer Knoch aanneemt? Wij geloven niet aan een zodanige opname. De opname van 1 Thess. 4 is in de toekomst des Heeren. En deze is pas na de grote verdrukking, na de oordelen in Openbaring aan Johannes bekend gemaakt. Nergens leert de Schrift een aparte toekomst van Christus voor "de" Gemeente. Die neemt de heer Knoch wel aan, maar dit is alleen maar een bewering. We hebben meer dan eens ontwikkeld op welke gronden we 1 Thess. 4 niet plaatsen voor maar na of beter: aan het eind der toekomstige verdrukking. Men zie hiervoor het in de Inleiding genoemde werkje "De Verborgenheid des Evangelies" We wijzen er nogmaals op dat "de toekomst des Heeren" van Jak. 5 en "de toekomst des Heeren" van 1 Thess. 4 één toekomst is. Die van Jak. 5 is die waarbij Christus naar de aarde komt. En zo nemen we ook die van 1 Thess. 4. Deze is geen aparte komst tot opneming van "de" Gemeente. Dat is dus de vóórhoop niet.

Wat is hij dan? We geloven dat we de aanwijzing ervan vinden in Ef. 1:19 en 20 waar we reeds op wezen. De Leden van het Lichaams blijven evenmin als het Hoofd eeuwen in het graf rusten. Zij verkrijgen een eerdere opstanding.

Hierop wijst Paulus ook in Fil. 3:10 en 11 waar hij zegt:

“Opdat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende, of ik enigszins moge komen tot de uitopstanding uit de doden” Aldus de grondtekst.

Men ziet dat Paulus ook hier wijst op de kracht van Christus' opstanding. Hij jaagt er naar om hierin iets te grijpen (vs. 12). En dat is om Christus op bijzondere wijze te kennen: "opdat ik Hem kenne" Het gaat weer om Christus. Niet om een verhouding tussen de Leden. Hij wenst ook de kracht van Christus' opstanding te kennen. Zo kan hij komen tot de uitopstanding uit de doden.

Is hij daartoe nu gekomen? Ja. In 2 Tim. 4 zegt hij dat de tijd zijner ontbinding aanstaande is. Wij houden dit voor de losmaking niet van ziel en lichaam zoals men vaak meent, maar van die uit het

graf. Paulus (en met hem anderen) zijn reeds opgestaan en mede in de bovenhemelse sferen gezet.

Hiervan gelooft de heer Knoch niets. Hij acht dit echter voor Paulus geen bezwaar. Die weet in het graf toch van niets af. Op zichzelf nu is dit waar. Maar het doet te kort aan Gods eer, aan Zijn uitnemend grote kracht die Hij liet inwerken in Christus en die Paulus wilde leren kennen. Het houdt ook geen rekening met de mislukking van Satan. Door Israëls verharding, waarin hij de hand gehad heeft door het zaad des Woords weg te nemen, zou God, indien er geen andere hoop in gekomen ware, hebben moeten wachten met de opstanding tot vele eeuwen later. Nu zou dit reeds zo'n 1900 jaar zijn. Maar zo is het niet. Hij geeft, een nieuwe hoop, laat nu niet eeuwen in het stille graf, waarin Zijn lof niet wordt gehoord, rusten, maar geeft een vóórhoop in Christus: de uitopstanding uit de doden. Dit is een persoonlijke opstanding waarin Hij de uitnemende grootheid Zijner kracht verheerlijkt, en Hij gelijkvormig maakt aan Christus' dood. (Fil. 3: 10). Daarnaar jaagde Paulus en dit is dan ook de vóórhoop in deze bedeling, een nieuwe hoop uitgaande boven die van 1 Thess. 4. Het is een rijke hoop; ontbonden worden en met Christus te zijn, is immers verreweg het beste.

De heer Knoch meent, dat Paulus er naar jaagde met Christus gekruisigd te worden. "De dood met Christus, de kruisiging met Hem, is een eerste vereiste voor een Gode welbehaaglijke wandel", zegt hij. "Niemand kan letterlijk aan Christus' dood gelijkvormig worden, wat het fysieke lichaam betreft. Zijn lichaam zag geen verderving. Onze lichamen zijn onderhevig aan verval, zelfs in dit leven. Ook kan zulk een gelijkvormigheid geen punt in Paulus' redenering vormen. Zijn toestand in de dood had geen betekenis voor zijn wandel" (U. R. dl XXIII, nr. 2, Mrt. 32).

Ook hier is de heer Knoch weer iets ontgaan. Als Paulus aan Christus' dood gelijkvormig wenst te worden, zegt hij ten eerste niet Christus' sterven gelijkvormig te willen worden. De dood is het sterven niet maar de toestand die er uit voortvloeit. Paulus nu zegt niet met Hem te willen sterven, maar Zijn dood gelijkvormig te willen worden. Bovendien kan Paulus ook Christus' kruisiging niet gelijkvormig worden want dan zou hij op gelijke wijze moeten sterven, met misdadigers aan zijn zijde, onder het uitspreken van zeven kruiswoorden vrijwillig de geest geven en ten slotte doorstoken en in een nieuw graf begraven worden. Dat zou voor ons zijn met Christus gekruisigd. De heer Knoch schijnt ook hier de draagwijdte zijner woorden niet te overzien. Ten tweede betekent het gelijkvormig niet gelijkgedaantig. Paulus zegt niet, dat hij aan Christus gelijkgedaantig zal zijn in de dood maar gelijkvórmig. Dit reikt veel verder en laat, al moge dan het lichaam onthoofd, verbrand, verbrijzeld of verpletterd worden, toch een toestand toe zoals aan die van Christus' dood. Indien dood hier figuurlijk genomen moet worden, dan moet men dit ook doen met opstanding. De kracht van Christus' opstanding is dus de kracht niet van een letterlijke maar van een figuurlijke opstanding. Dus zoals in de geest, van vele modernen onzer dagen: de kracht waardoor Hij in ons nog leeft. Niet de kracht Zijner persoonlijke opstanding. Maar als Paulus hier de kracht van Christus' letterlijke opstanding bedoeld (en Christus is nooit figuurlijk opgestaan!), dan bedoelt hij ook het gelijkvormig worden aan Christus' letterlijke dood. Laat de heer Knoch toch wat dieper over deze zaken nadenken en niet denken dat de dingen van Gods woord vluchtig kunnen worden afgedaan.

Voor ons betekent het er naar jagen om Christus' dood gelijkvormig te worden het neerliggen in het graf of in de dood dusdanig, dat deze ons niet houden kan. Petrus zegt van Christus, dat Hij van de dood niet gehouden kon worden, Hand. 2:24. Gelijkvormigheid aan Christus' dood is evenals Hij van de dood niet lang gehouden kon worden. Christus is 'n 36 uur in de dood en in het graf geweest. Hieruit volgt niet, dat de Leden van het Lichaam ook zo kort dood behoeven te zijn. Het gebruik in onze landen om de overledenen pas na 3 of 4 dagen te begraven maakt dit al onmogelijk; Maar

Paulus spreekt niet over een gelijkvormigheid met Christus in het graf maar in de dood. En dit kan, al rusten ook de Leden langer in de doodstoestand.

Gelijkvormigheid aan Christus' dood is er dan, wanneer men "ontbonden" wordt. Paulus spreekt in Fil. 1:23 daartoe de wens uit: "Ontbinden" betekent: zich losmaken van een zekere groep. Het woord komt alleen nog voor in Luk. 12:36, de heer des huizes "komt terug" van de bruiloft. Hij maakt zich los van de bruiloftsgasten en keert terug. Zo is "ontbonden" worden losgemaakt worden uit de doden, uit het graf en wel vóór de andere opstandingen. Daarom heet dat in Fil. 3:11 de uitopstanding uit de doden. Dit wordt gevolgd door een hemelvaart. En dan is men bij Christus.

Tot nuttige Stichting

10

GEKRUIST DOOR ZWAKHEID.

"Want hoewel Hij gekruist is door zwakheid.." Want ook wij zijn zwak in Hem. 2 Kor. 13:4.

In een verband waar we dit niet direct zouden verwachten, openbaart Paulus hier een zeer belangrijke eigenschap van Christus' kruislijden. Hij is, zegt hij, gekruist door zwakheid. In het Grieks staat: uit zwakheid. D.w.z. uit oorzaak van de zwakheid van Zijn menselijke natuur die Hij aangenomen had. In het vervolg van het vers: *"Zo leeft Hij nochtans door (uit) de kracht Gods"*, vinden we hetzelfde woord "uit". De kracht Gods is de oorzaak en bron waardoor Christus is opgewekt; ze is niet slechts het middel, maar de bron. En zo ook in het eerste gedeelte: Uit oorzaak van Christus' zwakke menselijke natuur is Hij gekruisigd.

Er moet op gewezen worden, dat het Christus' vrije wilsdaad geweest is ons vlees en bloed aan te nemen. Hij is om onzentwil arm geworden daar Hij rijk was. Maar toen Hij eenmaal vlees geworden was, Zich had ontledigd, toen heeft Hij het proces, waarin Hij vrijwillig was ingegaan, ook ten einde toe doorgemaakt. Hij heeft Zichzelf, zegt Kol. 2, in de gedaante des mensen, vernederd, gehoorzaam geworden tot de dood. En bij die vernedering behoort nu ook de zwakheid ter oorzake waarvan Hij gekruisigd is.

Gekruisigd uit zwakheid! Welk een vernedering! Hij Die de wereld schiep, door Wie alles geworden is, heeft uit menselijke zwakheid de kruisdood ondergaan. Verzwakt door Zijn strijd in Gethsemané, afgemat door de gang naar Kajafas, Pilatus en Herodes, gezeseld door Pilatus' soldaten, werd Hem eindelijk de kruispaal opgelegd en moest Hij naar Golgotha. Onderweg dreigde Hij neer te vallen en dwongen de soldaten Simon van Cyrene het hout verder te dragen. Zo werd Golgotha bereikt en werd Hij, nadat het kruis was opgericht, er aangehangen. En ten aanschouwe van stad en land Israëls, hing Hij daar in naaktheid. In zwakheid en nog steeds verzwakkend.

De Schrift zegt ons nergens, dat Christus tijdens Zijn omwandeling in het Land aan zwakte of ziekte onderhevig is geweest. Zeker, Hij had de gewone menselijke behoeften. Hij had slaap en rust nodig. Maar we lezen niet dat Hij een zwak of ziekelijk lichaam had. Als we Zijn leven op aarde nagaan, blijkt veeleer dat Hij een krachtig lichaam gehad heeft, dat Hij velerlei vermoeienis lang doorstaan kon.

Sommigen menen het tegendeel te kunnen bewijzen uit Mt. 8:17: *"Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze ziekten gedragen"* En uit Jes. 53:4: *"verzocht in krankheid"* Maar geen dezer Schriftgedeelten drukken lichamelijke zwakheid uit. Ze willen alleen zeggen, dat Christus inging in het lijden der mensen door er niet stoïcijns aan voorbij te gaan, maar door Zich het lot der zieken aan te trekken, Zich over hen te ontfermen, er Zich mee in te laten. Het "verzocht in krankheid" betekent niet, dat Hij Zelf ziekelijk was, maar dat Hij bekend was met ziekten, de zieken niet schuwde, maar Zich tot hen wendde om ze te genezen. Krankheden op zich nemen en ziekten dragen betekent niet: ze op zichzelf laten overgaan, ze overerven, maar ze lenigen en genezen.

De Schrift zelf leert dat dit de betekenis is: ***"Hij genas allen die kwalijk gesteld waren opdat vervuld zou worden.. Hij heeft onze krankheden op Zich genomen en onze ziekten gedragen"*** Mt. 8:16 b en 17 b.

Pas tegen het eind van de dagen Zijns vlees is die zwakheid ingetreden waarop Paulus in 2 Kor. 13 doelt. Dit was een trede dieper naar beneden. Hij had de Vader kunnen bidden om twaalf legioenen engelen, maar Hij deed het niet. Hij deed wat anders: liet Zich zwak maken en Zich kruisigen. Simson beeldde Hem, zij het door zijn eigen zonde, uit. Toen hij door de Filistijnen gegrepen werd, was zijn kracht geweken. En toen Christus Zich overleverde, ging Hij in, in de zwakheid die op de dood uitliep.

Is Christus' zwakheid de oorzaak geweest die Hem ten dood voerde, bedenk wel, dat Hij die gewild heeft. Hij was geen afgeleefd man; integendeel, Hij werd afgesneden uit het land der levenden in het midden Zijner jaren. Het is Zijn vrije wil geweest. Ingegaan in ons verzwakt vlees, heeft Hij ten volle de zwakheid ervan willen doorleven. Dit behoort tot de vrijwilligheid van Zijn offerande waardoor het waarde kreeg. Hij heeft ook hier ***"Zichzelven door den eeuwigen Geest Gode onstraffelijk d.i. onberispelijk, opgeofferd"*** Zo zet die zwakheid Christus een glans bij die pas gezien wordt als we letten op Zijn vrijwilligheid.

Christus' offer is uniek; het kan door geen mens of enig ander schepsel gebracht worden en kan ook niet door ons herhaald worden. Maar wel kan er iets van Zijn gevoelen in ons zijn, waardoor wij onze lichamen Gode tot een levende, heilige en welbehaaglijke offerande stellen. Dan kan het zijn, dat we het moeten laten verzwakken in harde dienst voor Gods Woord, het moeten prijs geven in zendingsdienst en verplegingswerk, het moeten overgeven in martelaarschap, het moeten laten ondergaan om als drankoffer geofferd te worden. Men zie dan op Hem Die uit zwakheid gekruisigd is, maar Die leeft uit kracht Gods. En gelove dan: Ook wij zijn zwak in Hem, maar zullen met Hem leven uit de kracht Gods.

Torah

Het Hebreeuwse woord "Torah" wordt in de Septuaginta, de Griekse vertaling van het O.T., door het woord nomos (wet) vertaald. In het N.T. gebruiken de schrijvers ook het woord nomos in deze zin.

Men lette er echter op dat men onderscheid moet maken tussen Torah en ha-Torah (de wet). Als het lidwoord gebruikt wordt, gaat het over de vijf eerste boeken van Mozes (Deut. 31: 9) en men weet dat ook in het N.T. to nomo (de wet, Luk. 24: 24) die vijf boeken aanduidt. Het is dan in het bijzonder de "wet" die aan Israël gegeven werd.

Zonder lidwoord heeft Torah de betekenis van Goddelijk onderwijs. Het woord "Torah" is verwant aan het werkwoord yarah, dat in vele gevallen door "leren" of "onderwijzen" vertaald wordt (zie bijv. Ex. 5: 12, 15; 24: 12).

Torah is niet een wet of een reeks wetten zoals de mensen die maken, doch het is iets geheel apart, iets van God. Het gaat hier niet alleen over juridische kwesties, doch over al wat in betrekking staat tot het leven van de mens. Het Goddelijk onderwijs aan Israël steunde op liefde (Deut. 6: 5; 10: 12, 13; Lev. 19: 18) evenals het onderwijs dat God aan enig ander mens geeft.

Als men die betekenis van Torah in het oog houdt, zal men beter begrijpen waarom in de toekomstige aion Torah (zonder lidwoord in de Hebreeuwse tekst) zal uitgaan uit Sion (Jes. 2: 3).

Het Goddelijk onderwijs voor Israël omvatte in het O.T. zeer bepaalde voorschriften, doch men moet het woord Torah niet tot deze voorschriften beperken. God geeft aan ieder en in elke tijd Torah of Nomos die aan de omstandigheden is aangepast. Daarom kan Paulus zoveel over "wet" schrijven, zelfs als hij zich tot de volken richt.

We hebben in vroegere stukken er op gewezen, dat men voorzichtig moet zijn als men wet en genade tegenover elkaar stelt. Het is waar dat noch Jood noch Heiden "onder" Gods wet (onderwijs) moet staan in die zin dat ze alles wat God verlangt in eigen kracht willen doen, maar dat wil niet zeggen, dat dit onderwijs, die voorschriften, die wil, die wet, niet meer telt, niet meer onderhouden moet worden.

Zelfs de bijzondere Torah aan Israël gegeven en door Mozes opgeschreven, zal nog, in enigszins gewijzigde vorm, door Christenhonden in het koninkrijk gehouden moeten worden, zoals we in Ezech. 44 tot 47 zien. En als Christus het "einde" der wet is, dan moeten we niet vergeten dat het woord "telos" niet een ophouden aangeeft, doch het bereiken van een doel of een vervulling.

Christus volgt op volkomen wijze Gods onderwijs, Gods wil, en wij kunnen dat ook als we ook naar de wandel "in Christus" zijn en Gods genade niet weerstaan. De wet (Goddelijk onderwijs) is heilig (Rom. 7: 12), geestelijk (Rom. 7: 14), goed (Rom. 7: 16).

De Brief aan de Hebreëen

(Vervolg)

Vers 5 b

Ten Vader - ten Zoon.

"En wederom: Ik zal Hem ten vader en Hij zal Mij ten zoon wezen"

Het tweede citaat als geheel is ontleend aan 2 Sam. 7: 14, terwijl het eerste gedeelte ook voorkomt in Ps. 89: 27.

In 2 Sam 7: 12-15 lezen we :

"Wanneer uw dagen zullen vervuld zijn, en gij met uw vaderen zult ontslapen zijn, zo zal Ik uw zaad na u doen opstaan, dat uit uwen lijve voortkomen zal en Ik zal zijn koninkrijk bevestigen. Die zal Mijn naam een huis bouwen en Ik zal den stoel zijns koninklijks bevestigen tot in eeuwigheid. Ik zal hem zijn tot een vader en hij zal mij zijn tot een zoon dien Ik, als hij misdoet, met een mensen roede en met plagen der mensen zal straffen. Maar Mijn goedertierenheid zal van hem niet wijken zoals Ik die weggenomen heb van Saul dien Ik van voor uw aangezicht heb weggenomen."

Er zijn uitleggers die deze verzen, uitgenomen dan vs. 14 b, geheel op Christus willen toepassen. Ze zeggen: Er staat: Ik zal uw zaad na u doen opstaan. Dat "na u", bewijst, denken zij, dat het niet Salomo is die hier bedoeld wordt, want die was reeds geboren. We wijzen op drieërlei dat er tegen pleit.

Ten eerste dat het niet Salomo is die hier bedoeld wordt, want die was reeds geboren. Al staat 2 Sam. 7 voor de geschiedenis met Bathseba in 2 Sam. 10, daarom zou het toch nog wel een op zichzelf staand hoofdstuk kunnen zijn dat eerst later gebeurt zou kunnen zijn. Wie echter 2 Sam. naleest, zal zien, dat dit niet zeer waarschijnlijk is en dat 2 Sam. 7 slechts goed past waar het nu staat. Echter, afdoend bewijs is dit niet. Maar evenmin is er afdoend bewijs, dat het na de

geschiedenis van 2 Sam 10 geplaatst moet worden.

Ten tweede hoeft "doen opstaan" niet te betekenen: "doen geboren worden", maar kan men zeer wel vertalen: "doen staan", d.i. "stellen" — Ten derde — en dit is het meest afdoende bewijs — past David zelf die woorden op Salomo toe. Dat bewijst 1 Kron. 22: 7-9 en 28 :2-7.

"En David geide tot Salomo: Mijn zoon .. het woord des Heeren geschiedde .. zie de zoon die u geboren zal worden, die zal een man der rust zijn .. Die zal Mijn naam een huis bouwen en die zal Mij tot een zoon zijn en Ik hem tot een vader." 1 Kron. 22: 7-9.

"En de koning David .. zeide: Uit al mijn zonen .. heeft Hij mijn zoon Salomo verkoren .. en Hij heeft tot mij gezegd: Uw zoon Salomo, die zal Mijn huis en Mijn voorhoven bouwen, want Ik heb hem uitverkoren tot een zoon en Ik zal hem tot een vader zijn. En Ik zal zijn koninkrijk bevestigen tot in eeuwigheid indien hij sterk wezen zal om Mijn geboden en Mijn rechten te doen." 28: 2-7.

Hieruit blijkt duidelijk, dat er in 2 Sam. 7 van Salomo gesproken wordt, want David past dit op hem toe. En tevens, dat Salomo toen nog niet geboren was. Toch geeft de apostel aan een zinsnede er uit een breder strekking en zegt dat God deze met het oog op Christus gesproken heeft We staan hier voor een van die wonderlijke, bijzondere Paulinische wendingen, die van het type overdraagt op het Antitype. De apostel ziet zeer duidelijk, dat, waar Christus mede Davids zoon is, de enige rechtmatige erfgenaam van diens troon, ook Hem die woorden gelden. En zonder dat ze, althans in de Schrift, rechtstreeks tot Hem gesproken zijn, doet hij een stoute greep en zegt dat God ze tot Hem gezegd heeft, want Hij is de enige erfgenaam van Davids troon. Hij is daarbij Salomo's antitype en het woord betreffende Salomo gesproken zou nooit gezegd zijn, indien het geen diepere achtergrond had. En die achtergrond ziet de apostel hel verlicht voor zich. God ten vader van Christus.

Het vaderschap van God in de Schrift is een bewijs van Zijn liefde. Wat het Westen meer in de moeder ziet, kent de Schrift aan de vader toe. Een vader ontfermt zich over de kinderen. Ps. 103: 13.

Gods vaderschap t.o.v. Christus is even veelvoudig als Christus' zoonschap. Hij is Christus' Vader t.o.v. Diens schepping, Diens verwekking uit Maria en Diens opstanding uit de doden. Wat het laatste betreft, hoe kon God Zijn belofte aan David, dat zijn huis en koninkrijk bestendig zou zijn voor zijn aangezicht, tot in eeuwigheid, vervullen zonder deze. Dit was een der gewisse weldadigheden Davids die getrouw zijn, Hand. 13: 34.

Christus zou God ten zoon zijn. Tussen kind zijn en zoon zijn, is een verschil. In het natuurlijke leven is elke zoon een kind, maar niet elk kind een zoon. In het geestelijke leven gaat dit ook op. Een zoon is hij die is en leeft in de dingen van de vader. Het kindschap drukt natuurlijke of geestelijke verwekking uit, het zoonschap een zekere verhouding. T.o.v. Christus is er beide: Een. Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven. Maar beide zijn uniek. Van geen enkel schepsel geldt wat de Schrift van Christus leert: Gods Kind en Gods Zoon in reële zin. Gods Kind in Bethlehém, Gods Zoon vanaf Zijn twaalfde jaar, altijd zijnde in de dingen Zijns Vaders, altijd doende wat Hem welbehaaglijk was, altijd volbrengend Zijn wil en altijd blijvend in Zijn liefde.

Vers 6

De Eerstgeborene weder ingebracht.

"Wanneer Hij nu de Eerstgeborene weder in de bewoonde aarde binnenleidt, zegt Hij: En dat alle engelen Gods Hem aanbidden."

Het derde citaat vinden we in vs. 6. Voor we ons daarmee bezig gaan houden, moeten we eerst stilstaan bij het woord "weder". De Engelse Bijbel vertaalt: En wederom, als Hij.. enz. De vertalers plaatsen dus een tweede "wederom". In vs. 5 staat het eerste; het tweede volgde voor hen in vs. 6. De S.V. ziet het anders; zij zegt: En als Hij wederom ..en . We menen dat dit laatste de juiste weergave is. God zegt niet wederom iets, maar brengt wederom Zijn Zoon in de bewoonde aarde. In het eerste geval zou men vs. 6 op Christus' eerste komst kunnen laten slaan, in het tweede geldt het Zijn tweede. Men ziet dat het van belang is waar dit woord geplaatst wordt.

Dat het niet voor "Hij" maar verderop moet slaan, blijkt uit meer dan één ding. Ten eerste pleit de Griekse tekst er voor. Die heeft niet: En wederom, wanneer..., maar: Wanneer nu wederom.... Ten tweede lezen we bij de geboorte nergens dat de engelen Hem aanbidden. Wel prijzen zij God, Lk 2: 14, 15, maar zij buigen zich niet voor het Kindeke in de kribbe van Bethlehem. Wel zegt Christus tot Nathanaël, dat hij de hemel geopend zou zien en de engelen Gods opklimmende en nederdalende op de Zoon des mensen, Joh. 1: 52, maar we lezen nergens in de Evangeliën, dat dit al gebeurt is. Van engelen-openbaringen lezen we het eerst bij de toekomst des Heeren Mt 13: 41; 16: 27; 25: 31. Met Hem komen de engelen Zijner kracht, 2 Thess. 1: 7. Johannes ziet ze het Lam ere toebrengen aan de vooravond van Zijn wederkomst. Openb. 5: 11, 12. Ten derde heet Christus wel de Eerstgeborene t.o.v. Zijn tot schepsel worden en t.o.v. Zijn opstanding uit de doden, Kol. 1: 18, maar niet t.o.v. Zijn vleeswording. Wel staat er dat Maria haar eerstgeboren Zoon baarde, Mt. 1: 35, Lk. 2: 7, maar de term "Eerstgeborene" die we hier vinden, zegt nog wat anders en slaat niet op Zijn geboorte uit Maria, maar op Zijn opstanding. Ten vierde blijkt uit het citaat, dat het hier de tweede komst geldt. Immers zijn de woorden: "En dat alle engelen Gods Hem aanbidden" ontleend aan Ps. 97. Dit is een der psalmen die de rust der aarde beschrijven als de Heere regeert, vs. 1. Men leze zelf de psalm. Dan zal men tevens zien, dat in vs. 7 niet staat: "engelen", maar "goden". De apostel citeert hier echter de Septuaginta, de Griekse vertaling van het O. T. die hier "goden" heeft. Zo blijkt dus, dat in Heb. 1: 6 moet staan: Wanneer Hij nu weder de Eerstgeborene ...binnenleidt.

"De Eerstgeborene". Het woord "eerstgeborene" komt acht maal in het N.T. voor. Maria baarde haar eerstgeboren zoon, Lk. 2: 7. Christus is de Eerstgeborene onder vele broeders, Rom. 8: 29, de Eerstgeborene aller creaturen, Kol. 1: 16, de Eerstgeborene uit de doden, Kol. 1: 18, zonder bijvoeging in Heb. 1: 6. Op. 1: 5. Verder komt het in het meervoud voor in Heb. 11: 28 waar het Israëls eerstgeborenen aanduidt en Heb. 12: 23: de gemeente der eerstgeborenen. In Mt. 1: 25 waar in oude bijbels staat "haar eerstgeboren zoon", staat het in de grote handschriften niet.

Maria baarde haar eerstgeboren zoon. Uit Mk. 6: 3 blijkt, dat zij nog andere kinderen gehad heeft; daar worden ons nog vier broeders des Heeren genoemd. De Roomse en een deel der Protestantse theologie wil ons doen geloven, dat men "broeders" hier moet opvatten als neven, of als halfbroeders, maar het woord "broeder" heeft slechts een enkele keer die betekenis in het O.T. en nimmer in het N.T. Het betekent in natuurlijke zin steeds lijfelijke broeder. Over broeders in geestelijke zin gaat het hier vanzelf niet.

In de andere vijf teksten waar het woord op Christus betrekking heeft, staat het zonder zelfstandig naamwoord en drukt het behalve een rangorde een waardigheid uit. Jakob noemt Ruben zijn eerstgeborene, de voortreffelijkste in hoogheid en in sterkte, Gen. 49: 3. Dit geldt van Christus in unieke zin. De eerste in rang is Hij ook de eerste in voortreffelijkheid en uitnemendheid. In de Wet had de eerstgeborene macht over zijn broeders en erfde hij een dubbel deel. In het antitype gaat dit niet minder op. Christus zal in alles de eerste zijn.

God zal de Eerstgeborene eenmaal weer in de bewoonde aarde inbrengen. Voor "bewoonde aarde"

staat niet "kosmos", "wereld", zoals de S.V. gezet heeft, maar "oikumenè". Dit is de bewoonde wereld. Het wordt in een meer beperkte zin gebruikt, dan kosmos. In Lk. 2: 1 duidt het het Romeinse rijk aan; over de gehele aardbol had de keizer geen macht. Satan toonde Christus al de koninkrijken der bewoonde geordende aarde, Lk. 4: 5. Verder vindt men het in Mt 24: 14; Lk 21: 26; Hand. 11: 28; 17: 6, 31; 24: 5; Rom. 10: 18; Heb. 1: 6; 2: 5; Openb. 3: 10; 12: 9; 16: 14.

Wat is nu de bewoonde aarde van Heb 1: 6? We geloven, dat er de gehele geordende bewoonde wereld mee bedoeld wordt die tegen God en Zijn Gezalfde zal opstaan, zich tegen Hem organiseren zal. In die wereld zal God eenmaal de Eerstgeborene binnenleiden om er te heersen. En dan zullen de engelen Hem aanbidden.

Vers 7

Zijn engelen winden, Zijn dienaars vuurvlammen.

“ En tot de engelen zegt Hij wel: Die Zijn engelen tot winden maakt en Zijn dienaars tot vuurvlammen”.

Het vierde citaat is uit Ps. 104. Deze psalm, spreekt over de Koning in Zijn toekomstige heerlijkheid en macht. Hierbij worden ook Zijn dienaars genoemd, vs. 4.

Het woordgeesten” is in het Hebr. “roechoos”. Dit heeft een dubbele betekenis n.l. van winden en geestwezens. De S.V. had in Ps. 104: 4 beter “winden” kunnen plaatsen, maar ze deed dit niet, omdat in Heb. 1: 6 “geesten” staat. Nu is Heb. 1: 6 een citaat uit de Septuaginta; deze heeft het Hebr. woord door "pneumata", vertaald in plaats van door "anemoi", wat het eigenlijke woord voor winden is. Hoewel de vertaling van de Septuaginta niet juist is, heeft de Heilige Geest ze aanvaard en het vers onveranderd laten citeren.

Het Hebr. woord “roeach” betekent oorspronkelijk de (onzichtbare) luchtstroom. Daarna een onzichtbare kracht. Verder een onzichtbaar wezen, een geest.

Men zal vragen, waarom we hier niet “geesten” hebben vertaald. We zouden dit gedaan hebben, als het vervolg van de tekst dit toeliet. Waar dit echter spreekt van “vuurvlammen” en er dus een vergelijking met natuurkrachten plaats heeft, zou het onlogisch zijn om te zetten: Zijn engelen tot geesten, Zijn dienaars tot vuurvlammen. Daarom hebben we “winden” gezet.

Dat engelen met “winden” vergeleken worden, leert ons meer dan één ding. Ten eerste drukt dit uit, dat ze onzichtbaar zijn.

Zeker, als ze verschijnen, hebben ze een zichtbare gedaante, maar dan maken zij zich voor het natuurlijk oog zichtbaar. Als regel zijn ze dat niet. Ten tweede wordt er hun grote kracht door uitgedrukt. Zoals de orkanen, kunnen zij alles wegvagen. Ten derde wijst dit op hun grote snelheid.

Een soortgelijke vergelijking drukt het woord "vuurvlammen" uit. Dit leert ons ten eerste dat ze, als zij verschijnen, lichtgestalten zijn die ongenaakbaar zijn vanwege een krachtsuitstraling zoals de vlam het is vanwege zijn grote warmte. Men denke aan Mt 28: 3, 4. Op hun lichtgestalte wijst Hand. 12: 7. Ten tweede ligt er in opgesloten, dat zij, als zij deze niet temperen of geheel inhouden, een verterende kracht uitstralen evenals de vlam met zijn gloed verteert.

Vuur is in de Schrift vaak een teken van oordeel. Waar Heb. 1: 5 en 6 op Christus in Zijn toekomst wijzen, moet vs. 7 ook met het oog daarop gelezen worden. In de dag des Heeren zullen de engelen de uitvoerders zijn van Gods oordelen. Ps. 97: 3 zegt: Een vuur gaat voor Zijn aangezicht heen en

steekt Zijn wederpartijen rondom in brand. Ook hier zijn mogelijk de engelen de uitvoerders. Dat engelen in de oordelen mee werken, laat de Schrift op andere plaatsen duidelijk zien. De engelen die tot Lot kwamen, zeiden: Wij gaan deze plaats verderven. De Heere heeft ons uitgezonden om haar te verderven. Gen. 19: 13. Wel zegt vs. 14 dat Lot zei, dat de Heere haar ging verderven en vs. 24, dat de Heere vuur en zwavel deed regenen, maar dit sluit nog niet uit, dat de engelen de krachten der hemelen niet los hebben gemaakt. Volgens Ps. 78: 49 zond God boden van veel kwaads in Egypte. "Boden" is hetzelfde woord dat ergens anders door "engelen" vertaald is. De betekenis van "engel" is dan ook zendbode. Ook bij de plagen van Egypte zijn dus engelen betrokken geweest. Dat zij het ook in de toekomstige oordelen zullen zijn, leert ons duidelijk Mt 13: 41 en 42. Christus zal zijn engelen uitzenden om uit Zijn koninkrijk alle ergernissen en degenen die ongerechtigheid doen te vergaderen en ze te werpen in de vurige oven. De maaiers zijn de engelen, vs. 39. In Op. 14: 17 zien we een engel met een scherpe sikkel en in vs. 19 snijdt deze de druiven af. Ook is er een engel die macht heeft over het vuur, vs. 18. Verder lezen we van de zeven engelen die de fiolen (schalen) van Gods toorn uitgieten op de aarde (Op. 16). We noemden slechts iets. Wie Openbaring naleest, ziet, dat ze vol is van engelen dienst. Bij dit alles zal blijken dat zij helden zijn van grote kracht, die door God tot winden en vuurvlammen zijn gemaakt.

Op één punt is nog te wijzen. Er staat: Die Zijn engelen tot winden maakt en Zijn dienaars tot vuurvlammen. We bedoelen hiermee niet te zeggen dat dit "Die" beklemtoond moet worden, maar dat we er op willen letten, wie met dat "Die" bedoeld wordt. In Ps. 104 is het Jehovah, aan Wie toegeschreven wordt wat het citaat zegt. In vs. 3 wordt gezegd, dat Hij zijn opperzalen zoldert in de wateren en van de wolken Zijn wagen maakt en op de vleugelen van de wind wandelt. In 2 Sam. 22: 11 staat: En "Hij", Jehovah, voer op een cherub en vloog en werd gezien op de vleugelen des winds. Hier hebben we een soortgelijke betuiging en deze geldt Hem Die de hemel boog en neerdaalde. En Deze is geen Andere dan Christus voor Zijn vleeswording. In Amos 9: 6 is sprake van Hem Die Zijn opperzalen in de hemel bouwt, wat gedeeltelijk parallel loopt met Ps. 104: 3. En Hij Die dit doet, wordt door Amos genoemd de Heere, Jehovah, Die bij het altaar staat, dus de zichtbare openbaring van Jehovah. En dit is dezelfde Persoon, Die later in het vlees verschenen is. Zo krijgen we bewijs voor de gedachte, dat met het "Die" Christus voor Zijn vleeswording wordt aangeduid. Maar dan wordt de tegenstelling met de engelen nog groter. Dan is Hij hun Schepper en Heer en zij Zijn schepselen en dienaren. Dit verdiept met één woord, een trek, maar het is een machtige, de grootse opzet van de apostel.

F 1 b 2 Hoofdstuk 1: 8-12
De heerlijkheid van Zijn Goddelijk wezen.

Vers 8

Uw troon, o God, in de aioon van de aioon.

"Maar tot de Zoon: Uw troon, o God, is in de aioon van de aioon"

De Schrift is geen mechanisme dat zich in delen uit elkaar laat nemen maar een organisme waarvan de leden soms onmerkbaar in elkaar over gaan. Het voorgaande is niet door een mechanische onderscheiding van het volgende te scheiden; het einde van het ene is vaak het begin van het andere. Zo ook hier. Vs. 8 sluit nauw aan bij vs. 7, maar is toch weer het begin van een nieuw gedeelte.

Het citaat dat in vs. 8 volgt, het vijfde, is ontleend aan Ps. 45: 7 en 8. In deze psalm wordt ons de Koning en de Koningin voorgesteld. En van die Koning wordt gezegd: Uw troon, o God is eeuwig en altoos. De apostel citeert dit vers en zegt dat de Vader hierin de Zoon aanspreekt en Hem "God" noemt. Hiermee trekt hij nogmaals de grens tussen de engelen en de Zoon, de schepselen en de

Schepper. Hij is God, zij zijn dienende geesten, vs. 14. Hij zit op de troon, zij dienen voor de troon. Hij geeft de bevelen, zij ontvangen ze en voeren ze uit.

Heb. 1: 7 is een der duidelijkste bewijzen voor Christus' Godheid. We weten wel, dat sommigen die term onjuist achten. Zij wijzen er op, dat er staat dat in Hem al de volheid der Godheid lichamenlijk woont. Met dit al bezigen we het woord Godheid en om niet onverstaanbaar te worden en omdat we o.i. evenzo goed mogen spreken van Christus' Godheid. Wil men het echter beslist anders, dan willen we het anders zeggen en spreken van Christus' God-zijn. Christus is God. Niet 'n God, niet een geschapen God, maar God zelf in Wie al de volheid der Godheid lichamenlijk woont. God, de Vader noemt Hem Zelf God. Weigeren engelen de aanbidding, Christus heeft deze de Zijnen nooit verboden. Hij noemt zich Zelf in het N.T. de "Ik ben" dit is de O.T. Zich in lichamenlijke vorm geopenbaard hebbende Jehovah. Hij is dan ook Een van het Jehovah wezen Dat de O.T. Schrift openbaart. Het is hier de plaats niet daar breedvoerig over te spreken. Terloops. wijzen we er slechts op.

"Uw troon" Als met God hier Christus wordt aangeduid, wat is dan deze troon. Christus heeft twee of zo men wil, drie tronen. Thans zit Hij in Gods Rechterhand, in de troon der Majesteit in de hemelen. Dit is Zijns Vaders troon. Op. 3: 21. Eens zal Hij zitten in Zijn troon, Op 3: 21 de troon Zijner heerlijkheid, Mt. 25: 31, wat dezelfde is als de Davidische Lk. 1: 33. Als we daarbij voegen die van de Koning des hemels, Dan. 4: 37, hoewel deze in de Schrift verder niet zo uitdrukkelijk genoemd wordt, krijgen we drie tronen. Van welke is nu in Heb. 1: 8 sprake? We geloven van beide laatste. Van de tweede, de Davidische, is dit met zekerheid te zeggen. Dit is "Zijn troon" van Op. 3: 21. Hij is de Koning Israëls, de Koning der Joden. Daarbij de enige rechtmatige erfgenaam van Davids troon. Als Maria's Eerstgeboren Zoon heeft Hij daar recht op. De engel voorzegt dit reeds. Men kan daar zeer wel bijvoegen die op welke Hij als Koning des hemels recht heeft, op welke troon we Hem in Op. 4 en 5 zien zitten, het Zijn deze tronen waarop Hij, God, eenmaal zal plaatsnemen en waarover Heb. 1: 8 spreekt. Ze worden samengevat als een troon en heten "Uw" troon.

"In de aioon van de aioon" Dit is een citaat van de Septuaginta. In Ps. 45: 7 staat "eeuwig en altoos" Deze uitdrukking luidt in het Hebr.: in de eeuw en langer. Ze komt 9 maal in het Hebr. voor, n.1. Ps. 10: 16; 21: 5; 45: 7; 48: 15; 52: 10 en 104: 5. Uitsluitend in de Psalmen. In al deze teksten zet de Septuaginta "eis ton aioona tou aioonos" of "eis aioona aioonos" Is dit juist? We geloven het niet. De vertalers hebben zeer waarschijnlijk de aionen niet verstaan en in het Grieks, een soort Hebr. uitdrukking geplaatst om daarmee de heerlijkheid der toekomstige eeuw aan te duiden. Het ontging hun, dat er nog bijstaat: "en langer" De Heilige Geest heeft, evenals in vs. 7, het citaat het citaat gelaten. Hij wilde te dier tijd geen twijfel zaaien t.o.v. deze zinsnede in de vertaling, omdat deze hier niet bijzonder in het geding was. Het was er Hem alleen om te doen aan te tonen, dat de engelen dienaars waren en de Zoon een troon bezetten zal. Het andere, de duur ervan, wordt in citaat genoemd. Meer niet.

De S.V. is niet juist met haar "in alle eeuwigheid" Dit staat er in geen geval. Er staat: in de aioon van de aioon. Mogelijk wordt hiermee een intensiteit uitgedrukt, betekenend toekomstige eeuw waarin het Messiasrijk zich zal openbaren. Mogelijk kan het een aanduiding zijn van de aioon der nieuwe aarde en der nieuwe hemelen van Op. 21. Dan heeft de Heilige Geest het een nieuwe betekenis gegeven. Het slaat in geen geval op een eindeloze duur want het gaat hier over Christus' Koninkrijk. En dat geeft Hij eenmaal aan Vader over (1 Kor. 15).

Wat is de Verborgenheid (*Vervolg*)

Samenvatting. De heer Knoch meent, dat we in het Corinthe, Romeinen en het Efeze-Lichaam geen twee geheel verschillende groepen mogen zien. We menen dat hier alles voor is. De bezwaren die hij oppert zijn niet van wezenlijk belang, terwijl de voorstelling die hij geeft dusdanig is, dat ook hij een nieuwe eenheid ziet ontstaan. Alleen dit is het verschil: hij brengt allen die tot het Corinthe-Romeinen-Lichaam behoren mechanisch over in het Efeze-Lichaam. Mechanisch wil hier zeggen: Omdat God de bedeling veranderde, werden zij zonder meer in de nieuwe bedeling overgeplaatst. Zo behoudt hij dan het ene Lichaam. Indien de zaak zo lag, dan was het niet nodig geweest dat Christus apostelen, profeten enz. gaf tot herordening der heiligen. Omdat de Pinksterbedeling begon, daarom kwam geheel Israël niet in die bedeling. Omdat Paulus de Verborgenheid ontving, daarom kwam Petrus er niet in. De heer Knoch erkent dit zelf: "de Verborgenheid ligt buiten de sfeer van hun zegening" zegt hij (U.R. dl XVIII, nr. 3 Mei 1827). Maar ligt de Verborgenheid dan wel in de sfeer van alle Heiden gelovigen in deze bedeling? Kunnen er daar geen groepen in zijn?

De heer Knoch meent, dat, als we de twee Lichamen onderscheiden, we dan de waarheden van rechtvaardiging en verzoening verliezen. Indien deze wezenlijk tot de Verborgenheid behoren, behoort Abraham ook tot het Lichaam want hij is de vader dergenen die gerechtvaardigd worden. En hij staat mede in de sfeer der verzoening, daar hij gerechtvaardigd is als heiden, d.i. onbesneden. In de bedeling der verzoening, als we het zo mogen uitdrukken, geldt geen besnijdenis noch voorhuid. Abraham was hiervan reeds een type. In deze beide dingen kan de Verborgenheid dus niet liggen. Ze heeft ze wel als basis maar ze bevat iets anders en wel de volle verzoening. De heer Knoch leert in dezen ook verkeerd: hij laat Ef. 3:6 b betrekking hebben op wat vooraf ging. Is dit echter nodig? Waarom kunnen de woorden: "waarvan ik een dienaar geworden ben" niet slaan op wat volgt? Waarom moet de heer Knoch terugblikken op Paulus' vorige bediening terwijl vs. 6 b door vers 7 verklaard wordt: hij is een dienaar geworden om de onnaspeurlijke rijkdom van Christus te verkondigen. Verder leest de heer Knoch vs. 6 b nog verkeerd: het gaat niet om de vele beloften in Christus die er ook zijn, maar om een bepaalde belofte in Christus. En deze is zeker niet dat de Heiden op één lijn komt met de Jood, want in Christus is noch Jood noch Griek.

Verder dwaalt de heer Knoch als hij zegt, dat er voor de Heidenen geen bepaalde hoop aangegeven was. 2 Kor. 5 spreekt duidelijk van een Huis aionisch in de hemelen. Ook dwaalt hij in zijn onderscheiding van de toekomst des Heeren van 1 Thess. 4 en die van Jak. 5:8.

Zijn grondfout om voor "mede" in Ef. 3:6 "verenigd" te lezen, een uitlegging die hij zelf niet volhoudt, vervoert hem tot de leer, dat het Lichaam van Christus tweehoofdig is. Dit is niet anders dan een karikatuurlichaam. De Schrift zegt dat het opwast uit het Hoofd. De heer Knoch gooit zijn eigen theorie ook weer omver door te zeggen, dat alle Leden van gelijke rang zijn. Dan heeft het geen zin om te spreken van Leden die het hoofd vormen. Het Corinthe-Romeinen-Lichaam was een Lichaam in Christus. Het heet elders de Gemeente Gods. Het Efeze-Lichaam is de Gemeente die Zijn d.i. Christus' Lichaam is. Het is niet voortgekomen uit het eerste maar eerst later opgebouwd en samengevoegd nadat een nieuwe roeping hiervoor van Godswege was uitgegaan. Het eerste had tot doel Israël tot jaloersheid te verwekken en heet daarom ingeplant op de tamme olijfboom (Rom. 11), het laatste heeft een geheel ander doel.

Een en ander, hoe belangrijk ook met het oog op het uitleggen der Schrift, zou nog niet de grote

scheiding tussen ons en de heer Knoch met zijn volgelingen het meest beklemtonen. Het is vooral t.o.v. de hoop dat we tegenover elkaar staan. De heer Knoch moet in zijn visie 1 Thess. 4 houden voor de hoop van deze bedeling. Dat hij hierbij iets anders in de Schrift legt zij voor thans daargelaten. Hij ziet niet in dat door zijn leer aan Gods eer te kort wordt gedaan. Paulus wenst gelijkvormig te worden aan Christus' dood, ontbonden te worden en bij Christus te zijn. Waar hij volgens 2 Kor. 5 niet naakt bevonden maar in Fil. 1 wel ontbonden wenst te worden, kan het ontbonden worden niet de doodstoestand zijn. Dan zou hij eerst iets niet begeren en later weer wel. "Paulus verkiest nergens de dood" zegt de heer Knoch in zijn aantekening op 2 Kor. 5:2. Dus ook niet in Fil. 1. Hij kiest dus iets anders. En dat bereikt hij volgens 2 Tim. 4, nadat hij er nagejaagd heeft, Fil. 3. Hieruit volgt dat er iets hogers is dan de wederkomst want als hij nu reeds ontbonden is (en dit niet de dood is) is het wat anders. Voor ons het ontbonden worden uit het graf. Daarom is de hoop voor deze bedeling niet de wederkomst met de opname, maar de uitopstanding, het ontbonden worden en met Christus zijn. En pas zo kunnen we met Hem geopenbaard worden, Col. 3.

UIT de **SCHRIFTEN**

Deel XIV

N° 11

November 1939

Tot nuttige Stichting

11

MEESTER EN HEERE.

"Gij heet Mij Meester en Heere en gij zegt wèl, want Ik ben het" Joh. 13: 13.

Zodra we Christus leren kennen of zelfs ook maar zien Wie Hij is, krijgen we eerbied voor Zijn Persoon. Die eerbied voor Hem moet uitkomen in de namen die we Hem toekennen.

Uit de Evangeliën kunnen we dienaangaande wat leren. Het gewone volk noemt Hem Jezus van Nazareth, of ook wel: Jezus. Maar Zijn discipelen hebben dit, zodra ze Hem leerden kennen, niet meer gedaan. Zij spraken Hem aan als "Meester" en "Heere" Christus keurde dit goed: Gij zegt wèl, zei Hij, want Ik ben het.

Christus' namen en betitelingen worden met zorg door de Heilige Geest aangegeven. "Jezus" is de naam Zijner vernedering. We mogen die wel gebruiken maar niet dan spaarzaam en met eerbied. Sommige gelovigen nemen die naam, in onwetendheid denken we, gedurig in de mond om er de verheven Persoon des Heeren Jezus Christus mee aan te duiden. Spreekt hier genoegzame eerbied uit? Zijn jongeren op aarde deden het niet, zij spraken Hem aan met een betiteling. Moeten wij het niet minder doen? Zouden we dit ook doen als we onze Vorstin aanspraken? Waarom doet men dan t.o.v. Christus, de Heere, wat men t.o.v. een aards vorst niet waagt?

Nu weten we wel, dat men de naam Jezus met grote eerbied en liefde kan uitspreken en de naam Christus, of Christus Jezus zeer oneerbiedig. Het hangt dus enigermate van de persoon af die de namen gebruikt. Maar toch zijn we diep overtuigd, dat men, indien men Hem waarlijk wil eren, steeds een eerbiedige betiteling zal gebruiken. En vooral nu, nu Hij de naam heeft boven alle naam.

Lezer, ga eens na hoe gij over Christus spreekt. Noemt ge Hem "Jezus"? Zo ja, waarom? Omdat dit een gewoonte van u is? Laat ons u dan mogen aanraden daarmee te breken. En de Persoon des Heeren en de eerbied jegens Hem t.o.v. anderen moeten u weerhouden dit nog langer te doen. Althans in het algemeen. De verhoogde Heere moet ook in Zijn namen de eer ontvangen. Wij moeten niet zo maar bloot weg van "Jezus" spreken. Het kan nodig zijn om Hem in Zijn vernedering aan te duiden, het kan zijn om Hem te tekenen in Zijn lijden voor ons. Maar als het gaat over Zijn Persoon zoals die nu is, dan vermijde men beslist die naam. Het best is dan: onze Heere Jezus Christus.

Vele voorgangers en gelovigen eindigen hun gebed met de woorden: om Jezus' wil. Daarin ligt wel de goede bedoeling om Christus' werk tot basis te maken van de verhoring van hun gebed maar, afgezien van de vraag of het naar de geest der Schrift is, is er dit bezwaar tegen, dat men óf te veel stil staat bij de Christus in Zijn vernedering óf te weinig eerbied heeft voor Zijn hoogheerlijke Persoon. Nu ziet God de bedoeling van het hart aan en brengt veel verkeerd geadresseerde gebeden te goeder plaats, maar als de Schrift ons wenken in dezen geeft en we er oog voor krijgen, dan moeten we die op volgen. Ook ons gebed en onze dank zij doordrongen van het diepe besef dat Johannes had: Het is de Heere, of Thomas: Mijn Heere en mijn God.

Een en ander over Opgravingen (Vervolg)

ISRAËL IN EGYPTEN.

Na de 12e dynastie kon Egypte niet langer zijn macht over Kanaän handhaven. In tegendeel, de Semietische Hyksos drongen Egypte binnen en overheersten het lage deel van het land. Volgens Manetho waren het "Koninklijke herders", doch de naam zelf schijnt "Koninklijke bedoeïen" te betekenen. Het waren waarschijnlijk Hebreërs. Een hunner koningen wordt "Jaqob-her" genoemd.

De Hyksos schijnen het paard, de strijdswagen en het gebruik van bronzen wapenen in Egypte ingevoerd te hebben. De versterkingen hunner steden worden gekenmerkt door de schuine muren.

De opgravingen (en in het bijzonder de kleitafeltjes van Tel El Amarna) hebben aangetoond hoe Jozefs geschiedenis geheel overeenstemt met de toen heersende toestanden. Men begrijpt nu waarom Gen. 39:1, 2, 8 zegt, dat Potifar een "Egyptisch man" was. Daar de toenmalige heersers Hyksos waren, was het nodig de ware Egyptenaren op die manier te onderscheiden. De bezwaren tegen Gen. 39:7, steunende op de gedachte dat in alle Oosterse landen de vrouwen geheel afzonderlijk leefden, zijn vervallen toen het bleek dat dit niet het geval was in Egypte. Men beweerde ook dat de Schrift het mis had toen ze van wijn en vlees sprak, doch ook hier bleek dat de kritiek zich vergiste. Allerlei bijkomstige aanduidingen over Farao's huishouding en andere dingen zijn volkomen juist gebleken: de kleding, het uitleggen van dromen, de perioden van hongersnood, het verzamelen en bewaren van voedsel, enz. Het omhangen van een gouden ketting (Gen. 41:42) was typisch voor Egypte.

De onderdelen zijn zo tot in bijzonderheden juist weergegeven, dat men tot het besluit moet komen dat dit alles ter plaatse is opgeschreven. Iemand die niet in Egypte woonde of in latere tijden schreef, zou zich onvermijdelijk in alles verkeerd uitgedrukt hebben. Men weet hoe moeilijk het zelfs in onze tijd is om een juist verhaal te schrijven over gebeurtenissen die in een naburige streek plaats vinden. Dergelijke ter plaatse (en misschien reeds in het Hebreuws) opgeschreven verhalen, konden dan later door Mozes gebruikt worden om delen van Genesis te schrijven. De Heilige Geest kon hem daarbij leiden en beletten vergissingen te maken.

Daar Egypte onder de heerschappij der Semietische Hyksos was, begrijpt men hoe Jozef zo spoedig de tweede in het Koninkrijk kon worden, en waarom hij er later zo op aandringt dat de zijnen met vee omgaan (Gen. 46:34) wat de Hyksos aangenaam, doch de ware Egyptenaren een gruwel was. Dit zou er toe leiden Israël afzonderlijk in het land Goosen te laten wonen.

Na een honderdtal jaren werden de Hyksos uit Egypte verdreven en alles veranderde toen er "een nieuwe koning" opstond (Ex. 1:8). Israël was nu een vijand en werd gebruikt om allerlei slavenwerk uit te voeren. Voor het bouwen van hun monumenten hadden de Farao's een grote hoeveelheid tichelstenen nodig, want natuurlijke stenen komen bijna niet voor in Beneden-Egypte. De kinderen Israëls werden dan ook met het maken van deze stenen belast. Ten slotte moesten ze zelfs het stro, dat met de klei vermengd werd om meer stevigheid te geven, verzamelen (Ex. 5:7). De schatsteden, waarvan Ex. 1:11 spreekt en die waarschijnlijk voorraadschuren waren, zoals bij Thebe gevonden, waarin men het overtollige koren in borg, werden ook met tichelstenen gebouwd.

Men heeft veel geredetwist over de tijdsruimte gedurende welke Israël en Egypte verbleef. Vroeger dacht men dat Ramses II de "Farao der verdrukking" was, doch dit is nu zeer onwaarschijnlijk geworden daar men juistere gegevens heeft, zoals we verder nog zullen zien.

Volgens de Schrift verbleef Israël 215 jaren in Egypte. Dit blijkt uit een onderzoek der verschillende opgaven, die we in onderstaande tabel samenvatten. Men lette er op, dat de Hebreeuwse tekst van Ex. 12:40 niet zegt dat ze 430 jaren in Egypte bleven. Men leze, zoals de Engelse vertaling het weergeeft: "De woning van de kinderen Israëls, die in Egypte verbleven, was 430 jaren" Het blijkt onder meer uit Gal. 3:17 dat hier verwezen wordt, niet alleen naar hun verblijf in Egypte, doch ook in andere landen sinds het verbond van Gen. 12:1-4.

		25		Verbond met Abraham, Gen. 12:1-4
	60		5	Isaac geboren, Gen. 21:8
430				Isaac gespeend, Gen. 21:8 Het Zaad Jacob geboren, Gen. 25:26
Gal. 3:17	130		400	(Gen. 15:13; Hand. 7:6) Jacob in Egypte. Gen. 47:9
	215			Exodus

De Bijbelse tijdrekenkunde geeft dan de volgende jaartallen :

	Hebreeuwse tekst	Septuaginta
Adam geschapen	4004 v. Christus	5470 v. Christus
Zondvloed	2348	3228
Abraham geboren	1996	
Abraham verlaat Haran	1921	)
Isaac geboren	1896	)
Jacob geboren	1836	)
Jacob in Egypte	1706)	) 430 jaren
Mozes geboren	1571) 215 jaren	)
Uittocht uit Egypte	1491)	)
Intocht in Kanaän	1451	

Volgens Sir F. Petrie zijn de tijden der regeringen der Egyptische Farao's nu met tamelijk grote zekerheid bekend. Hij geeft onder meer de volgende aanduidingen:

Thotmes I	1539	Prinses Hatshepsot 1537-1485
Thotmes II	1514	
Thotmes III	1501	
Amenhetep II	1447	
Thotmes IV	1423	
Amenhetep III	1413	
Akenaten	1377	
Semenkha	1361	
Tutankhamon	1351	

Als deze opgaven juist zijn, kan Ramses II dus Israël niet verdrukt hebben, doch moet men teruggaan tot Thotmes III bijv. We komen hierop terug in de volgende paragraaf.

De Brief aan de Hebreëën

(Vervolg)

Vers 9 a

Een scepter van rechtheid.

"Een scepter van rechtheid is de scepter Uws Koninkrijks"

Ps. 45 waaraan ook dit versdeel ontleend is, handelt over een Koning, vs. 2. Hier komt Zijn scepter, het zinnebeeld van zijn macht en heerschappij ter sprake. Waar in Heb. 1 wordt verwezen naar Christus' toekomstige heerschappij, past ook het vervolg van het citaat er in.

De scepter van Christus' koninkrijk zal er één zijn van rechtheid. De S.V. zet: "een rechte scepter" Dit verzwakt het "Grieks"; het ware beter geweest, als men in Ps. 45 gezet had: scepter der rechtmatigheid of der rechtheid.

Christus' regering zal er niet een zijn van macht en willekeur, maar een in rechtvaardigheid. Zijn rechtheid zal staan tegenover de boosheid, ruwheid, machtswellust en ongelijkmatigheid van de mens. Thans wordt het recht in allerlei levenskring en op allerlei gebied gebogen en struikelt de gerechtigheid op de straten. Nu vertreden de sterken de zwakken, in sociaal, politiek, economisch en staatkundig opzicht. Thans kan het kromme niet recht gemaakt worden, Pred. 1: 15, is ter plaatse des gerechts goddeloosheid, 3 : 1 6 . Dan zal er een Koning heersen in gerechtigheid en de vorsten naar recht, Jes. 32: 1. Christus zal, als Melchizedek, zijn een Koning der gerechtigheid en daarna des vredes. Geen vrede zonder, maar door recht. *"Der grootheid dezer heerschappij en des vredes zal geen einde zijn op den troon Davids en in Zijn koninkrijk, om dat te bevestigen en dat te sterken met gerecht en met gerechtigheid"*, Jos. 9:6. Dan zal vervuld worden wat eertijds voorzeggd is door de profeet: *"Zie de dagen komen, spreekt de Heere, dat Ik David een rechtvaardige Spruit zal verwekken. Die zal, koning zijnde, regeren en voorspoedig zijn, en recht en gerechtigheid doen op de aarde"* Jer. 23: 5. De beloningen die Hij geven zal en de straffen die Hij zal uitdelen, zullen naar het strengste recht rechtvaardig worden toebeschikt, want: *"Gerechtigheid en gerecht zijn de vastigheden Uws troons"*, Ps. 89: 15. Geen wonder, dat de aarde opgewekt wordt te juichen als Hij komt richten, immers *"Hij zal de wereld richten met gerechtigheid en de volken met Zijn waarheid"*, Ps. 96: 13. Dan is het: *"De Heere heeft Zijn gerechtigheid geopenbaard voor het oog aller Heidenen (d.i. Volken). ..Hij zal de Volken rechten in alle rechtvaardigheid"*, Ps. 98: 2 en 9. *"En wat krom is, zal recht .. gemaakt worden"*, Jes. 40: 4. *"Gerechtigheid zal de gordel Zijner lendenen zijn, ook zal de waarheid de gordel Zijner lendenen zijn"*, Jes. 1 1 : 5 . En wat voor uitspraken er nog meer zijn om de heerlijke regering te beschrijven van Hem, Wiens scepter een scepter der rechtheid zal zijn.

De Kerktheologie heeft het koningschap van Christus vergeestelijkt: Hij heerst door Zijn Geest en Zijn Woord, leert men. Hoeveel reëler is het Godsrijk dat de Schrift ons tekent, het rijk, welks centrum Jeruzalem zal zijn, de Stad van de grote Koning, van waaruit Hij eenmaal *"zal richten onder de Heidenen en bestraffen vele volken"*, Jes. 2: 4. *"Hij zal den nooddriftige redden die daar roept, mitsgaders den ellendige die geen helper heeft"* vs. 12. *"In Zijn dagen zal de rechtvaardige bloeien"* Ps. 72: 7. *"Hij zal de ellendigen des volks richten, Hij zal de kinderen des nooddriftigen verlossen"*, vs. 4. Hem zal alles eren en verheffen vanwege de scepter der rechtheid. *"De ganse dag zal men Hem zegenen"* Wat zal deze grote rechtvaardige Koning geprezen worden.

Vers 9 b

***Gerechtigheid liefgehad, ongerechtigheid gehaat.
"Gij hebt gerechtigheid liefgehad en ongerechtigheid gehaat."***

Strikt genomen staat er: Gij hebt gerechtigheid lief en haat ongerechtigheid. Het werkwoord staat in de aoristus, een vorm die tijdloos is en slechts het feit uitdrukt. Men kan deze vorm hier beschouwen als een uitdrukking van wat Christus deed in het verleden, doet in het heden en zal doen in de toekomst. Wat het verleden aangaat, geeft deze tekst een beschrijving van wat Christus op aarde ten toon spreidde; Hij had de gerechtigheid lief en haatte de ongerechtigheid. Of beter: Hij had gerechtigheid lief, en haatte ongerechtigheid. Er staat geen lidwoord voor wat hier aanduidt dat Hij alle gerechtigheid, de gerechtigheid op elk gebied lief had, en alle ongerechtigheid haatte. Hij heet dan ook de Rechtvaardige, 1 Joh. 2:1. Hij is hiervan nooit afgeweken. Staande in de gerechtigheid, was Hij vrij van zonde, van elke zonde want ***"een iegelijk die de zonde doet, doet ook de ongerechtigheid, want de zonde is de ongerechtigheid"*** 1 Joh. 3:4. De wet Gods was in het midden Zijns ingewands, Ps. 40:8, dit is doorwoonde Hem in geest en ziel. En in Zijn lichaam was dientengevolge zulk een harmonie als geen der mensen ooit gehad heeft uitgenomen Adam voor hij zondigde en dan nog maar in een zeker beginstadium.

Wat het heden aangaat, heeft Christus, de tot volle volkomenheid gekomen mens, zittend in Gods Rechterhand vanzelf niet minder alle gerechtigheid lief en haat Hij alle ongerechtigheid. Hoe zou Hij anders in het middelpunt kunnen zijn van de troon van Hem Die in een ontoegankelijk licht woont en in Wie gans geen duisternis is.

Wat de toekomst betreft, hiervoor is niet alleen het verleden en het heden borg, maar geeft de Schrift de duidelijkste bewijzen. Hij zal de volken richten in alle rechtmatigheid, Ps. 96:10.

Christus heeft gerechtigheid lief. Dat reikt verder dan dat Hij alleen de gerechtigheid doet. Het doen is de uiting van wat in Zijn innerlijk leeft: de liefde tot gerechtigheid, tot het doen van Gods wil. Zijn gehoorzaamheid op aarde vloeyde niet voort uit een opgelegd bevel, maar Gods wil en wet was Zijn hartenwens en vreugde. In het hart van een zondaar moet God Zijn wet inschrijven, Heb. 8:10, in het hart van Christus lag ze in vanaf Zijn ontvangenis. En daarom had Hij alle gerechtigheid van harte lief.

Zijn liefde tot alle gerechtigheid heeft als keerzijde Zijn haat tegen alle ongerechtigheid. Beide zijn onafscheidelijk verbonden. De ware liefde tot alle gerechtigheid is tevens diepe haat tegen alle ongerechtigheid. Deze is een afwijking van Gods maatstaf, een verdraaiing van Gods vorm, een tekortkomen aan Gods wet op elk gebied. Hij haat alle onwetmatigheid omdat Hij Gods wet liefheeft en Hij daarin leeft (Ps. 119:97).

Vers 9 c

***O God Uw God.
"Daarom o God, heeft Uw God U gezalfd met vreugdeolie boven Uw deelgenoten"***

De apostel citeert nog steeds de 45ste psalm. Schijnbaar staan we hier voor een tegenspraak met wat we t.o.v. vs. 8 opmerkten over Christus' Godheid. Staat in dat vers: "Uw troon, o God", hier is het: "Daarom o God heeft Uw God". Het komt aan op dit "Uw" Het lijkt, of de Aangesprokene wel 'n God is, maar toch ook weer ondergeordend aan de absolute God. Dus m.a.w.: of Christus toch eigenlijk niet meer is dan een geschapen God, dus een schepsel. Deze schijnbare tegenspraak is gemakkelijk op te lossen. Christus wordt in beide verzen gezien als de Middelaar aan Wie echter de Wezensnaam wordt toegekend die Hem past. Zijn Wezen en ambt worden hier nauw verbonden. Hij

draagt in Zijn Persoon het Goddelijk Ik. Krachtens dat Goddelijk Ik wordt Hij God genoemd, krachtens Zijn ambt dat Hij in de toekomst zal bekleden, kan er gezegd worden "Uw God"

Dit "Uw God" geldt in meer dan één opzicht voor Christus. God is Zijn God als Eerstgeborene der creaturen d.i. als begin der schepping Gods (Op. 3: 14). Het geldt ook als Eniggeboren Zoon op aarde. Voorts als Eerstgeborene uit de doden. En ook als weer ingebrachte Zoon in de toekomst. Eindelijk ook als de Zoon Die Zich eenmaal aan het eind, bij de overgave van het Koninkrijk, aan God onderwerpt. Dit betreft al tezamen Zijn middelaarswerk.

In zoverre Christus nu een werk of taak onderneemt die Hij eerst met de Vader en de Geest voorgenomen heeft, kan er sprake zijn van het "Uw God" Maar wat betreft Zijn Persoon, Zijn innerlijk Ik, is Hij God. Dat wil zeggen: Geen schepsel. Hij is er altijd geweest. Er was geen "tijd", waarin Hij er niet was. Hij is wel schepsel geworden, maar was voordien geen schepsel. Evenals Hij mens geworden is, maar het voordien niet was. Het ingaan in de passiviteit, het Zich zo doen worden, kan Hem tot God doen zeggen: Mijn God. In Zijn Ik is Hij noch geschapen noch geboren, dat is: heeft Hij nooit het aanzijn ontvangen. Hij is God boven allen te prijzen.

Op aarde zijnde, noemde Christus God Zijn God. Profetisch wordt dit door David in Ps. 22: 11 voorgezegd: **"Op U ben Ik geworpen van de baarmoeder af, van den schoot Mijner moeder zijt Gij Mijn God."** Aan het kruis klonk de bekende uitroep: **"Mijn God, Mijn God"** Na Zijn opstanding zegt Hij: **"Ik vaar op tot Mijn Vader en tot uw Vader, tot Mijn God en tot uw God"**, Joh. 20: 17. Na Zijn zitten in Gods Rechterhand heet Hij, **"de grote God en Zaligmaker"**, Tit. 2: 13. Reeds Jes. 6: 6 spreekt van Hem als **"de sterke God"** En Jer. 23: 6 noemt Hem **"de Heere onze gerechtigheid"**

Uit dit alles blijkt, dat men onderscheid moet maken tussen Zijn Persoon en Zijn werk, Zijn ambten. Als Gezondene des Vaders, noemt Hij Deze: Zijn God. Naar Zijn Wezen heet Hij Zelf God en HEERE, d.i. Jehovah.

In het "Mijn" ligt de erkenning dat de Vader meer is dan de Zoon. Hij spreekt dit dan ook Zelf uit, Joh. 14: 28. De Zoon kan niets van Zichzelf, Joh. 5: 19, 30. Toch zal Hij en de Vader gelijke eer ontvangen, Joh. 5: 23. Hij en de Vader zijn dan ook één, d.i. één in Wezen. Als Gezondene des Vaders is Hij in de afhankelijkheid ingegaan en steunt Hij op de Vader. Hij heeft Zijn rijkdom verlaten en is arm geworden.

Maar zo ook kan Hij het volle diepe vertrouwen, dat Hij in de Vader had, tonen dat Hij als mens ten toon moest spreiden. Hij heeft door geloof geleefd. Het was de enige weg om ons tot God terug te voeren. Zo groot was dit geloof, dat Hij zelfs in de Godverlating aan het kruis niet zegt: "O God", maar "Mijn God" En hierin ligt niet alleen het grote geloof in Zijn God maar dit is tevens de basis van de overwinning. God was Zijn rots; op Hem vertrouwde Hij te allen tijde, 2 Sam. 22: 3. Christus' Godsvertrouwen vormde het centrum van Zijn geloof. Hij stelde alles vol vertrouwen in handen van Zijn God en Vader. Maar, men lette er goed op, het was alles als Middelaar. Hij beoefende dit alles ten onzen behoeve. Het was een deel van Zijn vernedering. In de oorspronkelijke staat van Zijn Ikheid had Hij dit alles niet nodig. En ook nu niet. Zittend in Gods Rechterhand, is Hij God en Heer. Al is Hij een Andere dan God de Vader, daarom is Hij naar Zijn Wezenheid God, in Wie al de volheid der Godheid lichamelijk woont zoals ze deed voor Hij geschapen werd.

Gezalfd met vreugdeolie.

Bij Israël werden koningen en priesters gezalfd ter inwijding in hun ambt. Zie Ex. 40: 15, 1 Sam. 10: 1; 16: 13, 1 Kon. 1: 39. De koningen heetten gezalften des Heeren 2 Sam. 19: 21, Klaagl. 4: 20. De olie waarmee dit geschiedde, heette olie der vreugde of vreugdeolie want ze gaf vreugd aan de gezalfd en aan hen over wie hij ten voorganger of priester gezalfd werd. Zulk één was een messias,

want dit is immers het Hebr. woord voor een gezalfde. Buiten de koningen en de priesters werden geen andere Israëlieten gezalfd. Hierop was echter één uitzondering: ook herstelde melaatsen werden het; ze kregen zalfolie op rechteroor, rechterduim en rechterteen en op het hoofd Lev. 14: 17, 18. Zulken werden in dit opzicht met de priesters zoals gesteld. Lev. 8: 12, 24. Een wondere bevoorrechtiging.

Christus is ook gezalfd. Het woord Christus, in het Hebr. Messias, betekent Gezalfde. Maar geen stoffelijke vreugdeolie is op Zijn hoofd gegoten om Hem in Zijn ambten in te zetten. Buiten de zalving van Maria, en dat als een voorbereiding voor Zijn begrafenis, Joh. 12: 3-8, is geen letterlijke zalf op Zijn hoofd uitgegoten. Waar Heb. 1 : 9 c toch van een zalving spreekt, moet dit een figuurlijke zijn. Hij is met heilige geest gezalfd. De O.T. zalvingen waren hiervan zinnebeelden. In Lk 4: 18 zegt Hij: **"De Geest des Heeren is op Mij, daarom heeft Hij Mij gezalfd"** Dit was lang voor Maria Hem letterlijk zalfde. De zalving met heilige geest geschiedde bij Zijn doop. Mt 3: 16, 17; Lk. 3: 21, 22; Joh. 1: 33.

Christus' zalving geschiedde omdat Hij gerechtigheid liefhad en ongerechtigheid haatte. Dit blijkt uit de tekstwoorden: "Daarom", n.l. om wat in het voorgaande vers staat. Reeds op Zijn dertigste jaar had Hij Zich Zijn zalving ten volle waardig gemaakt en werd Hij door de zalving met heilige geest ingesteld in het ambt van koning en priester. Echter, evenals David reeds gezalfd is lang voor dat hij op de troon plaats nam, werd Christus dit. Gezalfde Koning en Priester, kwam de volle uitoefening van deze ambten pas later.

Wie zijn nu de "mede- of deelgenoten?" Dit gedeelte heeft vele Bijbellezers en uitleggers moeite gekost. Sommigen hebben er de schare engelen in gezien waaruit Christus, toen de wereld verlossing nodig had, naar voren is getreden en de Vader heeft aangeboden dit werk te doen, waarom Hij dan boven Zijn "medegenoten", de andere engelen, gezalfd is. Zij die deze gedachte voorstaan, verlagen Hem tot een der engelen en daarmee tot een schepsel dat nu wegens Zijn werk tot God verheven is. Anderen zagen in de "medegenoten" de groep der gelovigen in het algemeen,.

Wij voor ons geloven, dat men de oplossing vindt in Hebreeën zelf. Het woord door "medegenoten" vertaald, komt behalve in Lk. 5: 7 voor in Heb. 1: 9; 3: 1, 14; 6: 4 en 12: 8. We citeren de laatste teksten, waarin we telkens "deelgenoten" zetten.

Heb. 3: 1 grondtekst: **"der overhemelse roeping deelgenoten."**

Hebr. 3: 14: **"Want wij zijn Christus' deelgenoten geworden"**

Heb. 6: 4: **"en. deelgenoten geworden van de heilige geest".**

Heb. 12: 8: **".. kastijding van welke allen deelgenoten zijn geworden."**

In al deze teksten zet de S.V. "deelachtig", wij "deelgenoten" Dit zou ook in Heb. 1: 9 kunnen: Christus is gezalfd boven Zijn deelgenoten. Het verwante werkwoord betekent letterlijk: deel hebben aan. Het komt voor in 1 Kor. 9: 10, 12; 10: 7, 21, 30 en Heb. 2: 14; 5: 13; 7: 13. De S.V. zet hier meestal "deelachtig zijn"; in Heb. 7: 13 "behoren"

De "mede- of deelgenoten" van Christus, zijn voor ons zij die bewoners zullen zijn van het Vaderhuis. Niet alle gelovigen dus. Men weet dat we drie hoofdgroepen zien: de aardse, de hemelse en de overhemelse. In Heb. worden bedoeld de "heilige broeders" die tot de volmaaktheid voortvaren. Evenmin als de medegenoten van een aards vorst al zijn onderdanen zijn, maar alleen de prins, of nog wat breder de hoge rijksbestuurders, zijn hier de medegenoten van de Koning die tevens God heet, alle gelovigen. Het komt aan op de verhouding waarin zij tot Hem staan. Tot de gelovigen die de aarde zullen beërven, staat Hij als koning tot onderdaan. Pas van hen die met Christus de wereld zullen oordelen (1 Kor. 6: 2), kunnen gezegd worden dat ze "medegenoten" zijn, deelgenoten van de "heerschappij" Zij zijn de geestelijke vorsten. Boven hen uit gaat Christus

als Eerstgeborene onder vele broederen: de laatsten zullen wel met Hem heersen, maar Hij blijft de Overste Leidsman die boven hen gezalfd is.

Het Geloof

De volgende tabel kunnen we als uitgangspunt gebruiken om het verschil en de overeenkomst aan te tonen tussen waarneming, wetenschap, geloof en gezicht.

Toe-		1a. Rechtstreeks zichtbaar (door middel van de zinnen of door het verstand	Waarneming
stem-	1. Betreffende "zichtbare" dingen		
ming		1b. Door redenering (steunende op Rechtstreekse kennis)	Wetenschap
van			
het		2a. Toestemming door onze "natuurlijke" vermogens	"Natuurlijk" geloof (onzekerheid)
ver-	2. Betreffende "onzichtbare"dingen		
stand		2b. Toestemming door een bijzondere Goddelijke inwerking	Bovennatuurlijk geloof (zekerheid)
		2c. Bijzondere gave	Bovennatuurlijk gezicht

De uitdrukking "zichtbaar" nemen we in heel ruime zin, voor al wat we kunnen kennen zonder tussenpersonen.

In het geval van een rechtstreekse waarneming van een zichtbare zaak steunen we op de indruk van onze zinnen en op ons verstand. We zien een ster en ons verstand stemt toe dat hij bestaat. We horen een klank en ons verstand neemt aan dat er zo iets is. Dergelijke waarneming (door middel der zinnen) is echter niet zeer betrouwbaar, want de indrukken die we zo verkrijgen staan slechts in een zekere verhouding tot de feiten: de ster bevindt zich niet waar we hem zien en heeft misschien opgehouden te bestaan, de klank die we horen kan in toon geheel verschillen van de klank zoals hij voortgebracht werd.

We zijn verplicht aan te nemen dat ons verstand tot sommige eenvoudige waarheden kan komen zonder enige zinnelijke waarneming. Eerste beginselen, zoals het bestaan der rede, het feit dat het meerdere niet van het mindere kan komen enz. moeten door ons verstand aangenomen worden, anders is er geen logische redenering meer mogelijk. We zouden dergelijke "waarneming" ook gerangschikt kunnen hebben onder het "natuurlijk" geloof in "onzichtbare dingen" De Schrift veronderstelt rede, dus ook dat we dergelijke "eerste beginselen" kunnen hebben.

Behalve de eigenlijke waarneming van een feit kunnen we beginnen te redeneren en zo komen tot zekere veronderstellingen aangaande feiten die we niet waargenomen hebben. Een nieuwe waarneming kan de juistheid van die veronderstelling (hypothese of theorie) nagaan. Zo ontwikkelt zich de wetenschap. Deze bereikt echter nooit de volstreekte waarheid. Nieuwe waarnemingen verbeteren steeds de vroegere theorieën, doch zelfs indien onze waarnemingen volledig en onze redeneringen volkomen juist waren, dan zouden we nog slechts een betrekkelijk begrip hebben van de dingen zoals ze werkelijk zijn. Doch zo ver zijn we niet en de wetenschap zelf toont dat er een grens is in de nauwkeurigheid van onze waarnemingen, omdat op een gegeven ogenblik de middelen van onderzoek (bijv. elektronen of licht) het onderzochte verschijnsel beïnvloeden. Het spreekt verder vanzelf dat dergelijke kennis alleen de "zichtbare" dingen kan omvatten. De

"onzichtbare" dingen, in het bijzonder de geestelijke wereld, staan geheel buiten haar bereik. Door redenering kunnen we misschien besluiten tot het bestaan van een dergelijke wereld en een zekere (misschien negatieve) kennis hebben, doch hoe vaag en onzeker zal dit alles zijn indien we geen hulp krijgen van iemand die er meer van weet! Onze natuurlijke vermogens stellen ons in staat te weten dat God bestaat, doch het is zeer goed mogelijk dat Zijn niet-bestaan ons verkieselijker toeschijnt en onze wil zal dan onze rede tot een verkeerde conclusie voeren. We hebben dan een geval dat we veeleer door gewilde onwetendheid dan door ongeloof kunnen bestempelen. We zeggen dan op bewuste of onbewuste wijze: **"Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust"** (Job. 21:14). We hebben dan de waarheid niet lief (2 Thes. 2:10) doch we verkiezen wat wijzelf denken waar te zijn.

Laat ons, voor we het geloof beschouwen in het kort nagaan wat de Schrift zegt over het verstand. We kunnen bijv. enige schriftdelen nagaan waarin de Griekse woorden "nous" (verstand), "noeó" (verstaan), "noèma" (de gedachte), "dianoia" (het begrip) voorkomen. Woorden waarin de wortel "phrèn" in voorkomt kunnen ook beschouwd worden, zo lezen we :

"Toen opende Hij hun verstand, opdat zij de Schriften verstonden" (Luk. 24:45).

Dit is een wijze van verstaan die we niet kunnen bereiken door middel van onze vermogens zoals we ze door geboorte hebben.

Eerst moet God op een bijzondere wijze in ons werken. De Schrift zegt inderdaad, dat ons verstand "verdorven" en van de waarheid beroofd is (1 Tim. 6:5), "verduisterd" (Ef. 4:18), "ijdel" (Ef. 4:17), "vleselijk" (Kol. 2:18), "bevlekt" (Tit. 1:15), "verkeerd" (Rom. 1:28). Andere teksten leren ons dat we de geestelijke dingen slechts door middel van een verlicht verstand kunnen begrijpen :

"Wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds (nous), opdat gij moogt beproeven, welke de goede, en welbehagende wil van God zij" Rom. 12:2.

"Mijn wetenschap (sunesin) in deze verborgenheid van Christus" Ef. 3:4.

"Doch de Heere geve u verstand (sunesin)" 2 Tim. 2:7.

Daarentegen lezen we over de niet-wedergeboren mens :

"Maar de natuurlijke mens begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden" 1 Kor. 2:14-16.

We kunnen dus begrijpen waarom zoveel mensen de schouders ophalen voor al wat niet zichtbaar en tastbaar is.

Door middel van ons verstand kunnen we een blik krijgen in de toekomstige dingen (Mat. 24:15; Mark. 13:14 "merke" = noeö) en op de aionen (Heb. 11:3 "wereld"! = aionen). Men moet God met geheel zijn verstand liefhebben (Mat. 22:37). Het is door ons verstand dat we de Waarachtige kennen (1 Joh. 5:20). De Apostel bidt **"dat gij moogt vervuld worden met de kennis van Zijn wil; in alle wijsheid en geestelijk verstand"** (Kol. 1:9) en dat God **"u geve de Geest der wijsheid en der openbaring in Zijn kennis: namelijk verlichte ogen uws verstands"** (Ef. 1:17; 18). De oorzaak van Paulus' grote strijd is: **"opdat hun harten vertroost mogen worden, en zij samengevoegd zijn in liefde, en dat tot allen rijkdom der volle verzekerdheid des verstands, tot kennis der verborgenheid van God en den Vader, en van Christus"** (Kol. 2:2, 3).

Dergelijke Schriftdelen leren ons, dat we door middel van ons verstand de geestelijke, absolute dingen kunnen kennen. Alle mensen hebben verstand, omdat ze, als Adams zonen, naar Gods Beeld geschapen en juist door hun verstand geheel van de dieren onderscheiden zijn. Na de val behield de mens nog steeds zijn hogere vermogens. Daar hij echter van God afgescheiden was, werd zijn

verstand van de waarheid beroofd en verduisterd, zoals we gezien hebben. Het was nu niet langer afgestemd op zijn eigenlijk doel: de waarheid. Het is slechts na een terugkeer tot God dat ons verstand kan worden geopend (Luk. 24:45) en vernieuwd. (Rom. 12:2; Ef. 4:23; 2 Kor. 4:16). We hoeven geen verschillend, hogerstaand vermogen te krijgen om tot het volstrekte te komen. Het is echter van het grootste belang een onderscheid te maken tussen het verstand van een "natuurlijk" en van een wedergeboren mens. Indien de eerste de dingen die des Geestes Gods zijn niet kan verstaan, is het niet omdat hij de nodige vermogens mist, maar omdat deze verduisterd zijn. Toch kan die natuurlijke mens bewust worden van het bestaan van God.

De gelovigen hebben soms de neiging kennis en verstand te minachten omdat ze "intellectueel" zijn en niet "geestelijk". Doch onze kennis van geestelijke dingen is ook "intellectueel". We mogen alleen iets hebben tegen een soort intellectualisme dat de dingen aanziet door middel van een verstand dat niet door God geopend en vernieuwd is en niet door liefde begeleid wordt.

Tot nuttige Stichting 12

DE WETTIGE STRIJD.

"En indien ook iemand strijdt, die wordt niet gekroond, zo hij niet wettelijk heeft gestreden"
2 Tim. 2:5.

2 Timotheus is Paulus' laatste brief, zo men wil: zijn testament. De tijd zijner ontbinding was aanstaande en weldra zou de prijs zijn deel zijn. Maar die prijs verkreeg hij door wettelijk te strijden. Op dat wettelijk strijden vestigt hij de aandacht.

De Grieken hadden hun grote nationale wedspelen waarin ze om een prijs kampten door wedlopen, vuistvechten, wagenmennen en dergelijke. Al die spelen waren aan bepaalde regels gebonden. Men kon alleen de prijs winnen door zich daar aan te houden. In een wedloop bijv. was het niet voldoende het eerst aan te komen, men moest ook de goede baan gehouden hebben. Bij een kampstrijd was niet hij de winnaar, die de beste slagen kon toebrengen, maar hij die zich geoefend betoonde ze op de juiste plaatsen, dus doelbewust, te doen neerkomen en geen slagen in de lucht deed. De deelnemers waren dus aan bepaalde regels gebonden die wèl beoefend moesten zijn wilden ze kans hebben op de lauwerkroon. Er moest een wettelijke strijd plaats hebben, volgens bepaalde regels.

Paulus ziet het leven der gelovigen onder drieërlei aspect, dat van de rustig voortarbeidende landman, dat van de krijgsknecht die aangenomen is tot de dienst en dat van de kampvechter die een wettelijke strijd moet strijden. Indien nu iemand van hun daartoe geroepen is, dan moet hij wettelijk strijden. Hij mag geen middelen te baat nemen die hem afkeuringen zullen bezorgen. Hij mag niet onge oefend in het strijdperk verschijnen want dan is hij "onbeproefd" Hij moet alle regels goed in acht nemen.

In 1 Kor. 9 wijst Paulus erop wat in de geestelijke kampstrijd nodig is. Hij bedwingt zijn lichaam om het aan zijn wil te onderwerpen. Prediken is goed, maar de oefening van de geestelijke kracht is beter. Men kan anderen prediken, maar zelf "verwerpelijk" zijn, d.i. onvoldoende geoefend, te kort schieten in de wandel die bij de roeping hoort en niet "getraind" in de geestelijke worsteling.

De strijd waarop Paulus hier doelt, is allereerst die in dienst van de verbreiding der waarheid. Heel de wereld is op alle gebied doortrokken met leugen. Telkens maken, zich allerlei tegenstanders op die de belijders der door God geopenbaarde waarheid aanvallen.

Waar dit gebeurt, ontstaat dan vaak een worsteling. Wil de belijder daarin een kroon verwerven, dan moet hij "wettelijk" strijden.

Wat houdt dit in? Allereerst moet de waarheid zonder bijbedoelingen naar voren gebracht worden. Zij die het doen om gewin bijv., strijden onwettelijk. Voorts moet men de waarheid zuiver houden, d.i. niet vermengen met dingen die niet naar de Schrift zijn. Bijmengsels van traditie bijv. geven geen wettelijke strijd, maar vertroebelen die. Dan moet de strijd geen persoonlijke zijn, d.w.z. er niet zijn om de persoon van de tegenstander te treffen maar alleen zijn leer. Verder moet men goed in het woord der waarheid thuis zijn. Anders heeft men geen kracht in de strijd. Alleen door zulke regels in het oog te houden, kan men een wettelijke strijd voeren en de waarheid bevorderen.

Niet hij die maar tekst op tekst naar voren brengt zonder goede zin, strijd wettelijk, maar hij die weloverwogen Gods Woord hanteert en innerlijk overtuigd is van zijn positie. In het bijzonder in onze bedeling die niet alleen ligt in deze boze aïoon, maar waarin God Zich ook nog verborgen houdt, vraagt zulke strijders. Niet om te strijden gaat het daarbij, maar om hen te behouden die horen, n.l. de verkondiging der verborgenheid.

Er wordt in onze bedeling veel onwettelijk gestreden. Men maakt zich druk voor dingen die traditie zijn, en geen steunpunt vinden in de Schrift, men vermengt bedelingen of let niet op de dingen die verschillen. Men strijdt voor systemen terwijl men denkt voor de waarheid op de bres te staan; men verdedigt dingen die de Schrift niet leert. Dit is geen wettelijke strijd. Zij die dit doen, zullen eenmaal "onbeproeft" geacht worden, hun werk zal grotendeels of geheel verbrand worden al worden zij zelf behouden.

Wie van ons tot de strijd geroepen is, die strijde op de goede wijze. Die moet de verborgenheid ook verdedigen tegenover medegelovigen die hierin tegenstaan. Maar hij strijde eerlijk, oprecht, zonder ijdele eer of zelfverheffing, alleen uit kracht van de waarheid en diepe overtuiging. En hij beproeve telkens weer zichzelf of hij in het geloof staat en de regels van de strijd zuiver houdt en toepast. Hij zal wettelijk strijden.

Een en ander over Opgravingen (*Vervolg en slot*)

DE UITTOCHT UIT EGYPTEN EN HET INGAAN IN KANAAAN.

De zeven plagen dragen een kenmerkend Egyptisch karakter. God leidt de natuurverschijnselen en toont door wonderen dat Hij de Heere is. De opgravingen hebben heel wat licht geworpen op de omstandigheden in verband met de doortocht door de Rode Zee. Die zee schijnt toen een grotere uitgestrektheid land bedekt te hebben dan nu en de Egyptenaren hadden een vesting (Migdol, Ex. 14:2) gebouwd op de plaats waar het water gewoonlijk niet zeer diep was en waar men kon doortrekken om naar de kopermijnen van Sinaï te gaan. De lokale omstandigheden komen geheel overeen met het Bijbelse verhaal, zowel voor wat de overtocht als het verblijf in de woestijn betreft.

De Hogere Kritiek heeft vroeger beweerd, dat Mozes de vijf eerste boeken van de Schrift niet heeft kunnen samenstellen, niet alleen omdat ze meende dat de schrijfkunst toen nog weinig of niet bekend was, maar ook omdat de algemene ontwikkeling der volken dit niet toeliet. We hebben reeds gezien hoe die beweringen alle grond verloren hebben. De Soemeriërs hadden reeds een ideografisch geschrift in het 4e millennium v. Christus en het alfabetische geschrift werd waarschijnlijk reeds in de tijd van Jakob door de Semieten gebruikt. Opschriften in Beth Sjemesj, Gezer, Lachis, enz. gevonden tonen aan, dat het alfabetisch schrift in de XIVe eeuw vóór Christus overal verspreid was. Meer nog, de Ras Sjamra tafeltjes (ongeveer 1400 v. Christus) in oud-Hebreeuws opgesteld, bewijzen dat in de tijd van Mozes allerlei verhalen werden opgeschreven.

Ook gedurende hun verblijf in Egypte hebben de Israëlieten allerlei zaken kunnen opschrijven, want we weten nu dat ze bestuurd werden door oversten van hun ras, "shatar" (d.i. schrijvers) genoemd.

We hebben ook gezien dat de ontwikkeling der oude volken een veel hogere trap bereikt had dan men ooit heeft durven vermoeden. Het ontdekken van de wettenbundel van Hammoerabi door de Morgan in 1901 (te Susa) welke dateert van ongeveer 2000 v. Christus, bewees dat zelfs zonder Goddelijke tussenkomst, een reeks wetten ook door Mozes gegeven konden worden. Toen men verplicht was dit te erkennen, ging men beweren dat er niets bovennatuurlijks geschied was op de Sinai, doch dat die wetten door Mozes van de reeds bestaande werden afgeleid en hij gebruik maakte van een onweer om de Israëlieten onder de indruk te brengen.

Nu spreekt het vanzelf dat die wetten zich aanpasten aan de toenmalige toestanden en dus ook reeds bestaande wetten in zich konden opnemen of, waar nodig, wijzigen. God sprak tot de mensen zoals Hij ze vond. Hij nam ze niet uit hun natuurlijk midden, maar wilde ze geestelijk opvoeden. Al zijn er dan ook overeenkomsten met de toen bestaande menselijke wetten, toch heeft men hier iets van Goddelijke oorsprong. Door Thora (Wet) kan men niet eenvoudig een reeks voorschriften of wetten verstaan zoals een mens die aan een ander geeft, maar het is in het bijzonder een openbaring Gods (al is ze in menselijke woorden uitgedrukt, en aan bestaande toestanden aangepast worden). De Thora betreft niet alleen juridische kwesties, doch de totale levenssfeer, juist omdat het Goddelijk onderricht is. Zij zegt ook niet alleen wat God wil, maar wat Hij is en laat al vermoeden dat God ook genade wil schenken om alles te begrijpen wat Hij bedoelt en om te doen wat Hij zegt. Die Thora bevat dan ook de fundamentele geboden aangaande liefde tot God en de naaste (Deut. 6:5; 10:12, 13; Lev. 19:8, enz.).

Als men met dit alles rekening houdt, is het geen kwestie dat de Thora van Hammurabi's wettenbundel afgeleid is. Al is er enige overeenkomst in enkele voorschriften, het geheel is essentieel verschillend van welk menselijk product ook.

Het is ook treffend dat bij alle oude volken de ceremoniën het belangrijkste deel van de godsdienst vormen en de priesters almachtig zijn. Er zijn vele geheime dingen in die alleen door de priesters gekend worden. Zij alleen weten die en kunnen tot God leiden. Daarentegen is in de Thora de liefde en de innerlijke gezindheid de hoofdzaak; de ceremoniën, hoeveel plaats ze dan ook mogen innemen, zijn slechts bijkomstig. Er zijn geen mysteriën, alle Israëlieten kunnen leren wat God geopenbaard heeft (Deut. 29:29). De priesters zijn slechts als hulp te beschouwen om ze te leiden. We vinden in de Schrift dan ook geen enkele vermaarde priester. Wel profeten, die ook weer de nadruk leggen op de kern der Wet en die God gebruikt om hun nog meer te openbaren.

De Thora verschilt ook verder hierin, dat zij niet alleen spreekt van de God Die "is", doch ook omdat ze alle aanbidding van schepselen en geesten volkomen verbiedt.

Uit Num. 13:28 weten we dat de verspieters zeer onder de indruk waren van de kracht der inwoners van Kanaän en van de sterkte hunner steden. Het is gebleken, dat de muren van Gezer, Jericho, Megiddo, Taanach, enz. inderdaad een goede bescherming vormden. De steden lagen gewoonlijk op de top van een heuvel of waren tenminste gedeeltelijk beschut door diepe ravijnen. Te Megiddo vond men muren 6 tot 8 m. dik en 5 tot 10 m. hoog.

De opgravingen te Jericho, door Prof. Garstang, hebben aangetoond dat er een dubbele muur was. De buitenmuur was ongeveer 3,5 m. dik, de binnenmuur ongeveer 7 m. De afstand tussen beide was ongeveer 5 m. Sommige huizen waren over de twee muren gebouwd, wat overeenkomt met Joz. 2:15. De fundamenten bestonden uit steen, de muren zelf uit tichelstenen, zonder stro en in de zon gedroogd. Prof. Garstang meent dat zekere aanduidingen wijzen op een aardbeving, zoals Ps. 114:1-7 ook laat vermoeden. In elk geval is het een feit, dat de muren naar buiten gevallen zijn en plat op de grond kwamen te liggen (Joz. 6: 20, De Engelse vertaling zegt dat de muur plat neerviel). Men heeft ook gevonden dat de stad verbrand werd en er niets uit verwijderd werd dan alleen zilver, goud, enz. wat Joz. 6:18, 19 dan ook zegt.

Volgens het vaatwerk, de Egyptische skarabeën ("heilige" kevers die de naam van een Farao dragen) enz. die men in de overblijfselen vond, is er weinig twijfel dat Jericho ingenomen werd onder de regering van Amenhetep III en de uittocht dus plaats had (volgens de datums van Sir F. Petrie) tussen 1453 en 1417. Men ziet dat dit tot op enige tientallen jaren na overeenstemt met het jaar 1491 door de Schrift opgegeven.

Ook de Tel El Amarna tafeltjes schijnen te bevestigen dat Israël onder Amenhetep III in Kanaän doordrong. Die brieven werden aan Amenhetep III en Akhenaten gestuurd door "koningen" die in Palestina en Syrië woonden. Zij vroegen hulp tegen de indringende "Chabiroe" en "Sagaz". De naam Chabiroe kan in verband staan met de Hebreëen. Met "Sagaz" worden mogelijk Semietische indringers aangewezen.

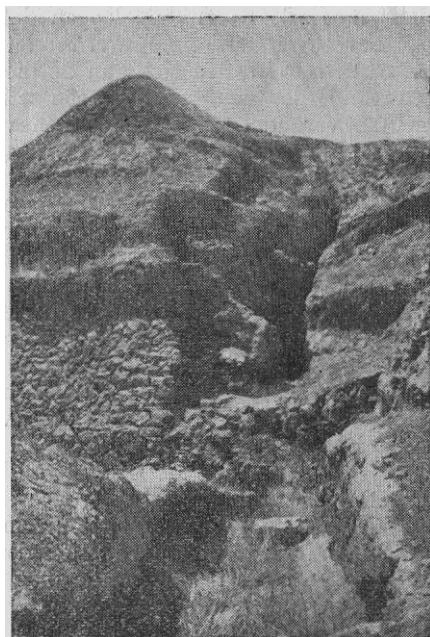

Fig. 5. Opgravingen te Jericho (Opname van de schrijver)

De opgravingen te Ai hebben merkwaardige uitslagen opgeleverd. De naam "Ha-Ai" betekent "de ruïne", juist zoals de tegenwoordige naam "et-Tell". De stad werd reeds in ongeveer 2000 v. Christus verwoest en werd steeds "de ruïne" genoemd. Toch bleven zekere gebouwen, waaronder een versterking, nog staan. Ook een deel der stadsmuren. Tot ongeveer 1200 v. Christus bleef ze onbewoond. Toen Israël de stad naderde, waren de ruïnen waarschijnlijk bezet door talrijke krijgslieden, die, naar de toenmalige gewoonte, van hun vrouwen vergezeld waren (Joz. 8: 25). Er was natuurlijk ook vee, dat als voedsel moest dienen en ook vele andere dingen (Joz. 8:27). Het overblijvende werd dan geheel verwoest en verbrand door Israël en de stad was nu waarlijk slechts een steenhoop. Later (in 1200 vóór Christus) werd alleen een klein gedeelte door enkele mensen bewoond. Het geheel bleef nog steeds een steenhoop. De omgeving van Ai stemt overeen met wat de Schrift er over zegt in Joz. 8:11-13.

BESLUIT.

Zoals reeds gezegd, hebben we slechts één en ander aangestipt. We kunnen er niet genoeg de nadruk op leggen dat alle feiten de waarheid der Schrift bevestigen en dan nog wel zo letterlijk mogelijk genomen. Meerdere opgravers hielden zich aan de theorieën der Hogere Kritiek, maar veranderden van gedachte toen ze bemerkten, hoe telkens weer dergelijke veronderstellingen moesten wijken voor de feiten. Als men nagaat wat de opgravingen reeds geleerd hebben, moet men inderdaad getroffen worden door het feit, dat de kritiek elk jaar haar stellingen meer en meer moet opgeven en de Schrift steeds tot in de kleinste onderdelen bevestigd wordt. Er blijven soms moeilijkheden over, doch de ondervinding heeft geleerd dat ze opgelost worden als men meer leert kennen.

Het blijkt ook dat de meest rechtzinnige theologen zich soms nog te veel door de kritiek hebben laten meeslepen en het ten onrechte niet aandurfdren de Schrift letterlijk op te vatten waar dat mogelijk was. We denken hier bijv. aan de tijdrekenkunde der Schrift en het "vergeestelijken" der eerste hoofdstukken van Genesis en der profetie.

Uit bovenstaande blijkt ook hoe de delen, die het meest door ongelovigen en critici aangevallen zijn, op de meest treffende wijze door de feiten bevestigd worden: zoals bijv. het begin van het menselijk geslacht, de Zondvloed, de oude geschiedenis van Israël. Men kan waarlijk zeggen dat de stenen de waarheid uitroepen (Luk. 19:40).

De Brief aan de Hebreeën

(Vervolg)

Vers 10, 11 en 12 a

De Zoon, de Schepper, blijft; de schepping veroudert.

"En: Gij Heere hebt in het begin de aarde gegrondvest en de hemelen zijn de werken Uwer handen. Zij zullen vergaan, maar Gij blijft altijd. Zij zullen als een kleed verouderen en als een mantel zult Gij ze oprollen (als een kleed) en zij zullen veranderd worden."

De bewijzen voor Christus' voortreffelijkheid boven de engelen zijn nog niet ten einde. De apostel voegt er nog wat aan toe. Bij de vijf citaten worden er nog twee gevoegd, het eerste in vs. 10-12.

En: Gij Heere. Het openingswoord "En" is een voortzetting van vs. 8: Maar tot de Zoon zegt Hij.. (vs. 8, 9) en.. (vs. 10-12).

Het bewijs dat Christus voortreffelijker is dan de engelen, wordt nu ontleend aan de schepping. Aldus: De Schepper is meer dan de schepselen. Christus is de Schepper, wat blijkt uit wat volgt, dus is Hij voortreffelijker dan de engelen. Dat Christus de Schepper is, wordt bewezen uit Ps. 102. De Heere Die in Ps. 102 spreekt, is Dezelfde Die later als Christus in het vlees verscheen. Dat de engelen schepselen zijn, is reeds in vs. 7 bewezen. Wat de uitnemende naam is die Christus verwierf, blijkt nu nog nader: niet alleen God vs. 8, maar ook Heere, Jehovah, vs. 10.

In het begin of: in den beginne. Dit is een citaat uit de Septuaginta. Die heeft: Kat'archas tèn ,gèn: van het begin der aarde. Het Hebr. heeft niet hetzelfde woord als in Gen. 1: 1 staat, maar een ander. De S.V. zet dan ook niet: "in den beginne", maar "voormaals"

Er zijn sommigen die het "kat'archas" vertalen door: "in overleg met machten" Zij zeggen: Het woord "machten" staat hier in het meervoud. In het enkelvoud betekent "archè" wel "begin", maar in het meervoud steeds "machten" (Ef. 3: 10, Kol. 1: 16, Tit. 3: 1). Daarom vertalen we het in Heb. 1: 10 ook door "machten" We geloven dat dit de consequentie te ver doorgetrokken is. "Archas", het meervoud van archè, betekent in de drie hier bovengenoemde teksten wel "machten", maar evenmin als we het woord pneumata van vs. 7 door "geesten" vertaalden, al staat er dit volgens het Grieks, zo vertalen we "Kat'archas" door: "in overleg met machten" al staat er dit letterlijk. We hebben hier rekening te houden met het feit, dat de apostel de Septuaginta citeert. Hij laat in het midden of de overzetting al of niet juist is, hij citeert ze. Verandering van de tekst zou zijn betoog verzwakt hebben. Dan had men daar op gestaard. Nu citeert hij eenvoudig wat er staat en daaruit kan het dan nog genoeg bewijs putten voor zijn betoog.

De psalm waaruit het zesde citaat is ontleend, is "een gebed des Verdrukten" Die "Verdrukte" is bij uitnemendheid Christus Zelf. Zeker, ook Israël kan dit gebed op de lippen nemen, maar het betreft allereerst en allermeeft Christus. In dit gebed, krijgen we een blik op Christus' zielenleven op aarde, op Zijn waarachtig mens zijn. We zien er uit hoe diep Hij de ervaringen, die Hij heeft meegemaakt, doorvoeld heeft, Het is wèl de psalm van de Man van smarten. Men ziet Hem hier het hart voor God openen. Hij stort Zijn klacht uit voor het aangezicht des Heeren, vs. 1. We geloven er goed aan te

doen er wat van te citeren.

"O Heere, neem Mijn gebed ter ore en laat Mijn geroep tot U komen. Verberg Uw aangezicht niet voor Mij, neig Uw oor tot Mij ten dage Mijner benauwdheid; ten dage als Ik roep, verhoor Mij haastelijk. Want Mijn dagen zijn vergaan als rook, en Mijn gebeente uitgebrand als een haard. Mijn hart is geslagen en verdord als gras, zodat Ik vergeten heb Mijn brood te eten. Mijn gebeente kleeft aan Mijn vlees vanwege de stem Mijns zuchtens. Ik ben een roerdomp der woestijn zoals geworden. Ik ben geworden als een steenuil der wildernissen. Ik waak en ben geworden als een eenzame mus op het dak. Mijn vijanden smaden mij al den dag; die tegen Mij razen, zweren bij Mij. Want Ik eet as als brood en vermeng Mijn drank met tranen vanwege Uw verstoordheid en Uw grote toorn. Want Gij hebt Mij verheven en Mij (weder) nedergeworpen. Mijn dagen zijn als een afgaande schaduw en ik verdor als gras." vs. 2-12.

Het bovenstaande is een korte beschrijving van de "arbeid zijner ziel" die Hij had te doorstaan. Deze klacht is geuit, zij het ook voor de mensen onhoorbaar, op Golgotha. Daar zijn alle Schriftwoorden van deze strekking gebeden en gezucht. De drie uur dikke duisternis zijn intens doorleefd, doorleden, doorzucht, doorstreden.

Verder worstelt de grote Verdrukte :

"Hij heeft Mijn kracht op den weg ternedergedrukt, Mijn dagen heeft Hij verkort. Ik zeide: Mijn God, neem Mij niet weg in het midden Mijner dagen. Uw jaren zijn van geslacht tot geslacht" vs. 24, 25.

Christus hangt aan het kruis op de leeftijd van 33 jaar en wordt afgesneden uit de sfeer waarin Hij leefde. Men moet niet denken dat dit voor Hem niets betekende. Deze psalm bewijst het tegendeel. Hij werd terneergedrukt en al Gods golven en baren gingen over Hem heen. Zijn dagen werden verkort. Hij werd afgesneden uit het land der levenden. Jes. 53: 8.

Wat is nu Gods antwoord hierop? Of blijft de hemel gesloten en antwoordt Hij niet? Dat zij verre. In het vervolg van de psalm luidt het :

"Gij (Verdrukte die deze bange klachten laat horen) hebt voormaals de aarde gegrond en de hemelen zijn het werk Uwer handen; die zullen vergaan, maar Gij zult staande blijven en zij allen zullen als een kleed verouderen, Gij zult ze veranderen als een gewaad en zij zullen veranderd zijn. Maar Gij zijt Dezelfde en Uw jaren zullen niet geëindigd worden. De kinderen Uwer knechten zullen wonen en hun zaad zal voor Uw aangezicht bevestigd worden" vs. 26-29.

Dit is het antwoord van de Vader aan de lijdende Zoon. Hij herinnert Hem er aan, dat Hij de Schepper is en daarmee onvergankelijk. Hij wijst Hem tevens op de toekomstige heerlijkheid, als de kinderen Zijner knechten (Israël) voor Zijn aangezicht bevestigd zullen worden. Hierin ligt de opstanding en Israëls toekomst in verzekerd. De Vader wekt de Zoon hier op om terug te zien in het verleden toen Hij scheppings middelaar was en alles door Hem werd voortgebracht, vs. 26-28, en vooruit in de toekomst waarin Hij de Heilsmiddelaar zal zijn op Wiens arbeid loon is, vs. 29. Hemel en aarde zullen vergaan, Hij blijft. Er komt eenmaal een nieuwe hemel en aarde, maar geen andere Zoon of Christus. Hij blijft immer.

De Schrift gebruikt hier tweërlei beeld om de vergankelijkheid der schepping aan te geven: aarde en hemel zullen als een kleed verouderen en als een dekkleed opgerold worden. Het eerste laat de achteruitgang zien, het tweede het opheffen er van. Naarmate een kleed meer gedragen wordt, gaat het zijn einde tegemoet. En naarmate aarde en hemel langer duren, komt hun einde meer in het zicht. De aardkorst krimpt in en scheurt uiteen door de aardbevingen die in de toekomst nog zullen toenemen; de sterren verminderen in gloed: van blauw worden zij wit, van wit rood, van rood nog

doffer tot zij uitgedoofd zijn. De zon verliest dagelijks van zijn energie en verbrandt zichzelf. De hele schepping bewijst dat ze niet eeuwig is: de stof sterft. En geen enkel schepsel heeft onsterfelijkheid in zich (1 Tim. 6: 16). Al het heer der hemelen zal uitteren, Jes. 34: 4.

Echter niet omdat ze eenmaal zo verouderd zijn dat ze geen dienst meer kunnen doen, komt er verandering. Reeds eerder grijpt Christus in. Voor ze geheel "op" zijn, rolt Hij de hemel op als een kleed en schept Hij hemel en aarde om, om ze te veranderen. Dit bewijst Christus' absolute heerschappij over de schepping. Hij heeft ze gemaakt, en kan ze ook naar welgevallen veranderen. **"Zijn stem zal nog eenmaal bewegen niet alleen de aarde maar ook de hemelen"**, Heb. 12: 26. Eens zullen de elementen brandende opgelost worden, 2 Petr. 3: 10. Daaruit komen dan de nieuwe hemel en aarde voort.

Vers 12 b

Zijn jaren nemen geen einde.

"Maar Gij blijft Dezelfde en Uw jaren zullen geen einde nemen".

Christus blijft Dezelfde. Niet in verschijningsvorm en staat, Hij is eenmaal mens geworden en daarbij arm, maar in Zijn Ikheid. Hij was er voor de aionen, is er tijdens de aionen, is er na de aionen. Hij is geen schepsel, ook niet het hoogste, zoals Arius en met hem ook velen nog tegenwoordig denken, maar God. Zijn Ikheid was er voor Hij in het begin der schepping God werd. Indien Hij geschapen was, kon Hij niet de naam van HEERE dragen. Toch geeft de Schrift Hem die naam omdat zijn Ikheid en Persoon er altijd geweest is.

Dit wordt in O.T. taal uitgedrukt met de woorden: Uw jaren zullen geen einde nemen. God past Zich in deze woorden aan, aan onze voorstellingen, althans aan die van Oud-Israël. In de aionen is er iets ver uitgaande boven de handbreedte van 's mensen leven: het leven van Een wiens jaren niet geëindigd worden, geen einde nemen. Deze ene is Degene die Dezelfde blijft. In Zijn Persoon en Wezen, omdat Zijn Ik een Goddelijk Ik is en Zijn Wezen Gods wezenlijkheid.

Meer dan 19 eeuwen zijn sinds Christus' opstanding verlopen. Staatslieden, keizers, koningen zijn opgestaan en verdwenen, Christus is gebleven. Hij moge in God verborgen zijn, Hij is er nog en blijft. Maar dat geldt ook van de O.T. Jehovah verschijningen. De HEERE Die aan Adam verscheen, is Dezelfde Die tot Abram kwam, Die zich aan Salomo openbaarde, Die Jesaja zag. De eeuwen gingen voorbij, maar Hij bleef.

Gij blijft, zegt God tot de Zoon. Dit is het antwoord op Zijn gebed. En ook dat op Israëls verbijs-tering over de uitroeiing van Zijn Messias (Dan. 9: 27). Deze uitroeiing is wel een uitrukking geweest uit het land der levenden, maar geen ophouding Zijner jaren. De dood kon Hem niet houden. Hij verlengde de dagen. Christus opgewekt zijnde uit de doden, sterft niet meer, de dood heerst niet meer over Hem, Rom. 6: 9. Zijn jaren kunnen geen einde nemen omdat Zijn Ikheid onvergankelijk is. Het behoort niet tot de schepping, vormt er geen deel van. Het gaat er boven uit. Hij kan schepsel worden, mens worden, als dode neerliggen zelfs, Hij is en blijft in Zijn innerlijke kern God in die zin, dat Hij voor alle dingen is, dus ook voor Hij schepsel werd, naar Zijn Ikheid, onvergankelijk, onvernietigbaar, onverderfelijk, eigenschappen die Hij met God (de Vader) deelt. Daarom is Hij van eeuwigheid tot eeuwigheid, is Zijn ingaan in de schepping en in de mensheid tijdelijk, opdat Hij zou blijken te zijn: God boven allen te prijzen!

Het Geloof (Vervolg)

Laat ons nu overgaan tot de dingen die onzichtbaar zijn. Er zijn in de eerste plaats dingen die onzichtbaar zijn, niet omdat we de vermogens niet hebben om ze te "zien", maar omdat de omstandigheden ons beletten te zien. Zo bijv. de historische gebeurtenissen en de verschijnselen die door anderen worden waargenomen. Als we een weinig nadenken, zullen we inzien dat bijna alles onzichtbaar is voor een gegeven mens, omdat nagenoeg alles in het verleden ligt, te ver verwijderd is enz. Hoe kennen we dan die dingen? Door het geloof in het getuigenis van anderen. Dergelijk "natuurlijk" geloof stelt ons in staat gebruik te maken van de waarnemingen en redeneringen van een heel groot aantal mensen. Het spreekt van zelf, dat we elk ogenblik van ons leven van dergelijk geloof afhangen en dat alle leven onmogelijk zou zijn zonder dit geloof. De wetenschap kon alleen ontstaan door geloof, allereerst omdat tot basis van alles ligt: het geloven in de rede en dat de wereld verstaanbaar is, doch ook omdat de waarnemingen en redeneringen van een enkel persoon slechts een uiterst klein aantal feiten kan betreffen die hem niet tot een bepaald resultaat kunnen voeren. Men ziet hoe verkeerd het is de wetenschap of de rede in tegenstelling te plaatsen tot het geloof.

Onze "natuurlijke" wetenschap steunt op de onzekere resultaten van onvolmaakte waarnemingen en redeneringen. De gevolgtrekkingen kunnen dus niet anders dan onzeker en onvolmaakt zijn, zelfs als men door allerlei vergelijkingen er in slaagt vele fouten te vermijden en door vele waarnemingen een beter inzicht heeft verkregen.

In vele gevallen worden we niet persoonlijk beïnvloed door dergelijke kennis. Het bestaan van Napoleon, een of ander resultaat van mathematische (wiskunstige) berekening of natuurkundig onderzoek laat ons volkomen koud. We zijn dan bereid zoals welk resultaat aan te nemen op voorwaarde dat het medegedeeld wordt door personen die bevoegd schijnen te zijn en het niet te sterk indruist tegen onze vroegere begrippen. Doch hoe onzeker is dergelijke kennis! De personen waarop we steunen, kunnen zich vergissen; ze kunnen de feiten (bewust of onbewust) verkeerd voorstellen; we zullen misschien een waarheid verwerpen omdat ze niet overeenstemt met onze eigen verkeerde begrippen of een verkeerd resultaat aannemen omdat het past bij onze dwalingen!

Maar wat zal er van overblijven als het voorgestelde ons persoonlijk beïnvloedt? Men leze slechts de "geschiedenis" van hetzelfde feit in boeken van verschillende landen of men luistere naar de getuigen in een rechtszaak. Steeds vindt men argumenten om aan de waarheid te ontsnappen. En het moeilijkst geval is dat van de godsdienst. De dingen die hiermee in betrekking staan, treffen onze meest intieme gevoelens en alle waarneming en gezonde redenering loopt gevaar verworpen te worden. Verder kunnen luiheid, gewoonte en traditie, bovennatuurlijke invloeden enz. ons in de duisternis houden, ons verblinden voor de waarheid. Op dergelijke wijze vormen zich tradities die aan alles weerstaan en men kan dan aan de volgende woorden denken: "**Makende Gods woord krachteloos door uwe inzetten**" (Mark. 7:13).

We kunnen goed begrijpen waarom er zoveel verwarring is, ook (en vooral) op godsdienstig gebied, als men er aan denkt dat de meeste mensen niet wedergeboren zijn. Omdat het "natuurlijke" geloof allerlei dwaling kan omvatten en tot allerlei misbruik aanleiding kan geven, begrijpt men ook dat er soms hevige reacties plaats vinden (Franse revolutie, Russisch communisme, enz.). Doch ook hier is dan weer verwarring, want men vervolgt dan ook wat werkelijk geestelijk is.

Laten we nu een en ander nagaan betreffende het "bovennatuurlijk" of Goddelijk geloof. Het staat ook in tegenstelling met het zienlijke:

"Want wij wandelen door geloof en niet door aanschouwen". 2 Kor. 5:7.

De hoop, die het geloof begeleidt, staat ook tegenover het zichtbare :

"De hoop nu, die gezien wordt, is geen hoop". Rom. 8:24.

De volgorde der gebeurtenissen die tot het geloof voeren, vinden we in Rom. 10:14-17: God openbaart; God zendt predikers; de predikers getuigen; de mens hoort; de mens gelooft. Sinds Gods Woord geschreven is, kunnen we desnoods menselijke tussenkomst ontberen. Het Woord kan tot ons verstand spreken en uiteenzetten wat we moeten geloven. De Heilige Geest zal in ons werken als we Hem niet weerstaan. Hij zal ons verlichten en onze wil zodanig besturen dat we de waarheid aanvaarden. God spreekt dus in de Schrift en ons vernieuwd verstand kan die Stem (h)erkennen en er gehoor aan geven. Hij die werkelijk bereid is geheel aan God toe te geven, zal door Zijn genade geholpen worden het voorwerp des geloofs als waarheid te erkennen en het lief te hebben. Dergelijke waarheid zal misschien met zijn verstand in botsing komen omdat dit laatste zo gewoon is de "natuurlijke" dingen te beschouwen en enigszins verward kan zijn door de leugen. Die waarheid zal zeker zijn hoogmoed krenken. Maar Gods werking kan dit alles overwinnen en (in vrijheid) zijn wil zó besturen dat het verstand de waarheid aanvaardt. De volgende woorden zijn dan toepasselijk:

"Dewijl wij de overleggingen ternederwerpen, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God, en alle gedachten gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus" 2 Kor. 10: 5.

Goddelijk geloof is "het werk Gods" (Joh. 6: 29). We zien dat ook uit de volgende schriftplaatsen:

"Gelijk als God een iegelijk de mate des geloofs toegedeeld heeft" Rom. 12:3.

"Opdat de God van onze Heere Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve de Geest der wijsheid en der openbaring, in Zijn kennis: namelijk verlichte ogen uws verstands" Ef. 1:17-18.

"Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden" Fil. 1:29.

"En een andere (wordt door de Geest gegeven) het geloof" 1 Kor. 12:9.

We zouden hier ook de talrijke teksten kunnen vermelden die spreken van de werking van Gods Geest in ons. Job scheen reeds die waarheid te kennen:

"Zekerlijk de geest (ruach) die in de mens is, en de inblazing (neshama) des Almachtigen, maakt henlieden verstandig" (Job 32:8).